

POPULISTINEN TYYLI LAURA HUHTASAAREN VIDEOBLOGEISSA
Retorinen analyysi

Venla Kiukkanen
Helsingin yliopisto
Valtiotieteellinen tiedekunta
Politiikan ja organisaatioiden tutkimus
Pro gradu -tutkielma
Syyskuu 2019

Tiedekunta – Fakultet – Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Koulutusohjelma – Utbildningsprogram – Degree Programme Politiikan ja viestinnän maisteriohjelma	
Tekijä – Författare – Author Venla Kiukkanen			
Työn nimi – Arbetets titel – Title Populistinen tyyli Laura Huhtasaaren videoblogeissa – Retorinen analyysi			
Oppiaine/Opintosuunta – Läroämne/Studieinriktning – Subject/Study track Politiikan ja organisaatioiden tutkimus			
Työn laji – Arbetets art – Level Pro gradu -tutkielma		Aika – Datum – Month and year Syyskuu 2019	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 123
Tiivistelmä – Referat – Abstract			
<p>Yksi suurimpia viime aikaisia poliittisia trendejä maailmanlaajuisesti on ollut erilaisten populististen puolueiden, liikkeiden ja yksittäisten poliitikkojen suosion nousu ja sitä seurannut pääsy tärkeisiin valta-asemiin. Muista politiikan kentällä vaikuttavista toimijoista populistit erottuvat usein erityisesti omintakeisen itseilmaisunsa ja retoriikkansa kautta. Perinteisestä poliittisesta ilmaisusta poikkeavat ulostulotavat ovat populistille usein tietoinen keino tehdä pesäeroa muihin poliittisiin toimijoihin, erottaa ja herättää keskustelua.</p> <p>Tämä tutkielma käsittelee populistista retoriikkaa perussuomalaisten kansanedustajana, varapuheenjohtajana, presidentinvaaliehdokkaana ja europarlamentaarikkona toimineen Laura Huhtasaaren videoblogeissa. Huhtasaaren retoriikkaa tarkastellaan Benjamin Moffittin tunnetuksi tekemän populistisen tyylin käsitteen kautta. Moffitt määrittelee populistiselle poliittiselle tyyliille kolme ydinpiirrettä: vastakkainasettelut kansan ja eliitin välillä, ns. huonot tavat eli perinteisestä poliittisesta käyttäytymismallista eroatekevän värikkään ja epämuodollisen itseilmaisun sekä erilaisten kriisien, uhkien ja romahdusten performoinnin. Näistä ydinpiirteistä ensimmäistä, kansan ja eliitin välisiä vastakkainasetteluita, on tutkielmassa Ernesto Laclau'n ajattelun avulla laajennettu koskemaan myös yleisemmin muitakin me vastaan muut -tyylisiä dikotomioita. Tutkielman tarkoitus on selvittää, millaisin retorisen keinoin Huhtasaari performoi populistista tyyliä. Huomio kiinnittyy jokaiseen populistisen tyylin ydinpiirteeseen eli siihen, millaisia vastakkainasetteluita Huhtasaaren retoriikassa ilmenee, millaisiin populismille ominaisiin huonoihin tapoihin Huhtasaari retoriikassaan tukeutuu sekä miten Huhtasaaren retoriikassa performoidaan kriisejä, uhkia ja romahduksia.</p> <p>Aineistona tutkielmassa toimivat Huhtasaaren videopalvelu youtubeen kuvaamat videoblogit. Sosiaalisen median käyttö poliittisen ilmaisun välineenä on viime vuosina lisääntynyt voimakkaasti, ja erityisesti tämän päivän populaarisen ja sosiaalisen median välinen tiivis yhteenkietoutuminen tekee sosiaaliseen mediaan tuotetusta populistisesta aineistosta kiinnostavan tutkimuskohteen. Tutkielman aineisto käsittää 25 videoblogia noin puolen vuoden ajanjaksolta. Aineistoa lähestytään tutkielmassa retorisen analyysin kautta, hyödyntämällä erityisesti Arja Jokisen koostamaa listaa erilaisten retoristen keinojen kirjosta.</p> <p>Aineiston analyysi osoittaa kaikkien kolmen populistisen tyylin ydinpiirteen vahvan läsnäolon Huhtasaaren videoblogien retoriikassa.</p> <p>Vastakkainasettelut ovat keskeinen osa Huhtasaaren videoblogien retoriikkaa. Huhtasaarelle ominaista on hahmottaa yhteiskuntaa me vastaan muut -ajattelun kautta, jonka puitteissa omaan puoleen eli meihin liitetään paljon positiivisia määreitä, vastapuolen eli muiden muodostaessa vaarallisen vihollispuolen. Erityisesti neljä vastinparia nousee videoilta tiuhaan tahtiin esiin: Huhtasaaren oma puolue perussuomalaiset ja sen vastapuoli eli muut kotimaiset puolueet, valtamedia ja sen vastapuoli eli "toisinajattelijoiksi" mielletyt kansallismieliset konservatiivit, suomalainen kantaväestö ja sen vastapuoli eli etenkin Lähi-idästä tulevat maahanmuuttajat, sekä liberaalit toimijat ja arvot ja niiden vastapuoli eli konservatiiviset tahot ja konservatiivinen arvomaailma.</p> <p>Huonojen tapojen saralla Huhtasaaren voi havaita viljelevän erittäin värikkästä, epädiplomaattista ja liioittelevaa kielenkäyttöä jokaisella analyysiaineistoon kuuluvalla videolla. Erityisesti poliittisista vastustajistaan ja itseään kuohuttavista ja ärsyttävistä aiheista puhuessaan Huhtasaaren puheet käyvät hyvin lennokkaksi, ja hän lataa niihin koviakin syytöksiä vastustajiaan kohtaan. Huhtasaari pyrkii videoillaan profiloitumaan suorasanaisena ja kriittisenä äänenä, joka räväkillä puheenvuoroillaan "haastaa hegemoniaa" ja sanoo asiat kuten ne ovat.</p> <p>Kriisejä, uhkia ja romahduksia performoidaan myös Huhtasaaren videoblogeissa tiiviisti. Huhtasaaren suhtautuminen tulevaisuuteen on monessa mielessä pessimistinen, ja hän maalaillee videoillaan usein erilaisia kauhuskenaarioita, joiden realisoituminen hänen mukaansa johtaa länsimaisen nyky-yhteiskunnan tuhoon. Kolmenlaiset uhkakuvat toistuvat Huhtasaaren videoilla kaikista eniten: Euroopan unionin muodostama uhka kansallisvaltioiden itsenäisyydelle, käsitykset joiden mukaan nyky-yhteiskunnassa sananvapautta rajoitetaan koko ajan enemmän, sekä pelko islamilaisista maista länteen suuntautuvan maahanmuuton aiheuttamista turvallisuusriskeistä ja länsimaisen kulttuurin rapautumisesta.</p> <p>Aineiston analyysi osoittaa selkeästi Huhtasaaren hyödyntävän runsaasti erilaisia retorisia keinoja populistisen tyylin ydinpiirteitä performoidessaan. Käytettyjen keinojen kirjo on laaja yltäen erilaisista narratiivirakenteista ääri-ilmaisujen käyttöön ja numeerisesta määrällistämisestä sanontoihin ja metaforiin. Tutkielmassa retoristen keinojen kirjoa esitellään tarkemmin konkreettisten, aineistosta poimittujen esimerkkilainauksen kautta.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords populismi, populistinen tyyli, retoriikka, sosiaalinen media, vastakkainasettelut, huonot tavat, kriisit, uhkat, romahdukset			
Ohjaaja tai ohjaajat – Handledare – Supervisor or supervisors Hanna Wass			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

SISÄLLYS

1. Johdanto	5
2. Populismi ja populismin tutkimus	7
2.1 Yleistä populismista	8
2.2 Populismin tutkimuksesta	14
2.3 Populismi Suomessa: perussuomalainen puolue	18
2.4 Kotimainen populismin tutkimus ja perussuomalaiset sen keskipisteenä	22
3. Teoreettinen viitekehys ja tutkimuskysymykset	25
3.1 Moffitt ja populistisen tyylin piirteet	25
3.2 Laclau ja populismin logiikka	28
3.3 Tutkimuskysymykset	31
4. Tutkimusmenetelmät ja aineisto	32
4.1 Retorinen analyysi tutkimusmenetelmänä	32
4.2 Aineistoon liittyen: sosiaalisen median ja politiikan välisestä yhteydestä	35
4.3 Tutkimusaineistona Laura Huhtasaaren videoblogit	39
5. Populistinen tyyli: vastakkainasettelut	44
5.1 Muut puolueet vastaan perussuomalaiset	45
5.2 Mediaeliitti vastaan kansallismieliset	50
5.3 Kantaväestö vastaan maahanmuuttajat	56
5.4 (Vasemmisto)liberaalit vastaan kansallismieliset konservatiivit yleisellä tasolla ja arvojen kautta	61
5.5 Yhteenvedo: Lauta Huhtasaari ja populistiset vastakkainasettelut	67
6. Populistinen tyyli: huonot tavat	69
6.1 Huonot tavat Huhtasaaren videoblogeissa yleisesti	70
6.2 Esimerkki huonoista tavoista: huuhaatiedettä ja puolimiehiä	73

6.3 Esimerkki huonoista tavoista: totalitarismia ja vainoa	76
6.4 Yhteenveto: Laura Huhtasaari ja populistiset huonot tavat	80
7. Populistinen tyyli: kriisin, romahduksen tai uhkan performointi	81
7.1 Uhkana Euroopan unioni	82
7.2 Uhkana sananvapauden rajoitukset	89
7.3 Uhkana islamisaatio	97
7.4 Yhteenveto: Laura Huhtasaari ja populistinen kriisin, romahduksen tai uhkan performointi	104
8. Lopuksi	105
9. Lähteet	113

1. JOHDANTO

Harva poliitikan osa-alue on varmastikaan saanut 2010 -luvulla yhtä suurta huomiota ja mielenkiintoa osakseen kuin populismi. Perinteisestikin mielipiteitä jakaneesta ja keskustelua herättäneestä ilmiöstä on tullut aivan uudella tavalla ajankohtainen viimeisen noin kymmenen vuoden aikana, kun populistisiksi mielletyt puolueet ja liikkeet ovat kasvattaneet suosiotaan ja saavuttaneet vaalivoiton toisensa perään useissa Euroopan maissa. Myös Euroopan ulkopuolella populismi on nostanut päätään, kenties selkeimmin Yhdysvaltain presidentiksi vuonna 2016 valitun Donald Trumpin muodossa. Yksittäisiä näkyviä populistijohtajia on noussut viime vuosina muutenkin ympäri maailmaa politiikanteon avainasemiin, ja uutisvirtaa hallitsevat entistä voimakkaammin erilaisten populististen toimijoiden ulostulot, linjaukset ja päätökset. Yleisesti ottaen populististen poliittisten ryhmittymien ja yksittäisten populistipoliitikkojen suosion valtava nousu on avannut populistille aivan uudella tapaa vaikutusmahdollisuuksia politiikan huipulle, minkä seurauksena populististen toimijoiden poliittinen painoarvo on noussut huomattavasti lyhyessä ajassa.

Suomessa populismi on noussut ajankohtaiseksi ja paljon käsitellyksi keskustelunaiheeksi viimeistään eduskuntavaalien 2011 jälkeen, joissa aiemmin vuosikaudet eduskunnan pienimpiin kuulunut perussuomalainen puolue saavutti historiallisen vaalivoiton, jytyn. Sittemmin perussuomalaiset on pärjännyt hyvin myös kaksissa seuraavissa eduskuntavaaleissa, ja onnistunut ainakin toistaiseksi vakiinnuttamaan asemansa Suomen suurimpien puolueiden joukossa. Puolueen jakautuminen kahtia kesän 2017 puoluekokouksen jälkimainingeissa on varmasti ollut yksi näkyvimmin uutisoituja kotimaan politiikan tapahtumia tällä vuosikymmenellä, ja yleisesti perussuomalaisten poliitikkojen ulostuloja seurataan kotimaisessa mediassa varsin tarkkaan.

Populismien ja populististen toimijoiden merkittävä painoarvo nykypäivän politiikassa niin meillä kuin muuallakin tekee populismista myös erityisen mielenkiintoisen ja ajankohtaisen tutkimuskohteen. Populismia on viimeisen runsaan kymmenen vuoden aikana tutkittu usealta eri kantilta, ja tarkastelun kohteena ovat olleet mm. populististen puolueiden ohjelmalinjaukset, kannattajakunnan erityispiirteet, suosion nousun syyt ja puolueiden sisäinen kehitys. Yksi tärkeä tutkimuksen haara on populistinen retoriikka, jota myös tämä tutkielma osaltaan käsittelee. Populistisen retoriikan relevanssi tutkimuskohteena on varsin ilmeinen: usein populistiset toimijat

erottuvat muista politiikan kentällä vaikuttavista tahoista ennen kaikkea omanlaisensa, rajoja rikkovan ja perinteisiä poliittisen keskustelun sääntöjä haastavan puhetapansa ansiosta. Omanlainen puhetyyli on myös keino, jolla populistit tietoisesti pyrkivät tekemään pesäeroa muihin poliitikkoihin. Persoonallinen kielenkäyttö ja itseilmaisuus lukeutuvat siis populistisen politiikanteon leimaa-antavimpiin piirteisiin. Populistien värikkäät ulostulot nousevat helposti myös julkisen keskustelun kohteiksi, saaden osakseen niin kannatusta kuin vihaakin. Usein sanomiset jäävät myös elämään kansan suuhun lentävinä lauseina.

Tässä tutkielmassa tutkimuskohteena on perussuomalaisten nykyisen europarlamentaarikon ja aiemmin puolueen kansanedustajana, varapuheenjohtajana ja presidenttiehdokkaana toimineen Laura Huhtasaaren retoriikka. Tutkimuskohteekseni nimenomaan Huhtasaari valikoitui sen näkyvän aseman tähden, joka hänellä vuonna 2015 tapahtuneesta eduskuntaan nousemisestaan lähtien on ollut niin puolueessaan kuin kotimaan politiikassa yleisestikin. Huhtasaari on profiloitunut julkisuudessa erityisesti tiukkalinjaisena maahanmuutto- ja EU-kriitikkona sekä konservatiivisten arvojen puolestapuhujana. Huhtasaari tunnetaan myös varsin värikkästä kielenkäytöstään ja suorasanaisesta puhetyylistään, mikä tekee hänen retoriikastaan erityisen kiinnostavan tutkimuksenkohteen.

Tutkielmassani lähestyn Huhtasaaren retoriikkaa Benjamin Moffittin lanseeraaman populistisen tyylin käsitteen kautta. Moffitt määrittelee populismin poliittiseksi tyyliksi, joka kiteytyy kolmeen ydinpiirteeseen: vastakkainasetteluihin kansan ja eliitin välillä, ns. huonoihin tapoihin eli perinteisestä poliittisesta käytöskoodista poikkeavaan itseilmaisuun sekä kriisien ja uhkien performointiin. Näistä ydinpiirteistä ensimmäistä, kansa vastaan eliitit -kahtiajakoa olen laajentanut tutkielmassani Ernesto Laclauun ajatteluun tukeutuen koskemaan laajemminkin erilaisia populistisia me vastaan muut -vastakkainasetteluita. Tutkielmani tavoitteena on selvittää, millaisin retorisiin keinoin Laura Huhtasaari performoi videoblogeissaan populistista tyyliä. Spesifimmin ilmaistuna pyrin populistisen tyylin ydinpiirteet huomioiden ottamaan selvää, millaisia vastakkainasetteluita Huhtasaaren retoriikassa ilmenee, miten populistiset huonot tavat toteutuvat hänen retoriikassaan sekä miten Huhtasaaren retoriikassa performoidaan kriisi- ja uhkatilanteita.

Tutkimusmenetelmänäni hyödynnän retorista analyysiä, nojautuen erityisesti Arja Jokisen teoksessa *Diskurssianalyysi liikkeessä* (1999) julkaistuun artikkeliin erilaisista retoristen keinojen kirjosta.

Tutkimusaineistonani toimivat Laura Huhtasaaren videopalvelu youtubeen tekemät videoblogit, eli tarkastelun kohteena tässä tutkielmassa on nimenomaan Huhtasaaren retoriikka sosiaalisessa

mediassa. Useilla sosiaalisen median alustoilla aktiivisesti toimiva Huhtasaari on julkaissut omalle youtube-kanavalleen poliittisia videoblogeja alkuvuodesta 2018 lähtien, ja julkaisutahti on kanavan perustamisesta saakka ollut tiuha. Huhtasaaren videot keräävät tyypillisesti useita tuhansia näyttökertoja, suosituimmat jopa kymmeniätuhansia, ja lisäksi Huhtasaaren youtube-kanavaa tilaa useampi tuhat rekisteröitynyttä youtuben käyttäjää. Videoiden tavoittama laaja näkyvyys yhdistettynä yleisestikin sosiaalisen median alati kasvavaan painoarvoon politiikan kentällä nostaa niiden kiinnostavuutta tutkimusaineistona, samoin kuin tuonnempana tutkielmassa tarkemmin eriteltävät tiiviit yhteydet nykypäivän populismin ja sosiaalisen median välillä yleisesti. Myös sosiaaliselle medialle ominainen journalististen portinvartijoiden poissaolo luo aineistoon omanlaistaan kiinnostavuutta: useimmiten kotona kuvatuilla videoillaan Huhtasaari käsittelee vapaavalintaisesti itseään kiinnostavia ja ajankohtaisia poliittisia aiheita omista lähtökohdistaan käsin, ja niiden kautta nimenomaan Huhtasaaren oma ääni ja hänelle ominainen retoriikka pääsevät vahvasti kuuluviin.

Tutkielman rakenteen suhteen olen tähdännyt mahdollisimman toimivaan teorian ja empirian yhteenkietoutumiseen. Tutkielman ensimmäisessä osassa käsitellään populismia poliittisena ilmiönä yleisesti: populistiselle politiikalle ominaisia tunnuspiirteitä, populismin tutkimuksen erilaisia lähestymistapoja, kotimaisen populismin tunnetuinta esimerkkiä eli perussuomalaisia sekä kotimaista populismin tutkimusta yksityiskohtaisemmin. Yleisosion jälkeisessä toisessa osassa syvennyttään tutkielman teoreettiseen viitekehykseen Benjamin Moffittin ja Ernesto Laclaun esittämien ajatusten muodossa, sekä käydään tarkemmin läpi viitekehyksen pohjalta nousevat tutkimuskysymykset. Tutkielman kolmannessa osassa perehdytään puolestaan tarkemmin aineiston analyysissä käytettyyn tutkimusmenetelmään, retoriseen analyysiin. Tämän lisäksi kolmannessa osassa käsitellään myös sosiaalisen median ja politiikan välisiä yhteyksiä tarkemmin, sekä perehdytään itse tutkielmassa käytettyyn aineistoon erityispiirteineen. Tätä osiota seuraavissa kolmessa analyysiluvussa tarkastellaan itse aineistoa tutkimuskysymysten kautta sekä niitä retorisia keinoja, joiden avulla Huhtasaari videoblogeissaan populistista tyyliä performoi, luonnollisesti useiden konkreettisten esimerkkien kautta havainnoillistaen. Tutkielman päättävässä yhteenvedossa ainetta käsitellään vielä kokoavasti.

2. POPULISMI JA POPULISMIN TUTKIMUS

Tässä tutkielmassa tarkastelun kohteena on populismi ja populistinen retoriikka. Populismi on

laajasti tutkittu ilmiö, jolle ei ole olemassa yhtä määritelmää mutta johon yhdistetään useita erityispiirteitä. Tutkimuksellisessa mielessä populismia voi lähestyä useasta eri näkökulmasta ja painotustavasta käsin, ja kulloinenkin lähestymistapa vaikuttaa osaltaan siihen, miten populismi missäkin yhteydessä ymmärretään. Populismi on lisäksi osaltaan kontekstisidonnaista siten, että populistiset liikkeet, puolueet ja toimijat eri puolilla maailmaa operoivat erilaisista lähtökohdista käsin ja nämä lähtökohdat vaikuttavat siihen muotoon, jonka populismi eri tilanteessa saa. Seuraavassa käsittelen populismin leimallisimpia ydinpiirteitä ja populismin tutkimuksen tärkeimpiä traditioita. Maakohtaisuuden osalta perehdyn lisäksi kotimaiseen populismiin käsittelemällä sen tunnetuinta ilmentymää eli perussuomalaista puoluetta, sekä tarkastelemalla suomalaista populismin tutkimusta tarkemmin.

2.1 YLEISTÄ POPULISMISTA

Populismi on varmasti yksi tämän päivän puhutuimmista ja kiistanalaisimmista poliittisista ilmiöistä, joka herättää runsaasti niin julkista keskustelua kuin akateemista mielenkiintoakin. Ajankohtaisuudestaan ja kiinnostavuudestaan huolimatta populismin käsitteellinen määrittely on vaikeaa, eikä mitään yhtä selkeää ja kaikenkattavaa määritelmää populismille tai populisteille ole olemassa. Populismin kantasana on latinankielinen termi *populus*, joka merkitsee ihmisjoukkoa, väestöä, kansaa ja asukkaita, ja alunperin populisteilla viitattiin Yhdysvalloissa 1800-luvun viimeisellä vuosikymmenellä syntyneeseen People's Party -puolueeseen, joka perustettiin ajamaan etelävaltioiden viljelijöille ja työläisille tärkeitä asioita ja vastustamaan pankkeja ja erilaisia eliittirakenteita (Wiberg 2011, 12-13). Sittenmin termin käyttö ja merkityssisältö ovat kuitenkin laajentuneet runsaasti. Populismi terminä onkin perinteisesti ollut epämääräinen ja jossain määrin monimerkityksinen, ja sillä on viitattu eri tilanteissa hyvinkin erilaisiin asioihin ja toimijoihin (Ionescu & Gellner 1969, 1; Jagers & Walgrave 2007, 321; Taggart 2002, 66; Meny & Surel 2002, 2).

Tänä päivänä käsitteeseen liittyy yleisesti varsin negatiivinen konnotaatio: populismista puhutaan nykyisin usein vaarana ja uhkana ja sitä käytetään lyömäaseena ja haukkumasanana poliittisissa debateissa viittaamassa vastustajan opportunistiseen, lyhytnäköiseen ja liiallisen yksinkertaistettuun politiikkaan (Albertazzi & McDonnell 2008b, 3; Mudde 2004, 542-543; Taguieff 1997,1). Negatiivisten mielleyhtymien tähden monet yleisesti populistisiksi luokitellut toimijat ovat haluttomia itse identifioitumaan populisteiksi, joskin poikkeuksiakin esiintyy – jotkut populistisiksi

määritetyt liikkeet ovat pyrkinet kääntämään käsitteen merkityksen positiiviseksi ja mm. perussuomalaiset ovat kutsuneet poliittista ideologiaansa avoimesti populistiseksi (Albertazzi & McDonnell 2008b, 3; Herkman 2017a, 479; Vaarakallio & Palonen 2017, 50; Ylä-Anttila 2014, 193). Yleisesti termin negatiivinen latautuneisuus on omiaan vaikeuttamaan sen määrittelyä ja lisäämään sen epämääräisyyttä, mikä edelleen asettaa haasteita koko ilmiön ymmärtämiselle ja sen tutkimiselle. Kaikesta epämääräisyydestä ja moninaisuudesta huolimatta tiettyjä ydinpiirteitä populismin erilaisista ilmentymistä on kuitenkin paikannettavissa.

Yleisesti populistiseksi miellettyä politiikkaa ovat harjoittaneet hyvin erilaiset toimijat erilaisissa paikoissa ja historiallisissa konteksteissa, ja populismi voi olla luonteeltaan niin vasemmistolaista kuin oikeistolaistakin (Laycock 2005, 172; Wiberg 2011, 16). Tyypillisesti populismin erilaisia ilmentymiä yhdistäviksi piirteiksi luetaan ennen kaikkea niiden vetoaminen kansaan sekä toisaalta dikotomiset me/muut -vastakkainasettelut, joiden myötä tuolle kansalle osoitetaan vihollisia ja uhkakuvia, toisia, jotka eivät ole osa kansaa vaan sen vastustajia (Deiwiks 2009, 2-3; Jagers & Walgrave 2007, 322-323; Canovan 1984, 313, 323; Albertazzi & McDonnell 2008b, 3; Palonen & Saresma 2017, 26; Heinisch 2003, 92, Panizza 2005, 3-4). Populisteille ”kansa” merkitsee hyvää, homogeenistä ja yhtenäistä, tavallisista ihmisistä koostuvaa väestönosaa, jonka asema nyky-yhteiskunnassa esitetään kaltoinkohdeltuna: kyse on hiljaisesta enemmistöstä, joka sille itsestäänselvästi kuuluvasta suvereniteetistä huolimatta elää alisteisessa ja sorretussa asemassa ja jonka näkemyksiä ei kuunnella eikä niille anneta arvoa (Albertazzi & McDonnell 2008b, 5; Betz 2002, 199; Pasquino 2008, 20-21). Kansan tarkemmat merkitykset populistisessä kielenkäytössä ovat kontekstisidonnaisia, ja kansalla saatetaan viitata yksinkertaisen ja tavallisen rahvaan lisäksi myös mm. tietyn etnisen ja kulttuurisen taustan omaavaan ryhmään, ”meidän kansaan” (Canovan 1999, 5). Keskeistä kaikessa populismin kansaan liittyvässä puheessa on kansan esittäminen yhtenäisenä ja hyveellisenä – kyse on myyttisestä konstruktiosta, jolle olennaista on ajatus siitä, että kansan yhteinen tahto on olemassaoleva ja artikuloitavissa oleva asia (Albertazzi & McDonnell 2008b, 6; Mudde 2004, 546; Stanley 2008, 104).

Populistisen ymmärryksen mukainen kansan yhtenäisyys on kuitenkin näennäistä, ja puhuessaan kansasta populistit eivät yleensä tarkoita esimerkiksi kaikkia tietyllä alueella eläviä ihmisiä (Ware 2002, 102-103). Kansalle identifioidaan aina vastustajia, ja nämä vastustajat ovat toisia: sisäisiä ja ulkoisia vihollisia, jotka jakavat kansaa ja seisovat esteenä sen yhtenäisen identiteetin täydelliselle ilmaukselle (Panizza 2005, 17). Toiseus näyttäytyy monessa muodossa. Kansan vihollisiksi luetaan aluksikin tyypillisesti päättävät tahot: poliittiset ja kulttuuriset eliitit joiden nähdään käyttävän valta-

asemiaan hyödyksi, juonittelevan ja ajavan omaa etuaan samalla vähät välittäen tavallisen kansan huolista ja intresseistä (Betz & Johnson 2004, 313; Wiberg 2011, 15-17). Tällaisiin eliitteihin lukeutuvat tyypillisesti perinteiset puolueet ja ammattipoliitikot, erilaiset kansainväliset ja ylikansalliset eliittirakenteet (kuten Euroopan unioni), puolueellisina ja kansaa harhaanjohtavina pidetyt mediaeliitit sekä erilaiset intellektuellit, asiantuntijat ja byrokraatit (Pasquino 2008, 21-22; Albertazzi & McDonnell 2008b, 4; Raunio 2011, 202-203; Mouffe 2005, 69; Mazzoleni 2008, 57; Moffitt 2016, 81). Silloin, kun kansa ymmärretään nationalistisessa ja etnisessä mielessä, tärkeäksi ”toiseksi” muotoutuvat nykypäivän länsimaisessa populismissa puolestaan turvapaikanhakijat ja maahanmuuttajat, usein eritoten muslimit: heidät esitetään kulttuuriltaan ja arvoiltaan länsimaiseen yhteiskuntaan sopimattomina ja integraatioon kykenemättöminä ja siten uhkana ”meidän kansan” arvoille, elämäntavoille ja kulttuuriselle koheesiolle (Betz & Johnson 2004, 318-320). Usein näistä marginalisoiduista ryhmistä puhutaan myös eliitin erikoisen suojelun kohteena olevina sekä toisaalta syypanä yhteiskunnallisiin talouteen ja kulttuuriin liittyviin epäkohtiin (Bonikowski & Gidron 2016, 11; Mols & Jetten 2014, 76).

Nyky-yhteiskunnassa populistit kritisoivat tyypillisesti erityisesti sen demokratian tilaa. Heidän näkemyksensä mukaan tämän päivän demokraattinen hallinto ei ilmaise kansan todellista tahtoa ja intressejä vaan on pikemminkin vain väline eliitin itsekkäiden etujen ajamiseen ja korrupioon (Albertazzi & McDonnell 2008b, 4; Laycock 2005, 173). Edustukselliselle demokratialle keskeiset instituutiot, ennen kaikkea vaalit, eivät populistien mukaan toimi riittävänä päätöksenteon responsiivisuuden takeena, ja populistit vaativatkin päättäjien tilivelvollisuuden lisäämistä esimerkiksi sanktiokeinoja tiukentamalla (Papadopoulos 2002, 49-50; Barr 2009, 38). Edustuksellista systeemiä moititaan myös esimerkiksi liian monimutkaisesta ja kansasta etäällä olevasta päätöksenteosta, ja yksi populistien tärkeimmistä vaatimuksista onkin vallan palautus kansalle – maailmasta tulee heidän mukaansa parempi paikka, jos vain kansan ääni pääsee kuuluviin (Taggart 2002, 77-77; Betz 2002, 199; Stanley 2008, 104). Populistit vaativatkin turhien välikäsien poistoa kansalaisten ja päättäjien väliltä sekä osallistavan ja suoran demokratian erilaisten muotojen, kuten kansalaisaloitteiden ja kansanäänestysten, laajempaa käyttöönottoa (Kitschelt 2002, 179; Heinisch 2003, 92-93; Betz & Johnson 2004, 316). Pohjimmiltaan demokratia merkitsee populistille vain ja ainoastaan kansanvaltaa – demokratian kuuluu olla suvereenin kansan, ei poliittisen eliitin, byrokraattien tai tuomareiden hallintoa (Meny & Surel 2002, 9; Canovan 2002, 33). Itseään populistit eivät laske osaksi eliittiä vaan pikemminkin he kokevat kuuluvansa kansaan ja esiintyvänsä sen äänitorvina: populistit profiloituvat ruohonjuuritason vähälle huomiolle jätettyjen huolien ilmaisijoina, jotka itsestään selvästi tietävät, mitä kansa tahtoo –

sekä ovat valmiita palauttamaan kansalle takaisin sille kuuluvan äänen ja vallan (Pasquino 2008, 20-21; Canovan 2002, 27; Albertazzi & McDonnell 2008b, 4-5).

Populististen puolueiden ja liikkeiden protestihenkisyydessä piilee selvän kannatuspotentiaalini lisäksi myös niiden heikkous. Demokratian toimivuutta kritisoidena vaihtoehtona populismi toimii ja voi yleisesti hyvin oppositiossa, mutta populistien kyvyttömyys tarjota vaihtoehtoja ja toimivaa demokraattisen hallinnon mallia asettuu kompastuskiveksi puolueiden ollessa hallitusvastuussa (Meny & Surel 2002, 18). Hallitusyhteistyö perinteisten puolueiden kanssa pakottaa populistipuolueet usein luopumaan radikaaleimmista linjauksistaan ja sopeutumaan enemmän valtavirtaan, mikä helposti laskee puolueiden kannatusta ja aiheuttaa myös kitkaa niiden sisällä jäsenistön keskuudessa. Tietyt rakenteelliset tekijät, kuten haluttomuus mukautua perinteisiin politiikan konventioihin ja populististen puolueiden voimakas johtajavetoisuus voivat niin ikään asettaa haasteita hallitustaipaleelle. Lisäksi populistien itsestään ylläpitämä korruptiovastainen kuva saattaa vahingoittaa puolueiden saadessa jalansijaa perinteisissä instituutioissa, joiden ulkopuolelle ne on aiemmin jätetty (Heinisch 2003, 100).

Huomionarvoista on, että populismi näyttää demokration rappeutuneen tilan kritisoinnin lisäksi muutenkin usein ns. kriisiajan politiikkana, jolle keskeistä on ajatus siitä, että erilaiset tekijät – korruptoituneet eliitit ja vaaralliset ulkopuoliset – uhkaavat tavallisen kansan muodostamaa yhteisöä joka suunnalta (Albertazzi & McDonnell 2008a, 219). Kriisi- ja uhkaretorian kanssa yhteen kietoutuu tällöin pelastuksen argumentti: yhteiskunta on pelastettava ja se on pelastettava nimenomaan populistien toimesta. Kaiken lisäksi tuon pelastuksen tulee tapahtua mahdollisimman pikaisesti, sillä pian voi olla jo liian myöhäistä (Vaarakallio & Palonen 2017, 52; Albertazzi & McDonnell 2008b, 5). Mielikuva kriisitilanteesta tarjoaa populistille mahdollisuuden tarjota laajojakin muutosehdotuksia, artikuloita uusia yhteiskunnallisia suhteita, uudelleenmääritellä poliittisia jakolinjoja ja luoda uusia identiteettejä (Panizza 2005, 9). Usein populistinen muutosdiskurssi onkin varsin radikaalia, ja sen puitteissa puhutaan mm. vallankumouksesta ja kansan vapauttamisesta (Hawkins 2009, 1064).

Muutoksien eteenpäinvieminen ja nopeisiin toimiin ryhtyminen vaatii vahvaa johtajuutta (Mols & Jetten 2014, 75), mikä sopii hyvin yhteen populistisille liikkeille ominaisuuden johtajavetoisuuden kanssa. Populistipolitiikka on tavallisesti vahvasti henkilöitynyttä ja kulminoitua voimakasta henkilökohtaista suosiota nauttaviin karismaattisiin johtajiin (Heinisch 2003, 94). Usein johtaja luo itsestään kuvaa tavallisena kansalaisena, joka vahvan tahdon ja suuren vaivannäön avulla on

onnistunut nousemaan pohjalta huipulle poikkeukselliseksi yksilöksi (de la Torre 2000, 199-200). Populistisella johtajalla onkin tapana tasapainoilla erityisyyden ja tavanomaisuuden välimaastossa. Toisaalta johtajat ovat usein omiensa joukossa jumaloituja ja palvottuja ja heidän esitetään omaavan erityisiä kykyjä joiden avulla he pystyvät muita paremmin puolustamaan kansan tahtoa, mutta samanaikaisesti tärkeää on myös samaistuttavuus: kansaan vetoavan liikkeen johtohahmon tulee olla osa sitä kansaa, jota hän edustaa (Moffitt 2016, 55-57; Meny & Surel 2002, 13; Panizza 2005, 21-26).

Tyypillisesti populistit erottuvat politiikan kentällä omanlaisellaan kielenkäytöllä, joka on yksi keino tehdä eroa perinteisiin puolueisiin ja osoittaa läheisyyttä kansaan: populistinen kieli on tyypillisesti hyvin värikästä ja epädiplomaattista (Canovan 2005, 76). Populistien on tapana esittää puheessaan monimutkaisiakin asioita yksinkertaistaen (Wiberg 2011, 18-19), ja lisäksi populistiselle diskurssille yleistä on vetoaminen erityisesti negatiivisiin tunteisiin, kuten kaunaan (Betz & Johnson 2003, 313; Betz 2002, 202). Lisäksi populistiselle kielenkäytölle ominaista on moralistisuus, jonka puitteissa poliittiset asiat ja kiistakysymykset jaotellaan mustavalkoisesti hyvään ja pahaan, oikeaan ja väärään, liki uskonnolliseen tyyliin (Taggart 2002, 78). Populistisessa puheessa onkin nähty yhteneväisyyksiä saarnapuheeseen (Parkkinen 2017, 279, 285, 294). Populistiselle ilmaisulle on tyypillistä myös voimakas nostalgisuus, jonka myötä menneisyydestä maalataan loisteliasta kuvaa ja nykyisyys esitetään huomattavasti pessimistisemmässä valossa. Menneisyyden ja nykyisyyden välillä ei populistien mukaan enää ole jatkuvuutta, ja syy tähän yhteiskunnalliseen rappioon on poliittisissa vastustajissa. Ainoastaan populisteilla itsellään on mahdollisuus tuoda ns. vanhat hyvät ajat takaisin, ja populistit pyrkivätkin nostalgian kautta legitimoimaan omia poliittisia normejaan vallalla olevien normien kustannuksella (Mols & Jetten 2014, 77-78, 81-82). Menneisyyden ihannointi on kuitenkin usein todellisuudesta irrotettua ja romantisoitua, eikä siten suorassa kosketuksessa todellisen historian kanssa (Wiberg 2011, 20; Taggart 2004, 274).

Syitä sille, miksi populistiset toimijat ovat nostaneet suosiotaan ympäri länsimaita viime vuosina, on useita. Yksi isoimmista populisteja hyödyttäneistä tekijöistä on viime aikoina ollut perinteisten puolueiden suosion voimakas lasku, jonka taustalla vaikuttavat useat tekijät. Yhteiskunnallinen luokkarakenteiden murtuminen on aluksikin lisännyt luokkapohjaisten puolueiden painetta profiloitua enemmän yleispuolueiksi, mikä puolestaan on johtanut perinteisten puolueiden samankaltaistumiseen keskenään (Mair 2002, 85; Westinen 2016, 250). Globalisoituneessa maailmassa puolueet ovat myös menettäneet osan niille perinteisesti kuuluneesta poliittisesta kontrollista kansainväliselle päätäntätasolle, ja toisaalta puolueille aiemmin kuuluneita vastuita on

jaettu myös mm. erilaisille taloudellisille instituutioille ja muille ei-poliittisille toimijoille (Mair 2002, 83, 86; Paloheimo 2012, 343-344). Siinä missä perinteisten puolueiden aikoinaan oli tapana antaa lupauksia maailman muuttamisesta ja yhteiskunnan parantamisesta, on niiden toiminta viime vuosina pikemminkin konkretisoitunut painiskeluun toisiaan seuraavien kriisien ja ongelmien parissa, mikä on saanut uskon puolueiden kykyyn tehdä uudistuksia laskemaan (Mastropaolo 2008, 40-41). Kun huomioon otetaan vielä yleinen demokratiavaje ja ihmisten lisääntynyt usko siihen, ettei heillä ole mahdollisuutta vaikuttaa nykytilanteessa tärkeisiin asioihin millään merkityksellisellä tavalla tai edes saada ääntään kuuluviin (Mouffe 2005, 53; Meny & Surel 2002, 11), ei liene mikään ihme että vanhat puolueet vaikuttavat tehottomilta ja paikalleen jämähtäneiltä, mikä puolestaan on tarjonnut populistille sauman erottua tuoreena ja vahvana poliittisena vaihtoehtona.

Perinteisten puolueiden rappion lisäksi myös median kasvaneen vaikutusvallan voi nähdä nostattaneen populistien suosiota: media on enenevässä määrin vastuussa poliittisen agendan määrittelystä, jonka seurauksena poliittisia prioriteettejaan saavat yhä enemmän kuuluviin ne toimijat, jotka kykenevät luomaan näyttäviä mediaspektaakkeleita sekä lyömään viestinsä läpi iskevään sävyyn. Värikkään ja yksinkertaistavan ilmaisun omaksuneille populistille tämä tarkoittaa vahvaa medianäkyvyyttä. Medialle ominainen politiikan esittäminen vastakkainasettelujen kautta, vahva henkilö-keskeisyys sekä tiettyjen kysymysten (kuten maahanmuuton) dramatisointi hyödyttävät niin ikään populistieja. Median on nähty osaltaan myös lietsovan antipoliittista ilmapiiriä ympäri Eurooppaa, mikä puolestaan entisestään rapauttaa perinteisten puolueiden uskottavuutta ja nostaa tilausta uusille vaihtoehdoille (Albertazzi & McDonnell 2008a, 221; Ruostetsaari 2011, 103-104).

Nykypäivän länsimaiselle oikeistopopulismille kannatusta tuovat luonnollisesti myös maahanmuuttoon liittyvät kysymykset ja erityisesti tyytymättömyys viralliseen maahanmuuttopolitiikkaan, johon populistit tarjoavat tiukennettuja linjauksia. Kansainvälistymiskehitys on tuonut mukanaan monikulttuurisuutta kritisoivan kansallismielisyyden nousua, jolle populistiset toimijat usein antavat poliittisen vaihtoehdon muodon (Betz 2002, 206; Paloheimo 2012, 328). Globalisaation edesauttama ylikansallisten yhtiöiden ja kansainvälisten organisaatioiden vaikutusvallan kasvu kansallisvaltion kustannuksella on myös ollut omiaan aiheuttamaan huolestuneisuutta, joka kanavoituu usein populistien kannatukseksi – esimerkiksi Euroopan unioniin populistit ympäri Eurooppaa ovat suhtautuneet selkeästi muita puolueita kriittisemmin, profiloituen näin uskottavana vaihtoehtona eurospektikoille (Albertazzi &

McDonnell 2008a, 222; Herkman 2017b, 1).

Oleellista tämän päivän populistipuolueiden nousun ja ylipäänsä olemassaolon kannalta ovat vielä lisäksi ne “kehukset” joita populistipuolueet ovat onnistuneet linjauksilleen luomaan välttääkseen ikävän stigman. Demokraattisen systeemin kritisoinnille hyvän väylän on tarjonnut identifioituminen valtaeliittien vastustajaksi selkeään antidemokraattisen asenteen omaksumisen sijaan. Maahanmuuttokysymyksissä ollaan puolestaan onnistuttu vetämään kriittistä linjaa tukeutumalla biologisen rasmin sijaan ns. etnopluralismiin, jonka puitteissa kulttuureja ja kansoja ei laiteta paremmuusjärjestykseen, mutta niiden säilymisen ja kukoistamisen ehdoksi esitetään niiden pitämistä toisistaan erillään (Rydgren 2005, 426-428). Tällaiset kehystykset ovat osaltaan tehneet populistipuolueista salonkikelpoisempia ja siten olleet mahdollistamassa niiden nousua sekä pääsyä valta-asemiin.

2.2 POPULISMIN TUTKIMUKSESTA

Populismi on herättänyt runsaasti akateemista kiinnostusta politiikan tutkijoiden keskuudessa jo vuosikymmenten ajan. Tutkimuskenttää tarkasteltaessa huomionarvoista on, että lähestymistapoja aiheen tutkimukseen on useita. Yksimielistä konsensusta siitä, miten populismi poliittisena ilmiönä tulisi ymmärtää ja mistä näkökulmasta sitä olisi mielekkäintä tarkastella, ei siis olla saavutettu. Usein populismin tutkimuksen lähestymistavat jaetaan karkeasti kolmeen pääluokkaan: populismin tutkimiseen ideologiana, mobilisaatiostategiana sekä diskursiivisena/retorisena tyylinä ja kommunikaatiotapana (Bonikowski & Gidron 2013, 5, 2016, 7; katso myös Moffitt 2016 ja Arter 2010, 491-492).

Viimeisen vuosikymmenen ajan erityisesti eurooppalaista populismin tutkimusta on dominoinut lähestymistapa, jonka puitteissa populismia käsitellään *ideologiana* (Moffitt 2016, 17-18; Bonikowski & Gidron 2016, 8). Tämän näkökulman huomattavin edustaja on hollantilainen populismintutkija Cas Mudde, jonka mukaan populismi tulisi ymmärtää ns. ”ohuena ideologiana”, jonka keskiössä on yhteiskunnan kahtiajako kahteen homogeeniseen ja antagonistiseen ryhmään, viattomaan kansaan ja korruptoituneeseen eliittiin, ja jonka mukaan politiikan tulisi olla kansan yhteisen tahdon ilmaisemista. Ideologian ohuudella hän viittaa puolestaan populismin varsin rajoittuneeseen ytimeen – kansan vetoamisen ympärille kietoutunut populismi ei ole yhtä johdonmukainen ja sisällöllisesti pitkälle kehitetty ideologia kuin vaikkapa sosialismi tai

liberalismi. Tässä piileekin populismin monimuotoisuus: ohuena ideologiana se kykenee helposti yhdistymään muihin ideologioihin, kuten esimerkiksi nationalismiin, kommunismiin ja sosialismiin (Mudde 2004, 543-544). Näkökulman populismista ohuena ideologiana ovat omaksuneet useat muutkin tutkijat, mm. Ben Stanley (Stanley 2008, 95-110) – yleisesti tämä lähestymistapa painottaa siis populismin sitoutumista ja tukeutumista muihin vahvempiin ideologioihin ja sen kyvyttömyyttä itsessään tarjota maailmankuvaa, joka antaisi johdonmukaisia vastauksia laajaan valikoimaan tärkeitä poliittisia kysymyksiä (Bonikowski & Gidron 2016, 8).

Vaikka ideologiaan pohjaava tutkimustraditio onkin varsin suosittu populismin tutkimuksen kentällä, se on saanut osakseen myös paljon kritiikkiä. Populismia on pidetty sisällöllisesti liian köyhänä ja siihen linkittyviä vakiintuneita poliittisia kantoja liian vähäisinä ideologian määritelmän täyttymisen kannalta, ja lisäksi usein ideologioille ominaisen positiivisen vision on nähty puuttuvan populistisista näkökannoista, jotka rakentuvat usein negatiivisuuden ja vastakkainasetteluiden varaan (Canovan 2002, 31). Ideologioille tyypillisen jaetun historian, kannatuspohjan ja ohjelman puuttuminen etäännyttää populismia entisestään ideologian käsitteestä, kuten myös populististen toimijoiden yleinen haluttomuus edes tunnustautua populisteiksi (Canovan 2005, 79). Esimerkiksi Gianfranco Pasquino onkin esittänyt, että sen sijaan että puhuttaisiin yksittäisestä populismin ideologiasta, tulisi populististen liikkeiden väliset variaatiot huomioiden viitata populismiin pikemminkin monikossa ideologioina tai mentaliteetteina (Pasquino 2008, 20). Benjamin Moffitt tuomitsee myös paljon käytetyn määritteen “ohut ideologia” huomauttaen, että toisin kuin useat muut ohuiksi ideologioiksi luetut aatesuunnat, populismi ei ole osoittanut pyrkimyksiä laajentaa rajoittunutta konseptuaalista sisältöään ja kehittyä “vahvemmaksi ideologiaksi” (Moffitt 2016, 19-20).

Toinen populismin tutkimuksen päätraditioista on ollut tarkastella populismia erityisenä *mobilisaatiostrategiana*. Siinä missä ideologista lähestymistapaa on käytetty etupäässä eurooppalaisen populismin tutkimukseen, on mobilisaationäkökulma paljon hyödynnetty traditio varsinkin Latinalaisen Amerikan populismia tarkasteltaessa. Näkökulman mukaan populismi tulee ymmärtää omanlaisenaan tapana mobilisoida kansaa politiikkaan, ja sen erityinen määrittävä piirre on populistisen liikkeen johtajan ja kansan välinen suhde (Bonikowski & Gidron 2016, 8). Leimallista tälle suhteelle on sen suoruus ja välittömyys: esimerkiksi Kurt Weyland määrittelee populismin poliittiseksi strategiaksi, jonka ytimessä on karismaattinen johtaja, jolla on suora ja formaaleista instituutioista riippumaton suhde usein epäorganisoituneeseen kannattajakuntaansa. Tälle suhteelle on ominaista sen vahvasti henkilökohtainen luonne – kannattajilla harvemmin on

mitään institutionaalista sidettä johtajaan, vaan keskeistä suhteen muodostumisessa on johtajan vetovoima ja kyky esiintyä unohdettujen kansanosien kuuntelijana ja pelastajana (Weyland 2001, 14). Johtajan ja kansan suhteen lisäksi strategisesta näkökulmasta voidaan tarkastella myös populistisia organisaatiotapoja (Moffitt 2016, 20; Bonikowski & Gidron 2013, 10): esimerkiksi populististen ryhmittymien luonnetta pikemminkin poliittisina liikkeinä kuin puolueina, ja liike-muodolle ominaista matalaa institutionaalistumisen astetta, symbolista vastakkainasettelujen kautta tapahtuvaa integraatiota ja voimakasta ryhmäkoheesiota (Heinisch 2003, 94). Yves Meny ja Yves Surel puolestaan painottavat, että tarkasteltaessa populismia mobilisaatiostrategiana huomiota tulisi kiinnittää myös mobilisaation taustoihin: populismi on heidän mukaansa mahdollinen reaktio poliittisen systeemin toimimattomuuteen – se on yhteiskunnallisesta tyytymättömyydestä nousevaa poliittista mobilisaatiota, jonka tarkoituksena on “lähettää viesti” vallanpitäjille (Meny & Surel 2002, 13-14).

Kuten ideologia-näkökulmasta liikkeelle lähtevä populismin tutkimus, myöskään strategiakeskeinen lähestymistapa populismiin ei ole säästynyt kritiikiltä. Moffitt huomauttaa lähestymistavan olevan liian laava: suorat ja välittömät mobilisaatiostrategiat linkittyvät yhteen myös monenlaisen ei-populistisen toiminnan kanssa, ollen luonteenomaisia esimerkiksi ruohonjuuritason liikkeille yleisesti. Lisäksi Moffitt moittii lähestymistapaa liiallisesta alhaisen institutionalisoitumisen tason painottamisesta (tämä ei ole kaikkia populistisia ryhmittymiä määrittävä piirre) ja siitä, etteivät strategiakeskeisen tutkimuksen edustajat ota tarpeeksi huomioon populismin kietoutumista kansan käsitteen ympärille (Moffitt 2016, 20-21). Lähestymistavan on myös sanottu huomioivan liian vähän populististen liikkeiden historiallista variaatiota (Bonikowski & Gidron 2013, 10). Myös tutkimusperinteelle ominainen karismaattisen johtajan painotus voidaan nähdä ongelmallisena, sillä vaikka menestyneimmät populistit usein ovatkin olleet hyvin karismaattisia, ei tämä piirre päde kaikkiin populistijohtajiin (Barr 2009, 40).

Kolmas ja tässäkin tutkielmassa hyödynnettävä populismin tutkimuksen näkökulma on tarkastella populismia *diskurssina ja retoriikkana*. Tämä traditio on ollut viime aikoina suosittu niin eurooppalaisen kuin latinalais-amerikkalaisenkin populismin tutkimuksessa, ja sen puitteissa populismia on tietyn poliittisen aatteen sijaan tarkasteltu pikemminkin erityisenä poliittisen ilmaisun tyylinä ja tapana, jota voivat hyödyntää hyvinkin erilaisia ideologioita edustavat poliitikot (Moffitt 2016, 21; Bonikowski & Gidron 2016, 9; Taguieff 1997, 4). Tämän ilmaisutavan keskeisenä ytimenä nähdään yleensä vastakkainasettelu eliitin ja kansan välillä: esimerkiksi de la Torre määrittelee populismin retoriikaksi, joka mieltää politiikan moraaliseksi ja eettiseksi kansan ja

eliitin väliseksi taisteluksi (de la Torre 2000, 4). Kyseessä on nimenomaan moralistinen diskurssi, jonka ytimessä on pohjimmiltaan kamppailu hyvän ja pahan välillä: hyvyyttä edustaa tavallisen kansan yhtenäiseksi mielletty tahto ja pahuutta taas eliitti, joka juonitteluillaan ja petoksillaan on tukahduttanut tuon kansan tahdon ilmaukset (Panizza 2005, 22-23; Taggart 2002, 78; Hawkins 2009, 1043-1044; Taguieff 1997, 6). Populismia diskurssina ja retoriikkana tarkastelevalle lähestymistavalle olennaista on kiinnittää vastakkainasetteluiden lisäksi huomiota myös populistisen kielen muuntautumiskykyyn ja kontekstisidonnaisuuteen: esimerkiksi Margaret Canovan näkee populismin retorisenä tyylinä jonka keskiössä on kansaan vetoaminen, mutta korostaa kansan käsitteen saavan erilaisia merkityksiä eri tilanteissa – populistisen retoriikan spesifi ilmenemismuoto riippuu niistä kulttuurisista traditioista, joiden puitteissa se kulloinkin operoi (Canovan 1984, 313, 323). Huomionarvoista on, että populistisen diskurssin ja retoriikan tutkimisen ei tarvitse myöskään keskittyä pelkästään kansan käsitteen ympärille: tarkastelun kohteena voivat olla myös esimerkiksi tavat, joilla populistinen retoriikka rakentaa romantisoitua ja nostalgiahenkistä kuvaa ihanneyhteiskunnasta (Taggart 2004, 274) tai keinot, joilla populistit luovat mielikuvaa yhteiskunnallisista kriiseistä (Moffitt 2016, luku 6). Diskursiivis-retorisen lähestymistavan mukaan poliittisia toimijoita ei ole mielekästä dikotomisesti jakaa joko populisteiksi tai ei-populisteiksi, vaan populistisen kielen käyttö vaihtelee tilanteittain ja sama toimija voi tilanteesta riippuen toimia enemmän tai vähemmän populistisesti (Moffitt 2016, 21; Bonikowski & Gidron 2016, 9; 2013, 8).

Diskursiivis-retorinen lähestymistapa on ansioistaan huolimatta ollut myös kritisoinnin kohteena. Vahvan keskittymisen teksteihin ja puheisiin on nähty jättävän varjoonsa monet populistisen vetovoiman muut oleelliset piirteet, kuten erilaiset visuaaliset, performatiiviset ja esteettiset elementit. Tyyllilliset ja karismaan liittyvät tekijät jäävät siis puhutun ja kirjoitetun diskurssin jalkoihin (Moffitt 2016, 22). Populismia itsekin retoriikan ja tyylin kannalta tarkastellut Canovan painottaa myös, että pelkkiin diskursseihin keskittyminen ei ole riittävää: populismi kiertyy erilaisten ydinkonseptien (kuten esim. demokratia, kansan suvereniteetti) ympärille, ja näitä konsepteja tulisi tarkastella myös syvällisemmin eikä ohittaa niitä vain tyhjinä retorisia heittoina (Canovan 2002, 33). Lähestymistavan relevanssi on saanut osakseen laajamittaisempaakin kritiikkiä, kuten pohdintaa siitä onko diskursseilla yleensä väliä konkreettisen politiikan lopputulosten kannalta sekä voidaanko populismina pitää pelkkää puhetekoa, jos se populistisesta tyylistään huolimatta ei saavuta merkittävyyttä käytännön tasolla – eli mikäli populistinen puhe jää vaille kaukupohjaa eikä tule julki jossain merkittävässä muodossa, kuten puolueen ohjelmassa (Hawkins 2009, 1046). Vastakkainasettelun retoriikkaa painottavaa traditiota ja erityisesti erästä sen

tärkeimpää edustajaa, jäljempänä tarkemmin käsiteltävää Ernesto Laclauta, on myös kritisoitu siitä, että ymmärtämällä vastakkainasettelut populistisen puheen ytimeksi ajaututaan helposti tilanteeseen, jossa kaikki dualistinen poliittinen retoriikka nähdään populismina – ja näin ollen populismin käsite pääsee laventumaan turhan paljon ja menettää käyttökelpoisuutensa empiirisen analyysin välineenä (Rovira Kaltwasser & Mudde 2012, sit. Bonikowski & Gidron 2013, 15).

2.3 POPULISMI SUOMESSA: PERUSSUOMALAINEN PUOLUE

Suomen puoluekentällä populismia ovat jo muutaman kymmenen vuoden ajan edustaneet selkeimmin perussuomalaiset. Vuonna 1995 perustettu puolue ei tosin ole ensimmäinen merkittävä populistipuolue maamme historiassa: perussuomalaiset pystytettiin nimittäin alun perin 1950-luvulla perustetun ja sittemmin konkurssiin ajautuneen, eliitinvastaisen ja agraaripopulismia edustaneen Suomen maaseudun puolueen (SMP) raunioille. Puolueen perustajajäsenistöön kuulunut ja sitä pitkään johtanut Timo Soini sekä useat muut puoluetta perustaneet ja siinä myöhemmin toimineet henkilöt ovat hankkineet aiemman poliittisen kokemuksensa nimenomaan aktiivitoiminnasta SMP:n riveissä (Niemi 2012, 7; Arter 2010, 485; Palonen 2017, 221). Vuosikautia perustamisensa jälkeen perussuomalaiset oli eduskunnan pienin ja vaaleissa vaatimattomasti menestynyt puolue, joka joutui eduskuntapaikkoja saadakseen tukeutumaan erilaisiin vaaliliittoihin sekä nimekkäisiin kandidaatteihin – kuten ammattinyrkkeilijä Tony ”Viikinki” Halmeeseen, joka vuoden 2003 eduskuntavaaleissa keräsi peräti 37,5 % koko puolueen äänistä (Arter 2013, 108; Grönlund 2016, 63). Vuoden 2008 kunnallisvaaleissa perussuomalaiset paransi kuitenkin huomattavasti tulostaan aiempiin vaaleihin verrattuna, ja puolueen kannatus lähti todelliseen nousukiitoon vuoden 2010 aikana. Ns. ”jytky” seurasi kevään 2011 eduskuntavaaleissa, kun neljä vuotta aiemmin viisi edustajaa läpi saanut puolue nosti paikkamääränsä 39:n kahmimalla peräti 19,1 % kaikista annetuista äänistä ja nousemalla siten Suomen kolmanneksi suurimmaksi puolueeksi (Borg 2012b, 195; Niemi 2013, 78). Kyseessä ollut 34:n edustajapaikan lisäys ja 15 prosenttiyksikön kannatuksen nousu merkitsivät suurimpia muutosvoittoja sotien jälkeisissä peräkkäisissä parlamenttivaaleissa (Borg 2012a, 19-20).

Massiivisen kannatuksen nousun taustalla vaikuttivat useat tekijät. Vaaleja edeltäneen ajan yhteiskunnallista keskustelua ja media uutisointia dominoivat monet sellaiset poliittiset kysymykset, joiden saralla perussuomalaisten oli mahdollista erottua ja vetää muista puolueista poikkeavaa linjaa – näitä olivat mm. euroalueen talouskriisi (ja erityisesti aivan vaalikampanjan loppupuolella

puhjennut kiihkeä keskustelu EU:n Portugalin tukipaketista), perinteisiltä puolueilta uskottavuutta syönyt vaalirahakohu sekä maahanmuuttoa koskevat kysymykset (Pernaa 2012, 35; Borg 2012b, 194-195, 207). Perussuomalaisten suosion kasvuun vaikutti osaltaan myös äänestäjäkunnan liikkuvuuspotentiaalın kasvu, sillä puolue on onnistunut erityisen hyvin houkuttelemaan liikkuvia äänestäjiä taakseen – liikkuvuuden taustalla on nähty vaikuttaneen puolestaan mm. perinteisten puolueiden jo 1980-luvulta alkanut jäsenkato, puoluekiinnittyneisyyden heikkeneminen ja asenteiden muuttuminen kriittisemmiksi keskeisiä politiikan toimijoita kohtaan (Borg 2012c, 136; 2012b, 193-194; Niemi 2013, 78). Perussuomalaisten äänestämisen syyksi onkin nimetty usein halu muuttaa asioita ja politiikkaa, ja puolueen on onnistunut hankkia kannatusta myös ns. nukkuvilta äänestäjiltä, jotka aiemmissa vaaleissa ovat jättäneet käymättä urnilla (Moring & Mykkänen 2012 69; Rahkonen 2011, 426). Kun kannatus oli lähtenyt nousuun, siitä myös uutisoitiin laajalti, mikä edelleen lumipalloefektinä nosti perussuomalaisten suosiota entisestään: puolue sai runsaasti positiivista otsikkojulkisuutta, joka auttoi sitä profiloitumaan uskottavana muutosta aikaansaavana kansanliikkeenä ja avasi erityisesti puheenjohtaja Soinille tilaisuuksia nimetä syytä kannatusnousuun ja houkutella epävarmoja äänestäjiä puolueen taakse (Rahkonen 2011, 433; Borg 2011b, 194-195; Pernaa 2012 35; Niemi 2012 9, 13). Voittoisien vaalien jälkeen perussuomalaiset jättäytyivät hallituksen ulkopuolelle pitkälti EU:hun liittyvien erimielisyyksien tähden (Hämäläinen 2016, 48; Niemi 2013, 87).

Vuoden 2015 eduskuntavaalit toivat puolueelle 1,4 prosenttiyksikköä vähemmän ääniä kuin neljä vuotta aiemmin, mutta edustajapaikkoja se menetti vain yhden (Grönlund 2016, 63). Tällöin aukesi myös paikka hallituksessa yhdessä keskustan ja kokoomuksen kanssa. Kesäkuussa 2017 perussuomalaisten puheenjohtaja vaihtui, kun puoluekokous valitsi Soinin seuraajaksi maahanmuuttokriitikkona profiloituneen Jussi Halla-ahon. Varapuheenjohtajistoon valittiin niin ikään maahanmuuttokielteisinä poliitikkoina tunnetut Laura Huhtasaari, Teuvo Hakkarainen sekä Juho Eerola. Perussuomalaisten hallituskumppanit kieltäytyivät jatkamasta yhteistyötä Halla-ahon johtaman puolueen kanssa, ja hallituksen hajoaminen oli lähellä. Loppujen lopuksi tältä vältyttiin, kun entinen puheenjohtaja Timo Soini yhdessä Halla-aholle puheenjohtajakilvan hävinneen Sampo Terhon ja puolikkaan muun eduskuntaryhmän kanssa päätyi eroamaan puolueesta ja perustamaan uuden sininen tulevaisuus- puolueen, jonka kanssa hallitusyhteistyötä voitiin jatkaa. Perussuomalaiset puolestaan siirtyi oppositioon (Palonen & Saresma 2017, 19-20). Kevään 2019 eduskuntavaaleissa puolueen jakautumisen seurauksena 17:n kansanedustajaan kutistunut perussuomalaiset onnistui paitsi nostamaan paikkamääränsä hajoamista edeltäneelle tasolle, myös hankkimaan yhden lisäpaikan. Perussuomalaisista tuli vaaleissa 17,5 % kannatuksellaan Suomen

toiseksi suurin puolue (tulospalvelu.vaalit.fi).

Siitä, edustavatko perussuomalaiset äärioikeistopopulismia vai ei, on käyty paljon keskustelua. Erityisesti hiukan vanhemmassa tutkimuksessa on korostettu sitä, etteivät maahanmuuttolinjaukset näyttele perussuomalaisissa niin isoa roolia kuin ulkopuolelta annetaan ymmärtää, eikä puoluetta siten voi luokitella äärioikeistolaiseksi (Rahkonen 2010, 548), kuten myös sitä, että äärioikeiston menestysmahdollisuudet suomalaisessa politiikassa yleisesti ottaen ovat olleet marginaaliset (Kestilä 2006, 175, 187-188). Puolueen pitkäaikainen puheenjohtaja Soini ei ottanut äänekkäästi kantaa maahanmuuttoasioihin, ja hänen valtakaudellaan osan menestyksestä onkin esitetty juontaneen nimenomaan siitä, että puolueen parista nousseista kriittisistä maahanmuuttokannoista huolimatta sen johto ei ollut äärioikealla (Askola 2015, 66). Huomionarvoista on silti, että perussuomalaiset ovat tarjonneet kanavan maahanmuuttokriittisten asenteiden nostamiselle julkiseen keskusteluun (Niemi 2013, 79), ja esimerkiksi Hommaforum -keskustelusivuston kautta perussuomalaisiin on valunut ajan myötä enemmän äärioikeistolaista aineista (Hatakka 2017, 2026-2033). Monet tutkijat mieltävätkin perussuomalaiset osaksi äärioikeistoa, ja puolueella on nähty olevan paljon yhteistä muiden pohjoismaisten äärioikeistopuoleiden kanssa: kaikkia niitä luonnehtivat mm. sellaiset piirteet kuin eliitinvastainen populismi, nationalismi, kriittinen suhtautuminen monikulttuurisuuteen, traditionalismi sekä autoritäärinen suhtautuminen sosiokulttuurisiin kysymyksiin (Arter 2012, 841-842; Jungar & Jupskås 2014, 216-218). Myös perussuomalaisten hyvinvointivaltiolinjausten taustalla on nähty vaikuttavan etnonationalistisen ajatusten, ja yleensäkin *maassa maan tavalla* -tyylisten ohjenuorien luonnehtivan perussuomalaista sosiaalipolitiikkaa. Kaiken kaikkiaan suomalaisuuden suojelun monikulttuurisuutta vastaan on tulkittu muodostavan tärkeän osan puolueen agendasta (Nordernvard & Ketola 2015, 363-365). Perussuomalaisten puolueohjelmissa esiintyvien maahanmuuttopoliittisten linjausten on myös havaittu koventuneen ajan myötä, ja puolueen ideologisen ytimen kiertyvän ”todellisen suomalaisuuden” konseptin sekä nativismin ja etnonationalismin ympärille siinä määrin, että puolue on mahdollista laskea osaksi länsi-eurooppaista äärioikeistopopulistipuolueiden perhettä (Arter 2010, 498, 501-503).

Maahanmuuttopolitiikan ulkopuolellakaan perussuomalaisten luokittelu ei ole täysin yksiselitteistä. Perussuomalaisia on jokseenkin hankalaa sijoittaa perinteiselle vasemmisto-oikeisto-akselille, koska puolueen yleisistä linjauksista löytyy niin vasemmistolaisiksi kuin oikeistolaisiksikin luonnehdittuja piirteitä (Niemi 2012, 8). Perussuomalaisia on nimitetty mm. ”keskusta-konservatiivisiksi” perustuen puolueen oikeistopuolueisiin nähden vasemmistolaisempiin

talouspoliittisiin linjauksiin ja toisaalta vasemmistopuolueita konservatiivisempiin arvoihin (Niemi 2013, 83). Perussuomalaisia talouslinjauksia on määrittänyt ajatus ”pienen ihmisen puolella olemisesta”, joka on pitänyt sisällään mm. hyvinvointivaltion ja progressiivisen verotuksen kannattamista, pienyrittäjien aseman ajamista ja tavoitteita kattavasta sosiaaliturvasta. Puolue on pyrkinyt tarjoamaan köyhille ja heikko-osaisille vaikutuskanavan (Arter 2010, 494-495). Sosiaalisilta arvoiltaan perussuomalaiset on selkeästi konservatiivinen puolue, jonka politiikassa on korostettu mm. kristillisiä arvoja, perinteisiä sukupuoli- ja perhekäsityksiä sekä kovennettuja rangaistuksia alkoholi- ja huumerikoksiin (Rahkonen 2010, 549; Nordernsvard & Ketola 2015, 363; Arter 2010, 496-497; Ylä-Anttila & Luhtakallio 2017, 43). Perussuomalaisille tärkeää on ollut myös populistipuolueille tyypillisesti profiloitua eliitinvastaiseksi vaihtoehdoksi, ja puolue onkin esim. vaatinut päätösvallan antamista suoraan kansalle kansanäänestyksen avulla (Ruostetsaari 2011, 135-136). Perussuomalaista politiikkaa on perinteisesti määrittänyt lisäksi vielä vahvasti puolueen kielteinen suhtautuminen Euroopan unioniin, Suomen EU-poliittisiin linjauksiin sekä Euroopan lisääntyvään integraatioon (Raunio 2011, 205; Herkman 2017a, 480).

Perussuomalaisten – kuten minkään mukaan puolueen – kannattajakunta ei ole luonteeltaan homogeenistä. Silti tietyt väestöosat ovat yliedustettuina puoluetta äänestäneiden joukossa. Varmasti selkeimpiä trendejä on puolueen houkuttelevuus miesten keskuudessa – kannattajakunta on ollut muiden Pohjoismaisten populistipuolueiden tavoin hyvin miesvaltaista, ja perussuomalaiset olikin vuoden 2011 eduskuntavaaleissa miesten suosituin ja 2015 eduskuntavaaleissa puolestaan toiseksi suosituin puolue (Paloheimo 2012, 322; Pikkala 2016, 408). Koulutuksen suhteen huomionarvoista on, että 2/3 puolueen kannattajista on suorittanut korkeintaan alemman keskiasteen ammatillisen tutkinnon tai käynyt pelkästään perus-, keski- tai kansakoulun – vuoden 2015 vaaleissa perussuomalaiset nousi matalasti koulutettujen suosituimmaksi puoleeksi (Suhonen 2011, 68; Westinen 2016, 253). Lisäksi puolue on ollut erityisen suosittu työntekijöiden keskuudessa, ja onnistunut kohoamaan myös työttömien ykköspuolueeksi (Grönlund & Westinen 2012; 161, Westinen 2016, 251, 253). Ikäjakaumaltaan, tulotasoltaan ja alueelliselta sijainniltaan perussuomalaisten kannattajakunta on puolestaan varsin tasaisesti jakautunut – joskin suurituloisin neljännes väestöstä on perussuomalaisten kannatuspoolissa aliedustettuna (Rahkonen 2011, 428; Suhonen 2011 66-67, 70, Grönlund & Westinen 2012, 161). Vuoden 2011 vaaleissa perussuomalaiset nautti vielä huomattavaa kannatusta itsensä vasemmistolaisiksi mieltävien äänestäjien joukossa, mutta 2015 vaaleihin mennessä kannattajakunta oli selkeästi oikeistolaistunut niin verotusta, julkista sektoria, yrittämistä kuin markkinatalouttakin koskevissa kysymyksissä (Westinen 2016, 261; Westinen, Kestilä-Kekkonen & Tiihonen 2016, 281). Vähemmän yllättävästi

kielteinen suhtautuminen maahanmuuttoon ja Euroopan unioniin on perussuomalaisten kannattajien joukossa yleisempää kuin muiden puolueiden äänestäjäkunnissa (Suhonen 2011, 71, 74; Westinen, Kestilä-Kekkonen & Tiihonen 2016, 285, 292). Perussuomalaisten profiloitumista protestipuolueeksi tukee puolestaan se tosiseikka, että perussuomalaisten kannattajat ovat keskimäärin tyytymättömämpiä demokratian toimivuuteen kuin muiden puolueiden äänestäjät, ja suhtautuvat näitä kriittisemmin erilaisiin poliittisiin instituutioihin ja toimijoihin (Paloheimo 2012, 338-339).

2.4. KOTIMAINEN POPULISMIN TUTKIMUS JA PERUSSUOMALAISET SEN KESKIPISTEENÄ

Populismin suosio tutkimuksen kohteena on noussut etenkin viimeisen noin kymmenen vuoden aikana paitsi länsimaissa yleisesti, myös Suomessa. Keskipisteenä kotimaisessa populismin tutkimuksessa on pääsääntöisesti ollut nimenomaan perussuomalainen puolue. Analyysin kannalta suosittuja aiheita ovat olleet mm. puolueen kannattajakunta ja siihen liittyvät erityispiirteet, puolueen rakettimainen kannatusnousu ja sen taustat sekä puolueen arvot ja sen sijoittuminen perinteiselle oikeisto-vasemmisto -akselille. Yksittäisistä perussuomalaisista poliitikoista ehdottomasti eniten tutkimuksellista mielenkiintoa on luonnollisesti herättänyt puolueen perustajajäseniin kuulunut ja pitkään sen puheenjohtajana toiminut Timo Soini. Soinin ohella erityisen paljon on kirjoitettu vuoden 2011 jytkyvaaleista: esimerkiksi Sami Borg (2012) on tarkastellut perussuomalaisten nousun taustoja vaaleja edeltäneen ajan julkisuutta hallinneiden teemojen, kuten kiihtyneen maahanmuuttokeskustelun ja EU-kriisimaiden talousongelmien valossa, ja Ville Pernaa (2012) on tutkinut niin ikään vaalikamppailun kärkiteemoja ja niiden kytkeytymistä perussuomalaisten kannatuspotentiaalin kasvuun. David Arter (2013) puolestaan on kirjoittanut puolueen sisäisen kilpailun vaikutuksesta äänestäjien mobilisointiin ja Mari K. Niemi (2012) taas on tarkastellut Timo Soinin johtajuutta ja mediastrategioita voitokkaiden vaalien aikaan. Perussuomalaisten kannattajakunnan sosiodemografista rakennetta ja sille tyypillisiä piirteitä esim. sukupuolijakauman, koulutustason ja ikäryhmien kannalta ovat käsitelleet mm. Juho Rahkonen (2011), Pertti Suhonen (2011), Kimmo Grönlund ja Jussi Westinen (2012).

Perussuomalaisten euroskeptismi on myös ollut tutkimuksessa paljon esillä etenkin vuoden 2011 vaalien jälkimainingeissa – esimerkiksi Tapio Raunio (2012) ja Juha Herkman (2014, 2017) ovat tarkastelleet perussuomalaisten suhtautumista Euroopan unioniin. Perussuomalaisen populismin

ideologista sisältöä on puolestaan käsitelty mm. Ilkka Ruostetsaaren (2012) ja Rauli Mickelssonin (2012) toimesta, kun taas Tuukka Ylä-Anttila (2014) on perehtynyt perussuomalaisten sisäisiin variaatioihin. Näiden sisäisten fraktioiden jakautumista kahdeksi erilliseksi puolueeksi ja jakautumiseen johtaneita taustoja on puolestaan kattavasti ruotinnut Lauri Nurmi (2017) vain alle puoli vuotta perussuomalaisten hajoamisen jälkeen julkaistussa kirjassaan. Myös perussuomalaisten maahanmuuttopolitiikkaa ja nationalistisia linjauksia on tutkittu paljon: mm. Niko Hatakka (2017) on tarkastellut maahanmuuttokriittistä Hommaforum-keskustelupalstaa ja sen yhteyksiä perussuomalaisiin, Heli Askola (2015) on analysoinut Jussi Halla-ahon maahanmuuttoa koskevista blogiteksteistään saamaa vihapuhetuomiota ja Johan Nordernsward sekä Markus Ketola (2015) ovat tutkineet nationalistista tapaa, jolla perussuomalaiset ja ruotsidemokraatit ymmärtävät hyvinvointivaltion. Perussuomalaisia on muutenkin käsitelty rinnakkain ja vertailevasti politiikan tutkimuksessa jonkin verran, mm. David Arter (2012) on kirjoittanut pohjoismaisista “jytkyvaaleista” ja puoluesysteemimuutoksista ja Ann-Cathrine Jungar yhdessä Anders Ravik Jupskåsin (2014) kanssa on puolestaan tarkastellut Tanskan kansanpuoluetta, perussuomalaisia ja ruotsidemokraatteja saman populistiseksi äärioikeistoksi luokiteltavan puolueperheen edustajina.

Oman osansa tutkimuksellisesta huomiosta on luonnollisesti saanut myös perussuomalaisen populistisen retoriikan analysointi, jonka joidenkin tuloksien pintapuolinen esittely lienee tässä yhteydessä paikallaan, ottaen huomioon tämän tutkielman aihepiirin. Uusimpia ja kattavimpia teoksia aiheen tiimoilta on vuonna 2017 ilmestynyt, Emilia Palosen ja Tuija Saresman toimittama teos “*Jätkät ja jytkyt – perussuomalaiset ja populismin retoriikka*” (2017), joka on nimensä mukaisesti kokoelma useiden eri kirjoittajien analyyseja, joita yhdistää nimenomaan retoriikkaa painottava tulokulma perussuomalaiseen politiikkaan ja sen ilmentymiin. Esimerkiksi Saresma analysoi *Perussuomalainen* -lehden teksteistä kerätyn aineiston perusteella perussuomalaista sukupuolten välistä tasa-arvoa ja sukupuolirooleja koskevaa retoriikkaa, havaiten puolueen piirissä tasa-arvosta puhuttavan vastakkainasettelujen kautta arvona, joka on jotain länsimaiselle ja suomalaiselle yhteiskunnalle ominaista mutta maahanmuuttajilta puuttuvaa. Lehden sukupuolirooleja koskevan retoriikan Saresma määrittelee olevan perinteisiä miehen ja naisen osia yhteiskunnassa korostavaa ja feminismiin kielteisesti suhtautuvaa (Saresma 2017, 114, 126). Samaisessa teoksessa käsitellään myös mm. perussuomalaisten Eurooppaa koskevaa retoriikkaa, jonka parista on havaittavissa tietynlaista kahtalaisuutta: Euroopan rinnastuessa Euroopan unioniin se saa perussuomalaisessa retoriikassa kansallisvaltioiden suvereniteettiä uhkaavan toimijan roolin, kun taas kulttuurisessa mielessä Eurooppa esitetään usein yhteisönä, jonka kristillistä perintöä, arvoja ja moraalisia normeja uhkaavat maanosan ulkopuoliset kulttuurit ja niitä edustavat

maahanmuuttajat (Lähdesmäki 2017, 136-139, 147).

“*Jätkät ja jytkyt – perussuomalaiset ja populismin retoriikka*” -teoksessa käydään läpi myös perussuomalaisten tapaa käyttää retoriikassaan monikulttuurisuus-käsitettä ja liittää merkityksiä maahanmuuttajiin: monikulttuurisuus näyttäytyy perussuomalaisille rikkautena puhuttaessa Euroopan eri maiden kulttuurien ominaispiirteistä, mutta siitä tulee pelottava uhkatekijä kun kyseessä ovat Lähi-idän maiden kulttuurit. Perussuomalaiselle maahanmuuttajia koskevalle retoriikalle on puolestaan ominaista asettaa vastakkain yhtäältä hyvä maahanmuuttaja ja paha maahanmuuttaja ja toisaalta käsitellä kaikkia maahanmuuttajina homogeenisena joukkona, jossa esimerkiksi naiset ovat automaattisesti alistettuja (Ruotsalainen & Saresma 2017, 165, 169-170, 177). Erityistä huomiota kirjassa saa myös värikkäästä kielestään tunnetun Timo Soinin retoriikka, jota tarkastellaan hänen Ploki -nimeä kantavan bloginsa tekstien kautta. Urpo Kovala ja Jyrki Pöysä tutkivat Soinin blogissaan viljelemää rehelliseen ja yksinkertaiseen kansanmieheen liittyvää maskulinistista kielenkäyttöä joka konkretisoituu ns. “jätkyden” käsitteeseen ja jonka avulla Soini luo samaistuttavuutta itsensä ja kannattajakuntansa välille ja houkuttelee puolelleen etenkin miesäänestäjiä (Kovala & Pöysä 2017, 169). Laura Parkkinen puolestaan analysoi Soinin blogissa esiintyvää uskonnollisvivahteista puhetta, ns. kaanaan kieltä, jonka hän havaitsee olevan paitsi tehokas keino mm. populististen vastakkainasettelujen, jännitteiden ja moraalisten jakolinjojen luomiseen myös yleisesti epätyypillinen piirre pohjoismaiselle populismin retoriikalle – uskonnollistemaattinen puhe on yleisempää amerikkalaisessa populismissa (Parkkinen 2017, 293-294).

Muissa yhteyksissä Soinin blogitekstien ja myös puoluelehden kirjoitusten retoriikkaa ja kommunikaatiotapoja on tutkinut puolestaan esimerkiksi Mari K. Niemi (2013), joka kiinnittää perussuomalaisten identiteettipolitiikkaa käsittelevässä artikkelissaan huomiota Soinin tapaan luonnehtia perussuomalaisten kannattajia mm. sellaisten hyveiden kuin vaatimattomuuden, nöyryyden, autenttisuuden ja luotettavuuden kautta. Niemi käsittelee myös Soinin retoriikasta esiin nousevia kansa vastaan eliitti -dikotomioita, joissa populismille tyypillisesti keskeisiksi kansan vihollisiksi nousevat etenkin kansan suvereniteettia uhkaava EU, paikalleen jämähtäneet “vanhat puolueet” ja puolueellinen mediaeliitti (Niemi 2013, 81-84). Tuukka Ylä-Anttilan Suvivirren laulamisesta kevätjuhlissa syntynyttä julkista keskustelua perkaava artikkeli puolestaan nostaa esille perussuomalaisille ja yleensäkin populistille ominaista retoriikkaa, jossa vedotaan jaettuihin kulttuurisiin kokemuksiin ja tällä tavoin rakennetaan toiseutta – Ylä-Anttilan tutkimuksessa tällainen jaettu kokemus on siis suomalaisissa kouluissa kymmeniä vuosia laulettu kevätjuhlavirsi,

jonka kautta populistisessa retoriikassa luodaan nationalistista yhteenkuuluvuutta ja ulossulkemista (Ylä-Anttila 2017, 345, 352).

Nationalistista retoriikkaa vielä eksplisiittisemmin on tarkastellut esimerkiksi Miikka Pyykkönen, joka on analysoinut tapoja, joilla suomalaisuutta ja siihen liittyviä piirteitä rakennetaan paitsi perussuomalaisten myös muiden suomalaisten puolueiden retoriikassa. Pyykkönen kutsuu perussuomalaisen retoriikan tapaa viitata suomalaisuuteen ns. “ylivertaiseksi ja itsestäänselväksi suomalaisuudeksi”, jonka puitteissa tyypillistä on viljellä mm. etnosentristä *maassa maan tavalla* -ajattelua ja kanonisoida suomalaista kulttuuria (Pyykkönen 2011, 150). Vertailevaa otetta retoriikkaan edustaa myös esimerkiksi Mari K. Niemen, Niko Hatakan ja Matti Välimäen tutkimus, joka käy läpi niitä erilaisia retorisia keinoja, joilla perussuomalaiset, ruotsidemokraatit ja UKIP ovat vastanneet heihin kohdistuneisiin rasismisyytöksiin. Tutkijoiden esiin nostamat keinot vaihtelevat vastasyytöksistä ja rasistisiksi väitettyjen lausuntojen puolustamisesta aina lausuntojen tuomitsemisiin ja avoimiin anteeksipyyntöihin. Kolmesta vertaillusta puolueesta perussuomalaisten havaittiin hyödyntävän kahta muuta populistipuoluetta enemmän hyökkääviä strategioita rasismisyytöksiin vastatessaan. Selitykseksi tälle tutkijat esittävät mm. perussuomalaisten suhteellisen vahvaa asemaa suomalaisessa parlamenttijärjestelmässä ja julkisessa tilassa – heidän mukaansa yleisestikin legitiimin aseman kotimaansa poliittisessa kontekstissa saavuttanut populistipuolue on epävarmemmassa asemassa olevaa puoluetta kykenevämpi vastaamaan rasismisyytöksiin vähemmän nöyryvällä retoriikalla (Niemi, Hatakka & Välimäki 2017, 268-275).

3. TOOREETTINEN VIITEKEHYS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tämän tutkielman keskipisteenä on nimenomaan populistisen retoriikan tutkimus.

Tutkimuskohteena ovat perussuomalaisten entisen kansanedustajan ja varapuheenjohtajan sekä presidenttiehdokkaan, nykyisen europarlamentaarikon Laura Huhtasaaren youtube-videoblogit ja niissä käytetty retoriikka. Tutkimuksessa käytetty teoriatausta nojaa kahden populismin tutkijan, ruotsalaisen Benjamin Moffittin ja argentiinalaisen Ernesto Laclauin esittämiin ajatuksiin. Näitä ajatuksia ja niiden yhteyttä tutkielman aiheeseen esittelen seuraavaksi tarkemmin. Itse varsinaisiin tutkimuskysymyksiin palataan tuonnempana tässä luvussa.

3.1 MOFFITT JA POPULISTISEN TYYLIN PIIRTEET

Pääosin tutkielmani teoreettinen viitekehys rakentuu Benjamin Moffittin tuoreessa teoksessaan *The Global Rise of Populism – Performance, Political Style and Representation* (2016) esittämien ajatusten varaan, joiden pohjalta lähdän tutkimaan Huhtasaaren youtube-videoiden tarjoamaa aineistoa. Moffittin näkökulma populismiin on performatiivinen, ja hän määrittelee teoksessaan populismin erityiseksi poliittiseksi tyyliksi (Moffitt 2016, 28). Poliittinen tyyli puolestaan sisältää sekä retorisia että esteettisiä elementtejä. Poliittisen tyylin käsitettä käyttämällä Moffitt korostaakin nykypäivän politiikan medioituneisuutta ja siitä seurannutta politiikan muuttumista entistä speaktaakkelimaisemmaksi ja tyylitellymmäksi, jolloin performatiivisten ja esteettisten piirteiden merkitys politiikan kentällä kasvaa. Tyyllilliset ratkaisut näyttelevät isoa osaa siinä, miten poliitikot tekevät itseään näkyviksi tavoitellessaan poliittista menestystä (Moffitt 2016, 38-39). Poliittiset performanssit ovat rakennettuja ja niiden taustalla vaikuttavat päätökset siitä, kuinka toimija haluaa esittää itsensä poliittisesti. Performanssien avulla konstruoidaan identiteettejä (Moffitt 2016 38, 40).

Moffitt on luonut määritelmän populistisen poliittisen tyylin ydinpiirteistä, ja tuo määritelmä on syntynyt huolellisen analyysin ja vertailun kautta. Moffitt on määritelmää työstäessään käynyt läpi tuoretta populismikirjallisuutta sekä ennen kaikkea tarkastellut liki kolmestakymmenestä yksittäisestä tapauksesta koostuvaa joukkoa populistisia poliittisia johtajia. Jokainen analysoitu poliittinen johtaja on määritelty ainakin kuudessa alan tutkimuksessa populistiksi, ja mukana on johtajia maailman eri kolkista. Moffitt on tarkastellut näiden poliittisten johtajien toimintaa etsien niitä yhteisiä tekijöitä, joita heidän poliittisessa tyyllissään ilmenee. Fokus on ollut nimenomaan populistisissa johtajissa pelkkien puolueiden ja liikkeiden sijaan, sillä Moffittin mukaan johtohahmot ovat keskeisimpiä populistisen tyylin performointia toteuttavia henkilöitä ja populismin “ruumiillistumia” (Moffitt 2016, 41-43).

Moffitt määrittelee populistiselle tyylille kolme ydinpiirrettä. Näistä ensimmäinen on vetoaminen kansaan eliitin kustannuksella. Kansa merkitsee populistille sekä yleisöä heidän viesteilleen että subjektia, jota Arditia lainaten “tehdään olemassaolevaksi” performatiivisin keinoin. Lisäksi kansa esitetään sinä tahona, jolle suvereniteetti oikeutetusti kuuluu. Kansaan vetoaminen voi saada Moffittin mukaan populistien toiminnassa useita eri merkitysijöitä ja kansaan viitataan eri tavalla tilanteesta riippuen. Kansaan vetoamiseen kuuluvat oleellisesti myös performatiiviset eleet ja tavat, joilla populistit osoittavat läheisyyttään tavallisiin kansalaisiin (Moffitt 2016, 43). Kansaan vetoamiseen kytköksissä on luonnollisesti myös kansan vastapuoli – populistit jakavat yhteiskunnan

dikotomisesti kansaan ja sen viholliseen, eliittiin. Eliitin lisäksi populistit identifioivat kansalle myös muita vastustajia – kuten esimerkiksi erilaisia vähemmistöryhmiä – mutta Moffitin mukaan kaikki nämä muutkin vastustuksen kohteet linkittyvät pohjimmiltaan eliittiin. Esimerkiksi maahanmuuttajien vastustus liittyy eliittiin siinä mielessä, että vallitsevaa maahanmuuttopolitiikkaa kritisoidaan turhan löysäksi ja syylliseksi tähän löysään maahanmuuttopolitiikkaan ja sen johdosta lisääntyneeseen maahanmuuttoon nostetaan liberaalit eliitit. Pohjimmiltaan kyse on populistien mukaan siis valtaeliitin teoista, jotka ovat johtaneet yhteiskunnan rikkonaisuuteen ja systeemin toimimattomuuteen. Vastapoolin muodostavat tavalliset kansalaiset, joilta eliitti on vienyt näiden vaikutusmahdollisuudet. Eliitteihin liittyvänä vihollisena näyttäytyy myös esimerkiksi asiantuntijatieto, jonka vastapainona populistilla on tapana ylistää ns. maalaisjärkeä (Moffitt 2016, 43-44).

Toisesta populistisen tyylin ydinpiirteestä Moffitt käyttää nimitystä “huonot tavat” (“*bad manners*”). Huonoilla tavoilla Moffitt viittaa populistille tyypilliseen kielenkäyttöön ja retoriikkaan, joka olennaisesti eroaa perinteisestä poliittisesta jargonista. Populistit eivät anna suurta painoarvoa yleisesti sopivana ja korrektina pidetylle poliittiselle ilmaisulle, vaan päin vastoin hyödyntävät puheessaan laajaa repertuaaria erilaisia varsin huomiota herättäviä ja poikkeuksellisia elementtejä. Populistit saattavat mm. käyttää puheessaan slangi-ilmaisuja, kiroilla, viljellä hyvinkin värikästä kieltä sekä esiintyä poikkeuksellisen tunteellisesti. Tällainen poliittinen epäkorrektius näyttäytyy selkeänä vastakohtana siihen maltilliseen ja usein teknokraattiseen kieleen, jota päättäjät tyypillisesti käyttävät. Minkälaisiin “huonoihin tapoihin” populistit kulloinkin turvautuvat, on kontekstiriippuvaista ja myös jokseenkin kulttuurisidonnaista (Moffitt 2016, 44).

Viimeinen Moffittin populistisen tyylin ydinpiirteistä on kriisin, romahduksen tai uhan performointi. Populismi ammentaa voimaansa erilaisista kriisitilanteista, mutta myös ikään kuin aikaansaa niitä dramatisaation ja performanssin avulla. Oleellista ei ole siis niinkään se, onko yhteiskunta todella kriisitilanteen tai uhan edessä, vaan pikemminkin se, että onnistutaan luomaan mielikuva ja tunne vallitsevasta tai edessä hämöttävästä kriisistä tai uhasta. Kriisi- tai uhkamielialan nouseminen ja leviäminen puolestaan johtaa vaatimukseen nopeista ja päättäväisistä toimista yhteiskunnan taholta. Tämä sopii hyvin populistien tyyliin: populistille tyypillistä on suosia lyhytjänteisiä ja nopeita toimia hitaan neuvotteluihin ja deliberaatioon pohjautuvan politiikan sijaan. Kriisin performointi kytkeytyy näin yhteen yleisen perinteisiä hallintorakenteita ja monimutkaisia politiikkaratkaisuja kohtaan tunnetun epäluottamuksen kanssa. Poliitiikka saa kriisin performoinnin myötä siis hyvin instrumentaalisen luonteen ja poliittisen debatin termistö

yksinkertaistuu. Performoitu kriisi tai uhkatilanne itsessään voi ottaa monia erilaisia muotoja: populistit voivat esittää kriisin koskevan esimerkiksi yhteiskunnallista muutosta, maahanmuuttoa tai taloudellisia ongelmia (Moffitt 2016, 45).

Moffittin mukaan tämän päivän populismin kolme ydinpiirrettä ovat siis kansaan vetoaminen eliitin kustannuksella, “huonot tavat” sekä kriisin performointi. Populismin ymmärtämisellä tällä tavoin poliittisena tyylinä on Moffittin mukaan neljä etua analyysin ja tutkimuksen kannalta. Aluksikin, populismin ymmärtäminen poliittisena tyylinä mahdollistaa populismin havaitsemisen useissa eri konteksteissa eikä sido sitä liian tiukasti johonkin tiettyyn organisaatioon, kuten puolueeseen. Toiseksi, populistisen tyylin näkökulman kautta populismi ei määriy selkeän binäärisesti niin, että joku toimija yksiselitteisesti joko on tai ei ole populistinen – päinvastoin, toimijat voivat olla eri tilanteissa enemmän tai vähemmän populistisia. Tyylinäkökulmasta on myös se etu, että se antaa uudenlaisen näkemyksen monien tutkijoiden ilmaiseman populismin ohuuden ja sisällöllisen köyhyyden tilalle: näkökulma korostaa näennäisesti “pinnallisten” tyyllisten piirteiden tosiasiallista merkittävyyttä analyysin kannalta. Lisäksi tyylinäkökulma tarjoaa uudenlaisia konseptuaalisia työkaluja, joiden avulla tarkastella populistisia. Se kannustaa kiinnittämään huomiota siihen, miten populistiset representaatiot toimivat ja tarkastelemaan sitä, miten performoiden tuotetaan esimerkiksi kansan ja eliitin välisiä vastakkainasetteluita (Moffitt 2016, 45-49).

Tutkielmassani sovellan Moffittin populistisen tyylin kolmea ydinpiirrettä eräänlaisena jaotteluna, johon pohjaan Huhtasaaren populistisen retoriikan tarkastelun. Analysoin siis Huhtasaaren videoblogien retoriikassa esiintyvää kansaan vetoamista ja tapaa, jolla hän luo eliitistä ja eliittiin liittyvistä tekijöistä vastapuolta kansalle, käyn läpi Huhtasaaren retoriikasta ilmeneviä “huonoja tapoja” sekä tarkastelen sitä, miten Huhtasaaren retoriikka konstruoi ajatusta yhteiskunnallisesta kriisistä ja uhasta. Moffittin määritelmänä populistinen tyyli kattaa toki sisäänsä retoriikan lisäksi myös muita piirteitä, kuten esim. esteettisiä elementtejä, mutta tässä tutkielmassa Moffittin tarjoamia työkaluja hyödynnetään nimenomaan populistisen retoriikan ilmentymien tarkasteluun.

3.2 LACLAU JA POPULISMIN LOGIIKKA

Moffittin ohella tutkielmani teoreettinen viitekehys ammentaa sisältöä Ernesto Laclauin ajattelusta, lähinnä Moffittin populistisen tyylin piirteitä laajentavasti. Laclau on yksi tämän päivän

tunnetuimmista populistisista teoreetikoista, ja hänen ajatuksiaan ovat soveltaneet analyyseissaan lukuisat erilaisia populismin ilmiöitä tarkastelevat tutkijat. Laclau näkemyksen mukaan populismi ei ole sidottu mihinkään tiettyihin ideologisiin, poliittisiin tai yhteiskunnallisiin sisältöihin, vaan hänelle kyse on erityisesti poliittisen artikulaation logiikasta (Laclau 2005b, 33-34). Keskeinen yksikkö tässä artikulaatiossa on vaatimus (*demand*), nimenomaan toteutumaton sellainen. Yksittäisellä toteuttamatta jääneellä vaatimuksella (esimerkiksi tietyn alueen asukkaiden vaatimus uuden bussireitin käyttöönotosta) ei sinänsä ole suuressa mittakaavassa merkitystä, mutta tilanteessa jossa useat yhteiskunnalliset vaatimukset jäävät täyttymättä (saman alueen ihmiset esimerkiksi huomaavat, että bussireitin puutteen lisäksi myös vedenjakelu ja alueen turvallisuudesta huolehtiminen eivät toimi toivotulla tavalla), on niillä laajempia seurauksia: ne ihmiset, joita liuta toteuttamatta jääneitä vaateita yhdistää, alkavat tuntea toisiaan kohtaan tietynlaista solidaarisuutta ja heistä tulee näiden negatiivisten puutteiden yhdistämiä (Laclau 2005b, 36-37; 2005a, 73-74). Tällainen useiden täyttämättömien vaatimuksien tilanne on käytännössä Laclau mukaan vaadittava lähtökohta populistisen artikulaation synnylle.

Vaikka toteutumattomat vaatimukset ovat periaatteessa erilaisia ja erillisiä, niitä yhdistävä tekijä (toteutumattomuus) muodostaa niistä yhtäläisyyksien ketjun (*chain of equivalences*). Jokainen yksittäinen toteutumaton vaatimus on käytännössä siis yhden ison toteutumattomien vaatimusten massan osanen, pala suurempaa kokonaisuutta (Laclau 2005b, 37). Tilanteet, joissa on paljon tällaisia toteutumattomia vaatimuksia ja joissa yhteiskunnalliset instituutiot ovat kykenemättömiä käsittelemään näitä vaatimuksia erikseen, johtavat Laclau mukaan populismin purkauksiin (*populist rupture*). Toteutumattomien vaatimusten ketjut nimittäin jakavat yhteiskunnan kahteen toisilleen vastakkaiseen leiriin, joiden välillä on kitkaa, eli altavastajiin ja vallanpitäjiin – ja juuri tällaista dikotomista vastakkainasettelua kahden ryhmän välillä populismi tarvitsee aktualisoituakseen (Laclau 2005b, 38). Toisin sanoen, populistinen purkaus vaatii siis tapahtuakseen kaksi toisiinsa liittyvää tekijää: toteutumattomien vaatimusten muodostaman yhtäläisyyksien ketjun sekä yhteiskunnan dikotomisen jaon kahteen leiriin tämän ketjun avulla. Huomionarvoista on, etteivät jakolinjat kuitenkaan synny itsestään: vastakkainasettelut täytyy tehdä olemassaoleviksi diskursiivisen konstruktion kautta, jonka puitteissa osoitetaan vihollinen (Laclau 2005b, 39). Usein tämä vihollinen näyttäytyy eliittinä, mutta ei kuitenkaan aina: vihollisen spesifimpi identiteetti on tapauskohtainen ja riippuu kulloisestakin poliittisesta konstruktioprosessista (Laclau 2005a, 86). Keskeistä on nimenomaan dikotominen vastakkainasettelu, joka jakaa yhteiskunnan kahtia “meihin” ja “muihin”, kahteen toisilleen vastakkaiseen ryhmään.

Laclaulle populismi on siis politiikan logiikkaa, jonka ytimessä ovat vahvat antagonistiset jakolinjat. Populismia tuotetaan diskursiivisesti. Tähän diskursiiviseen prosessiin liittyy oleellisesti kaksi käsitettä: tyhjät ja kelluvat merkitsijät. Vaikka tämän tutkielman keskiössä nämä termit eivät olekaan, on niiden lyhyt käsittely paikallaan sen tähden, että ne liittyvät oleellisesti siihen dikotomiseen kahtiajakoon, joka Laclaun mukaan on populismin ydintä, sekä tämän kahtiajaon muodostumiseen.

Siinä diskursiivisessa prosessissa, jossa populistista artikulaatiota tuotetaan, on Laclaun mukaan keskeistä kasata yhden yhteisen nimittäjän alle paljon erilaisia vaatimuksia ja asioita ja siten laajentaa ja venyttää yhtäläisyyksien ketjua. Puhuessaan tällaisista yhteisistä nimittäjistä, jotka sitovat löyhästi yhteen joukon toisistaan irrallisia vaatimuksia, Laclau käyttää termiä tyhjät merkitsijät (*empty signifiers*). Tällä hän viittaa prosessiin, jonka myötä nimittäjä alkaa yhden spesifin asian sijaan edustaa joukkoa erilaisia asioita. Tämän prosessin myötä nimittäjä köyhtyy sisällöllisesti eli siitä tulee tyhjä: sen sidos yhteen tiettyyn tarkasti rajattuun merkityssisältöön katoaa, ja sen sijaan se alkaa epämääräisesti edustaa ja liittää yhteen laajaa joukkoa erilaisia asioita ja vaatimuksia, muuttuen monimerkityksiseksi. Populistiset identiteetit ovat usein juuri tällaisia tyhjiä merkitsijöitä: esimerkiksi “kansaa” ja “eliitti” kuuluvat tyhjien merkitsijöiden joukkoon, sillä yhden tiiviin merkityssisällön sijaan niillä viitataan laajaan ja todellisuudessa heterogeeniseen joukkoon keskenään erilaisia yksilöitä (Laclau 2005b, 39-40; 2005a, 95-96). Yleensäkin populistiselle kielenkäytölle on tyypillistä koota paljon viittauskohteita yhden nimittäjän alle, ja tyhjät merkitsijät ovatkin siten olennainen osa populistista retoriikkaa.

Tyhjien merkitsijöiden lisäksi Laclau puhuu myös ns. kelluvista merkitsijöistä (*floating signifiers*). Termillä viitataan merkitsijöiden tulkinnanvaraiseen ja moniselitteiseen luonteeseen: merkitsijät eivät voi koskaan olla täysin vakiintuneita, vaan niiden merkityssisällöt vaihtelevat asiayhteyksistä riippuen. Merkitsijöistä ja niiden sisällöstä käydään myös kamppailua eri toimijoiden kesken. Laclaun mukaan ero tyhjän ja kelluvan merkitsijän välillä on hyvin vähäinen ja lähinnä analyttinen, ja käytännön prosesseissa ne limittyvät pitkälti toisiinsa (Laclau 2005b, 43).

Tiivistetysti Laclaun määritelmän mukaan populismi rakentuu erityisen diskursiivisen logiikan ympärille, jonka puitteissa erilaisia vaatimuksia linkitetään yhteisen nimittäjän alle ja täten luodaan vastakkainasetteluja ja jakolinjoja yhteiskuntaan. Olennaista on nimenomaan populistisen artikulaation pohjautuminen vahvaan dikotomiaan: yhteiskunta jaetaan populistien toimesta hyviin “meihin” ja pahoihin “muihin”. Tällä tavoin ymmärrettynä populismi ei ole ideologisesti sidottua

vaan hyvinkin erilaiset ja oikeisto-vasemmisto -akselin eri päissä operoivat toimijat voivat toteuttaa populismin logiikkaa. Laclau mukaan populismi ei määritä minkään toimijan aktuaalista politiikkaa, vaan kyseessä on tapa artikuloida poliittisia teemoja – mitkä ne kussakin tapauksessa sitten sattuvatkaan olemaan. Oleellista populismissa on nimenomaan sen kyky ei vain ilmaista vaan ennen kaikkea rakentaa ja luoda poliittisia identiteettejä sekä toisiinsa liittyneitä sosiaalisia vaatimuksia (Laclau 2005b, 44, 48; 2005a, 99).

Tutkielmassani sovellan Laclau populismin logiikkaa koskevista ajatuksista ennen kaikkea hänen ideaansa dikotomisesta vastakkainasettelusta, joka jakaa yhteiskuntaa kahteen leiriin ja muodostaa siten “meitä” ja “muuta”. Tarkastelen siis Huhtasaaren videoblogien retoriikkaa pitäen silmällä niitä tapoja, joilla Huhtasaari luo yhteiskunnallisia vastakkainasetteluita sekä mitä nuo vastakkainasettelut pitävät sisällään. Moffittin populistisen tyylin ensimmäinen ydinpiirre on kansa vastaan eliitit -kahtiajako, mutta lähtökohtaisesti olen kiinnostunut selvittämään myös Huhtasaaren retoriikasta mahdollisesti esiin kumpuavia muitakin me – muut -vastakkainasetteluita. Laclau korostaa nimenomaan vastakkainasetteluiden ja kahtiajakojen tapauskohtaista vaihtelevaa luonnetta ja sisällöllistä varianssia kontekstista riippuen, mikä tarjoaa mielenkiintoisen laajennuksen Moffittin populistisen tyylin ensimmäiseen ydinpiirteeseen.

3.3 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkielmassani tarkastelun kohteena on siis perussuomalaisten Laura Huhtasaaren youtube-videoblogien retoriikka ja tämän retoriikan kautta ilmenevä populistinen tyyli. Lähden tutkimaan Huhtasaaren videoblogien antia ja erittelemään hänen videoilla hyödyntämiään retorisia keinoja Moffittin ja Laclau ajatteluun pohjaavasta teoreettisesta viitekehystä käsin. Tutkielmani perustutkimuskysymys on seuraava:

Millaisin retorisin keinoin Huhtasaari performoi videoblogeissaan populistista tyyliä?

Perustutkimuskysymys jakautuu kolmeen alakysymykseen, joissa tukeudutaan Benjamin Moffittin edellä esitettyyn teoretisointiin populistisen tyylin kolmesta ydinpiirteestä. Ensimmäistä ydinpiirrettä on Ernesto Laclau ajattelua hyödyntäen laajennettu koskemaan pelkkien kansa-eliitti -vastakkainasetteluiden ohella myös yleisemmin muita vastakkainasetteluita. Alakysymykseni ovat seuraavat:

1. Millaisia kansa-eliitti -vastakkainasetteluita Huhtasaaren retoriikassa ilmenee? Entä millaisia muita kahden ryhmän välisiä vastakkainasetteluita kansa-eliitti -jaottelun ohella nousee esille?

2. Millaisiin populismille ominaisiin ”huonoihin tapoihin” Huhtasaari retoriikassaan tukeutuu?

3. Miten Huhtasaari performoi retoriikassaan kriisejä/uhkia?

Nämä tutkimuskysymykset ohjenuoranani käyn siis Huhtasaaren videoblogien tarjoaman laajan aineiston pariin. Huhtasaaren retoriikkaa populistisen tyylin ja sen ydinpiirteiden kautta käsitellään yhteensä kolmessa erillisessä analyysiluvussa, jotka kaikki pohjaavat Huhtasaaren youtube-videoilta poimittuun ja litteroituun aineistoon. Luvuista kukin käsittelee yhtä populistisen tyylin ydinpiirrettä, sisältäen useita lainauksia litteroimastani aineistosta ja useiden erilaisten retoristen tehokeinojen esiin tuontia.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT JA AINEISTO

Tämän tutkielman painopiste on nimenomaisesti retoriikan tarkastelussa, ja näin ollen Laura Huhtasaaren youtubeen tuottamaan sisältöä tutkitaan retorisen analyysin tarjoamia työkaluja ja näkökulmia hyödyntäen. Spesifimmin ilmaistuna huomio kiinnittyy niihin retorisiin keinoihin, joiden avulla Huhtasaari ilmaisee populistista tyyliään. Aineistona käytetyt Huhtasaaren sanomiset on kokonaisvaltaisesti kerätty hänen youtube-kanavaltaan, jonne ilmestyy uutta videomateriaalia tiuhaan tahtiin. Seuraavassa esittelen tarkemmin retorista analyysiä tutkimusmenetelmänä, sekä tutkielmassa käytettyä aineistoa ja sen erityispiirteitä. Koska aineisto on kokonaisuudessaan peräisin sosiaalisesta medista, perehdyn myös tarkemmin sosiaalisen median ja politiikan välisiin yhteyksiin.

4.1 RETORINEN ANALYYSI TUTKIMUSMENETELMÄNÄ

Tämän tutkielman puitteissa Laura Huhtasaaren youtube-videoilta kerättyä aineistoa käsitellään retorisen analyysin avulla. Retorinen analyysi on tutkimusmenetelmä, jonka ydinsisältö pohjaa Antiikin Kreikasta peräisin olevaan retoriikan käsitteeseen. Termin *retoriikka* toi alun perin kirjoituksissaan tunnetuksi kreikkalainen filosofi Aristoteles, joka määrittelee retoriikan ”*kyvyksi havaita kunkin asian yhteydessä vakuuttava*” (Aristoteles [300eaa] 1997, 10). Aristoteleen mukaan retoriikka merkitsee siis puhetaitoa, kykyä löytää kuhunkin yksittäiseen puhetilanteeseen parhaiten sopivat suostuttelun ja vakuuttelun keinot (Kakkuri-Knuutila 1998, 235; Haapanen 1996, 26). Aristoteleen kiinnostus retoriikkaan painottuu ennen kaikkea erilaisten päättelyn, argumentaation ja suostuttelun muotojen tarkasteluun, ja hänelle retoriikassa on kyse etupäässä niiden tekniikoiden tutkimisesta, joita julkinen puhuja käyttää osoittaessaan sanansa mutkikkaaseen päättelyyn kykenemättömälle maallikkoyleisölle (Haapanen 1996, 27; Selzer 2003, 280; Perelman 1977, 11-12). Aristoteleen esittämiä linjauksia on sittemmin kehitetty laajasti eteenpäin, ja ns. uuden retoriikan tutkimusperinteelle ominaista onkin tarkastella kaikenlaisia vakuuttamiseen tai suostutteluun tähtäviä esityksiä yleisöistä ja käsitellyistä asioista riippumatta (Perelman 1977, 11-12).

Retoriikka on siis pelkistetyksi ilmaistuna yleisön vakuuttamista jonkin argumentin pätevydestä ja pyrkimystä saada yleisö sitoutumaan tuohon argumenttiin. Vaikka yleiskielessä retoriikkaan usein ladataan negatiivisia merkityssisältöjä kuten petollisuutta ja manipulatiivisuutta, on retoriikka kuitenkin läsnä kaikessa kielenkäytössä, ja se on niin puhutun kuin kirjoitetun kielen perustavanlaatuisen ominaisuus (Jokinen 1999a, 46-47; Selzer 2003, 280). Retoriikka liittyy kokonaisvaltaisesti niin ihmisten väliseen vuorovaikutukseen kuin heidän tapoihinsa saavuttaa ymmärrys jonkin asian suhteen (Billig 1987, sit. Potter 1996, 106).

Retoriikan tutkijat pyrkivät ymmärtämään niitä tapoja, joilla tuotetaan tehokasta suostuttelua ja vakuuttelua puhutussa ja kirjoitetussa muodossa. Retorisessa analyysissä onkin kyse yrityksestä ymmärtää, miten ihmiset tietyissä sosiaalisissa tilanteissa pyrkivät vaikuttamaan toisiinsa kielellisten keinojen kautta (Selzer 2003, 280-281). Keskeistä on siis selvittää, kuinka jotkut todellisuuden versiot pyritään saamaan vakuuttaviksi ja kannatettaviksi ja kuinka yleisö saadaan sitoutumaan niihin (Jokinen 1999b, 126). Retorisen analyysin kohteena on teksti vaikutuskeinoineen, ja analyysin tekijältä edellytetään tietoa paitsi tekstin käsittelemästä asiasta, myös mm. tekstin tuottamisen tavoitteista, aiotuista ja mahdollisista yleisöryhmistä ja kohteena olevan alan kielestä. Retorisessa analyysissä ollaan pelkän asiasisällön lisäksi kiinnostuneita myös kielellisestä ilmiöstä (Kakkuri-Knuutila 1998, 234).

Tekstejä ja puheita analysoitaessa oleellista on, että ne otetaan tutkimuskohteiksi sellaisenaan ilman, että niiden takaa yritettäisiin paikantaa jotakin oikeaa todellisuutta – pikemminkin ihmisten käyttämät kielelliset resurssit mielletään todellisuuden olennaiseksi osaksi, joiden tutkiminen on tärkeää. Sosiaalisen todellisuuden luomista kielellisin keinoin tarkastellaan ”alhaalta ylöspäin” lähtevänä toimintana, jolloin tutkimus on vahvan aineistolähtöistä luonteeltaan (Jokinen 1999a, 38-39). Toisaalta huomioon otetaan yleensä aineiston lisäksi myös sen laajempi sosiaalinen yhteys ja konteksti. Jack Selzerin mukaan voidaan puhua tekstuaalisesta tai kontekstuaalisesta retorisesta analyysistä sen mukaisesti, onko analyysin pääpaino enemmän yksittäisen tekstin huolellisessa ja itsenäisessä tarkastelussa vai sen kulttuurisen ympäristön ja niiden sosiaalisten olosuhteiden tutkimisessa, missä tietty retorinen teko tapahtui. Iso osa retorisesta analyysistä ei kuitenkaan sijoitu kummallekaan painotusalueelle kokonaan, vaan tavallista on tarkastella tietyn tekstin yksityiskohtia ottaen samanaikaisesti myös tekstin taustalla vaikuttava konteksti huomioon (Selzer 2003, 283, 291-293, 302). Tällaiseen lähestymistapaan pyrin itsekini analysoidessani Huhtasaaren retoriikkaa sosiaalisessa mediassa.

Retoriikassa on kyse aina jonkin tahon vakuuttamisesta ja suostuttelusta, ja siten puhuja-yleisö-suhde muodostaakin retoriikalle keskeisen ulottuvuuden. Puhe ei koskaan ole vain puhetta jostakin vaan myös puhetta *jollekin* – kyse on tietyn yleisön sitouttamisesta tiettyyn argumenttiin. Jotkut argumentit saattavat vakuuttaa tietynlaista yleisöä, mutta saada aikaan päinvastaisen vaikutuksen jossain toisessa yleisössä (Jokinen 1999b, 129-130). Jotta puhujan esityksellä olisi siis vaikutusta, hänen tulee sovittaa se yleisönsä mukaan. Chaim Perelmanin mukaan yleisöksi luetaan kaikki ne, joihin puhuja haluaa argumentaatiollaan vaikuttaa, ja kyseessä voi tilanteesta riippuen olla joko jokin erityisyleisö tai sitten universaaliyleisö. Erityisyleisölle suunnatuissa esityksissä tähdätään erityisesti suostutteluun ja universaaliyleisölle suunnatuissa esityksissä taas vakuuttamiseen. Argumentaatiokeinot valitaan aina keskustelukohteen ja kuulijakunnan luonteen mukaisesti (Perelman 1977, 20-21, 24-25). Yleisösuhteen kannalta oleellista on myös, että puhuja pyrkii antamaan itsestään tietynlaisen kuvan ja saattamaan kuulijansa retoriikalla tiettyyn tilaan (Aristoteles [300eaa] 1997, 60). Yksi tunnetuimmista retoriikan puhuja-yleisö-suhteeseen liittyvistä piirteistä on Aristoteleen esittämä ajatus kolmesta eri puheen vaikutuskeinosta, joilla puhuja pyrkii saamaan pääväitteensä tai tekstinsä sanoman kuulostamaan uskottavalta yleisön korvissa. Nämä vaikutuskeinot ovat itse puhe eli argumentti asiasisältöineen ja järkeen vetoaminen (*logos*), puhujan luonne ja henkilökohtainen uskottavuus (*ethos*) sekä yleisön vastaanottokyvyn ja mielentilan aistiminen ja tunteisiin vetoaminen (*pathos*) (Kakkuri-Knuutila 1998, 233; Selzer 2003, 284).

Retorisen analyysin tekijä ottaa etäisyyttä tutkimusaineistoon siten, ettei hän pyri eläytymään viestin vastaanottajan – yleisön – asemaan. Tarkastellessaan puheen/tekstin tuottajan yleisöönsä suuntaamaa suostuttelua ja vakuuttelua analyysin tekijä tarkastelee retorista tapahtumaa ikään kuin etäältä kolmantena osapuolena ottamatta kantaa siihen, hyväksyykö hän itse henkilökohtaisesti esitetyt väittämät vai ei (Kakkuri-Knuutila 1998, 239). Analyysille keskeistä on tarkastella retorisia strategioita osana aktuaalista argumentaatiota, kirjallista kommunikaatiota tai kasvokkaista vuorovaikutusta, ottaen selvää miten niitä käytetään ja mitä niillä saadaan aikaan (Jokinen 1999b, 131-132).

Usein retorisen analyysin keskiössä on nimenomaan erilaisten retoristen suostuttelun ja vakuuttelun keinojen erittely ja esiin nostaminen, ja niin myös tässä tutkielmassa. Analysoin Laura Huhtasaaren youtube-videoblogien sisältöä siis kiinnittäen erityishuomiota niihin spesifeihin retorisiin keinoihin ja strategioihin, joita Huhtasaari argumentoinnissaan hyödyntää. Lähden siitä oletuksesta, että julkisesti kaikille avoimen youtube-kanavan sisältö on suunnattu universaaliyleisölle, vaikka todennäköisesti suurin osa Huhtasaaren ulostuloja näillä alustoilla etenkin aktiivisesti seuraavista henkilöistä lukeutuu hänen kannattajakuntaansa. Pääpaino on itse sisältöjen tarkastelussa, mutta kiinnitän huomiota myös siihen kontekstiin, jossa sisällöt on luotu. Retorisia keinoja tutkiessani nojaan vahvasti Arja Jokisen, Kirsi Juhilan ja Eero Suonisen teoksen *Diskurssianalyysi liikkeessä* (1999) lukuun *Vakuuttelevan ja suostuttelevan retoriikan analysoiminen*, jossa Jokinen esittää varsin kattavan listan erilaisista retoristen keinojen kirjosta. Tätä listaa hyödynnän Huhtasaaren retoriikkaa analysoidessani. Esittelen listan retorisia keinoja tarkemmin aineiston analyysin yhteydessä konkreettisten, Huhtasaaren sosiaaliseen mediaan tuottamasta sisällöstä poimittujen esimerkkien avulla. Analyysilukuihin olen merkinnyt uutena esiintyvän retorisen keinon aina lihavoimalla, tarkoitukseni luoda selkeyttä käytettyjen retoristen keinojen valikoimasta. Mikäli keino esiintyy uudemman kerran, en enää ole käyttänyt lihavoimaa.

4.2 AINEISTOON LIITTYEN: SOSIAALISEN MEDIAN JA POLITIIKAN VÄLISESTÄ YHTEYDESTÄ

Tutkielmani aineisto on koottu kokonaisuudessaan yhdestä sosiaalisen median sovelluksesta – videopalvelu youtubesta, jonne kuka tahansa voi tuottaa ja jakaa omaa videosisältöä. Youtube kuuluu suosituimpiin maailmanlaajuisesti käytettyihin sosiaalisiin medioihin, ja sitä (useiden

muiden sosiaalisten median muotojen ohella) on viime vuosien aikana alettu enenevässä määrin hyödyntää muiden käyttötarkoitustensa ohella myös politiikan teon ja poliittisen ilmaisun sekä kommunikaation alustana. Sosiaalinen media ja politiikka kietoutuvat tänä päivänä voimakkaasti yhteen, mikä tekee sosiaaliseen mediaan tuotetusta ja jaetusta poliittisesta sisällöstä äärimmäisen ajankohtaisen analyysin aiheen.

Yleisesti yksi suurimmista kansainvälisistä yhteiskunnallisista mullistuksista viime vuosikymmeninä on eittämättä ollut internetin nopea kehittyminen ja erityisesti sosiaalisen median erilaisten sovellusten maailmanlaajuinen läpimurto. 1990-luvulla käynnistyneen internetin nousun myötä sosiaalisesta mediasta on tähän päivään mennessä muotoutunut itsestäänselvä osa nyky-yhteiskuntaa kansainvälisesti – paikka, jossa kohtaavat toimijat tavallisista kansalaisista aktivisteihin ja erilaisista hallinnon ulkopuolisista organisaatioista itse hallintoihin (Shirky 2011, 1). Vuoteen 2014 mennessä sosiaalisesta mediasta oli tullut selkeästi suosituin internetin käytön muoto, mikä ei liene mikään ihme – sosiaalisen median alustat mahdollistavat käyttäjä-lähtöisen sisältöjen luomisen ja jakamisen, ja internet toimintaympäristönä ylittää ajan ja paikan rajoitteet tarjoten yhteyden globaaliin verkostoon reaaliajassa (Herkman 2011, 148; Margetts, John, Hale & Yasseri 2015, 5, 8). Sosiaalinen media tarjoaa siis niin yksilöille kuin yhteisöillekin ennennäkemättömän helpon tavan kommunikoida ja jakaa sisältöä nopeasti ja helposti ympäri maailmaa.

Poliittiselle toiminnalle sosiaalinen media tarjoaa poikkeukselliset ja uudenlaiset puitteet. Aluksikin, sosiaalinen media mahdollistaa kansalaisten poliittista osallistumista aivan uudella tavalla. Samalla tavalla ajattelevien ja samoista yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneiden on mahdollista löytää toisensa helposti internetin kautta, ja internet ja sosiaalinen media ovatkin laajentaneet kansalaisten poliittisen osallistumisen kirjoa, kun mm. mielenosoituksia, erilaisia muita suuria tapahtumia sekä poliittisia kulutukseen liittyviä kampanjoita voidaan mobilisoida verkon välityksellä. Myös esimerkiksi kansalaisaloitteiden saralla internet ja sosiaalinen media näyttelevät tänä päivänä merkityksellistä roolia, ja sosiaalisen median avulla julkiseen keskusteluun voidaan myös nostaa entistä monipuolisemmin erilaisia aiheita (Dalton & Kittilson 2012, 27; Hooghe 2014, 69; Milner 2010, 71; Herkman 2011, 154-156). Keskustelua käydään toki paljon siitä, tasapuolistaako ja laajentaako sosiaalinen media todella julkisen keskustelun ja poliittisen osallistumisen repertuaaria, vai aktivoiko se etupäässä sellaisia tahoja, jotka joka tapauksessa olisivat muutenkin politiikassa mukana tai joilla on korkeat tietotekniset taidot – kuitenkin vaikuttaisi siltä, että sosiaalisen median kautta poliittisen osallistumisen kynnyks on laskenut erityisesti sellaisten väestönosien kohdalla, jotka perinteisesti eivät ole olleet poliittisesti kovin

aktiivisia, kuten erilaiset vähemmistöt ja nuoret (Milner 2010, 75; Margetts, John, Hale & Yasseri 2015 4, 27).

Kansalaisten poliittisen osallistumisen lisäksi sosiaalinen media tarjoaa uudenlaisia mahdollisuuksia myös poliitikoille. Poliitikoille sosiaalinen media näyttäytyy strategisen viestinnän areenana, jonka puitteissa on mahdollista nostaa julkisuuteen omia näkemyksiä ilman journalistista kontrollia. Sosiaalisen median vuorovaikutusfunktio jää tällöin usein vähemmälle huomiolle, ja etusijalla on oman julkisuuskuvan hallinta ja omien näkemysten läpilyönti (Herkman 2011, 157, 183-184; Khaldarova, Laaksonen & Matikainen 2012, 29). Erityisen innokkaasti poliitikkojen on havaittu hyödyntävän sosiaalista mediaa vaalikampanjoinnin yhteydessä. Tunnetuin esimerkki lienee Barack Obaman kampanjatiimin runsas sosiaalisen median hyödyntäminen mobilisaatio- ja rahoituksenkeruuvälineenä voitokkaissa Yhdysvaltain presidentinvaaleissa vuonna 2008 (Oser, Hooghe & Marien 2013, 99; Saarikoski 2013, 165-168; Strandberg 2012, 82; Dalton & Kittilson 2012, 27), mutta sosiaalinen media kampanja-aseena on nostanut suosiotaan myös Suomessa. Erilaisia sosiaalisen median palveluita on hyödynnetty kotimaisessa vaalikampanjoinnissa ainakin vuoden 2003 eduskuntavaaleista lähtien (tuolloin lähinnä blogien muodossa), ja esimerkiksi eurovaalien 2009 aikaan 77 % ehdokkaista kirjoitti blogia, kun taas vuoden 2011 eduskuntavaalien aikaan suosituimmaksi nousseessa sosiaalisen median palvelusta, facebookista, oli löydettävissä peräti 90 % ehdokkaista (Suominen 2013a, 143; Strandberg 2012, 83-84). Useiden eri sosiaalisen median muotojen käyttö yhtäaikaaisesti on myös ajan saatossa lisääntynyt niin, että vuoden 2015 eduskuntavaalien aikaan yli kymmenesosa ehdolla olleista viesti useamman sosiaalisen median kanavan kautta (Strandberg 2016, 103). Vaikka sosiaalisella medially ei toistaiseksi ole havaittu olevan selkeää suoraa vaikutusta kansalaisten äänestyspäätöksiin, sen potentiaali tiettyjen äänestäjäryhmien (erityisesti nuorten ja politiikasta kiinnostuneiden) tavoittamisessa on kuitenkin sangen tehokas. Tulevaisuudessa, sosiaalisen median parissa kasvaneiden nuorten ikäryhmien saavuttaessa entistä suuremmin joukoin äänestysikänsä, tulee sosiaalisen median merkitys vaalikampailuissa oletettavasti vielä voimistumaan (Strandberg 2012, 87, 90; 2016, 110-111; Khaldarova, Laaksonen & Matikainen 2012, 30).

Sosiaalinen media on tärkeä työkalu myös useille tämän päivän populistipoliitikoille. Yleisesti ottaen monet populistiselle politiikanteolle leimalliset piirteet käyvät hyvin yksiin internetin kaltaisen toimintaympäristön kanssa: populismille ominainen kansa-keskeisyys ja eliitinvastaisuus esimerkiksi istuu hyvin nimenomaan internetin kautta välitettyihin viesteihin – mahdollistaahan internet viestien suoran kohdentamisen tavalliselle kansalle ollen samalla mediaympäristö, joka

suosii eliitin ulkopuolisia toimijoita. Internetin ja sosiaalisen median tarjoamat samanmielisten kansalaisten kuplat ja kaikukammiot tarjoavat myös hedelmällisen maaperän populismille ominaiselle ulossulkemiselle ja erilaisille ”me” vastaan ”muut” -jaotteluille. Monet populistisen tyylin ydinpiirteet, kuten asioiden yksinkertaistaminen ja tunteisiin vetoaminen, ovat myös yleisesti sopivia internet-ympäristöön, jossa ne ovat luonteva osa kamppailua huomiosta. Internet ja sosiaalinen media tarjoavat populistisille toimijoille tehokkaita kanavia myös oman karismansa hyödyntämiseen sekä yleisesti massojen mobilisointiin (Engesser, Fawzi & Larsson 2017, 1286).

Populististen liikkeiden elinkaaren alkuvaiheessa – kun toimijat vasta vankistavat asemaansa ja kasvattavat suosiotaan – sosiaalinen media saattaa näytellä erityisen merkityksellistä roolia: sosiaalisen median avulla populistien on mahdollista muodostaa vastavoimaa vallassa oleville puolueille ja haastaa journalististen medioiden hegemonista asemaa (Herkman 2019, 143, 149). Internetin ja sosiaalisen median kautta populistiset toimijat voivat siis saada tehokkaasti ääntään kuuluviin jo siinä vaiheessa, kun ne eivät vielä ole saavuttaneet varsinaisia poliittisia valta-asemia. Erityisesti vastakkainasetteluja ja ulossulkemista koskevien avausten kohdalla huomionarvoista on myös, että sosiaalinen media mahdollistaa useat sellaiset populistiset ulostulot, jotka eivät välttämättä menisi läpi perinteisessä journalistisessa mediassa (Engesser, Ernst, Esser & Büchel 2016, 1119-1120, 1123). Usein nämä ulostulot koskevat maahanmuuttoa ja maahanmuuttajia, ja voivat olla sisällöltään avoimen vihamielisiäkin.

Tunnetuimpia kotimaisia esimerkkejä sosiaalisen median puitteissa tapahtuvasta maahanmuuttokriittisestä keskustelusta edustaa Homma-forum, perussuomalaisten nykyisen puheenjohtajan Jussi Halla-ahon Scripta -blogin vieraskirjan pohjalta alkunsa saanut maahanmuuttokriittinen keskustelupalsta (Saarikoski 2013, 169; Hatakka 2017, 2026-2027). Homma-forumilla on selkeät kytköksensä perussuomalaisiin, sillä puolue on tehnyt forumin kanssa yhteistyötä mm. antamalla Homman aktiivisten keskustelijoiden osallistua maahanmuuttopoliittisten linjauksiensa kaavailuun sekä nostamalla näitä aktivisteja ehdokkaikseen vaaleihin. Vuoden 2011 jytty-vaaleissa perussuomalaisten riveistä eduskuntaan nousikin viisi kansanedustajaa, jotka olivat niittäneet kannatusta ja mainetta pitkälti osallistumalla useita vuosia aktiivisesti Homma-forumin ja vastaavanlaisten keskustelupalstojen toimintaan (Hatakka 2017, 2023-2027). Sosiaalisessa mediassa tapahtuneella toiminnalla oli yleisemminkin vaikutusta kevään 2011 perussuomalaiseen vaalivoittoon: vaikka jytty ei ollutkaan virtuaalinen, sen syntymiseen on nähty vaikuttaneen osaltaan verkossa yleisesti ennen vaaleja käyty vilkas Euroopan unionia sekä maahanmuuttopolitiikkaa koskenut keskustelu – sosiaalisen median keskusteluissa trendasivat siis

perussuomalaisille mieluiset politiikan aiheet (Suominen 2013b, 240).

Vaalien ulkopuolellakin sosiaalinen media on näytellyt tärkeää roolia perussuomalaisen puolueen ja sen yksittäisten poliitikkojen uran nousun ja näkyvyyden kohdalla: useat perussuomalaiset poliitikot käyttävät sosiaalista mediaa hyvin aktiivisesti, ja esimerkiksi puolueen entinen puheenjohtaja Timo Soini viesti tiuhaan tahtiin näkemyksiään ajankohtaisiin aiheisiin Ploki-nimeä kantavan bloginsa kautta. Tunnetuin nimenomaan sosiaalisen median kautta uralleen nostetta saanut perussuomalainen poliitikko on varmasti puolueen nykyinen puheenjohtaja Jussi Halla-aho, jonka koko poliittinen ura on lähtenyt alunperin liikkeelle suosituksen maahanmuuttokriittisen blogin pitämisen kautta. Journalistisen mediankin huomiota herättäneet provosoivat kirjoitukset tekivät aluksi tuntemattomasta bloggajaista nopeasti maahanmuuttokriittisen liikkeen keskeisen hahmon ja blogin kasvava lukijakunta muodosti verkkoyhteisön, jonka tuen ja kannustuksen rohkaisemana Halla-aho lähti ehdolle eduskuntavaaleihin. Halla-ahon poliittinen ura on kaikkienensa hyvä esimerkki siitä, miten alunperin sosiaalisessa mediassa saavutettu suosio voi realisoitua suosioksi myös vaaleissa ja puoluepolitiikassa (Horsti 2015, 351, 357, 365).

Tiivistetysti voisi sanoa, että sosiaalisen median suuri ja jatkuvasti kasvava rooli nykypäivän politiikanteossa tekee sinne tuotetuista poliittisista aineistoista relevantin ja ajankohtaisen tutkimuskohteen. Aiempaa suurempi osa poliittisesta kampanjoinnista, viestinnästä ja linjanvedosta tapahtuu tätä nykyä erilaisissa sosiaalisen median sovelluksissa, ja sosiaalinen media yhdistää politiikan saralla niin tavallisia kansalaisia kuin ammattipoliitikkojakin. Sosiaalisella medialla on myös kiistan vaikutuksensa tämän päivän populistiseen politiikkaan esimerkiksi uusien toimijoiden rekrytoinnin, kiistanalaisten näkemysten julkisuuteen tuomisen kuin yksittäisten poliitikkojen uran nousun kannalta. Sosiaalisen median ja populismin väliset yhteydet tekevät nimenomaan sosiaaliseen mediaan tuotetusta populistisesta poliittisesta sisällöstä erityisen kiinnostavan tutkimuskohteen. Tällaisen sisällön tarkempi analysointi osaltaan mahdollistaa paremmin tämän päivän populismin suosion ymmärtämisen sekä niiden erityispiirteiden havaitsemisen, jotka ovat ominaisia 2010-luvun populistiselle, internetin kautta välittyvälle retoriikalle. Näistä syistä tämän populistista retoriikkaa käsittelevän tutkielman aineistoksi valikoitui juuri sosiaaliseen mediaan tuotettu sisältö, tarkemmin sanottuna Laura Huhtasaaren youtube-videoblogit.

4.3 TUTKIMUSAINEISTONA LAURA HUHTASAAREN VIDEOBLOGIT

Tämän tutkielman analyysin kohteena ovat perussuomalaisten europarlamentaarikon Laura Huhtasaaren videopalvelu youtubeen tekemät videoblogit. Juuri Laura Huhtasaaren tuottama sosiaalisen median sisältö päätyi analyysini kohteeksi sen varsin näkyvän aseman tähden, joka Huhtasaarella on sekä puolueessaan että kotimaan politiikassa laajemminkin. Huhtasaari on toiminut perussuomalaisten kansanedustajana vuodesta 2015 vuoteen 2019, ja hän oli puolueen 1. varapuheenjohtaja vuodet 2017-2019 sekä perussuomalaisten presidenttiehdokas vuoden 2018 presidentinvaaleissa. Vuoden 2019 europarlamenttivaaleissa Huhtasaari tuli valituksi parlamenttiin, ja edustaa nykyisin perussuomalaisia siis europarlamentaarikkona. Poliittisten asemiensa lisäksi Huhtasaari on muutenkin ollut näkyvä hahmo Suomen poliittisella kartalla, jossa hän on tullut tunnetuksi etenkin tiukan linjan maahanmuuttokriittikkona. Huhtasaaren näkyvyys niin puolueessaan kuin suomalaisessa politiikassa muutenkin tekee hänen ulostuloistaan mielenkiintoisen ja relevantin analyysinkohteen.

Monien muiden nykypäivän poliitikkojen tavoin Huhtasaari hyödyntää poliittisen viestinsä välittämisessä useita erilaisia sosiaalisen median kanavia: hän viestii äänestäjäkunnalle esimerkiksi facebookin ja twitterin kautta, ja on myös pitänyt blogia Uuden Suomen sivuilla. Youtubeen Huhtasaari on tehnyt videoblogeja helmikuusta 2018 lähtien. Päädyin valitsemaan aineistokseni Huhtasaaren sosiaalisen median sisällöistä nimenomaan youtube-videot niiden formaatin sekä säännöllisen ilmestymistahdin tähden. Huhtasaaren youtube-videot ovat tyyliltään sangen vapaamuotoisia – pääosin ne on kuvattu hänen kotonaan web-kameralla, eikä niitä mitään ilmeisemmin ole käsikirjoitettu valmiiksi. Videoilla Huhtasaari käsittelee ajankohtaisia ja itseään kiinnostavia poliittisia aiheita siten, että yhdessä videossa sivutaan tyypillisesti useampaa teemaa. Huhtasaaren youtube-videoilla on käytössä myös reaaliaikainen kommentointimahdollisuus, ja usein Huhtasaari vastailee videoillaan myös katsojien kysymyksiin tai kommentoi lyhyesti näiden sanomisia. Videot ovat sisällöltään poliittisia eikä niissä useinkaan sivuta Huhtasaaren yksityiselämää kuin korkeintaan ohimennen. Nimenomaan videoiden vapaamuotoisuus ja vahvasti poliittinen sisältö tekee niistä mielenkiintoisen analyysinkohteen: videoilla pääsee kuuluviin Huhtasaaren oma ääni ja niissä käsitellään ajankohtaisia asioita. Huhtasaaren muihin sosiaalisen median kanaviin verrattuna youtube-videot ovat mielestäni monessa suhteessa rikkaampaa ja mielenkiintoisempaa analyysimateriaalia kuin muiden alustojen ulostulot: esimerkiksi twitterissä Huhtasaaren viestintä on luonnollisesti lyhyempää ja pelkistetympää, kun taas hänen facebook-sivuillaan iso osa päivityksistä on muualta jaettuuta uutisia ja artikkeleita lyhyillä saatesanoilla, sekä twitter-viestien tyylisiä lyhyitä ulostuloja.

Youtube-videoista otollisen analyysinkohteen tekee myös niiden säännöllinen ilmestymistahti: aloitettuaan videobloggaamisen helmikuussa 2018 Huhtasaari on ollut youtubessa verrattain aktiivinen, ja elokuun alkuun 2019 mennessä hän on julkaissut kanavallaan jo 79 videota. Parhaimmillaan videoita on tullut useampi yhden viikon aikana. Niin ikään elokuun alussa 2019 Huhtasaaren youtube-kanavalla on tilaajia yli 6500, ja hänen suosituimmat videonsa ovat keränneet kymmeniätuhansia näyttökertoja, suosituin peräti 50 681. Huhtasaaren videoblogit siis mitä ilmeisemmin tavoittavat myös laajasti sosiaalisen median käyttäjiä, mikä entisestään lisää niiden relevanssia tutkimusaineistona.

Koska videoblogien määrä Huhtasaaren kanavalla on suuri ja kasvaa jatkuvasti, on tutkimusaineiston tarkka rajaaminen ollut välttämätöntä. Rajaamiseen on osaltaan pakottanut myös aineiston formaatti: koska videoista ei ole ollut olemassa valmiiksi minkäänlaisessa tekstimuodossa, olen joutunut litteroimaan jokaisen analysoimani videon omatoimisesti tekstiversioksi. Tämän prosessin vaivalloisuus ja hitaus on osaltaan korostanut analysoitavan videomäärän tarkan rajauksen välttämättömyyttä. Loppujen lopuksi päädyin valitsemaan analysoitavat videot kahteen kriteeriin nojautuen: analyysiin päätyvien videoiden tuli olla aluksikin kestoltaan vähintään 10 minuuttia ja toiseksi rakenteeltaan sellaisia, että Huhtasaari on niissä pääosin äänessä yksin (mahdollisesti tosin välillä myös katsojien kysymyksiin ja kommentteihin vastaten) ja nimenomaan omine näkemyksineen ja mielipiteineen. 10 minuutin vähimmäispituuteen päädyin siksi, että suurin osa Huhtasaaren kanavalta löytyvistä lyhyemmistä videoista on vain nopeita muutaman minuutin kommentteja eri aiheisiin (mm. englanninkielinen tervetuloivotusvideo Donald Trumpille vähän ennen tämän Suomen-vierailua heinäkuussa 2018) tai esimerkiksi katkelmia hänen puheistaan eduskunnassa, eivätkä ne siten ole kovinkaan rikasta aineistoa analyysin kannalta. Toinen rajaus sivuaa puolestaan tutkielman fokusta keskittyä nimenomaan Huhtasaaren sanomisiin ja hänen retoriikkaansa, minkä johdosta analyysimateriaaliksi oli mielekästä valita sisältöä, jossa kuuluu nimenomaan Huhtasaaren oma ääni. Tämän takia alle 10 minuuttia kestävien videoiden lisäksi analyysimateriaalin ulkopuolelle rajautuivat myös muutamat sellaiset videot, jotka vähäisen Huhtasaaren henkilökohtaisen kontribuution takia eivät soveltuneet analyysimateriaaliksi tai joilla Huhtasaaren lisäksi ovat aktiivisesti äänessä muut henkilöt, kuten esimerkiksi puoluetoverit. Näin ollen analyysimateriaalin ulkopuolelle jäivät esimerkiksi video, joka lähes yksinomaan koostuu Huhtasaaresta lukemassa ääneen Hege Storhaugin islam-kriittistä teosta (2.4.2018, ”*Jonkun pitää sanoa ei*”) sekä video, joka on kuvattu perussuomalaisten puoluetoimistolta ja jossa esiintyy Huhtasaaren lisäksi useita muita puolueen jäseniä (14.6.2018, ”*Mihin suomalaisten rahat menevät?*”). Kävin youtube-kanavan videot läpi systemaattisesti vanhimmasta alkaen, ja sisällytin

lopulliseen analyysimateriaaliini 25 kriteerini täyttävää videota kanavan alusta lähtien. Melko suuri videomäärä tekee aineistosta sisällöllisesti laajan ja analyysin kannalta mielenkiintoisen sekä antaa mielestäni kokonaisvaltaisemman kuvan Huhtasaaren käyttämästä retoriikasta kuin määrältään suppeampi aineisto. Ensimmäinen aineistoni video on kuvattu 18.3.2018 ja viimeisin 9.10.2018, eli analysoitavaa videomateriaalia on noin puolen vuoden ajalta. Lyhin video kestää 10 minuuttia 49 sekuntia, pisin puolestaan 34 minuuttia 41 sekuntia.

Litteroin jokaisen analysoimani videon kokonaisuudessaan siten, että esimerkiksi sanojen toistot, täytesanat ja lyhyet välikommentit itse varsinaisen aiheen vierestä päätyivät kaikki tekstimuotoon. En litteroidessani myöskään korjannut Huhtasaaren puheessaan tekemiä taivutusvirheitä, kielioppivirheitä tai mitään vastaavia, vaan muutin puheen tekstiksi autenttisessa muodossaan. Niin ikään tutkielman analyysiluvuissa esitetyt lainaukset Huhtasaaren videoilta olen pyrkinyt pitämään mahdollisimman alkuperäisessä muodossa eli litterointini mukaisina. Jos lainausten välistä on luettavuuden ja selkeyden nimissä poistettu esimerkiksi turhia täytesanoja tai sanojen toistoa, toisinaan myös kokonaisia lauseita, on tämä merkitty ”- ”. Lainaukset on tekstissä kirjoitettu kursivilla.

Huhtasaarella on tapana otsikoida youtubeen tekemänsä videot. Jokaisen analyysiluvuissani esiintyvän lainauksen perässä on sulkeissa yksi tai muutama sana, joka viittaa sen videon otsikkoon, josta lainaus on peräisin. Varsinaisia otsikoita en lainausten perään ole laittanut, sillä usein otsikot ovat kokonaisia lauseita ja siten varsin pitkiä. Lainauksen perässä sulkeissa olevat viitteet videoihin ovat siis lyhenteitä videoiden alkuperäisistä otsikoista. Oheiseen taulukkoon olen koonnut analysoimieni videoiden julkaisuajankohdat, täydelliset nimet sekä niistä analyysiluvuissa käytetyt lyhenteet.

Taulukko 4.1

Videon julkaisuajankohta	Videon nimi	Tekstissä käytetty lyhenne
18.03.18	”Ruotsista tulee islamilainen kansankoti”	”Ruotsi”
07.04.18	”Mediakartellilla yksi narratiivi”	”Mediakartelli”
10.04.18	”Skandaali, Orban voitti”	”Skandaali”
25.04.18	”Pehmo DDR”	”DDR”

06.05.18	”Päättäjien mielestä vihainen puhe on pahin uhka?”	”Vihainen puhe”
12.05.18	”New level New devil”	”New level”
14.05.18	”MV-lehti”	”MV”
31.05.18	”Unenpöpperöinen vlogi – Älyllinen ja sivistyksellinen vajaus”	”Älyllinen”
07.06.18	”Pori jazz suvaitse tai pakkosuvaitse”	”Pori”
15.06.18	”Einstein oli rasisti”	”Einstein”
21.06.18	”Irakilaiset takaisin Suomeen – valtava virhe”	”Irak”
12.08.18	”Mihin käyttäisit miljardi euroa?”	”Miljardi”
12.08.18	”Miksi valkoinen heteromies on syyllinen?”	”Heteromies”
30.08.18	”Rikosilmoitus”	”Rikosilmoitus”
03.09.18	”Jeesus pläjäys”	”Jeesus”
04.09.18	”Maahanmuuttokeskustelussa ongelmana ovat toimittajat, eivät persut	”Maahanmuuttokeskustelu”
07.09.18	”Hysterinen ilmapiiri”	”Hysterinen”
15.09.18	”Toimi lokaalisti”	”Lokaalisti”
17.09.18	”Uunottaminen”	”Uunottaminen”
20.09.18	”Psykiatrinen tautiluokitus maahanmuuton vastustajille”	”Tautiluokitus”
24.09.18	”Mielipidevanki”	”Mielipidevanki”
27.09.18	”Poliitikkojen ylimielisyys toisinajattelijoita kohtaan on vain noloa!”	”Ylimielisyys”
30.09.18	”Ensin sakkoa ja sitten kakkua”	”Sakko”
04.10.18	”Olen sanaton”	”Sanaton”
09.10.18	”They are fake”	”Fake”

Seuraavissa kolmessa analyysiluvussa paneudun Huhtasaaren videoblogien tarjoamaan aineistoon ja niihin retorisiin keinoihin, joiden kautta Huhtasaari performoi videoillaan populistista tyyliä. Kuten sanottua, olen säilyttänyt lainaukset Huhtasaaren puheesta mahdollisimman autenttisessa muodossaan, vapaamuotoisina ja puhekielisinä. Analyysiluvuissa esiintyy lainauksia jokaiselta

analyysimateriaaliini kuuluvalta videolta, toisilta enemmän ja toisilta vähemmän. Olen pyrkinyt pitämään sitaattien suhteen yllä monipuolisuutta siten, että mukana on sekä lyhyempiä että pidempiä lainauksia useasta eri aihealueesta. Lisäksi olen tähännyttä siihen, että tutkielmaani poimituista lainauksista käy laajasti ja monipuolisesti ilmi se retoristen keinojen kirjo, jota Huhtasaari hyödyntää populistisen tyylinsä performoinnissa. Edelleen valintakriteerinä mukana oleville sitaateille on ollut niiden sisällöllinen kiinnostavuus: tutkielmaan esimerkeiksi päätyneet lainaukset kuvastavat monipuolisesti ja selkeästi niitä arvolähtökohtia ja sitä ajatusmaailmaa, jonka kautta Laura Huhtasaari tekee politiikkaa. Huhtasaaren videoblogeissa toistuvat usein samantyyppiset teemat ja asiakokonaisuudet, pääpainon puheesta ollessa maahanmuutossa, mistä johtuen tietynlaista päällekkäisyyttä ja toistuvuutta varmasti esiintyy lainauksissa tai ainakin teemoissa, joita ne sivuavat. Tämä lienee väistämätöntä: tiuhaan videoilla esillä olevista teemat luonnollisesti muodostavat ison osan videomateriaalin konkreettisesta sisällöstä, mikä väkisinkin heijastuu myös kyseisiä teemoja koskevien lainausten määrään. Huhtasaaren videoiden sisältö on kokonaisvaltaisesti poliittista, minkä vuoksi en ole joutunut juurikaan tekemään epäpoliittisiin aiheisiin liittyviä rajauksia lainausten suhteen. Tutkielman kolme analyysilukua on tematisoitu populistisen tyylin ydinpiirteiden mukaan niin, että kukin luku keskittyy yhteen ydinpiirteeseen, ja lainauksien esiintyminen menee tämän tematisoinnin mukaisesti. Huomionarvoista tosin on, että monet lainauksista olisivat käyneet sellaisenaan esimerkiksi useammastakin populistisen tyylin ydinpiirteestä.

5. POPULISTINEN TYYLI: VASTAKKAINASETTELUT

Benjamin Moffittin esittämistä populistisen tyylin ydinpiirteistä ensimmäinen on vetoaminen kansaan eliitin kustannuksella. Kyse on vastakkainasettelusta, jossa yhteiskunta jaetaan kahtia valtaa väärinkäyttävään ja yhteiskunnallisia kriisejä aiheuttavaan eliittiin sekä eliitin pettämään ja vaikutusmahdollisuutensa menettäneeseen kansaan. Moffittille nimenomaan eliitin vastustaminen on oleellinen osa populismia, ja muutkin identifioitavissa olevat vastustuksen kohteet linkittyvät pohjimmiltaan eliittiin. Keskeistä on myös, että populistit itse tekevät pesäeroa eliittiin ja korostavat omaa läheisyyttään kansaan (Moffitt 2016, 43-44).

Siinä missä Moffitt korostaa populistisen vastakkainasettelun rakentumista kansa-eliitti -kahtiajaon varaan, on populismin logiikasta kirjoittanut teoretikko Ernesto Laclau avoimempi vastakkainasetteluiden luonteen suhteen. Laclaulle populismin aktualisoitumisen kannalta tärkeä

ehto on yhteiskunnan dikotominen jako kahteen toisilleen vastakkaiseen leiriin, ”meihin” ja ”muihin”. Keskeistä tälle jaottelulle on se, etteivät jakolinjat ole itsestäänselviä, vaan seurausta diskursiivisesta prosessista: populismissa vastustuksen kohde, vihollinen, syntyy siis diskursiivisen konstruktion kautta. Usein tällaisena vihollisena toimii eliitti, mutta tämä ei kuitenkaan ole välttämätöntä: vihollisen identiteetti riippuu lopulta kulloisestakin poliittisesta konstruktioprosessista. Oleellista on nimenomaan yhteiskunnallisten jakolinjojen tuotettu luonne: se, että ne tehdään olemassaoleviksi osoittamalla, keitä ”meihin” ja ”muihin” kuuluu (Laclau 2005b, 39; Laclau 2005a, 86).

Huhtasaaren retoriikkaa analysoidessani laajennan Moffittin populistisen tyylin ensimmäistä ydinpiirrettä Laclauin ajattelun avulla. Paikannan näin ollen Huhtasaaren retoriikasta Moffittin eliitin vastaisten jaottelujen ohella myös muita dikotomisia vastakkainasetteluita, jotka jakavat yhteiskuntaa meihin ja muihin. Kaikenkaikkiaan erilaisia vastakkainasetteluita on Huhtasaaren videoblogeista identifioitavissa varsin paljon, ja niiden voi sanoa olevan eräs hänen videoblogiensä kantavimmista teemoista – yhteiskunta rakentuu Huhtasaaren silmissä pitkälti erilaisten vastakkainasetteluiden varaan ja niiden kautta.

5.1 MUUT PUOLUEET VASTAAN PERUSSUOMALAISET

Yksi ilmeisimmistä ja eniten toistuvista vastakkainasetteluista Huhtasaaren videoblogeissa on kahtiajako hänen oman puolueensa, perussuomalaisten, ja muiden kotimaisten eduskuntapuolueiden välillä. Keskeistä Huhtasaaren retoriikalle on, että muut puolueet näyttäytyvät yhtenäisenä massana, joiden samanmielisen rintaman perussuomalainen politiikka haastaa. Perussuomalaisten esitetään poikkeavan muista puolueista useilla perustavanlaatuisilla tavoilla, ja perussuomalaisiin ja perussuomalaisuuteen liitetään videoilla jatkuvasti erilaisia ihanteellisia ja positiivisia piirteitä.

Muista puolueista ja perussuomalaisista puhuessaan Huhtasaari hyödyntää monenlaisia retorisia keinoja. Muut puolueet näyttäytyvät Huhtasaarelle perussuomalaisten täydellisenä vastakohtana, ja usein puolueista puhuessaan hänellä onkin tapana rakentaa ns. **kontrastipareja**, joiden puitteissa puhujalle mieluinen vaihtoehto (Huhtasaaren tapauksessa perussuomalaiset) merkityksellistetään positiivisesti ja sen vastapuoleen (muihin puolueisiin) ladataan puolestaan negatiivisia merkityssisältöjä (Jokinen 1999b, 153). Maahanmuuttokriittikona profiloitunut Huhtasaari kritisoi muita puolueita ennen kaikkea liian lepsusta maahanmuuttopolitiikasta. Hänelle perussuomalaiset

esimerkiksi näyttäytyy ainoana puolueena, jolla on rohkeutta ajaa suomalaisten etua, kun taas muilla puolueilla ei tähän ole selkärankaa: ”...siis te ootte huomannu sen, että mikään muu puolue ei uskalla, uskalla sanoa, että suomalainen ensin. Ne ei halua sanoa, ne ei uskalla sanoa, niillä ei oo kanttia sanoa, ehkä ne ei oo sitä mieltäkään. Perussuomalaiset on ainoo puolue joka uskaltaa sanoa, että suomalainen ensin.” (Jeesus). Muut puolueet esitetään kautta linjan väkisin avoimesta maahanmuuttopolitiikasta kiinni pitävinä. Huhtasaarelle avoin maahanmuuttopolitiikka on järjenvastaista toimintaa, ja siitä puhuessaan hänelle onkin tärkeää korostaa, että tällaiseen toimintaan perussuomalaiset ovat osattomia: ”Elikkä onko tässä nyt käymässä niin että Suomessa meidän muut puolueet, huom., ei perussuomalaiset, koska se on perussuomalaiset vastaan muut – onko tässä nyt käymässä niin, että me täällä, nuo vanhat puolueet, ne jää Impivaaraks, niin kun viimeisenäkö he puolustaa avoimia rajoja ja pakollista taakanjakoa ja tämmöstä, - - naiivia maahanmuuttopolitiikkaa, jääkö meidän ministerit puolustaa viimeenä sitä? ” (Pori).

Maahanmuuttokeskustelussa Huhtasaaren silmissä muut puolueet ovat naiiveja ja epärealistisia maailmanparantajia, joiden ehdotuksista puuttuu se järki ja konkretia, mitä vain perussuomalaiset kykenee tarjoamaan. Pohjimmiltaan liberaali maahanmuuttopolitiikka on Huhtasaarelle ennen kaikkea tekopyhää oman sädekehän kiillotusta: ”...joka tapauksessa, mä halusin tuoda esille tässä tän sananvapauden ja tän ihmisoikeuskeskustelun, mikä mun mielestä niinku monilla - - muilla poliitikoilla ja monilla muilla puolueilla ei, se, se on semmosta julistusta ja - - siitä puuttuu semmonen konkretia - -, et mulla, mulla on sellanen ajatus et tämmöset niinku kansallismieliset haluaa pitää huolta omista kansalaisistaan ja sit tämmöset globalistit, tai tämmöset maailmankansalaiset, ni ne vaan niinku lähinnä haluaa hyve-signaloida ja kertoa miten hyviä ihmisiä ne on, ja tällä tavalla kenties jotain omaa etua siitä saada...” (Mielipidevanki). ”Hyve-signalointi” on termi, jota Huhtasaari käyttää useamman kerran tarkastelemissani videoissa kuvaamaan muiden puolueiden toimintaa. Tällä tavoin hän antaa osaltaan ymmärtää, että muiden puolueiden maahanmuuttopoliittisten linjausten takana on pohjimmiltaan vain oma imagonkohotus, tarkoitus luoda itsestä puhtoista ja hyveellistä kuvaa toimijana, jolla riittää rakkautta ja huolenpitoa kaikille – epärealistisessa mittakaavassa.

Huhtasaari maalaa videoissaan kuvaa perussuomalaisista rohkeana ja uudistushenkisenä vaihtoehtona, joka haastaa perinteisiä valtarakenteita ja muiden puolueiden edustamaa poliittista hegemoniaa omalla linjallaan. Perussuomalaiset tuovat suomalaiseen yhteiskuntaan sen kipeästi kaipaamaa muutosta: ”Me tarvitaan, yhteiskuntahan ei kehity ilman toisinajattelijoita. Seisova vesikin mätänee, yhteiskunta tarvitsee kehittyäkseen aina, aina ihmisiä jotka eivät ui virran

mukana.” (Einstein). Huhtasaaren näkemyksen mukaan nyky-yhteiskunta on ajatunut epävakaiseen ja sekasortoinen tilaan, josta sen voivat pelastaa ainoastaan perussuomalaiset. Erasmus Rotterdamilaista siteeraten Huhtasaari liittää perussuomalaisten toimintaan mukaan elementtejä, joiden myötä puolue näyttyy yhteiskunnan parantajana: *”Siis Erasmushan aikoinaan sano - -, elikkä: ”Koska epäjärjestys on niin valtaisa, Jumala antoi meille rajun lääkärin.” Okei, no tää oli kun hän käsitteli Lutheria. Mut tän voi soveltaa nykypäivään: koska epäjärjestys on niin valtaisa, niin me tarvitsemme nyt rajun lääkärin. Monta kertaa sanotaan ettei politiikassa, eikä eikä yhteiskunta tarvitse tuomaria, vaan se tarvitsee lääkäriä, mut nyt me tarvitaan raju lääkäri. Ja huomenna, Tuumaustunnilla - - rajuna lääkärinä toimii meidän puolueen puheenjohtaja Jussi Halla-aho, puoluesihteri Riikka Slunga-Poutsalo, ja meidän eduskuntaryhmän puheenjohtaja Leena Meri.*” (Miljardi). Puheet seisovan veden mätänemisestä ja rajusta lääkäristä ovat kahden yleisen retorisen keinon – **sanontojen ja metaforien** – käyttöä puhtaimmillaan. Sanonnat ovat erityisen tehokas keino silloin, kun puhuja yksityiskohtien lisäämisen sijaan haluaa nostaa sanottavansa yleisyystasoa, kun taas metaforilla – vertauksilla ilman kuin-sanaa – tehdään asioita ymmärrettäväksi liittämällä niihin merkityksiä jostain toisesta asiasta (Jokinen 1999b, 145, 148). Puhuminen *”rajusta lääkäristä”* esimerkiksi synnyttää ajatuksen paitsi sairaasta yhteiskunnasta myös pelastajasta, joka radikaaleilla mutta parantavilla toimenpiteillä kykenee nostamaan yhteiskunnan sen potemasta alennustilasta. Huhtasaaren retoriikasta sanontoja sekä metaforia on paikannettavissa useista eri yhteyksistä, kuten tuonnempana tulee edelleen ilmi.

Merkillepantavaa on, että ainakin tarkastelujaksoni videoblogeissa Huhtasaarella on useimmiten tapana puhua vain *”muista puolueista”* tai *”vanhoista puolueista”* yleisesti sen sijaan, että hän nostaisi tiettyjä puolueita tikunnokkaan. Toki toisinaan osansa kritiikistä saa myös spesifisti jokin toinen eduskuntapuolue. Analysoimissani videoissa kaikista eniten yksittäisistä puolueista esiin nostetaan perussuomalaisista kesällä 2017 loikanneiden kansanedustajien perustamaa sinistä tulevaisuutta, jonka Huhtasaari näkee pitkälti vain ryhmänä selkärangattomia ja omaa etuaan ajavia pyrkyreitä. Kontrastipari emäpuolueen ja siitä irrottautuneen osan välille rakentuu helposti: *”...meiltä perussuomalaisilta lähti nyt ne jotka, jotka ei - - kunnioittanu demokratiaa ja oikeasti halua - - seistä perussuomalaisen aatteen takana. Ni ne on nyt lähteny, eli nää jotka meillä on, ni ne on niinku todellisia perussuomalaisia.”* (DDR). Huhtasaarelle perussuomalaisten hajoaminen näyttyy tapahtumana, jossa jyvät ns. erottuivat akanoista: puolueeseen jäivät sen ideologialle uskolliset tahot, opportunististen aineisten perustaessa uuden puolueen.

Erityisen vähän Huhtasaarella vaikuttaisi olevan ikävä puolueensa perustajaa ja sen pitkäaikaista

puheenjohtajaa Timo Soinia, jonka johtamistavoille hänellä ei riitä ymmärrystä: ”...mä haluaisin ottaa kantaa tähän kun Soini nyt on puhunut että onneksi hän ei enää johda perussuomalaisia. Niinpä. Siis tää tunne on molemminpuoleinen. Onneksi Timo Soini ei todellakaan enää johda perussuomalaisia. Sitä timokratiaa ei perussuomalaisissa tarvita. Demokratia on tullut tilalle.” (Skandaali). Jälleen kerran Huhtasaaren voi nähdä hyödyntävän retoriikassaan kontrastiparia: vastakkain ovat autoritäärisesti johdetut Timo Soinin perussuomalaiset sekä nykyinen, demokraattisesti johdettu perussuomalainen puolue. Sinisiä kritisoidessaan Huhtasaari vahvistaa retoriikkaansa kontrastiparien ohella myös **havainnollistavien, konkreettisten esimerkkien** (Jokinen 1999b, 153) kautta, joiden avulla hän osoittaa, ettei loikkaaminen pois omasta puolueesta ole yleinen käytäntö vaan vaatii ikään kuin poikkeuksellista moraalittomuutta: ”Kyllähän siinä nyt kävi niinkin et, Stubb hävisi Orpolle, ei Stubb loikannut. Urpilainen ei perustanut uutta puoluetta, jossa hän sitten saa olla puheenjohtaja. Vaikka hän hävisi Rinteelle, hän jäi sosialidemokraattiseen puolueeseen. Joten toivon että jokainen nyt vetää omat johtopäätöksensä näistä perussuomalaisista loikanneista henkilöistä.” (Ruotsi).

Eräs tärkeä Huhtasaaren videoillaan muihin puolueisiin kohdistaman kritiikin kärki on näiden politiikan keskittyminen epäolennaisuuksiin. Huhtasaaren näkemyksen mukaan toisia eduskuntapuolueita kiinnostaa liian vähän isänmaan edun ajaminen (ennen kaikkea maahanmuuttopolitiikan saralla), ja turhan suuri fokus on annettu ennen kaikkea Huhtasaaren silmissä täysin epäoleelliselle vihapuheen kitkemiselle. Jälleen kerran konkreettisia esimerkkejä luettelemalla Huhtasaari pyrkii osoittamaan, mistä kaikesta tärkeästä vihapuheeseen puuttuminen on pois: ”...meidän kansakunnan ykköshuoli Mykkäsellä ja muilla - - ei ole väkivalta tai koulukiusaaminen tai tai turvattomuuden lisääminen tai raiskaukset tai joukkoraiskaukset tai sitä ettei naiset uskalla kulkea kaduilla, tai sitä että meiltä rahat - - vähenee, eikä - - riitä rahat meidän sote-palveluihin, niin siis perusterveydenhuollon resursseihin. Kyllähän tietysti riittäis jos me priorisoitais oikein, mutta mutta tarkoitan sitä, että kyllä tää on ihan selvä mitä on tullu esille - -, et mikä on meidän suurin huoli näillä muilla - - puolueilla, on vihapuhe.” (Rikosilmoitus).

Vihapuheen eliminoimisen korkeaa priorisointia ja yleensäkin muiden puolueiden politiikkaa sättiessään Huhtasaaren voi nähdä turvautuvan retoriikassaan usein myös **ironian** käyttöön, jonka avulla vastapuolen toiminta saadaan näyttämään naurettavalta (Jokinen 1999b, 156) – esimerkiksi siltä, että lepsut ja naiivit muiden puolueiden edustajat ovat vihapuhevouhotuksensa ohella kaiken lisäksi niin selkärangattomia, etteivät edes pääätä poliittisista linjauksistaan itse, vaan ovat täysin ulkopuolisten tahojen käskyvallassa: ”Vihapuhe on tällä hetkellä meidän ns. valtaa pitävien

poliitikkojen suurin huolenaihe, että se on se suurin uhka Suomessa, tämä vihapuhe, väärät mielipiteet. Macronhan täällä Suomessa kävikin sit meitä neuvomassa, että miten meidän pitää toimia. Kato kun kysytään muilta, mitä me itte täällä päätetään mitään itsenäisessä valtiossa, kysytään muilta, Macron kertoo kuin paljon meidän pitää tehdä humanitaarista maahanmuuttoa ja muuta.” (Rikosilmoitus). Erilaisia ironisia kärjistyksiä esiintyy Huhtasaaren videoilla tämän tästä, ja tyypillisesti hän hyödyntää niitä nimenomaan pyrkiessään osoittamaan vastustamansa tahon absurdiutta, epä johdonmukaisuutta ja kyvykkyyden puutetta.

Vihapuheen kaitsimiseen liittyy Huhtasaaren logiikan mukaan sen liiallisen korostuksen lisäksi myös suuri annos kaksinaismoralismia ja epä johdonmukaisuutta. Hänen katsantokannaltaan muut puolueet syyllistyvät nimittäin itse mitä suurimmassa määrin tähän tuomitsemaansa toimintaan: heillä on tapana jatkuvasti puhua epäasiallisesti ja epäkunnioittavasti perussuomalaisista ja perussuomalaisten kannattajista. Huhtasaaren mukaan pääsyy tällaiseen käytökseen on muiden puolueiden kykenemättömyys löytää oikeita, asiapitoisia argumentteja perussuomalaisia vastaan: ”*Jussin argumentointi on, se logiikka on todella, se on pistämätöntä ja pisteliästä, eikä siihen muilla puolueilla oikein vasta-argumentteja löydy – paitsi sit tietenkään tää natsittelu ja rasistiksi haukkuminen ja sitten kun siitä huomauttaa, ni sit alkaa syyttely uhriutumuksesta. Aina keksitään jotakin muita, muita argumentteja kuin oikeat argumentit, lähdetään ihan sellaiselle asiattomalle linjalle, koska - - ei muuta ole.*” (Ruotsi). Näin argumentoidessaan Huhtasaaren voi nähdä retoriikassaan **kategorisoivan** muita puolueita, eli liittävänsä niihin tietynlaisia toimintaa määritteleviä ominaisuuksia (Jokinen 1999b, 130). Tässä tapauksessa muut puolueet kategorisoituvat toisaalta alhaisiksi kieroilijoiksi, toisaalta myös tyhjänpuhujiksi joilla ei ole mitään oikeata, konkreettista politiikkaa tarjolla. Donald Trumpin sananpartta (”*radical democrats*”) lainaten Huhtasaari puhuu myös tilanteesta, jossa: ”*...radikaalikokoomus ja radikaalisosiaalidemokraatit ja radikaalivihreet ja radikaalivasemmisto ja radikaalivaltamedia huutaa että äärioikeisto, fasisti, natsi, rasisti, ootte uhka, vaarallinen oikeistouhka, populismin uhka!*” (Fake). Retoristen keinojen saralla voidaan puhua tässä yhteydessä kategorisoinnin (muut puolueet ja myös media esitetään – tosin väitettä sen kummemmin perustelematta – ”radikaaleina” toimijoina) ohella myös **toistosta**, jossa jonkun toisen sanoja (tässä tapauksessa Trumpin käyttämää retorista heittoa) sidotaan omaan argumentaatioon (Jokinen 1999b, 154).

Kansallismieliselle Huhtasaarelle politiikan ehdotonta ydintä on nimenomaan suomalaisten ja Suomen oikeuksien puolustaminen, ja nämä teemat ovatkin erittäin hallitsevia ja paljon läsnä hänen videoblogeissaan. Huhtasaari kategorisoi tämän tästä perussuomalaiset ainoaksi kotimaiseksi

puolueeksi, joka todella ajaa Suomen kansan asioita. Siinä missä muut puolueet saattavat olla erilaisten tahojen vietävissä, perussuomalaisten linjaukset suomalaisten hyvinvoinnin etusijasta eivät ole Huhtasaaren mukaan muutettavissa: ”*Täytyy myös ottaa huomioon, että on myös Suomessa asuvien ja elävien ihmisten oikeudet – heidän turvallisuus ei oo perussuomalaisilla myynnissä.*” (Mielipidevanki). Huhtasaaren mukaan muut puolueet ja valtamedia ovat ”valinneet puolensa”, millä hän tarkoittaa näiden tahojen liittoutuneen yhteen perussuomalaisia vastaan. Kontrastina näihin kieroihin tahoihin perussuomalaiset esitetään Suomen kansan puolustajina: ”*He ovat puolensa valinneet. Niin, ja perussuomalaiset on valinnut oman puolensa, me ollaan suomalaisten puolella.*” (Maahanmuuttokeskustelu).

Keskeistä suomalaisten puolella olemisessa on Huhtasaarelle nimenomaan se, etteivät perussuomalaiset ole osa eliittiä, vaan ennemminkin pala tavallista kansaa. Poliittiset ongelmat piilevät poliittisessa johdossa, johon eduskuntapuolue ja vuodet 2015-2017 hallituksessa istunut perussuomalaiset ei kuitenkaan lukeudu. Yhteyttään kansaan ja pesäeroa päätöksentekijöistä Huhtasaari korostaa ns. **me-retoriikan** avulla (Jokinen 1999b, 139), jonka myötä hän luo yhteenkuuluvuuden tunnetta ja osoittaa itse lukeutuvansa osaan laajempaa joukkoa, valtaeliittien päätöksistä kärsivää kansaa: ”*Kyllä meidän täytyy vaihtaa päättäjät, siitähän tässä on kysymys.*” (Ruotsi). Perussuomalaiset eivät siis Huhtasaaren ajattelussa kategorisoidu eduskuntapuolueen asemastaan huolimatta osaksi päätöksiä tekevää eliittiä, vaan päättävien tahojen vastapuoleksi ja sitä haastavaksi voimaksi.

5.2 MEDIAELIITTI VASTAAN KANSALLISMIELISET

Huhtasaaren videoblogien useimmin toistuviin vastakkainasetteluihin lukeutuu puolueiden vertailun ohella ehdottomasti asetelma, jossa vastapuolina toisilleen kuvataan media ja kansallismieliset puolueet, poliitikot ja henkilöt yleensäkin. Tässä vastakkainasettelussa (valta)mediasta maalataan kuvaa epärehellisenä ja puolueellisenä toimijana, jonka pääasiallisena tehtävä on syrjiä ja sortaa ”eri mieltä olevia”, joiden on vaikeaa, jopa mahdotonta, saada ajatuksiaan ja mielipiteitään kuuluviin.

Huhtasaaren mukaan valtamedia estää asiapitoisen maahanmuuttokeskustelun toteutumisen leimaamalla kaikki maahanmuuttokriittiset tahot oikopäätä rasisteiksi ja pahoiksi ihmisiksi. Kotimaisessa poliittisessa journalismissa sylkykupiksi joutuvat luonnollisesti etenkin suomalaisen politiikan maahanmuuttokriittisintä linjaa edustavat perussuomalaiset. Metaforia hyödyntäen

Huhtasaari toteaa: ”*Et itse, itse tahallaan väärinymmärtävät, leimaavat ja näin pyrkivät harhauttamaan - - ja pelottelemaan ja luomaan, he ovat itse jakaneet poliitikot niihin vuohiin ja lampaisiin, pimeyden lapset ja - - valkeuden lapset. Ja perussuomalaiset kun on pimeyden lapsia, ni me tehdään vaan pimeyden tekoja ja me ajetaan vaan pimeetä politiikkaa.*”

(Maahanmuuttokeskustelu). Vuohista ja lampaista sekä pimeyden ja valkeuden lapsista puhumalla Huhtasaari nostaa esiin klassisen hyvä vastaan paha -kahtiajaon, jota hänen mielestään media mustavalkoisesti luo. Hän antaa ymmärtää, että tällaisessa yksioikoisessa vastakkainasettelussa ”pimeyden leiriin” luettavien on mahdotonta saada mielipiteitään julki ilman, että leimakirves heiluu.

Huhtasaaren mielestä kyse on jopa suoranaisestä vainosta median puolelta. Puhuessaan median huonosta kohtelusta Huhtasaaren voi usein havaita hyödyntävän retoriikassaan ns. **narratiiveja**, eli luovan yksittäisistä kuvauksista tapahtumaketjun ja siten tarinamaisesti etenevän jatkumon, jonka puitteissa tapahtumista pyritään tuottamaan autenttinen, totuudenmukainen vaikutelma (Jokinen 1999b, 144). Kyse on ikään kuin eräänlaisesta kertomuksesta: ”...*valtamedia ottaa ne tikun nokkaan jotka on maahanmuuttokriittisiä, kansallismielisiä, isänmaallisia, EU-kriittisiä tai sitten niillä on kristilliset arvot, ni sillon valtamedia ottaa ne tikun nokkaan ja kertoo että ei voi olla totta, et nyt on saatu ilmiannettua ja paljastettua että tällasta roskasakkia meillä vielä on täällä meidän joukossamme. Joten toimittajat niinku teillaa ne ihan täysin eikä harrasta journalismia, mikä olisi vain et kertois, et hei, osa ihmisistä aattelee näin, osa ihmisistä aattelee näin, ja antais yleisön päättää mitä mieltä yleisö ja ihmiset on - -, eikä, eikä valmiiks, valmiiks kertoa ja tällä tavalla leimata - - ja yrittäen niinku syrjäyttää samalla - - ja eristää ja tehdä niinku hylkiöitä kertomalla että ei voi olla totta, että tämmöstä roskasakkia on, että hyvä että saatiin selville ni tiedetään ketä vainota.*” (Jeesus). Huhtasaaren esittämässä narratiivissa valtamedia siis nousee vastustamaan ”eri tavalla” ajattelevia ihmisiä, tavoitteenaan syrjäyttää heidät päätöksentekopöydistä sekä eristää heidät sosiaalisesti. Kyseessä on Huhtasaaren mielestä vainoamisprosessi, jossa toisinajattelijoita suljetaan yhteiskunnan ulkopuolelle osoittamalla valtamediaa kuluttaville kansalaisille, keitä sopii sortaa. Konservatiivisia arvoja kannattavat ja kansallismieliset ihmiset eivät Huhtasaaren mielestä sovi valtamedian ajamaan poliittiseen agendaan, ja siksi heidät näkemyksineen pyritään ahdistamaan nurkkaan. Osana kertomusta valtamedian agendana on myös mediakasvatus, jonka puitteissa ihmisiä pyritään ”kasvattaa ajattelemaan oikein” (MV) tarjoamalla heille valmiita mielipiteitä ja näkemyksiä asioihin. Kaikille tämä ei mene läpi, ja näitä itsenäisiä ajattelijoita media päätyykin sitten kohtelemaan huonosti: ”*No sitten myös valtamediassa usein ihmiset jotka ovat EU-vastasia ja maahanmuuttovastasia ja - - että eivät, tämä mediakasvatus ei oo mennyt perille, ni*

heistä rummutetaan hyvin paljon ikäviä asioita, ja sitten väitetään et - - ne ovat yhden asian liikkeitä tai yhden asian henkilöitä.” (MV).

Kansallismielisten huonosta kohtelusta mediassa puhuessaan Huhtasaari nostaa usein esille itsensä. Näkyvänä eturivin perussuomalaispoliitikkona ja kovaäänisenä maahanmuuton vastustajana Huhtasaari on mielestään erityisen voimakkaasti mediaeliitin tähtäimessä, eikä saa osakseen oikeudenmukaista kohtelua monien muiden poliitikkojen tavoin. Huhtasaari puhuu siitä, miten hänessä on ”*rasismin stigma*” (New level), ja miten esimerkiksi vuoden 2018 presidentinvaaleissa, Huhtasaaren ollessa perussuomalaisten ehdokkaana, media liittoutui häntä vastaan: ”*Mutta presidentinvaaleissa tuli todella selvästi esille tämä - -, niinku sanoin aluks et media on niinku, median narratiivi on niinku jääkiekko-ottelu, että puolensa on valittu. Ja, ja silloin vaan pysytään siinä, siinä omassa totuudessaan ja tää tuli niin selkeesti esille, et esimerkiks kun presidentinvaaleissa sanoin, että Venäjä on Suomelle uhka ja islam on Suomelle uhka, niin media tällä logiikallaan päätyi siihen, että olen putinisti ja islamofobi.*” (Mediakartelli). Media tekee Huhtasaaren mukaan häneen liittyen myös asiattomia rinnastuksia, joilta toiset poliitikot välttyvät: ”*...et en mä kyllä tiedä muita poliittisia henkilöitä nyt Suomessa tuolla eduskunnassa, joita media olis nimitellyt tai verrannut niinku hirmuhallitsijoihin. Kuten esimerkiks mua on verrattu Mussoliniin ja - - moneen muuhun, ni, ni en ole kyllä huomannut et muita ois verrattu.*” (Skandaali). Retoristen keinojen saralla tällaisten itseen liittyvien asioiden esiintuonti voidaan nähdä **omakohtaiseen kokemukseen vetoamisena** (Jokinen 1999b, 134-135). Kertomalla omista huonoista kokemuksistaan median kanssa Huhtasaari pyrkii osoittamaan, että median kaltoinkohtelu ei ole jotain mitä hän on vain seurannut sivusta, vaan hän itsekin on tällaisen mustamaalaustoiminnan uhri. Omakohtainen kokemus siis ikään kuin luo autenttisuutta kritiikille, kun aihe koskee sen kertojaa henkilökohtaisella tasolla. Toisinaan Huhtasaari menee omakohtaisten kaltoinkohtelukokemustensa suhteen videoblogeissaan jopa huomattavan pitkälle. Hän esimerkiksi väittää vuonna 2003 tekemästään gradusta 15 vuotta myöhemmin nousseiden (ja sittemmin oikeiksi osoittautuneiden) plagiaattisyytösten ja asian ympärillä mediassa pyörineen kohun olevan pelkkä tarkoitushakuinen poliittinen ajojahti, jonka pyrkimyksenä on hiljentää hänet: ”*...ja nyt on tää gradu-kohu, ja tietenkin tää nyt on puhtaasti poliittinen, puhtaasti poliittinen. Ja yritetään, toivotaan et mä nyt niin kun vaikenisin enkä ottas kantaa ja menisin pää pensaaseen tai jotain, mutta en, päin vastoin.*” (New level).

Huhtasaari puhuu videoblogeissaan myös paljon kansallismielisten konservatiivien huonosta kohtelusta mediassa yleisesti. Yksittäisistä esimerkeistä itsensä ja perussuomalaisten ohella hän

nostaa eniten esille Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpia, jota suomalainen ja laajemminkin eurooppalainen journalismi Huhtasaaren mukaan käsittelee äärimmäisen puolueellisesti ja epäreilusti. Puhuessaan Trumpin huonosta kohtelusta Huhtasaari viljelee retoriikassaan usein erilaisia **ääri-ilmaisuja**, kuten esimerkiksi kaikki, ei koskaan, aina, joka päivä, joka kerta, ei millään tavalla, kokonaan, ei mitään. Ääri-ilmaisuut ovat tehokasta määrällistämistä, ja niiden avulla voi korostaa jonkin asian ehdottomuutta (Jokinen 1999b, 147). Huhtasaaren mukaan esimerkiksi: ”*No se me nyt tietysti tiedetään että Suomen media ja - - Euroopan media, niin kun se ainoa narratiivi heillä on se et Trump on kamala ja sitten joka päivä pitää luoda jonkinnäkönen Trump-skandaali.*” (Mediakartelli). Kyse on korostetusti nimenomaan jatkuvasta mustamaalaustoiminnasta, joka toistuu peräti joka päivä ja on kaiken lisäksi vielä ainoa lähestymistapa, joka medialta Trump-uutisointiin löytyy. Huhtasaaren mielestä Trumpista tehtaillaan siis skandaalinkäryisiä kohu-uutisia vaikka väkisin jatkuvalla tahdilla, oli niihin aihetta tai ei.

Trumpin solvaaminen yltyä Huhtasaaren mukaan myös hänen ajatuksiaan kannattaviin tahoihin. Trumpin kanssa yhdestäkin asiasta samaa mieltä olevat vedetään median toimesta totaaliseen lokaan: ”*...nykykulttuuri ja mediakulttuuri ja somekulttuuri on sitä että myös demonisoidaan henkilöt, esimerkiks Trumphan on täysin demonisoitu jos ootte huomannu. - - ...sä et saa millään tavalla, millään tavalla itse identifoitua että voisit, voisit jotakin hänen ajatustaan edes kannattaa, koska henkilö on kokonaan demonisoitu, niin silloin mitään hyvää hänessä ei voi olla, et jos sä jotain asiaa kannatat hänessä niin niin sillon se ei riitä et sä kerrot, et hei et toi asia on hyvää, mä kannatan sen takia Trumpia esimerkiksi, vaan vaan tää on tämmöstä joko-tai, on-off.*” (Vihainen puhe). Toteamalla Trumpin olevan ei pelkästään demonisoitu vaan täysin demonisoitu, pisteeseen asti jossa hänestä ei saa löytää mitään hyvää ja millään tavalla ei ole suotavaa tunnustautua hänen ajatustensa kannattajaksi, Huhtasaari maalaa kuvan äärimmilleen viedystä epäoikeudenmukaisesta tilanteesta. Ääri-ilmaisuut siis voimistavat jo muutenkin esiin nousevaa vastakkainasettelua tekemällä mediasta entistä selkeämmin konservatiivisten ja kansallismielisten populistien ei pelkän vastavoiman, vaan myös suoranaisten vihollisen. Huhtasaaren mielestä Trumpin panettelussa on kyse suunnitelmallisesta toimintamallista: ”*Valtamedia just, kun - - niillä on tää, niillä on tämmönen orkestroitu, masinoitu kampanja että Trump ei tee koskaan mitään oikein ja se on ihan kamala ja tämmöset hysteriaotsikot päivästä toiseen, niin tietenkä sitten ihmisten mielissä luokaaosta, vaikka taas niinku politiikan tulokset kertoo ihan muuta mitä Amerikassa on.*” (Uunottaminen). Puhuminen ”*orkestroidusta, masinoidusta kampanjasta*” yksittäistä valtionpäämiestä vastaan kategorisoi mediaa epärehelliseksi ja puolueelliseksi toimijaksi, jonka päämääränä on kampaattaa tiettyjen, ”hegemoniaa haastavien” poliitikkojen toimintaa keinolla millä

hyvänsä ja huiputtaa kansaa. Tällainen näkemys Huhtasaarella on valtamediasta läpi tarkastelemieni videopostausten. Retoriikassaan toistoa mielellään hyödyntävä Huhtasaari toteaaakin mediasta puhuessaan nimenomaan Trumpin iskulausetta lainaten: *”They are fake, they are fake.”* (Fake).

Huhtasaaren näkemyksen mukaan valtamedia on liberaalin eliitin hallussa, ja siten se syyllistyy paitsi konservatiivisten ja kansallismielisten toimijoiden panetteluun, myös ideologisesti vääristyneeseen ja puolueelliseen uutisointiin ajankohtaisaiheista. Aivan erityisesti valtamedia on Huhtasaaren mielestä keskittynyt puolustelemaan avointa maahanmuuttoa ja Euroopan unionin toimivuutta: *”...on totta, on totta, että meillä on vapaa media, mutta meillähän on täysin yksipuolinen media. Siis siellähän on yks totuus. Silotellaan maahanmuuton ongelmia ja peitellään niitä - - Että et heillä on tämmönen monikulttuurisuusagenda, mikä on ihan kirjattu Ylelle, tää monikulttuurisuusvaade. Se on ihan kirjattu sinne. Et on vaan yksi agenda kun kyseessä on maahanmuutto tai EU tai euro, ni se on fantastista ja positiivista ja mahtavaa...”* (Skandaali). Tällä tavoin puhumalla vain yhdestä agendasta tiettyjen aihealueiden suhteen Huhtasaari luo videoblogeissaan valtamediasta narratiivia, jonka mukaan uutisten sisältö on ikään kuin etukäteen päätetty. Useamman kuin yhden kerran hän toistaa videoissaan eri muodoissa näkemystä, jonka mukaan medialla on vain yksi virallinen totuus, joka määrittää sen juttujen sisällön. Totuuden kääntöpuoli on valehtelu, jota valtamedia Huhtasaaren mukaan aktiivisesti harrastaa. Hänen mielestään media esimerkiksi irrottaa asioita konteksteistaan ja esittää ne sitten totuudenvastaisessa valossa: *”...koska totuudellahan ei ole väliä kunhan vaan jotenkin, no tietenkin, et kyl mäkin voin valita minkä tahansa lauseen tai sanan ja sitten kun mä kehitän sen ympärille tarinan, niin saanhan minä siitä mustasta valkoisen ja valkoisesta mustan. ”* (Mediakartelli). Yleistä sanontaa *”mustan tekemisestä valkoiseksi”* ja toisin päin käyttämällä Huhtasaari ilmaisee yksioikoisesti median muuntelevan totuutta täysin haluaamansa suuntaan.

Median harjoittamaan sumutukseen liittyy oleellisesti myös tärkeän informaation ja faktojen pimittäminen, mikä käy Huhtasaaren mukaan ilmi esimerkiksi juuri maahanmuuttopoliittisen uutisoinnin saralla: *”...joten - - tässä niinku näkee et on niin paljon vaihtoehtoja mitä me voimme tehdä, kun meillehän on on kerrottu ettei oo mitään muuta vaihtoehtoo, että että vaikka Ruotsi ja Tanska voi ottaa rajatarkastukset ni me ei voida. Tämmöstä totuutta meille - - kerrotaan. ”* (DDR). Huhtasaaren mielestä media nostaa myös uutisaiheikseen epärelevantteja asioita samalla, kun tärkeämmistä ja uutisoinnin kannalta oleellisemmista tapahtumista pysytään vaiti – mikä jälleen kerran osoittaa median olevan liberaalien eliittien hallussa. Väitettään Huhtasaari tukee yleisellä retorisella keinolla – tarjoamalla joukon havainnoillistavia esimerkkejä, joiden kautta hän pyrkii

yleisölleen osoittamaan uutisaiheiden valintaan liittyvät epäkohdat: ”...näähän on median vallannut näähän leftarit, et tää on media on myös - - niinku heidän hallussa - - ja sen niinku näki siinäkin et Yle ei uutisoanut, siis ei ollut Maikkarilla ja Ylellä ja näillä ykkösuutinen että Porissa jää 450 ihmistä työttömäksi, ja sit alihankkijat siihen niin toinen mokoma ja sit vielä muut muut vaikutukset, niin ei ollut ykkösuutinen! Kato ku mediassa pienet asiat on isoja asioita ja isot asiat on pieniä asioita, ni tää nyt ei ollut median mielestä sellanen semmonen ykkösuutisen aihe. Mutta se kun Porissa Aki Ruotsala - - on homofoobikko - - niin niin se oli ykkösuutinen ja joka paikassa kerrotaan et nyt kaikki muistakaa et tää henkilö on homofoobinen, että nyt sitten kyllä, kyllä tiedetään et ketä syrjiä jatkossakin. Se oli ykkösuutinen. Pienet asiat on isoja ja isot asiat on pieniä. Ruotsissa raiskattiin opettaja koulussa, oppilas raiskasi opettajan, ootteks te lukenut Suomen mediasta tästä mitään? Aftonbladetistä tän voi lukee.” (Tautiluokitus). Erilaisia mielestään liian vähälle uutisoinnille jääneitä aiheita luettelemalla Huhtasaari pyrkii siis konkreettisesti osoittamaan, kuinka puolueellisesti valtamedia valikoi vain tietynlaisia uutisaiheita käsiteltäväkseen.

Huhtasaari peräänkuuluttaa videoblogeissaan voimakkaasti mediakentän laajentamista ja mainostaa innokkaasti erilaisia vaihtoehtomedioita. Huhtasaaren retoriikassa valtamedia ja vaihtoehtomediat muodostavat kontrastiparin, jossa jälkimmäinen uutisoi totuuden ja faktojen pohjalta ensimmäisen ajaessa ideologiset päämäärät edellä: ”...joo, me, me tarvitaan nyt muuta mediaa, koska tää toinen media on meitä aika paljon vastaan - -, ni me tarvitaan tämmönen oma, oma kanava ja me tarvittas itse asiassa vielä semmoset viralliset uutiset, et ne keskittys siihen et mitä - - muualla tapahtuu eikä vahvista sitä omaa narratiivia, vaan realistisesti, jopa inhorealistisesti, tois asioita esille.” (Mediakartelli). Huhtasaari on tietoinen vaihtoehtomedioiden huonosta maineesta ja niiden saamasta kritiikistä ennen kaikkea liittyen artikkeleissa esitettyjen väitteiden todenperäisyyteen. Videoblogissaan hän toteaaikin aiheeseen liittyen: ”...puhutaan jatkuvasti valemediasta ja - - fokus sitten keskittyy siihen faktantarkistukseen, missä oikeesti kaikissa medioissa on - - faktavirheitä. Ihan, ihan yhtälailla valtamediassa ja kaikissa löytyy, jos me lähdetään katsomaan faktoja, niin varmasti voidaan löytää faktavirheitä...” (MV). Huhtasaari kuittaa siis syytökset vaihtoehtomedioiden jakamista valheellisista uutisista toteamalla, että virheellistä tietoa on jaossa kaikenlaisissa medioissa, myös valtavirtaisissa sellaisissa. Retoriikan saralla tällainen puolustautuminen voidaan nähdä **varautumisena oletettuun vasta-argumenttiin:** omaa argumenttia pyritään jo etukäteen suojaamaan odotetulta vastaväitteeltä (Jokinen 1999b, 155). Puhuminen perättömistä uutisista pelkkinä ”faktavirheinä” ja tällaisten virheiden yleisyyden ja tietynlaisen väistämättömyyden korostaminen saa valeuutissyytökset kuulostamaan naurettavilta ja yliampuvilta – siltä kuin pienestä ja mitättömästä virheestä paisuteltaisiin kohu syyttä suotta.

Vetoaminen siihen, että virheitä sattuu kaikenlaisessa uutisoinnissa, antaa lisäksi ymmärtää että valtamediat pääsevät vaihtoehtomedioita helpommalla – että laatustandardit ja faktavaateet ovat huomattavasti löyhempiä valtamedioiden kohdalla, mutta vaihtoehtomedioiden saralla suhtautuminen on ehdottomampaa.

Puolustaessaan vaihtoehtomedioita ja niiden relevanssia Huhtasaari turvautuu retoriikassaan myös ns. **usean tahon oikeutukseen**, jonka tarkoitus on osoittaa, ettei argumentin esittäjä ole näkemyksensä kanssa yksin vaan useat muutkin ovat samaa mieltä (Jokinen 1999b, 138). Vaihtoehtomedioiden tarpeellisuutta hän perustelee toteamalla, että niille on tilausta laajemminkin kansan keskuudessa: ”*Eli siis, valtamedian yksi totuus ja ja yksi ainoa johtopäätös on johtanu siihen, että ihmiset haluaa toisenlaisia näkemyksiä samoista faktoista. Ihmiset haluaa, koska ihmiset myös itse ajattelevat, eivät kaikki osta valmiina sinulle annettua mielipidettä.*” (MV). Siihen, keitä nämä ”*ihmiset*” ovat ja kuinka suuri heidän lukumääränsä on, Huhtasaari ei ota kuitenkaan tarkempaa kantaa. Olennaista on lähinnä, että tällaisia ihmisiä on – ja että siten myös tilausta vaihtoehtomedioille ja toisenlaiselle uutisoinnille löytyy kansan keskuudesta laajemminkin mittakaavassa.

5.3 KANTAVÄESTÖ VASTAAN MAAHANMUUTTAJAT

Huhtasaari kritisoi videoillaan innokkaasti poliittiseksi eliitiksi mieltämiään toimijoita näiden hänen mielestään naiivista ja turhan vapaamielisestä maahanmuuttopolitiikasta. Usein maahanmuuttoa koskeva kritiikki kilpistyy Huhtasaaren puheissa myös avoimeksi vastakkainasetteluksi kantaväestön ja maahanmuuttajien sekä suomalaisen ja muiden maiden kulttuurien välillä. Näille vastakkaianseteluille leimallista on, että maahanmuuttajat esitetään kulttuurisena uhkatekijänä Suomelle ja länsimaille sekä kohtuuttomana kulu- ja menoeränä, josta huolenpito on kantaväestön hyvinvoinnista pois. Seuraavaksi esiin nostettavat tematisoinnit koskevat juuri näitä aiheita. Lisäksi Huhtasaari näkee maahanmuuttajat myös perustavanlaatuisena turvallisuusuhkana laille ja järjestykselle suomalaisessa ja länsimaisessa yhteiskunnassa. Tätä aspektia sivutaan tarkemmin tutkielman kolmannessa, uhkakuvia ja kriisejä koskevassa analyysiluvussa.

Huhtasaaren kaikelle maahanmuuttokritiikille ominaista on, että hänelle erityisen epämieluisia on muslimimaista Suomeen tapahtuva maahanmuutto, ja videoillaan hänellä onkin tapana kohdistaa

kritiikkinsä nimenomaan islaminuskoisista maista tuleviin maahanmuuttajiin. Huhtasaaren retoriikassa suomalaisesta kantaväestöstä ja muslimimaista saapuvista maahanmuuttajista muodostuu toistensa vastakohtia, ja maahanmuuton esitetään olevan uhka suomalaiselle ja länsimaiselle kulttuurille ja arvomaailmalle. Kontrastiparissa kyse on vapaasta länsimaisesta yhteiskunnasta sekä valloitususkonnosta, jonka edustajat Suomeen saapuessaan uhkaavat suomalaisten kulttuuria, oikeuksia ja arvoja: ”...*ja siis islamhan on valtio valtiossa, siis sitten kyllähän islam on valloitususkonto ja pyrkii pyrkii saamaan valtaa, ja sen takia meidän pitää - - suojella suomalaista kulttuuria, länsimaisia arvoja, naisten oikeuksia, ja - - kyllä, kyllä islam - - Euroopassa uhkaa länsimaista demokratiaa.*” (DDR). Huhtasaaren mukaan maahanmuuton mukana länsimaihin rantautuva islamilainen kulttuuri on erityisessä kontrastissa länsimaiseen vastaavaan vapauden osalta – vapaus on olennainen osa länsimaista kulttuuria ja arvopohjaa, ja islamilaisen maahanmuuton myötä vapaus (erityisesti sananvapaus) Euroopassa asettuu kyseenalaiseksi: ”*Se on muuten uskomatonta miten islamilainen kulttuuri vaikuttaa jo meidän vapaissa länsimaisissa demokratioissa. Vapaassa Euroopassa, näissä meidän kansallisvaltioissamme, mitkä on ollut todella hieno saavutus. - - Islamilainen kulttuuri vaikuttaa myös siihen, että ne henkilöt jotka arvostelee islamia ni niiden elämähän yritetään tehdä Suomessa mahdollisimman hankalaksi, ja muualla Euroopassa. Valitettavasti.*” (Ruotsi).

Islamilaisen kulttuurin piirteistä erityisesti huivien käyttö vaikuttaisi ärsyttävän Huhtasaarta. Tässäkin yhteydessä esiin nostetaan kontrasti oikeudenmukaisen suomalaisen kulttuurin ja sitä uhkaavan, vapautta rajoittavan islamilaisen kulttuurin välillä: ”*Haluanko mä enemmän tukea uskonnollista ja kulttuurista vapautta vai haluanko mä tukea pikkutyttöjen oikeuksia, ja haluanko mä suojella suomalaista kulttuuria? Mä haluan enemmän suojella pikkutyttöjen oikeuksia, ja mä haluan enemmän suojella suomalaista kulttuuria. Maassa maan tavalla.*” (DDR). Huiveista puhuessaan Huhtasaari tukeutuu retoriikassaan myös ironiaan: ”...*niin et se on muka syrjivä tää länsimaalainen naiskuva joka korostaa - - sitte ehkä vähäpukeisuuttakin, ni se on naisia syrjivä. Islam on feminismiä. Näinhän se, näinhän se on, että sehän on feminismiä ja vapautta ku saa pitää huivia, sitä ei saa kieltää.*” (Heteromies). Kommentissa kritiikin kärki kohdistuu paitsi musliminaisten pukeutumiseen ja kulttuuriin, myös feminismiin: Huhtasaaren on mahdotonta ymmärtää, miten feministiset toimijat saattavat puolustella musliminaisten oikeutta pukeutua huiviin. Hänelle huivi on yksioikoisesti alistamisen symboli, ei vaatekappale, jota musliminainen saattaa käyttää omasta vapaasta tahdostaan.

Huhtasaari näkee maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat Suomelle kalliina ja täysin

perusteettomana kulueränä: hänen mielestään muualta tullessiin syydetään käsittämättömiä summia sellaista rahaa, joka todellisuudessa olisi perusteltua käyttää ainoastaan kantaväestöstä huolehtimiseen. Puhuessaan maahanmuuton kustannuksista Huhtasaari hyödyntää retoriikassaan usein ns. **kvantifiointia**, joka ääri-ilmaisujen ohella on toinen tehokas määrällistämisen muoto. Kvantifioidessa uskottavuutta argumentille tuotetaan esittämällä sen yhteydessä joko numeerista määrällistämistä kuten lukumääriä, prosentteja tai osuuksia, tai kuvailevaa määrällistämistä esimerkiksi sellaisten termien kuin ”marginaalinen” tai ”valtava” avulla. Erityisesti numeerinen määrällistäminen on tehokas retorinen keino luomaan mielikuvaa selkeästä ja mitattavissa olevasta ristiriidattomasta tiedosta, vaikka laadullisten asioiden numeerinen kvantifiointi todellisuudessa on hyvin suhteellista (Jokinen 1999b, 146). Nimenomaan numeerinen kvantifiointi on Huhtasaaren mieleen maahanmuuttoasioista puhuttaessa. Havainnoillistaessaan maahanmuuton kustannuksia hän mm. puoluetoveriaan siteeraten kertoo: ”Täällä facebookissa perussuomalainen Sanna Antikainen on laittanut että: ”Maahanmuutto nieli lisävelkarahaa yli miljardi euroa vuonna 2016, oletteko miettineet koskaan mitä muuta olisimme voineet saada aikaan tällä rahalla?” No tässä on sitten muutamia vaihtoehtoja laitettu, että 10 000 tehostettua palveluasumispaikkaa vanhuksille, 2500 kilometriä uutta päällystettä teille, sitten on 1500 rajavartijaa, 1500 poliisia, tai 5000 hoitajaa. Eli tässä on näitä vaihtoehtoja mihin perussuomalaiset olis priorisoinu, me oltais priorisoitu se oman kansan hyödyttämiseen.” (Miljardi). Tällä tavoin osoittamalla mitä kaikkea muuta oltaisiin voitu hankkia maahanmuuttoon upotetuilla summilla Huhtasaari (ja luvut alunperin facebook-päivityksessään tarjonnut Sanna Antikainen) pyrkii tuomaan julki konkreettisesti sitä, mistä maahanmuuttoon varatut rahat ovat toisaalla pois. Maahanmuuton saralla kyse on Huhtasaarelle pohjimmiltaan siitä, että joko huolehditaan Suomesta ja suomalaisista, tai sitten muualta tulleista – kyseessä on joko-tai -valinta kotimaan ja muun maailman etujen välillä. Tällaisessa joko-tai -valinnassa vastakkainasettelu maahanmuuton ja erityisesti alati resurssipulasta kärsivien hoivapalveluiden välillä on sinällään helppo veto jo yksistään siksi, että kovinkaan moni tuskin on valmis kiistämään hoivapalveluiden voimakasta tarvetta lisärahoitukselle. Tarkkojen lukumäärien mukaantuominen tuo retoriikkaan konkreettisuutta.

Toisinaan maahanmuuttoa kritisoidessaan Huhtasaari tukeutuu myös numeerisesti suurpiiteisempään kvantifiointiin, kuten esimerkiksi puhuessaan siitä, miten maahanmuuttoon laitettut rahat hänen mielestään todellisuudessa ovat aiheuttaneet pelkästään maailman liikakansoituseduskaloitumista: ”...me ollaan annettu, kaadettu miljardikaupalla rahaa esmes Afrikkaan, miljardikaupalla, ni isossa kuvassa on tapahtunu niin et siellä on tullu väestöräjähdyks, se on mitä on tapahtunut isossa kuvassa.” (Mielipidevanki). Huhtasaari hyödyntää

kvantifiointia usein myös kauhistellessaan pakolaisten ja potentiaalisten turvapaikanhakijoiden määrää. Hän esimerkiksi puhuu ”*sadoista miljoonista ihmisistä jotka haluavat tulla Eurooppaan paremman elämän perässä*” (Irak) ja muistuttaa ivallisesti siitä, miten yksittäisten kansanedustajien satunnaisista maahanmuuttokriittisistä kommenteista huolimatta hallituspuolue kokoomuksen äänille käy siten, että: ”... *Amnesty Mykkäsellehän ne kerätään, Amnesty Mykkäselle kerätään, joka haluaa 10 000:n pakolaiskiintiön ja pitää rajat auki, muistakaa tää.* ” (Fake). Kvantifioinnin ohella jälkimmäisessä kommentissa retoriikan saralla huomionarvoista on myös hyväntekeväisyysjärjestö Amnesty Internationalin liittäminen maahanmuuttoasioista vastaavan silloisen sisäministeri Kai Mykkäsen nimeen: näin tehdessään Huhtasaari pyrkii ironisesti osoittamaan kokoomuksen maahanmuuttopolitiikan olevan pohjimmiltaan naiivia hyväntekeväisyyttä ja omaa sädekehän kiillotusta vailla järkeä ja konkretiaa.

Huhtasaaren mielestä avoin maahanmuuttopolitiikka johtaa tilanteeseen, jossa Suomi joutuu kantamaan kohtuutonta vastuuta ongelmista, jotka eivät sille kuulu. Maahanmuuton uhkia korostavalla retoriikallaan hänen voi nähdä rakentavan narratiivia, jonka mukaan liberaali maahanmuuttopolitiikka ajaa Suomen pisteeseen, jossa valtio ottaa holhousvastuun jokaisesta maailman ihmisestä. Tätä ajatusta Huhtasaari tehostaa retoriikassaan määrällistämisen kautta, niin ääri-ilmaisuin kuin kvantifioidenkin: ”*Esimerkiks tää avoimien ovien politiikka, niin onko se mietitty alusta loppuun? Jos meillä on vaan rajat auki ja Suomi kuuluu kaikille? Onko se mietitty alusta loppuun? Ei ole.*” (Vihainen puhe) ja: ”*Sehän oli ihan järkyttävä asia että Helsingin kaupunginvaltuusto on niin kuplaantunut, että että he niinku avaa - - 7,6 miljardille ihmiselle - - yhdenvertaiset terveyspalvelut!*” (Älyllinen). Narratiivia tehostetaan myös omakohtaisilla kokemuksilla – Huhtasaaren mukaan hänen sairas sukulaisensa ei nimittäin päässyt hoitoon johtuen siitä, että ulkomaalaisten edut priorisoitiin hoidossa kantasuomalaisten edelle: ”*Mullakin nyt yks sukulainen ei päässy, siis hän tekee kuolemaa, ja - - hän ei sitte päässy hoitoon, sisälle sairaalaan, koska ei resursseja riitä - -. Ni sitten laittomille, laittomille täällä koko ajan priorisoidaan, - - Suomesta on tullut niinku ulkomaalaisten edunvalvontakoneisto, et meidän niinku prioriteetti ja huoli numero yksi ei ole suomalainen, meidän prioriteetit ja huoli numero yksi on ulkomaalaiset. Miten turvapaikanhakijoiden oikeudet toteutuu, miten siirtolaisia saadaan Suomeen lisää, me, missä on Suomen vastuu koko maailmasta?*” (Heteromies). Puhuminen Suomesta ”*ulkomaalaisten edunvalvontakoneistona*” sekä Helsingin terveyspalveluiden olemisesta tarjolla 7,6 miljardille ihmiselle on jo melko kovaa retoriikkaa, joka kuitenkin palvelee hyvin Huhtasaaren maahanmuuttodiskurssin punaista lankaa – suomalaisen kantaväestön ja muualta tulleiden asettelua vastakkain.

Huhtasaaren oikeudentajuun ei sovi, että maahanmuuttoon käytetään taloudellisia resursseja tilanteessa, jossa kantaväestönkään asiat eivät kaikilta osin ole hyvin. Videoillaan Huhtasaari puhuukin usein kansallisvaltiosta, jonka hän kategorisoi instituutioksi, jonka nimensä mukaisesti tulee huolehtia etupäässä valtion omista kansalaisista ja heidän hyvinvoinnistaan: ”...meidän tulee kaikessa toimissamme pistää Suomen kansa ensin- politiikka. Sitähän varten Suomen valtio on perustettu, jotta se pitäisi huolta suomalaisista.” (Ruotsi). Oleellista Huhtasaarelle on, että kaikissa tilanteissa suomalaiset priorisoidaan aina muualta tulleiden edelle: ”Meidän mielestä Suomi kuuluu suomalaisille, meidän mielestä suomalaisten rahat kuuluvat suomalaisille, ja ensin suomalainen työ ja yrittäminen, ja jos aikaa ja rahaa jää niin silloinkin suomalainen ensin. Ainoastaan vakaa ja vahva kansallisvaltio on tavallisen suomalaisen etu, ja erityisesti heikommassa asemassa olevan suomalaisen etu.” (Jeesus). Heikoimmassa asemassa olevien esiin nostamista voi pitää tyypillisenä populistisena puheenpartena, pyrkiväthän populistit usein profiloitumaan nimenomaan ”pienen ihmisen” asioista huolta kantavaksi tahoksi. Kun heikommassa asemassa olevalla tarkoitetaan nimenomaan kantaväestöön kuuluvaa ihmistä (kuten Huhtasaaren retoriikassa), käsite kategorisoituu ulossulkeväksi ja siitä tulee keino ylläpitää yhteiskunnallista vastakkainasettelua etnisesti yhtenäisten ”meidän” ja muualta tulleiden ”muiden” välillä.

Huomionarvoista on, että varsin ehdottomista maahanmuuttopoliittisista näkemyksistään huolimatta Huhtasaarelle kuitenkin on tärkeää korostaa videoillaan, ettei hän missään nimessä ole rasisti tai maahanmuuttovastainen. Retoriikan saralla voidaan puhua jälleen varautumisesta vasta-argumenttiin: ottamalla itse esille rasismi- tai maahanmuuttovastaisuus -teeman Huhtasaari pyrkii suojautumaan etukäteisesti syytöksiltä aiheen tiimoilta. Perussuomalaisten toiminnasta puhuessaan Huhtasaari esimerkiksi toteaa: ”...ylipäättään eihän me ei ollakaan maahanmuuttovastaisia millään tavalla, me ollaan vaan, me vaan vastustetaan holtitonta ja huonoa maaahanmuuttopoliitikkaa, mitä on harjotettu.” (DDR). Erityisesti Huhtasaari suivaantuu tilanteista, joissa häntä tai hänen puoluettaan verrataan maahanmuuttopolitiikan saralla natseihin – tällaisissa tilanteissa Huhtasaari mielellään puolustautuu nostamalla esille oman Israel-myönteisyytensä: ”Ja minähän olen julkisesti Israelin ystävä ja juutalaismyönteinen, joten toihan on ihan täysin vale - - tietysti, mutta median narratiivin mukaan perussuomalaiset on natsi, rasisti, fasisti ja sitten tietenkin tämä putinisti.” (Mediakartelli). Huhtasaarelle hänen ja yleisemminkin perussuomalaisten maahanmuuttopuheet ovat vain tervettä kritiikkiä, joita media ja muut puolueet syyttä suotta leimaavat rasismiksi. Huhtasaari esimerkiksi näkee Helsingin kaupunginvaltuuston käsittelemän ehdotuksen kiellosta vuokrata toimitiloja rasisille tahoille pelkkänä yrityksenä leimata maahanmuuttoa perustellusti

kritisoivat tahot rasistisiksi toimijoiksi ja siten rajoittaa heidän sananvapauttaan. Asiaa youtube-kanavallaan kommentoidessaan Huhtasaaren voi nähdä varautuvan vasta-argumenttiin tuomitsemalla sivulauseessa rasismien – jota hänen mukaansa maahanmuuttokriittiset tahot eivät suinkaan harjoita: ”...*ja Helsingin valtuusto jo on sitä mieltä että rasistiset toimijat ei saa vuokrata tiloja, mut mut mun täytyy nyt kyl sanoo että totta kai, siis rasismihan on oikeesti tuomittavaa, mutta ku sä tuot epäkohtia esille maahanmuutossa, se on rasismia, jos sä valikoit ketkä Suomeen saa tulla ja muuttaa ja jäädä ja millä ehdoilla...*” (Ylimielisyys).

Vasta-argumenttiin varautumisen lisäksi Huhtasaaren voi nähdä puolustelevan retotiikassaan maahanmuuttokriittisyyttään myös vetoamalla usean tahon oikeutukseen. Huhtasaari korostaa jatkuvasti, etteivät perussuomalaiset suinkaan ainoana poliittisena voimana aja Euroopassa tiukempaa maahanmuuttopolitiikkaa vaan samankaltaiset näkemykset ovat laajalti jaettuina. Esimerkkeinä tiukan maahanmuuttopoliittisen linjan ottaneista maista Huhtasaari mainitsee usein mm. Unkarin, Puolan, Itävallan ja Tanskan (mm. Skandaali, Irak, Uunottaminen, Maahanmuuttokeskustelu, Pori, DDR). Toisinaan hän myös siteeraa suoraan jotakuta tunnettua maahanmuuttokriittistä poliitikkoa, kuten esimerkiksi Unkarin pääministeri Viktor Orbánia: ”*Ja siksi, esimerkiksi Viktor Orbánhan tässä kirjoitti, et: ”Meidän odotetaan luovuttavan maamme muutamassa vuosikymmenessä toisista maanosista saapuville muukalaisille jotka eivät puhu kieltämme, kunnioita kulttuuriamme, lakejamme tai elämäntapaamme.” - - Ja Orbán vielä sanoi näin että: ”Länsi-Eurooppa on jo monilta osin muuttunut peruuttamattomasti.” Ja kyllä se on aika totta.*” (Ruotsi). Tällaisella kansainvälisesti tunnettujen ja korkeissa poliittisissa viroissa toimivien henkilöiden maahanmuuttokriittisten näkemysten lainaamisella Huhtasaari pyrkii osoittamaan, että hänen edustamansa maahanmuuttopoliittiset linjaukset eivät ole vain yhden suomalaispolitiikon näkemyksiä, vaan että niille löytyy kannatusta Suomen rajojen ulkopuoleltakin ja vieläpä valtiojohdon tasolta. Huhtasaarelle vaikuttaisi olevan tärkeää, ettei hänen ajatteluaan pidetä vain pienen ja kovaäänisen ääriyhmän linjauksina, ja esimerkeillä muualta Euroopasta hän pyrkii antamaan näyttöä maahanmuuttokriittisen ilmiön laajuudesta.

5.4. (VASEMMISTO)LIBERAALIT VASTAAN KANSALLISMIELISET KONSERVATIIVIT YLEISELLÄ TASOLLA JA ARVOJEN KAUTTA

Huhtasaaren videoblogeissa hyvin keskeisellä sijalla on voimakas vastakkainasettelu (vasemmisto)liberaalien ja kansallismielis-konservatiivisten toimijoiden sekä liberaalien ja

konservatiivisten arvojen välillä. Kahtiajaossa liberaalit edustavat Huhtasaarelle kaoottista, turmiollista ja yhteiskunnalle vaarallista tahoja, kansallismielisten konservatiivien ollessa rationaalisia, järkeviä ja tasapainoisia. Kuten erityisesti tämän luvun ensimmäisestä alaluvusta ilmenee, usein tätä vastakkainasettelua tuodaan esille kotimaisen puoluepolitiikan kautta. Kuitenkin videoilla asetetaan liberaaleja ja konservatiivisia tahoja ja arvoja runsaasti vastakkain myös muutenkin kuin pelkän puoluepolitiikan kehyksissä. Näihin yleisen tason vastakkainasetteluihin pureudutaan tässä alaluvussa.

Huhtasaarella löytyy liberaaleista poliittisista toimijoista yleisellä tasolla monenlaista moitittavaa. Ennen kaikkea liberaalit näyttäytyvät hänen silmissään naiiveina ja tietämättöminä haihattelijoina, joilla ei ole kosketusta yhteiskunnalliseen todellisuuteen ja sen koviin realiteetteihin – ja joiden asema vallan kahvassa on näin ollen vaaraksi koko yhteiskunnalle. Erityisen usein Huhtasaaren voi videoblogeissaan havaita ilmaisevan tyytymättömyyttään liberaalien tietämättömyyteen ja realismin puutteeseen erilaisten sanontojen avulla. Huhtasaaren mielestä liberaalien toimijoiden valta-asema nyky-yhteiskunnassa on liian vahva, ja kritisoidessaan sitä hän toteaa esimerkiksi, että: *”...onhan se totta että tieto on valtaa ja tietämättömyys ilmeisesti ylivaltaa”* (New level) ja lisäksi myös miten: *”hullujen valtakunnassa hullut ovat viisaita”* (Jeesus). Tällaiset sanonnat antavat ymmärtää, että Huhtasaaren silmissä tietämättömyys ja naiivius ovat valta-asemiin pääsyn suoranaisena ehtona tätä nykyä – ja tämän takia liberalismi elää ja voi hyvin. Niin ikään sanontoja hyödyntäen hän myös toteaa: *”... kovat ajat synnyttää hyviä miehiä ja hyvät miehet synnyttää hyviä aikoja, mutta hyvät ajat synnyttää heikkoja miehiä ja heikot miehet synnyttää kovia aikoja. Meillä on ollut todella hyvin asiat, niin nyt sitten meillä on tullut sellainen sukupolvi jolla ei oo realiteetteja, jotka ei ihan oikeasti ymmärrä että maailmassa on pahuutta, että kun on - - saanut elää niin täällä turvallisessa ja hyvässä Suomessa ni sit on mennyt semmonen käsityskyky, kyky siitä et ihan oikeesti sen takia meillä on lait ja rajat, koska maailmassa on paljon pahuutta ja ainoa tapa torjua sitä on asettaa sille rajat.”* (Maahanmuuttokeskustelu). Huhtasaarelle kyse on siis myös ajankuvasta: asiat ovat menneet liian kauan liian hyvin, ja tästä seurauksena etenkin nuoremmat sukupolvet ovat menettäneet kosketuksensa maailman armottomuuteen ja kasvaneet naiiveiksi. Puhumalla *”heikkojen miehien synnyttämistä kovista ajoista”* Huhtasaari antaa ymmärtää, että tällainen sinisilmäisyys tulee kostautumaan vielä pahemman kerran.

Kytköksissä naiiviuteen on myös tunnepohjainen politiikanteko, josta Huhtasaari niin ikään syyttää liberaaleja. Retoriikassaan hän metaforisesti rinnastaa mielestään liberaalien harrastaman tunneargumentoinnin tilanteeseen, jossa isosta taulusta huomioidaan vain pieni osa eli kieltäytytään

näkemään tilanteen kokonaiskuva: ”...tää tunneargumentointi on mahdollistanu sen, että Ruotsi on katastrofitilanteessa. Koska otetaan yksittäisiä tarinoita, vedotaan tunteisiin, eikä ymmärretä mitkä ne tulokset on, koska otetaan - - pieni siilo, otetaan yksittäinen tarina, niinku iso taulu, niinku tiedätte, ajatelkaa semmosta todella isoo taulua ja sit siitä otetaan yks semmonen pieni kohta. Tää on se tunneargumentointi. - - ...mikäli me halutaan et tää homma pysyy kasassa, ni me emme voi perustaa poliitiikkaamme tunneargumentoinnille, me emme voi perustaa poliitiikkaamme tunteelle, meidän pitää perustaa se realismille.” (Heteromies). Ottaen huomioon perinteisesti nimenomaan populismin ja tunneargumentaation välillä nähdyn tiiviin yhteyden, voi Huhtasaaren kommenttia pitää vähintäänkin mielenkiintoisena. Hänen ajattelussaan nimenomaan liberaalit poliittiset toimijat kategorisoituvat tunteisiin vetoavan politiikan edustajina, jotka yksittäistapauksiin nojaten pyrkivät saamaan läpi järjetöntä ja vahingollista politiikkaa vailla mitään järkeä ja realismia.

Huhtasaaren videoilla keskeinen syytös liberaaleja kohtaan on, että he ovat suvaitsevaisia ja avarakatseisia vain sellaisten näkemysten suhteen, jotka käyvät yksiin heidän omiensa kanssa. Sitä vastoin kaikenlaiset eriävät mielipiteet pyritään liberaalileirin toimesta hiljentämään mahdollisimman tehokkaasti. Huhtasaarelle suvaitsevaisuudessa onkin kysymys vain näennäisestä suvaitsevaisuudesta, minkä tuo ilmi jo pelkästään hänen erään videonsa, Pori Jazzin toimitusjohtaja Aki Ruotsalan potkuja sivuavan ”Pori Jazz – Suvaitse tai pakkosuvaitse”, otsikointi. Videoillaan Huhtasaaren voi nähdä rakentavan narratiivia, jossa liberalismi on erkaantunut alkuperäisestä merkityksestään ja rappeutunut – aiemmin vapautteen perustuvasta aatteesta onkin tullut jotain rajoittavaa ja ulossulkevaa: ”Ja mielenkiintoista et se on nimenomaan nämä vasta, nämä liberaalit, jotka sanoo ”soo soo” meille konservatiiveille. Kun ennen vanhaan oli päinvastoin, konservatiivit kävi kertomassa et soo soo, - - että ei saa harjoittaa salavuoteutta tai ei - - saa sanoa sitä tai tehdä tota, niin nyt se on päinvastoin. Mut tää vasemmistoliberalismin ajama ajama soo soo on niin kun, se on itse asiassa pahempi, koska se ajaa tällaiseen totalitarismiin et ne niin kun lainsäädännön keinoin haluaa vaientaa ne erilaiset mielipiteet, niin se on todella surullista että liberalismi ei enää ole liberaalia.” (New level). Huhtasaarelle nykypäivänä liberaalien ja konservatiivien roolit ovat siis ikään kuin kääntyneet pääläelleen: aiemmin tiukkapipoisista konservatiiveista onkin tullut vapauden puolestapuhujia ja liberaaleista sitä vastoin tiukkoja moraalinvartijoita. Narratiivissa liberaalit tahot kategorisoituvat myös tekopyhiksi uhrautujiksi: ”Ja tietenkään tässä on hyvin niinku epäjohdonmukaisesti, epäjohdonmukaisuutta todella paljon, koska liberaalithan aikoinaan esimerkiksi vaativat seksin vapauttamista, jos muistatte, mut nykyliberaalit, ni ne jaksaa harrastaa ajojahtia ja ja jahdata Trumpia siitä että mitä hän on touhunnut tai touhuaa lakanoiden välissä. Siis, minua ei ainakaan kiinnosta ihan oikeasti yhtään. Eli niin ku oon sanonut, niin semmoista

kaksoisstandardit - - kuuluu tähän nykyajan niinku liberaaliuteen myös hyvin vahvasti, et heillä on oikeus demonisoida mut sit he - - syyttää muita demonisoinnista.” (Vihainen puhe).

Kovalinjaisena maahanmuuttokriitikkona Huhtasaari löytää luonnollisesti erityisen paljon sätittävää liberaalien toimijoiden maahanmuuttopoliittisista näkemyksistä. Toinen videoblogeissa paljon kritiikkiä osakseen saava aihealue ovat linjaukset liittyen sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin. Konservatiiviselle Huhtasaarelle esimerkiksi sukupuolen moninaisuus ja se, ettei kaikkien sukupuoli-identiteetti välttämättä mahdu perinteisen binääriseen mies/nainen -jaottelun piiriin, on varsinainen kauhistus. Retoriikassaan hän pyrkiikin tuomaan esiin mielestään sukupuolten moninaisuuteen kytkeytyvää absurdiutta ja järjettömyyttä mm. puhumalla ivallisesti esimerkiksi 29:stä tai 32:sta sukupuolesta (mm. Uunottaminen, Tautiluokitus, Heteromies). Kvantifiointi toimii tällaisissa yhteyksissä ennen kaikkea pyrkimyksenä osoittaa asian naurettavuus: sen avulla Huhtasaari tekee sukupuolen moninaisuudesta ilmiön, joka ei ole niinkään osa todellisuutta vaan pikemminkin vain liian pitkälle vietyä arvoliberaalia hömpötystä – eikä tällaisena mitään lainkaan vakavasti otettavaa.

Kvantifioinnin lisäksi Huhtasaari käyttää tehokeinona sukupuolikysymyksestä puhuessaan myös mielellään ironiaa. Liberaalien arvojen mukainen sukupuolisensitiivinen ajattelu on Huhtasaaren mielestä mennyt liian pitkälle erityisesti päiväkodeissa ja kouluissa, ja opettajataustainen kansanedustaja maalaakin tilanteesta seuraavanlaista kuvaa:”... *että tota, että jos mäkin nyt palaan tonne tonne oikeisiin töihin eli työelämään, ni mulla varmaan menee sitten jatkossa aina ensimmäinen oppitunti siihen, kun me käydään läpi taululla ja laitetaan seinälle muistiin, että - - millä termillä tänään ketäkin kutsutaan. Siihen menee se ensimmäinen oppitunti joka päivä, ja sitten voihan se olla et loppupäivä menee sitte siihen et jos joku käytti väärää termiä, kato ku vahinkoja sattuu, ja oliko se vahinko, sekin on syytä selvittää, jos ei ollut, ei saa todistettua syyttömyyttään, niin aikuisille voi tulla potkut ja lapsille en sit tiedä et otetaanko vanhempiin yhteyttä, vai mitä siitä sitten seuraa. No sit mä rupesin miettimään et tietenki niinku luokanopettajalla voi jäädä siinä päivässä jotakin muutakin aikaa, et hän pystyy jopa opettaa, koska se on kokonainen päivä. Mut entäs nää aineenopettajat, kun niillähän helposti voi olla vaan niinku yks tunti päivässä sitä omaa ainetta, mutta taitava pedagogi, taitava pedagogi, matikanopettajakin pystyy sitten kun tiedetään että millä termillä tänään ketäkin kutsutaan, niin niin sitten pystyy laskee että - - prosentuaalisesti muuttuko se edelliseen - - kertaan, voidaan vähän jakokertoa, ja kai siihen voi jonkun toisen asteen yhtälönkin kehittää...” (Sakko). Vaikka tällainen puhe on toki tarkoituksellisen liioittelevaa ja karrikoivaa, Huhtasaaren pointti on selkeä: hänen*

mielestään sukupuolen moninaisuudessa ja sukupuolisensitiivisyydessä kysymys on tuulesta temmatusta keinotekoisesta ilmiöstä, jonka huomioiminen sotkee ja monimutkaistaa tavallisen arjen kulun.

Vakuuttavuutta sukupuoli-teemaan kohdistuvalle kritiikille Huhtasaari hakee hyödyntämällä retoriikassaan ns. **puhujakategorioita**, mikä käytännössä merkitsee jonkin näkemyksen oikeuttamista sillä, että näkemyksen jakaa ei pelkästään jokin toinen taho, vaan nimenomaan jokin arvostettu taho, jolloin näkemys itsessään näyttäytyy vakuuttavampana riippumatta sen varsinaisesta sisällöstä (Jokinen 1999b, 135). Huhtasaari viittaa usein sukupuolikysymystä käsitellessään viime aikoina etenkin konservatiivisissa piireissä suosiota ja mainetta niittäneeseen kanadalaiseen psykologian professori Jordan Petersoniin, jonka ulostuloja hänellä on tapana seurata aktiivisesti. Huhtasaari toteaa esimerkiksi: *”No sitten, sitten mä haluaisin tämmösen vinkin antaa kaikille, että et semmonen kun Jordan Peterson, hän on tämmönen kanadalainen professori, niin hän kieltäyty kutsumasta oppilaitaan erinäisillä 32:lla sukupuolella, niin häntä vastaan ensin nousi iso liike, mutta nyt hän on saanut viestinsä tosi hyvin kun hän on seisonut sanojensa takana, - - muutenkin hän ajaa sitä että pitää olla mies.”* (New level). Petersonin nimen esiin nostaminen binääristä sukupuolijakoa puolustelevalle puheelle yhteydessä toimii hyvin selkeästi nimenomaan vakuuttelun keinona: keskeistä on Petersonin asema kansainvälisesti tunnettuna akateemisessa maailmassa pitkän uran tehneenä henkilönä, jonka myötä hän näyttäytyy arvovaltaisena ja kunnioitettava tahona, jonka näkemyksillä on painoarvoa.

Yleisesti puhuttaessa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksista Huhtasaari antaa ymmärtää, että liberaalit näkökannat näissä teemoissa ovat menneet yhteiskunnallisella tasolla aivan liian pitkälle. Sanontaan tukeutuen hän puhuu *”identiteettipoliitikasta, jossa häntä heiluttaa koiraa”* (Tautiluokitus) ja ääri-ilmaisuja viljellen maalaa kuvaa tilanteesta jossa lukumääräisesti pienten vähemmistöryhmien asioihin keskittyminen kääntää aivan koko yhteiskunnan mullin mallin: *”...mutta inhoan sitä identiteettipoliitiikkaa, että kaikki ruvetaan tekemään vähemmistön ehdoilla. Esimerkiksi koska meille syntyy ihmisiä joiden biologia ja sukupuoli on epäselvä, marginaaliryhmä, niin sen perusteella sitten täällä pistetään sukupuolineutraali yhteiskunta ja vessat ja kaikki, kaikki pitää muuttaa...”* (Uunottaminen). Huhtasaaren logiikan mukaan vähemmistöjen huomioiminen vaikuttaisi automaattisesti olevan enemmistöjen oikeuksista pois – kyseessä on ikään kuin nollasummapeli, jossa nämä kaksi ryhmää asettuvat vastakkain. Huhtasaaren silmissä eniten nyky-yhteiskunnassa kärsivätkin ne, joita yleisesti pidetään etuoikeutetuimmassa asemassa olevina. Ääri-ilmaisulla puhetaan tehostaen hän tiivistää: *”Siis tuntuu että valkoinen heteromies, kaiken se*

maksaa, kaiken se kärsii ja kaikesta se vaikenee.” (Heteromies). Myös esimerkiksi perinteisiin arvoihin nojaavat kristityt ovat Huhtasaaren mielestä liberaalien sosiaalisten arvojen läpituokemassa nyky-yhteiskunnassa alistetussa asemassa; asia, joka häntä itseään hyvin uskovaisena kreationistikristittynä toki henkilökohtaisellakin tasolla koskettaa. Omakohtaisuuteen vedoten Huhtasaari toteaaakin aiheen tiimoilta: *”...ja mä olen avoimesti kristitty ja uskovainen ja haluan tehdä tilaa, että kaikki muutkin uskovaiset oikein rohkaistuisivat tuomaan esille sitä uskontoa ilman että heitä eristetään, syrjäytetään tai ruvetaan kiusaamaan sen takia, niin -- mä tässä ihan mielelläni otan nää luodit - - sit vastaan että, että sit jonkun muun ei tarvitse.*” (Jeesus).

Liberaalien ja kansallismielis-konservatiivisten toimijoiden sekä arvojen välinen vastakkainasettelu on yleisesti Huhtasaaren videoblogeissa esitetty jos mahdollista vieläkin ehdottomammin ja kovempaa retoriikkaa käyttäen kuin muut hänen esiin nostamansa dikotomiat. Huhtasaari kategorisoikin tilanteen suorasanaisesti *”ideologiseksi sodaksi”* (Tautiluokitus) ja peräänkuuluttaa jopa tarvetta vallankumoukselle: *”Mutta tää mun viesti - - oli tässä tässä se, että meidän pitää - - tehdä vallankumous. Meidän pitää vallata takasin nämä instituutiot, meidän pitää ottaa kirkko takasin, meidän pitää, meidän pitää nää kaikki instituutiot, meidän pitää ottaa ne takaisin. Leftarit tuli ja vei ne, nyt meidän pitää ottaa ne takaisin. Ja se on, se on iso savotta. Ei tuu ole helppoo, se on iso savotta ja niinku me huomataan, ni peli on kovaa.*” (Tautiluokitus). Vastakkainasettelusta kumpuaa armottoman valtataistelun narratiivi, jossa tarkemmin jäsentymättömät *”leftarit”* (termi, jota Huhtasaari yhdessä sen variantin *”leftis”* kanssa käyttää runsaasti videoillaan vasemmistolaisiin ja liberaaleihin toimijoihin viitatessaan) ovat valloittaneet konservatiivisilta tahoilta niiden haltuun perinteisesti kuuluneet instituutiot ja pilanneet ne. Yhteiskunnan yleisestä toimimattomuudesta ja ongelmista tulee kertomuksessa näin ollen *”leftareiden”* syytä, ja onnellinen loppu on mahdollinen pelkästään sen kautta, että valta ja instituutiot palautetaan sille osapuolelle, jolle ne alun alkaenkin ovat Huhtasaaren mielestä kuuluneet – kansallismielisille ja konservatiivisille voimille.

Vallanpalautuksen suhteen Huhtasaari on varsin toiveikas, ja keskeisenä osana valtataistelunarratiiviin liittyykin edessä hämmöittävä kansallismielisten poliittisten voimien voitto, jonka takaa kansalaisten kyllästyneisyys valtaapitäviin liberaaleihin: *”...et muissahan maissa nää kansallismieliset puolueet on koko ajan nyt nousussa - -, totta kai ne välillä nyt tulee takapakkeja, koska eihän se koskaan niinku johdonmukaisesti ne rappuset mene - -, mutta se on niinku se oikea suuntaus koska tää on niin nähty, tää on niin nähty.*” (Skandaali). Havainnoillistavina esimerkkeinä kansallismielisten voitonkulusta Huhtasaari nostaa esille mm. Ruotsin syksyn 2017

parlamenttivaalit ja äärioikeistolaispuolue ruotsidemokraattien vaikutuksen niiden lopputulokseen ja koko Ruotsin poliittiseen elämään (Hysteerinen), sekä konservatiivisten nuorten mielenosoitukset eri puolilla Eurooppaa, joilla hän näkee olevan kaikupohjaa myös Suomessa: ”...mä oon tosiaan, tosiaan ilonen että - - meidän nuoriso ei enää olekaan, tai ei ollenkaan niin ei, tai mitenkään niin itsestäänselvää et meidän nuoriso enää menee punavihreän alle, vaan meidän nuoriso alkaa hakee, ne haluaa tasapainoa, ne haluaa turvallisuutta, ne haluaa rajoja, ne haluaa niitä perinteisiä arvoja millä tää maa on rakennettu, mitkä toimii.” (Tautiluokitus). Huhtasaaren kertomuksessa ”pragmaattiset, konservatiiviset arvot” ovat tulossa muotiin (Pori), ja eurooppalaisten sisarpuolueiden menestys tarttuu pian myös kotimaahan: ”...tässä kohtaa on näin et oikeesti EU:n populistiaalto saavuttaa vielä meidänkin päättäjät.” (Älyllinen). Useamman kerran videoillaan Huhtasaari puhuukin EU- ja maahanmuuttokriittisestä, konservatiivisista arvoista ammentavasta politiikasta nimenomaisesti ”uutena normaalina” (esim. Einstein), kategorisoiden tällä tavoin edustamansa poliittisen vaihtoehdon valtavirtaistuvaksi ilmiöksi, joka juuri paraikaa on nousemassa hegemoniseen asemaan. Mielenkiintoisesti Huhtasaari hakee retoriikassaan uskottavuutta tälle määrittelylle myös puhujakategorian kautta, joka ei ehkä ole konservatiiviselle populistipoliitikolle se ilmeisin – nimittäin viittaamalla Ruotsin sosialidemokraattisen pääministerin Stefan Löfvenin sanomisiin: ”...nyhän toi Löfven jo myönsi, että maahanmuuttokriittisyys on uusi normaali.” (DDR).

5.5 YHTEENVETO: LAURA HUHTASAARI JA POPULISTISET VASTAKKAINASETTELUT

Tässä analyysiluvussa olen käsitellyt Moffittin populistisen tyylin ensimmäistä ydinpiirrettä, vastakkainasetteluita. Laura Huhtasaaren videoblogien retoriikassa vastakkainasettelut muodostavat tärkeän kivijalan, jonka kautta erilaisia ajankohtaisaiheita ja julkisessa keskustelussa esiintyneitä teemoja usein lähestytään. Vastakkainasettelut ovat läsnäoleva ja hallitseva piirre videoiden sisällössä koko tarkastelemani ajanjakson, ja monissa videoissa nostetaan esiin useita erilaisia dikotomisia vastakkainasetteluita.

Koska Huhtasaaren youtube-kanavan sisältö on kauttaaltaan poliittista ja tarkastelemieni videoiden aikaan hän on vaikuttanut kotimaan poliittisella kentällä kansanedustajana, ei liene mikään ihme että tärkeän me-muut -vastakkainasettelun videoilla muodostavat suomalaiset puolueet ”meidän” tarkoittaessa perussuomalaisia ja ”muiden” kaikkia toisia eduskuntapuolueita. Tämän

vastakkainasettelun ytimen muodostaa ajatus perussuomalaisista rohkeina, kansaa kuuntelevina ja rationaalisina sekä rehellisinä politiikantekijöinä, muiden puolueiden sortuessa naiiviuteen, oman edun tavoitteluun ja perussuomalaisten parjaukseen. Keskeistä tälle vastakkainasettelulle on myös muiden puolueiden mieltäminen kansasta kaukaiseksi ja norsunluutornissaan eleleväksi eliitiksi, kun taas perussuomalainen puolue on eliitin sijaan pikemminkin osa tavallista ja rehtiä kansaa.

Toinen tärkeä vastakkainasettelu tarkastelemassani videoaineistossa on median ja kansallismielisten konservatiivien välinen. Huhtasaari rakentaa videoillaan jatkuvasti valtamediasta kuvaa vihollispuolena, jonka journalistisille käytännöille ominaista on isänmaallisten tahojen mustamaalaus, totuuden pimittäminen ja suoranainen valehtelu sekä kaunisteltu puhe erityisesti maahanmuuttoon ja Euroopan unioniin liittyvissä asioissa. Huhtasaari korostaa mediasta puhuessaan erityisen paljon myös itseään ja sitä, miten häntä mielestään on kohdeltu median toimesta väärin. Kansallismieliset konservatiivit esitetään kautta linjan tosiasioista kiinni pitävinä ja Suomen etua ajavina tahoina, joiden näkemyksiä media vääristelee ja joita se syyttää suotta nostaa nälvittäväksi.

Kolmas usein esiin nouseva vastakkainasettelu Huhtasaaren videoblogeissa koskee kantasuomalaisia ja maahanmuuttajia. Huhtasaari on suomalaisessa politiikassa profiloitunut pitkälti tiukkojen maahanmuuttokantojensa kautta, ja maahanmuuttoa käsitellään videoblogeissa jatkuvasti hyvin aktiivisesti. Erityisesti Huhtasaari nostaa esiin islamilaisista maasta tulevaa maahanmuuttoa, jonka hän näkee lähtökohtaisesti negatiivisena asiana: maista tulevat ihmiset edustavat Huhtasaarelle liian erilaista kulttuuria, jotta yhteiselosta kantasuomalaisten kanssa voisi tulla mitään. Maahanmuuttajien esitetään uhkaavan länsimaisia arvoja ja oikeuksia, ja toisaalta myös kuluttavan valtaiset määrät sellaisia yhteiskunnan rahoja, joita kipeästi tarvitsisivat vähävaraiset kantasuomalaiset. Kaikesta maahanmuuttokritiikistään huolimatta Huhtasaarelle on tärkeää korostaa, ettei hän missään nimessä kuitenkaan ole rasisti.

Neljäs paljon Huhtasaaren videoblogeissa esiintyvä kahtiajako koskee liberaaleja ja konservatiivisia toimijoita yleisellä tasolla sekä liberaalia ja konservatiivista arvomaailmaa. Vastakkainasettelu liberaalien ja konservatiivien välillä nousee siis videoblogeissa tiuhaan esille ja muutenkin kuin pelkän puoluepolitiikan osalta. Liberaalit näyttävät Huhtasaaren ajattelussa tietämättöminä, naiiveina ja tunteellisina, konservatiivien edustaessa järjen ääntä. Olennaista Huhtasaaren ajattelulle on, että liberalismi on menettänyt liberaaliutensa ja aiemmin vapaamielisistä liberaaleista on tullut konservatiivisia toimijoita kyttäviä ja moralisoivia oman sädekehän

kiillottajia. Arvopuolella perinteisiin arvoihin tukeutuva Huhtasaari kritisoi etenkin liberaaleja sukupuoleen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyviä linjauksia, ollen sitä mieltä että liberaali ajattelutapa suosii vähemmistöjä enemmistöjen kustannuksella.

6. POPULISTINEN TYYLI: HUONOT TAVAT

Toinen Benjamin Moffittin identifioimista populistisen tyylin ydinpiirteistä on ns. huonot tavat (*bad manners*). Huonoilla tavoilla Moffitt viittaa populistille ominaiseen epäviralliseen ja usein räiskyvään tapaan ilmaista itseään ja näkemyksiään. Huonot tavat ovat siis yleinen populististen toimijoiden käytöksen ja puhetyylin ominaisuus. Niiden taustalla vaikuttava tekijä on populistien pyrkimys vedota tavalliseen kansaan ja osoittaa, että he itse ovat tuon kansan kaltaisia. Huonoilla tavoilla populistit tekevät pesäeroa virallisesta ja muodollisesta kielenkäytöstään perinteisesti tunnettuun poliittiseen eliittiin: huonot tavat toimivat ikään kuin osoittimena siitä, että populistinen toimija ei ole ”tavallinen poliitikko”, vaan pikemminkin yksi kansasta, ja siten myöskään perinteiset poliittisen maailman käytöskoodit ja korrekti puhetapa eivät ole häntä varten (Moffitt 2016, 58-61).

Huonot tavat voivat Moffittin mukaan ilmetä populistisen toimijan käytöksessä monella tapaa. Populisti saattaa esimerkiksi käyttää puheessaan slangi-ilmaisuja, kiroilla tai puhua tarkoituksellisen epäkorrektisti. Huonot tavat ovat vastavoima poliitikoille tyypilliseksi mielletylle rationaaliselle ja teknokraattiselle puhetavalle, tarkoituksellista irtaantumista sovinnaisista normeista. Populisteille tärkeää on, että ns. ”poliittinen korrektius” liittyy nimenomaan niihin eliitteihin joihin he itse eivät miellä kuuluvansa, ja vastakohtana näille eliiteille populistit huonoja tapoja ja epäkorrektiutta viljellen esittävät ”sanovansa ääneen sen, mitä kansalaiset todella ajattelevat”. Huonot tavat voivat pitää sisällään kovaakin retoriikkaa, kuten esimerkiksi vähemmistöjen haukkumista. Moffitt korostaa, että populististen toimijoiden kulloinkin hyödyntämällä huonoilla tavoilla on osin kulttuuriseen kontekstiin sidottu luonne, ja siten erilaiset populistit eri puolilla maailmaa hyödyntävät toiminnassaan erilaisia huonoja tapoja (Moffitt 2016, 44; 58-61).

Huhtasaaren retoriikkaa analysoidessani olen kiinnittänyt huomiota erilaisten huonojen tapojen ilmentymiin hänen videoillaan. Huonoja tapoja analysoidessani en ole ottanut kantaa siihen, missä määrin Huhtasaaren retoriikasta paikantuvat huonot tavat ovat kulttuurisidonnaisia tai miten ne esimerkiksi eroavat muiden eurooppalaisten populististen toimijoiden ilmentämistä huonoista tavoista. Yleisesti Huhtasaari käyttää videoillaan sangen värikästä kieltä, jonka puitteissa

perinteiseen poliittiseen kielenkäyttöön nähden epätyypillinen itseilmaisuus on erittäin yleistä. Tämä huonojen tapojen jatkuva läsnäolo Huhtasaaren videoblogeissa tekee jokaisesta huonoja tapoja sisältävän ulostulon esiin nostamisesta mahdotonta, minkä vuoksi olenkin päättänyt esittelemään aluksi Huhtasaaren huonoja tapoja yleisellä tasolla ja sitten tuomaan niitä vielä konkreettisemmin julki muutaman spesifin esimerkkitapauksen kautta.

6.1 HUONOT TAVAT HUHTASAAREN VIDEOBLOGEISSA YLEISESTI

Tarkastelemissani Huhtasaaren videoblogeissa on havaittavissa runsaasti ilmaisua, joka sopii Moffittin kuvaukseen populistille ominaisista huonoista tavoista. Huomionarvoista tosin on, että osittain huonojen tapojen runsas läsnäolo saattaa johtua itse aineiston luonteesta: kyseessä ovat Huhtasaaren henkilökohtaiset, sosiaaliseen mediaan tuottamat videoblogit, joiden sisältöön eivät ole vaikuttaneet erilaiset journalistiset portinvartijat ja joilla Huhtasaari siten kykenee ilmaisemaan itseään varsin vapautuneessa muodossa. Pitkälti omalla painollaan etenevillä, yleensä kotioloissa kuvatuilla videoilla Huhtasaaren puhetyyli on siis lähtökohtaisesti vapaamuotoisempi kuin mitä se todennäköisesti olisi useissa muissa, virallisemmissa yhteyksissä, eivätkä yksittäiset lauseet ole yhtä etukäteen suunniteltuja ja hiottuja. Mahdollista siis on, että tämä vapaamuotoisuus ja sosiaalinen media formaattina omalta osaltaan tuovat puheeseen enemmän huonoja tapoja ja epäkorrektiutta kuin mitä siinä ehkä joissain toisissa yhteyksissä olisi.

Tiettyjä populistisia huonoja tapoja tarkastelemistani Huhtasaaren videoblogeista ei löydy lainkaan. Esimerkiksi kiroilua Huhtasaari ei videoillaan (eikä muutenkaan ainakaan julkisissa ulostuloissaan) harrasta ollenkaan. Myöskään erityisen silmiinpistävää slangi-ilmaisujen käyttöä ei ole videoblogeista paljoakaan löydettävissä. Toki videot ovat kauttaaltaan puhekielisiä, mikä selittyy osittain niiden formaatilla, mutta mahdollisesti myös Huhtasaaren halulla tehdä ulostuloistaan kansanomaisia ja helposti lähestyttäviä. Teknokraattista kieltä ja kovin muodollisia ilmaisuja ei tarkastelemistani videoaineistosta juurikaan löytänyt, vaan Huhtasaari ilmaisee itseään jatkuvasti hyvin yleistajuista ja kansanomaista kieltä käyttäen.

Lähimmäksi ns. slangi-ilmaisuja Huhtasaaren puheessa osuu varmasti hänen usein käyttämänsä ja jo tämänkin tutkielman lainauksissa esiintynyt termi *“leftis”* ja sen variantti *“leftarit”* (mm. Älyllinen, Einstein, Fake). Huhtasaari ei analysoimillani videoilla koskaan määrittele termiä tai sen sisältöä tarkemmin, eli yksityiskohtainen erittely siitä, keitä *“leftikseen”* kuuluu, jää videoiden

katsojakunnalta saamatta. Ilmeistä on, että sanalla kuitenkin tarkoitetaan Huhtasaaren ja perussuomalaisten poliittisia vastustajia, vasemmistoa ja arvoliberaaleja toimijoita ylipäättään. Kansanomaisen ja vapaamuotoisen termin käytön kautta Huhtasaaren voi nähdä tekevän pesäeroa vakiintuneeseen poliittiseen puhetapaan sekä toisaalta myös tuovan itseään lähemmäs sosiaaliselle medialle ominaista epämuodollista puhekuiltuuria. Termiä käytetään nimenomaan halveksivassa ja ivallisessa yhteydessä, eikä siihen selkeästi ole tarkoitus sisällyttää positiivisia tai edes neutraaleja mielikuvia.

Retorisessa mielessä Huhtasaaren voi nähdä käyttävän “*leftistä*” ja “*leftareita*” apuna kategorisointien ja kontrastiparien muodostamisessa - “*leftikseen*” ja “*leftareihin*” liitetään hänen puheissaan epätoivottavia ominaisuuksia, ja heistä muodostetaan näin vastapuolta kansallismielis-konservatiivisille tahoille. Huhtasaaren puheissa “*leftikselle*” ominaista on esimerkiksi eri tavalla ajattelevien ihmisten syrjivä ja huono kohtelu, joka on johtanut hänen mukaansa esimerkiksi siihen, että perinteisten sukupuolikäsitysten puolesta puhuneelle Jordan Petersonille yritettiin hankkia potkut työstään: “...*ei ne leftarit saanut Jordan Petersonille potkuja, vaikka ne kuin sitä yritti.*” (Tautiluokitus). Olennaista on myös, että nyky-yhteiskunta on vallitsevasti “*leftiksen*” puolella, minkä ansiosta kyseinen ryhmä nauttii tietyistä erivapauksista – he ovat esimerkiksi oikeutettuja muiden panetteluun, minkä tiimoilta Huhtasaari mm. erään videonsa alkupuolella toteaaakin: “...*tätähän mä oon pitkään tuonu esille, että vain leftiksellä on oikeus solvata.*” (Älyllinen). “*Leftis*” on Huhtasaarelle etupäässä paha vastapuoli, jota vastaan konservatiivien tulee taistella – vaikka tähän vastapuoleen viitataan epämääräisellä slangi-termillä, he ovat joka tapauksessa Huhtasaaren silmissä konkreettinen ja hyvin organisoitunut toimijaryhmä, joka on ottanut yhteiskunnan vähä vähältä haltuunsa: “...*siis näillä leftareilla on aina hirveen organisoidut nää nää heidän niinku vastaiskut ja niillä on aina rahaa siellä, täytyy muistaa se, - - ne aina saa niihin organisaatioihinsa rahaa ja ne toimii siellä, niin meidän pitää kans organisoitua paremmin niin et me tehdään niitä vastaiskuja, me tehdään valituksia ja me ei oikeesti anneta olla, vaan me isketään takasin ja me pikkuhiljaa tässä savotassa, me otetaan nää instituutiot takaisin.*” (Tautiluokitus).

“*Vastaiskuista*” ja “*instituutioiden takaisin valtaamisesta*” puhuminen puolestaan ilmentää kaikista tyypillisintä Huhtasaaren hyödyntämien huonojen tapojen muotoa: värikästä ja kärjistävää kielenkäyttöä. Räiskyvä, rajoja rikkova ja usein liioitteleva puhetyyli on hyvin leimallista Huhtasaaren videoblogeille, eikä hän arkaile käyttää perinteisestä muodollisesta politiikan kielestä hyvin kaukana olevia ilmaisuja tai sanavalintoja puheessaan. Esimerkiksi edellisessä analyysiluvussa esitetyt puheet konservatiivien ja liberaalien välisestä “*ideologisesta sodasta*”

(Tautiluokitus) ja “*vallankumouksen*” (Tautiluokitus) tarpeesta edustavat tällaista värikästä puhetapaa melko puhtaasti. Välillä retoriikka yltyy jopa melko rajuksi, esimerkiksi Huhtasaaren viitatessa islamiin “*valloitususkontona*” (DDR). Huhtasaarella on tapana usein puhua myös toisista kotimaisista poliitikoista sangen räväkin sanankääntein, esimerkiksi tituleeramalla muiden puolueiden politiikkaa “*nössöismin hömpötyksiksi*” (Irak) ja liberaaleja vallankäyttäjiä “*humanistikakaroiksi*” joiden tilalle tulisi saada “*aikuiset vahtivuoroon*” (Heteromies). Aihealueista erityisesti maahanmuuttoon ja sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin liittyvät asiat ovat sellaisia, joista puhuessaan Huhtasaaren ulosanti käy monesti varsin kärjekkääksi ja on hyvin kaukana siitä korrektista ja muodollisesta puhetavasta, josta poliitikot yleisesti tunnetaan.

Retoristen keinojen saralla Huhtasaari terästävä värikästä puhetyyliään usein mm. erilaisten sanontojen avulla, jotka luovat puheeseen eläväisyyttä ja tekevät siitä kansanomaisempaa ja helposti lähestyttävämpää. Hyvä esimerkki tällaisesta sanontojen käytöstä on esim. edellisessä analyysiluvussakin esitetty lainaus, jossa Huhtasaari liberaalien mielestään liian vankasta yhteiskunnallisesta valta-asemasta puhuessaan toteaa, kuinka: “*hullujen valtakunnassa hullut ovat viisaita*” (Jeesus). Sanonnan avulla hän sekä luo varsin suorasukaisen ja kärjistävän vertauskuvan, että myös elävöittää yleisesti argumenttiaan ja alleviivaa sen ydintä – sitä, miten vaarallisena hän liberaalien tahojen käyttämän vallan näkee. Retoristen keinojen saralla sidoksissa Huhtasaaren kärjistävään ilmaisuun on myös mm. runsas ääri-ilmaisujen käyttö, jonka avulla puheiden sisältö muuttuu paitsi värikkäämmäksi, myös ehdottomammaksi. Tällaisesta ääri-ilmaisuin tapahtuvasta kärjistyksestä hyvä esimerkki on vaikkapa tilanne, jossa Huhtasaari kaavailee sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksien menneen liian pitkälle: “*...hyvänen aika, täällä - - pitää ruveta tekemään yhteiskuntaa - - täysin heidän ehdoillaan.*” (Tautiluokitus), sekä yhtäläillä se tapa, jolla Huhtasaari maalaa kuvaa EU:n liian pitkälle viedystä valta-asemasta: “*...askel askelelta luovutamme, siis meidän oma poliittinen liikkumavara pienenee, joka alueella, koko ajan.*” (Mediakartelli). Tämän tyyppinen äärimmillen viety ja ehdoton ilmaisu on selvästi perinteisestä maltillisesta poliittisesta puheesta eroa tekevää, ja sen kautta Huhtasaari saa usein erilaiset käsittelemänsä tilanteet kuulostamaan uhkaavilta kriisitilanteilta.

Yleisesti huonot tavat ovat Huhtasaaren videoblogeissa läsnä jatkuvasti ja useita erilaisia aiheita käsiteltäessä. Seuraavaksi demonstroin huonojen tapojen ilmentymistä videoilla muutaman konkreettisen esimerkin kautta.

6.2 ESIMERKKI HUONOISTA TAVOISTA: HUUHAATIEDETTÄ JA PUOLIMIEHIÄ

Huhtasaaren videoblogeissa huonojen tapojen mukainen kärjistävä, värikäs ja epäkorrekti ilmaisu nousee erityisen usein esiin silloin, kun käsittelyssä on jokin sellainen aihealue, joka aivan erityisesti vaikuttaisi ärsyttävän ja suuttavan Huhtasaarta itseään. Eräs tällainen aihe liittyy akateemiseen maailmaan ja koskee useammassa suomalaisessa yliopistossa opetettavaa oppialaa, sukupuolentutkimusta ja naistutkimusta. Huhtasaari ei videoblogeissaan arkaile tuoda esille yksiselitteisen kielteistä suhtautumistaan tähän tieteenalaan, jota hän pitää ideologisesti värittyneenä ja yhteiskunnan kannalta hyödyttömänä oppiaineena. Yhtä suorasukaisin ja värikkäin sanankääntein Huhtasaaren voi havaita videoblogeissaan teilaavan myös sukupuolentutkimukseen läheisesti linkittyvän ajatussuunnan, feminismin, ja feministisiä arvoja kannattavat tahot.

Sukupuolentutkimuksesta ja naistutkimuksesta videoblogeissaan puhuessaan Huhtasaari käyttää jatkuvasti huomattavan värikästä ja arvolutautunutta kieltä, pilkaten ja vähätellen avoimesti kokonaista akateemista tieteenalaa. Arvostelu ja kritiikki on kauttaaltaan linjaltaan varsin armotonta ja kovaa sekä populistisia huonoja tapoja ilmentävää. Penseä suhtautuminen asiaan sinällään ei ehkä ole kovinkaan yllättävää: kuten jo edellisestä luvusta käy selkeästi ilmi, konservatiivisiin arvoihin vahvasti nojaava ja niiden pohjalta maailmaa tulkitseva Huhtasaari suhtautuu nihkeästi esimerkiksi sukupuolen moninaisuuteen ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksien laajentamiseen, ja loogisena jatkumona näille näkemyksille häneltä ei myöskään heru tukea aiheita käsittelevään tieteenalaan, sukupuolentutkimukseen ja naistutkimukseen. Joka kerta, kun tutkimusalat mainitaan videoblogeissa tarkastelemani ajanjakson sisällä, Huhtasaari muistaa kategorisoida ne varsin tylyyn sävyyn *“pseudotieteiksi”* tai *“huuhaatieteiksi”* (mm. Uunottaminen). Tällainen kategorisointi toimii hyvin selväviivaisena osoittimena, joka ei jätä mitään arvailujen varaan: Huhtasaarelle sukupuolentutkimus/naistutkimus on ala, jolle ei tule antaa oikeastaan minkäänlaista akateemista arvoa ja tunnustusta. Kyse on hänen silmissään pelkämästä humpuukista, totuudenvastaisten oletusten ja ajatusten pohjalle rakennetusta ja vain näennäisesti tieteen tunnusmerkit täyttävästä alasta, johon ei kannata uhrata aikaa, resursseja tai mitään muutakaan.

Kokonaisen tieteenalan tyrmääminen näin suoranaisesti ei varmasti ole yleisesti poliitikoille tyypillistä saati hyväksyttävänä pidettävää käytöstä, mutta Huhtasaari on näkemyksissään ehdoton. Retoriikassaan hän osoittaa konkreettisen esimerkin avulla, mihin tutkimuksellisesti olisi syytä naistutkimuksen sijaan panostaa: *”Ihan mitä tulee tähän koulutukseen, niin minkä takia meillä on jotain naistutkimusta, millä tavalla meidän kansantalous kohenee siitä et meillä on jotain*

naistutkimusta yliopistossa, tämmösiä huuhaatieteitä? Kun meidän pitäis panostaa esimerkiksi Aalto-yliopistoon, missä nykyään Otaniemi on, on osa - - Aalto-yliopistoa. - - ...et me panostetaan tutkimukseen, kehitykseen, koulutukseen, järkeville aloille, niin me pärjätään kyllä.” (Lokaalisti). Suorasanaisten puhuminen “*huuhatieteiden*” ohella panostuksen arvoisista “*järkevistä aloista*” luo hyvin jyrkkälinjaisen kategorisoinnin, joka niin ikään edustaa huonoille tavoille tyypillistä kielenkäyttöä: perinteisessä poliittisessa puheessa tieteenaloja harvemmin yksioikoisesti jaotellaan järkeviin ja ei-järkeviin aloihin.

Huhtasaaren mielestä sukupuolentutkimus/naistutkimus ei anna tieteelliselle kentälle oikeastaan mitään arvokasta, ja siten siitä ei ole konkreettisesti lainkaan hyötyä Suomen valtiolle. Tarkemmin ilmaistuna tutkimusala on hänen mielestään suorastaan haitallinen, minkä hän erittäin värikkäin ja huonoille tavoille ominaisin sanavalinnoin ilmaisee seuraavasti: “*...sitten tehdään vielä politiikkaa yliopistossa, kaikenmaailman höpöhöpö tää naistutkimus ja muuta, mikä Norjassa on lopetettu, ni tämmösiä pseudotieteitä ja huuhaatieteitä ni ei näitä tarvi, näähän vaan pönkittää - - vasemmistolaisten omaa politiikkaa, ne tekee politiikkaa siellä, ja nykyään vielä vielä yliopistossa - - kun siellä on vaan se sateenkaariaate on sallittu, siellä on vaan tietyt näkemykset sallittuja, tämmöset niinku vasemmistolaiset ovat vallanneet yliopistoinstituutiona yliopiston ja - - siinä mielessä sitten heitä pyritään suojaamaan, heidän maailmankuvaansa pyritään suojaamaan kaikenlaiselta haastamiselta.”* (Uunottaminen). Tällä tavoin kategorisoimalla sukupuolentutkimuksen/naistutkimuksen vasemmistolaiseksi poliittiseksi aseeksi Huhtasaari maalaa kuvaa ideologisesti värityneestä tutkimusalasta, joka tieteeksi naamioituen toimii keinona vasemmiston hegemonian pönkittämiseen akateemisessa maailmassa. Argumentista on löydettävissä myös usean tahon oikeutusta: Huhtasaari mainitsee tieteenalan opetuksen lopetetun Norjassa, mikä on omiaan toimimaan viitteenä siihen suuntaan, että kielteinen suhtautuminen aiheeseen on laajemminkin jaettua ja siten hyväksyttävää. Sitaatista esiin nouseva narratiivi vasemmiston/liberaalien halusta tukahduttaa omien mielipiteidensä vastaiset näkemykset on puolestaan hyvin tyypillinen kansallismielisten konservatiivien viljelemä ajatusrakennelma, jollaisiin paneudutaan tarkemmin tämän tutkielman viimeisessä, kriisien ja uhkien performointia koskevassa analyysiluvussa.

Loogisena jatkumona pseudotieteenä pitämälleen sukupuolentutkimukselle/naistutkimukselle Huhtasaari kritisoi kovin sanoin myös näihin tieteenaloihin läheisesti liittyvää feminististä ajatussuuntaa ja sen edustajia. Hän esimerkiksi julistaa suoraan usein liberaalia maahanmuuttopolitiikkaa kannattavien feministien edesauttavan Suomen muuttumista pikemminkin

turvattommaksi kuin turvallisemmaksi paikaksi naisille: ”...että että jos joku ihmettelee miks mä en kannata nykyfeminismiiä, ni se johtuu siitä että se ajaa turvattomuutta naisille. Nykyfeminismi ei puolusta eikä halua lisätä naisten, suomalaisten naisten, turvallisuutta, vaan selkeästi ovat lähinnä vaan huolissaan siitä että miten, miten kaikki rikolliset voisi jäädä Eurooppaan.” (Miljardi).

Kyseessä on melko raju kategorisointi useammaltakin kantilta tarkasteltuna. Huhtasaari paitsi suoranaisesti syyttelee feministejä rikollisten puolustelusta ja naisten turvallisuuden vaarantamisesta, myös osaltaan antaa ymmärtää että Eurooppaan tulevien turvapaikanhakijoiden kohdalla kyse on ensisijaisesti rikollisista aineksista. Samaan hengenvetoon Huhtasaari myös päivittelee nimenomaan nuorten miesten suurta osuutta turvapaikanhakijoiden joukossa, puhuu tässä yhteydessä turvattomuuden lisääntymisestä ja joukkoraiskauksista ja kummastelee, mikseivät feministit puutu asiaan. Puhetta voi täten pitää epäkorrektina ja huonojen tapojen tunnusmerkistön täyttävänä ainakin kahdesta näkökulmasta, sillä assosiaatiot ja niihin sisältyvät syytökset ovat erittäin kovia. Väitteidensä tueksi Huhtasaari tarjoaa samaisessa videoblogissa myös konkreettista esimerkkiä: pakkopalautuslentoja vastustaneita yksityishenkilöitä, joihin hän ivallisesti viittaa termillä *”ihmisoikeustaistelija”*. Huhtasaari nostaa esiin ensin Ruotsissa ja myöhemmin Suomessa Helsinki-Vantaan lentokentällä sattuneet tapaukset, joissa lentokoneen matkustajiin lukeutuneet yksittäiset ihmiset ovat pyrkineet estämään pakkopalautuslennon lähtemisen protestoimalla henkilökohtaisesti. Huhtasaari näkee tämän osoituksena nykyfeminismin kieroudesta ja halusta puolustella rikollisia: *”...että tähän menee näillä - - feministeillä tää heidän niinku politiikka, ni sitten jos joku ihmettelee minkä takia esimerkiksi minä en nykyfeminismiiä kannata, niin pitäis ensin kattoa onko se täyspäisen hommaa.”* (Miljardi). Tapaukset osoittavat Huhtasaaren logiikan mukaan itsestäänselvästi, että feminismi on ajatussuuntana jotain läpimätää ja turmioon johtavaa, suorastaan hullua, eikä hän arkaile tuoda tätä näkemystään julki.

Erityisen paljon Huhtasaarta raivostuttavat feministeiksi tunnustautuvat miehet, joista hän puhuu ivalliseen ja halveksivaan sävyyn selkeästi huonoja tapoja ilmentäen: *”Siis mua vähän niinku hävettää - - kolmannen aallon feministit, feministit ylipäättään ja sitten, sitten nää myös heihin lukeutuvat feministi, kolmannen aallon feministimiehet. Että et siis, ja vielä enemmän ne miehet. - - ...älkää nyt vitja lähtekö kolmannen aallon feministien ”hölmöilyihin” mukaan. Sinne niin itkemään ja pyytelee anteeksi että te ootte valkosii heteromiehiä tai jotain, tai - - pyytelemään anteeksi sitä et - - olen jotenkin etuoikeutettu valkoinen heteromies.”* (Einstein). Tämän tyyppinen kategorisointi piirtää feministimiehistä kuvaa alistuvina surkimuksina, jotka omatoimisesti asettuvat syntipukin asemaan ja alkavat syytellä ja soimata itseään yhteiskunnallisesta asemastaan syyttä suotta. Huhtasaari antaa ymmärtää, että feministisissä piireissä miehille ei ole tarjolla muuta

todellisuutta kuin itseinho ja jatkuva anteeksipyytely heidän pelkän olemassaolonsa tähden. Samalla kertaa feminismistä aatesuuntana syntyy ulossulkeva ja miehiä syrjivä mielikuva.

Vielä selkeämmin huonojen tapojen puolelle Huhtasaari siirtyy kyseenalaistaessaan feministimiesten mieheyden ylipäättään. Jälleen kerran suosikkiajattelijastaan Jordan Petersonista puhuessaan Huhtasaari esimerkiksi toteaa: “...vaan hän nimenomaan korostaa sitä, tää Jordan Peterson, että pitää olla mies. Eikä tota pyydellä anteeks, esimerkiksi niin kuin ”etuoikeutettua valkoisen heteromiehen asemaa” että on syntynyt länsimaahan ja asuu, asuu täällä. Eikä mikään puolimies tuolla nurkassa nurkassa itkemässä, - - vaan oikeasti mies...” (New level). Retoriikan saralla voidaan jälleen kerran puhua kontrastiparista: feminismistä irtisanoutuvasta todellisesta miehestä sekä feministiksi identifioituvasta miehestä, joka parhaimmillaankin on ainoastaan “puolimies”. Yleisesti ivalliset viittaukset “*anteeksipyyteleviin ja nurkassa itkeskeleviin*” feministimiehiin antavat niin ikään lisäksi ymmärtää, että esimerkiksi juuri itkeminen ei ole miehistä toimintaa vaan pehmoilua, jollaista todellinen mies ei harrasta – se liitetään “*feministisiin puolimiehiin*” naurettavana ja sääliittäväenä piirteenä. Tällainen jyrkkä sukupuoli- ja kapea määrittely sukupuolelle sovinnaisesta käytöksestä ja ajattelumaailmasta sopii hyvin esimerkiksi kuvaamaan niitä huonoja tapoja, joita Huhtasaaren kaltaiset konservatiiviset toimijat yleisestikin hyödyntävät kritisoidessaan feministisiä tahoja ja pyrkiessään horjuttamaan heidän uskottavuuttaan.

6.3 ESIMERKKI HUONOISTA TAVOISTA: TOTALITARISMIA JA VAINOA

Huonoille tavoille tyypillinen liioitteleva ja värikäs kielenkäyttö tulee Huhtasaaren sanomisissa ehkä selkeimmässä ja pisimmälle viedyssä muodossaan ilmi hänen kauhistellessaan itselleen epämieluisien poliittisten voimien valta-asemia sekä niitä uhkakuvia, joita hänen mukaansa näiden tahojen liian vahvasta poliittisesta hegemoniasta saattaa seurata. Vaikka aihetta käsitellään tarkemmin seuraavassa, kriisejä ja uhkia koskevassa analyysiluvussa, on muutama nosto teeman tiimoilta paikallaan jo huonojen tapojen käsittelyn kohdalla nimenomaan Huhtasaaren yliampuvien, selkeästi huonojen tapojen konseptiin sopivien termivalintojen tähden: Huhtasaari mieltää useassa yhteydessä poliittisten vastavoimiensa vallankäytön ja muut teot suoranaisten epädemokraattiseksi toiminnaksi, jonka puitteissa tallotaan eri mieltä olevien perusoikeuksiakin.

Kuten tähän mennessä on jo useasta yhteydestä käynyt ilmi, Huhtasaarelle politiikan saralla “vihollisina” näyttäytyvät yleisesti erilaiset vasemmistolaiset ja liberaalit poliittiset toimijat.

Videoblogeissaan hän maalailee näiden vastapuolen edustajien politiikasta usein erittäin rajua ja brutaalia kuvaa. Kyse ei useinkaan tällöin ole yleisen poliittisen korrektiuden piiriin lukeutuvasta asiallisesta kritiikistä, vaan suorastaan huomiota herättävän monesti sanankäänteet käyvät varsin lennokkaiksi ja assosiaatiot hyvin armottomiksi. Huhtasaari puhuu suoraan esimerkiksi *“vasemmiston totalitarismista”*, joka hänen mukaansa on mennyt liian pitkälle (mm. MV). Termivalinta on kaikkea muuta kuin maltillinen ja hyviä tapoja edustava, ja kategorisoi vasemmiston harjoittaman vallankäytön oikopäätä epädemokraattiseksi ja vaaralliseksi. Osittain epäselvää tosin on, pitääkö Huhtasaari yhteiskunnan tilaa jo nyt *“totalitaarisena”* vai ei – toisinaan hän antaa nimittäin ymmärtää *“totalitarismin”* vallitsevan yhteiskunnassa jo tätä nykyä, toisinaan aiheen tiimoille rakennetussa narratiivissa *“totalitarismi”* taas on asiaintila joka uhkaa nykytodellisuutta ja tulee realisoitumaan lähitulevaisuudessa, mikäli asioihin ei puututa pikimmiten: *“Meidän pitää ottaa takasin nää instituutiot, - - se on nyt meille - - tavoitteena. Ja meidän pitää tehdä se ennen, ennen kuin tänne tulee totalitarismi voimaan!”* (Tautiluokitus). Jälkimmäinen narratiivirakenne palvelee paremmin yleisesti populistiselle tyypillisellä pidettyä pyrkimystä radikaaliin muutokseen ja kansanjoukkojen mobilisointiin – jotain on tehtävä, ja se jokin on tehtävä nyt heti, koska hyvin pian on jo liian myöhäistä. Mielikuvat edessä häilyvästä totalitarismin uhasta käyvät myös yksiin edellisessä luvussa esitettyjen ideologiseen sotaan ja vallankumoukseen liittyvien kommenttien kanssa.

Yleisesti kategorisoimalla poliittisen vastapuolen toiminta suoranaiseksi totalitarismiksi ja siten demokratian vastaiseksi ja perusoikeuksien päälle sylkeväksi luodaan yhteiskuntaan jyrkkää kahtiajakoa tavalla, joka saa erilaista poliittista aatemaailmaa edustavien toiminnan näyttämään yksinkertaisesti rikolliselta. Tällainen kategorisointi ja siihen sisältyvät syytökset ovat kovaa, värikästä kieltä ja hyvin selkeästi huonojen tapojen mukaisia. Pelkän totalitarismin lisäksi Huhtasaari vetää kategorisointiinsa mieluusti mukaan myös spesifimpiä määreitä – hänen mielestään kotimaisten vasemmistopoliitikkojen toiminnassa on yhtäläisyyksiä Neuvostoliiton kommunismiin: *”Ni tää pitää pysäyttää, siis tää vasemmistopoliitikkojen pakkovalta, se on totalitarismia, se on tota niin, se on ihan tuota stalinismia suoraan sanottuna, että.”* (Miljardi). Huhtasaaren mielestä perussuomalaisia syytellään ja haukutaan turhaan, koska oikea vaara piilee toisaalla: *”Tätä pelleilyä ei enää jatketa - -, koska tällä pelleilyllä alkaa oleen totalitaariset piirteet, tää on vaarallinen, ei perussuomalaiset ole vaarallisia, tää, tämä ääri vasemmisto on vaarallinen, se on Neuvostoliitto, se on kommunismia, niinku huomaatte. Ei saa, ei saa, siis poikkeavaa mielipidettä ei sallita!”* (Tautiluokitus). Huhtasaarelle *“ääri vasemmisto”* vaikuttaisi tarkoittavan vasemmistoa ja arvoliberaaleja yleisesti, ja kantavana syytöksenä näiden tahojen *“totalitaarisesta”* toiminnasta hän

nostaa kerta toisensa jälkeen esiin näkemyksen, jonka mukaan vasemmisto yrittää kahlita sananvapautta ja mielipiteenilmaisua. Rinnastukset Staliniin, Neuvostoliittoon ja kommunismiin tekevät tilanteesta vielä entistä brutaalimman kuuloisen.

Totalitaariin hallintojärjestelmiin kuuluu tyypillisesti olennaisena osana toisinajattelijoiden vainoaminen ja sortaminen, ja näin on asian laita myös Huhtasaaren totalitarismin ajatuksen ympärille rakentuvassa narratiivissa. Kaltoinkohdeltu toisinajatteleva osapuoli ovat luonnollisesti tässä kertomuksessa perussuomalaiset ja heidän hengenheimoilaisensa. Huonoja tapoja heijastavalle, suorasanaiselle ja yliampuvalla ilmaisulla tyypillisesti Huhtasaari ei tyydy puhumaan esimerkiksi pelkästä “syrjinnästä” tai “epäoikeudenmukaisesta kohtelusta” vaan julistaa kyseessä olevan nimenomaan vainon. Vainosta puhuessaan hän tehostaa retoriikkaansa mieluusti myös erilaisin ääri-ilmaisuin: ”...että tää vainohan pahenee koko ajan. Tää on ihan oikeesti niinku vainoo, mitä - - me isänmaalliset ja kansallismieliset, meillä ei oo mitään oikeuksia, meitä voidaan kohdella ihan miten vaan. Niinku ootte huomannu jo. Kaikkee, kaikkee mitä mua kohtaan on tullu, - - mä en sen takia tähän - - graduhommaan ota kantaa, koska kaikki mitä mä sanon käännetään mua vastaan.” (Rikosilmoitus). Huhtasaaren puheista välittyy vahvasti kuva jatkuvasti huonompaan suuntaan menevästä tilanteesta, jossa “toisinajattelijoiden” oikeuksia poljetaan koko ajan vain enemmän ja enemmän. Ulostulossa on mukana myös omakohtaista kokemusta: Huhtasaari nostaa esille osin plagioituun graduunsa liittyvän kohun, jota hän vaikuttaisi pitävän pelkästään yhtenä esimerkkinä aina vain pidemmälle menevästä eri mieltä olevien vainosta.

Itseensä kohdistuvaksi vainoksi Huhtasaari mieltää myös ympärillään syksyllä 2018 pyörineen kohun, joka sai alkunsa Huhtasaaren kritisoitua twitter-tilillään yläkouluikäisten oppilaiden perussuomalaisen maahanmuuttopolitiikkaa arvostelevaa koulutyötä ja julkaistua kuvan kyseisestä työstä sen tehneiden oppilaiden nimien kera samaisella sosiaalisen median alustalla. Useat tahot niin mediassa kuin julkisuudessa yleisestikin syyttivät Huhtasaarta alaikäisten oppilaiden maalittamisesta. Huhtasaari – siviiliammattiltaan opettaja – näkee nämä syytökset aiheettomina: hänelle kyseessä on yksinomaan jälleen uusi osoitus siitä, miten eri tavalla ajattelevia kiusataan ja vainotaan. Huonoille tavoille tyypillisin värikkäin ja epäkorrektein sanavalinnoin, retoriikassaan metaforia hyödyntäen Huhtasaari luo kuvaa itseään pakkomieleisesti jahtaavasta, puolueellisesta ja armottomasta mediasta: “...ainoa syy miks media tarttu tähän oli se että ne, ne luuli haistaneensa veren, ja aatteli et nyt me saadaan se ristiinnaulittua.” (Sanaton).

Myös Huhtasaaresta tehty nimetön rikosilmoitus (aiheena kiihottaminen kansanryhmää vastaan)

näyttäytyy hänen silmissään esimerkkinä vainosta toisinajattelevia kohtaan. Metaforisesti Huhtasaari puhuu tämällyppisistä, vihapuhetta koskevista rikosilmoituksista *“tempurata-automaattikiusantekona”* (Rikosilmoitus), antaen näin ymmärtää kyseessä olevan systemaattisen kapuloiden iskemisen kansallismielisten konservatiivien rattaisiin. Aiheen tiimoilta Huhtasaaren retoriikasta löytyy myös jälleen ääri-ilmaisuja: nimettömänä tehty rikosilmoitus merkitsee Huhtasaaren kirjoissa osoitusta siitä sitä, ettei hänellä toisinajattelijana ole yhtään minkäänlaisia oikeuksia ja häntä voi kohdalla aivan miten lystää. Kaikkea muuta kuin poliittiselle puheelle tunnusomaisella maltillisuudella Huhtasaari toteaaakin: *”Musta on tehty rikosilmoitus, nimettömänä, nimettömästi. Ja ensimmäinen mulle tietenkin tulee mieleen, että tämmönen naapurikiusa tai vaino, ja tietysti minua sitten poliittikona tietysti sitten vainotaan poliittisten mielipiteiden takia, niin voiko tämmösen nimettömyyden varjolla, kaavun takaa ampua? Siis vaan sen takia esimerkiks minua, että olen väärää mieltä ja olen poliitikko. Onko, onko laki minulle sama kuin kaikille muille, ja millä perusteilla? Et voiko mulle ihan oikeesti tehdä ihan mitä vaan, että mun, mun oikeuksia millään tavalla ei tarvitse kunnioittaa missään vaiheessa?”* (Rikosilmoitus).

Mielivaltainen toisinajattelijoiden vainoaminen ja sananvapauden rajoittaminen menee Huhtasaaren mukaan jopa niin pitkälle, että eräässä yhteydessä hän on valmis vetämään siitä puhuessaan esiin rinnastuksen juutalaisten kohteluun Kolmannessa valtakunnassa: *“Ja tää - - pahenee koko ajan, tää pahenee ihan koko ajan, et ensin kielletään väärät mielipiteet, sit kielletään huumori, sit kielletään ironia, sitten kielletään satiiri, - - ja ensin tietenkin tulee sakkoa, ja kohta tulee kakkua. Tää pahenee koko ajan. Mä oon muuten miettinyt sitä että esimerkiksi niitä juutalaisia siellä Saksassa Natsi-Saksan aikana, et kyllähän sieltä nyt jotkut muuttikin Yhdysvaltoihin, mutta - - miks ne ei muuttanut ajoissa pois? Et ne varmaan ajatteli näin, että, että tähän tää hullutus nyt pysähtyy, sit tulee ihan, tähän tää hullutus nyt pysähtyy, nyt se pysähtyy, kyllä se kohta pysähtyy, - - no pahemmaks se ei enää voi mennä. Ja sitten, sitten tilanne on se, et ei enää pääse muuttaa pois. Että että, et siinä vaiheessa kun ajatusrikollisuudesta tulee tuomioita, että - - kun me avataan sellanen portti ku ajatusrikos, - - sitä ei niinku yhtään tiedä mihin tää tulee johtaa, että tää, et et siis kukaan ei, tää on ihan järkyttävää.”* (Sakko). Huhtasaari antaa siis ikään kuin ymmärtää, että nykypäivän Suomessa toisinajattelijoiden oikeuksia karsitaan ja kavennetaan vähitellen samaan tyyliin kuin juutalaisten vastaavia Natsi-Saksassa, ja että tilanne on samaan tapaan epämääräinen kuin juutalaisilla tuolloin: koskaan ei voi tietää mitä seuraavaksi tapahtuu ja millainen sortotoimenpide on seuraavana edessä. Tällainen kategorisointi on paitsi yleisestikin ilmeisen yliampuva, myös ehdottomasti luettavissa ns. huonoihin tapoihin. Holokaustin kaltainen tragedia on suuruusluokassaan niin mittava, että vain melko harvojen ilmiöiden vertaamista Natsi-Saksan

juutalaisten kohtaloon voinee pitää asianmukaisena – oikeastaan vain toiset kansanmurhat tai niiden kaltaiset äärimmäisen vakavat ja laaja-alaiset rikokset lienevät vertailukelpoisia. Tällaiselle tasolle ei Huhtasaaren rinnastama kuvaus suomalaisen nyky-yhteiskunnan rappeutuneesta tilasta voi mitenkään ylittää. Vertauskuva onkin kaikessa värikkyydessään ja absurdiudessaan erittäin epäkorrekti, ja sellaisena ehkä Huhtasaaren videoblogien kuvaavimpia esimerkkejä populistisille toimijoille tyypillisestä, huonoja tapoja ilmentävästä epäsovinnaisesta kielenkäytöstä.

6.4 YHTEENVETO: LAURA HUHTASAARI JA POPULISTISET HUONOT TAVAT

Tässä analyysiluvussa tarkasteluni kohteena on ollut toinen Moffittin populistisen tyylin ydinpiirteistä, ns. huonot tavat (*bad manners*). Huonoilla tavoilla tarkoitetaan formaalista poliittisesta kielestä poikkeavaa puhetyyliä, jolle virallisten ilmaisujen, maltillisuuden ja muodollisuuden sijaan leimallisia piirteitä ovat värikkyyys, kansanomaisuus, tunteikkaus ja epäkorrektius. Huhtasaaren videoblogeissa populistinen huonojen tapojen mukainen ilmaisu on tiiviisti läsnä kautta linjan, videot ovat tyyliältään hyvin vapaamuotoisia ja kielenkäytöltään kansanomaisia ja värikkäitä. Osittain tämä voi toki johtua tarkastelemani aineiston luonteesta (sosiaaliseen mediaan tuotetut kotikutoiset videoblogit).

Kaikenlaisia huonoja tapoja Huhtasaaren videoblogeista ei ole paikannettavissa, esimerkiksi Moffittin mainitsemaa kiroilua ei Huhtasaaren videoilta löydy. Sen sijaan erityisesti värikäs ja hyvinkin kärjistävä itseilmaisu on Huhtasaarelle tyypillistä, varsinkin kun hän käsittelee jotain itseään kuohuttavaa aihealuetta, kuten esimerkiksi maahanmuuttoa tai poliittisia vastustajiaan. Huhtasaarella on usein videoillaan tapana liioitella erilaisia asioita, luoda varsin lennokkaita vertauksia ja rinnastuksia ja käyttää erityisesti kanssaan eri mieltä olevista sangen armotonta kieltä. Retoriikan saralla Huhtasaari ilmentää huonoja tapoja mm. ääri-ilmaisuja hyödyntämällä sekä erilaisia hyvinkin värikkäitä narratiivirakenteita luomalla.

Koska huonot tavat ovat niin elimellinen osa Huhtasaaren videoblogien kielenkäyttöä, ei kaikkien niitä ilmentävien esimerkkitapausten läpikäynti olisi varsinkaan tämän tutkielman puitteissa mitenkään ollut mahdollista. Olenkin päätenyt nostamaan Huhtasaaren huonoja tapoja esiin erityisesti muutaman spesifimmän teeman kautta, jotka osaltaan valottavat Huhtasaaren epävirallista ja räväkkää puhetyyliä.

Ensimmäinen esimerkkini tuo ilmi Huhtasaaren huonoja tapoja hänen käsitellessään halveksimaansa tieteenalaa, sukupuolentutkimusta, sekä siihen liittyvää aatesuuntaa, feminismiä, edustajineen. Teemaa käsitellessään Huhtasaarelle luontaista on avoimesti pilkata koko sukupuolentutkimuksen oppiainetta, kiistää sen arvo tieteenalana ja kehittää sen ympärille narratiivia, jonka mukaan sukupuolentutkimus on pelkkää vasemmistoideologian vaivihkaista ujuttamista akateemiseen maailmaan. Feministejä Huhtasaari puolestaan kuvailee videoillaan avoimesti rikollista toimintaa tukeviksi ja naisten turvattomuutta edesauttaviksi toimijoiksi, ja toisaalta feministimiehiä nurkassa itkeskeleviksi puolimiehiksi.

Toisessa esimerkissäni huomio suuntautuu Huhtasaaren huonoihin tapoihin hänen käsitellessään poliittisia vastustajiaan. Videoblogeissa toistuvan narratiivin mukaisesti vasemmiston ja liberaalien harjoittama vallankäyttö on Huhtasaaren mukaan totalitarismia, jonka tiimoilta vedetään myös suoria rinnastuksia Neuvostoliittoon ja Natsi-Saksaan. Itsensä ja muiden kansallismielisten konservatiivien tilannetta nyky-yhteiskunnassa Huhtasaari pitää puolestaan hälyttävänä. Hänen mukaansa heidän kohtelunsa on jopa niin huonoa, että sitä voi pitää suoranaisena vainona ja sortona – ja esimerkkinä tällaisista vaino- ja sortotoimista toimivat mm. ne poliittiset kohut, joiden silmissä Huhtasaari tekemisineen ja ulostuloineen on itse ollut.

7. POPULISTINEN TYYLI: KRIISIN, ROMAHDUKSEN TAI UHKAN PERFORMOINTI

Kolmanneksi populistisen tyylin ydinpiirteeksi Moffitt nostaa kriisin, romahduksen tai uhkan performoinnin. Olennaista tässä on nimenomaan performointi. Moffittin mukaan kriiseissä ja vastaavissa tilanteissa on yleisesti kyse ilmiöistä, jotka koetaan nimenomaan jonkin tahon välittämän performanssin kautta: tässä performanssissa jokin systeemin epäkohta nostetaan tasolle, jossa se hahmotetaan ns. kriisinä. Tällainen epäkohtien kautta tapahtuva kriisien, romahduksien ja uhkien performointi on erittäin tyypillistä nimenomaan populistisille poliittisille toimijoille, sillä kriisit edesauttavat populismin käyttövoimana toimivia vastakkainasetteluita kansan ja eliitin sekä muiden kansan vastakohtina nähtyjen ”toisten” välillä. Moffittin mukaan käsitys yhteiskunnallisista kriiseistä alkunsa saavasta populismista onkin vanhentunut ja epätäydellinen, ja sen sijaan että näemme kriisitilanteen toimivan kimmokkeena populismin nousulle, meidän tulisi myös huomioida populismiin sisältyvät pyrkimykset synnyttää itse kriisejä. Kriisit, romahdukset tai uhkat eivät siis ole vain populismin ulkopuolisia ilmiöitä ja populismin aiheuttajia, vaan itsessään keskeinen populismin piirre (Moffitt 2016, 114, 118).

Kriisit yksinkertaistavat radikaalisti poliittisten debattien sääntöjä ja asettavat vaateita päättävälle ja nopealle toiminnalle, mikä käy hyvin yksiin populismille ominaisen yksinkertaisen ja suoran kielenkäytön ja radikaalien muutosvaatimusten kanssa. Usein kriisiaikana esiintyy myös vaatimuksia kovasta johtajuudesta, joka niin ikään sopii populismin ihanteisiin. Sillä, onko varsinaista kriisiä todella olemassa, ei niinkään ole merkitystä – tärkeintä on tunne ja mielikuva kriisistä tai uhasta, kuten Moffitt huomauttaa myös tunnetun populismiteoreetikko Paul Taggartin havainneen. Populistisille toimijoille ominaista onkin nimenomaan aktiivinen kriisin performointi ja kriisitunteen jatkuvuuden ylläpito. Performoitujen kriisien luonne vaihtelee: kriisi voi liittyä esimerkiksi kansalaisten ja päättäjien välisen suhteen romahdukseen, maahanmuuttoon, taloudellisiin vaikeuksiin tai sotilaalliseen uhkaan (Moffitt 2016, 45, 114, 118).

Olen tutkinut Huhtasaaren videoblogien sisältöä pitäen silmällä erilaisten kriisien ja uhkakuvien performointia hänen puheissaan. Teatraalisiin sanankäänteisiin ja vastakkainasettelun kautta tapahtuvaan asioiden esittämiseen mieltyneen Huhtasaaren videoilla kriisit, romahdukset ja uhkat ovat vahvasti läsnä. Huhtasaari ilmaisee tämän tästä olevansa olevansa tyytymätön nyky-yhteiskunnan tilaan, ja antaa myös usein ymmärtää, että asioiden jatkuessa entisellä painollaan on tulevaisuus tuhon oma – keskeistä on, että tapahtumien kulkuun on puututtava hetimiten ja radikaalisti uhkien realisoitumisen ehkäisemiseksi. Uhkia on Huhtasaaren puheissa olemassa useita erilaisia, ja ne tulevat niin yhteiskunnan sisältä kuin sen ulkopuoleltakin.

7.1 UHKANA EUROOPAN UNIONI

Perussuomalaiset on perinteisesti profiloitunut vahvasti euroskeptisenä puolueena, ja Huhtasaari pysyy puolueensa linjaukselle uskollisena videoblogeissaan. Eräs suurimmista uhka- ja kriisikuvista Huhtasaaren retoriikassa onkin näin ollen Euroopan unioni. Huhtasaari mieltää EU:n epäreiluksi ja tehottomaksi poliittiseksi toimijaksi, jonka pääasiallinen agenda on kaventaa jäsenvaltioidensa itsenäistä päätösvaltaa sekä tukahduttaa ne tahot, joiden näkemykset ovat ristiriidassa unionin virallisten linjausten kanssa.

Huhtasaaren mielestä kiistaton tosiseikka on, että Euroopan unioni pyrkii järjestelmällisesti rapauttamaan jäsenmaidensa itsenäisyyttä. Esimerkiksi puhuessaan siitä, miten hänen mielestään EU:n vastustajiin suhtaudutaan penseästi, Huhtasaari toteaa: ”...*Siis tähän riittää tietenkin syyksi,*

että EU:tahan ei voi vastustaa missään nimessä EU:n vuoksi, sen takia että EU on epäonnistunut monessa projektissaan, eikä pelkästään tässä rahaliitossa vaan vaan monessa muussakin projektissa, ja - - EU-politiikka johtaa siihen että kansallisvaltioilta lähtee päätösvalta.”

(Mediakartelli). Uhka suvereniteetin menettämisestä on Huhtasaaren silmissä siis realistinen. Lisäksi tilanne on vääjäämättä menossa pahempaan suuntaan: ”*Käsittämätöntä että - - EU yhä enenevässä määrin sanelee, tää harvainvalta, tää on sitä, tää ei ole hajautettua valtaa, tää on harvainvaltaa. Ja täähän tulee nyt johtaan siihen että kohta emme edes enää päätä siitä, mistä nyt päätämme.*” (New level). Retoriikan saralla tämäntyylisten kommenttien kohdalla voidaan puhua **faktuallisesta kuvauksesta** tai **tosiasiapuheesta**, jonka puitteissa kuvaukset jostain asiasta pyritään saamaan näyttämään kiistanalaisten väitteiden sijaan kiistämättömiltä tosiasioilta. Kyse on siis ikään kuin raportoinnista, jossa kerrotaan, miten asiat nyt vain ovat – asiat saadaan näyttämään puhujista ja tulkinnoista riippumattomilta tosiseikoilta (Jokinen 1999b, 129, 140). Huhtasaaren mukaan tällainen ilmeinen tosiseikka on, että EU:n vakaana tarkoituksena on jäsenmaidensa päätösvallan kaventaminen – ja loogisesti tällaisen tavoitteen eteenpäin vieminen tulee ennen pitkää johtamaan täydelliseen suvereniteetin menetykseen.

Kyse on nimenomaan uhasta, jonka konkretisoituessa kaikki itsenäinen päätäntävalta menetetään. Ääri-ilmaisuja puheessaan hyödyntäen Huhtasaari toteaa esimerkiksi: ”*Ja se viimeinen juttuhan on se et me kuvitellaan et jossain tuolla ihmiset osaa päättää meidän asioistamme paremmin, että kun me vaan luovutamme kaiken päätösvallan esimerkiks Brysseliin, niin sitten Suomella rupee menemään paremmin.*” (Mediakartelli). Euroopan Unionin puitteissa harjoitettu vallankäyttö on Huhtasaaren mielestä ennen kaikkea pienen sisäpiirieliitin toteuttamaa itsevaltaista politiikkaa, joka jyrää alleen kokonaisten valtioiden oman päätäntävallan ja kansalliset näkemykset. Käsitellessään Euroopan unionin valtarakenteita Huhtasaari puhuu metaforisesti mm. ”*päätösvallan ulkoistamisesta muutamalle Brysselin herralle*” (Irak) sekä ”*sanelupolitiikasta*” (Maahanmuuttokeskustelu). Tämän tyylisiä ilmauksia käyttämällä hän antaa nimenomaisesti ymmärtää, että unionin pääasiallinen toiminta rakentuu muutamien korkea-arvoisten päättäjien mielivallan varaan, jolle kaikki muu – jopa kokonaiset valtiot – on alisteista. Termi ”*sanelupolitiikka*” implikoi, ettei kansallisia näkemyksiä ja eriäviä mielipiteitä suvaita, vaan EU-lainsäädäntö ja muutkin päätökset runnotaan läpi diktatorisin elkein.

Huhtasaarelle Euroopan unionissa ei ole niinkään kysymys kansallisvaltioista koostuvasta instituutiosta, vaan unioni ja itsenäiset eurooppalaiset valtiot ovat pikemminkin toistensa vastakohtia. Euroopan unionista ja suvereenista valtioista rakentuu Huhtasaaren retoriikassa

kontrastipari, jossa vastakkain ovat itsenäiseen päätäntävaltaan kaiken järjen mukaan oikeutetut kansallisvaltiot sekä kiero unioni, joka on varastanut tämän vallan itselleen. Tämä kontrastipari nousee esiin Huhtasaaren puheissa tämän tästä, esimerkiksi hänen kaavaillessaan perussuomalaisten yhteistyötä muiden EU-kriittisten puolueiden kanssa: ”*No siis me tarvitaan kyllä itse asiassa nyt yhteistyötä, me tarvitaan nimenomaan Brysselistä myös vetoapua, siellä on nää FPÖ:t ja AfD:t ja muut, meidän pitää siellä lyödä hynttyyt yhteen, Brysselissä, siellä tehdä vahva ryhmä ja saada tukee, voimaa - -. Meidän pitää nimenomaan heidän kanssa saada purettua, toi keskusvalta on ihan hullua, toi keskusvalta pitää purkaa, ei käy – itsenäiset valtiot, kiitos!*” (Einstein). Unioni-instituution ja sen jäsenvaltioiden välisistä suhteista muotoutuu Huhtasaaren puheissa siis valtataistelun narratiivi. Tässä narratiivissa olennaista on EU:n salakavala ja vaivihkainen tapa vähentää pikkuhiljaa kansallisvaltioiden päätäntävaltaa ja viedä niiltä pois niille kuuluvaa itsenäisyyttä. Huhtasaaren mielestä tämä tapahtuu esimerkiksi mielikuvavaikuttamisen ja diskurssien kautta. Huhtasaari näkee Euroopan unionin tähtäävän kohti liittovaltiorakennetta tavalla, johon sisältyy perinteisen, kansallisvaltioiden kautta rakentuvan Euroopan ja siten myös kansallismielisyyden väheksyminen: ”*Eli tässä pitää ottaa huomioon se et kansallismielisyys on aina ennen ollu hyvä asia, ja nyt yhtäkkiä siitä on tehty paha asia. Nyt kun pitää kato EU-liittovaltio federalistien tänne Eurooppaan saada, yks - - valtio taas uudestaan, niin siitä on yhtäkkiä tehty huono asia, kansallisvaltiosta ja kansallismielisyydestä. Täysin väärillä mielikuvilla ja ja vielä vääristellyllä historialla.*” (Unottaminen).

Huhtasaaren EU:ta koskevaan kertomukseen sisältyy siis olennaisesti epärehellisiä ja kieroja elementtejä: unionin piirissä ollaan valmiita menemään jopa valehtelun ja mustamaalaamisen puolelle, jotta kansallisvaltioiden itsenäisyyttä nakertava liittovaltiokehitys etenisi joutuisammin. Tähän tähdätään jopa yksittäisten sanojen kautta, tietynlaista termistöä viljelemällä: ”*...EU:han tekee tätä, et siellähän puhutaan ihmisten Euroopasta eikä kansallisvaltioiden ja valtioiden Euroopasta, vaan ihmisten Euroopasta, et halutaan häivyttää kansallisvaltiotkin. Niinku no sehän se perimmäinen, perimmäinen tarkoitus onkin.*” (Fake). Liittovaltiokehitys on Huhtasaaren mielestä niin voimakasta, että sen rinnastaminen jopa varsin äärimmäisiin tilanteisiin on mielekästä. Metaforia retoriikassaan hyödyntäen Huhtasaari toteaa: ”*Niinku me jäädään tänne tämmöseks - -, EU:n provinssiks, sitähän se kokoomus haluaa, et EU:n provinssi täällä, täällä näin. Se on kyllä aika surullinen suuntaus, mihin - - EU on menossa. Mikä ihmeen siirtomaavaltio Suomesta sitten tehdään?*” (Jeesus). Jäsenvaltioista uhkaa Huhtasaaren logiikan mukaisesti siis tulla pelkkiä pahaisia provinssieja, siirtomaavaltioita jotka ovat täysin niitä voimakkaamman ja isomman toimijan talutusnuorassa. Linjaan sopien Huhtasaari viittaakin unioniin esimerkiksi ”*isäntä-EU:na*”

(Skandaali).

Kyseinen itsevaltainen isäntä ei lukuisista yrityksistään huolimatta ole kuitenkaan vielä onnistunut täysinäisesti alistamaan kaikkia jäsenvaltioita määräysvaltansa alle, minkä voi nähdä tuovan Huhtasaaren ajatteluun tietynlaista toivon kipinää. Konkreettisenä esimerkkinä EU:n päätöksenteolle vastaan pistävistä, kansallisvaltioiden Eurooppaa puolustavasta maista Huhtasaari mainitsee Unkarin: ”...*Unkari tuo vaihtoehdon EU:lle. Siis, siis Unkarissa on vahva johtaja joka uskaltaa tuoda ideologisen vaihtoehdon EU:lle, semmosen kansanvaltioidean, isänmaiden Euroopan, ja se että, että kansa saisi - - pitää, et se olis hyvä asia tällöinen kansallinen koheesio ja kansallinen itsetunto ja se että arvostetaan sitä omaa kansallista kulttuuria ja myös näitä kristillisiä arvoja. Nehän on petonoitu, petonoitu sinne myös perustuslakiin, niin sehän tietysti ärsyttää aivan valtavasti.*” (Skandaali). Toinen konkreettinen esimerkki mahdollisuudesta murtaa EU:n liialliseksi kasvanutta valtaa on luonnollisesti Ison-Britannian Brexit-kansanäänestys kesäkuulta 2016, jonka myötä britit päättivät irrottautua unionista vuonna 2019. Huhtasaarelle kyseisen äänestyksen lopputulos kategorisoituu päätökseksi ottaa poisviety itsenäisyys ja suvereniteetti takaisin: ”...*Brexit on todellisuutta ja siitähän nyt tulee se kova Brexit, se hard Brexit siitä on tulossa, eli ne haluaa täyden itsenäisyyden, täyden rajakontrollin, täyden päätösvallan ja omat tuomioistuimet omiin käsiin kaikki. Et ne ei halua antaa EU:lle mitään valtaa, ja sit kun se Brexit on täysin selvä, niin sitten britit alkaa neuvottelemaan vapaakauppasopimusta EU:n kanssa, siitä tulee vähän samantyyppinen kuin Kanadan vapaakauppasopimus tai Japanin, eli sit lähdetään tekemään vapaakauppasopimusta ns. täyden itsenäisyyden pohjalta, minkä - - Britannia nyt ottaa itselleen.*” (Vihainen puhe).

Päätäntävallan ja valtiollisen suvereniteetin kapenemisen ohella Huhtasaari näkee Euroopan Unionin tuottavan myös taloudellista uhkaa yhteisvaluutta euron kautta. Huhtasaarelle Suomen rahayksikön vaihtuminen euroksi vuonna 2002 oli massiivinen virhe, jonka seuraukset ovat tuntuneet kotimaan taloudessa negatiivisesti ja tulevat tuntumaan jatkossakin, mikäli valuuttaunionissa pysytään. Huhtasaaren asenne euroon on pitkälti sama kuin unioniin yleisemmin, ja hän ilmaisee sitä retoriikassaan niin ikään tosiasiapuheeseen tukeutumalla – yhteisvaluutta yksiselitteisesti vie pois kaiken kansallisen päätösvallan ja asettaa Suomen rahapolitiikan täysin muiden maiden päätösten alle, joihin Suomella ei voi olla osaa eikä arpaa: ”*Mutku tää eurohan, tää valuuttahan ei oo niinku ollenkaan meidän käsissä, niinku markka oli aikoinaan, et meillä ei ole omaa rahapolitiikkaa, et mehän nyt ollaan sit täysin riippuvaisia siis tästä, tästä mitä - - muut päättää.*” (Älyllinen). Euron käyttöönotto näyttäytyy siis ikään kuin viimeisenä silauksena

itsenäisyyden ja suvereniteetin menetykselle. Yhteinen rahayksikkö on Huhtasaaren silmissä kahletsiva ja valtioiden toimintaa rajoittava tekijä, ja metaforisesti hän puhuukin ”eurovankilasta”, jonka toivoisi lähtevän purkautumaan ”*esimerkiks Italiasta*” (Älyllinen).

Huhtasaari sätii Suomea huonosta päätöksenteosta valuuttaunioniin mukaan lähtemisen suhteen, ollen vahvasti sitä mieltä että ulkopuolelle jättäytyminen olisi ollut taloudellisen menestyksen kannalta järkevämpi vaihtoehto. Konkreettisiksi esimerkeiksi järkevän valuuttapolitiikan harjoittajista hän nimeää Suomen naapurimaat Tanskan ja Ruotsin, jotka EU-jäsenyydestään huolimatta käyttävät yhä omaa kansallista valuuttaansa: ”*Ja sitten, ja myös kun me ollaan EU:n jäsen, niin Suomihan ei oo siinä mitenkään penaalin terävin kynä: mentiin ainoana Pohjoismaana rahaliittoon, ja tää rahaliitto, ei siis oma valuutta millä Ruotsi pelaa ja millä, millä Tanska pelaa ja muuten, niin on auttanut heidän teollisuuttaan. Eli meilläkin menisi, meitäkin auttaisi, se ei ole ainut asia, mut meitä auttaisi se oma valuutta.*” (Lokaalisti). Huhtasaaren videoblogeissa Suomen EU-politiikan vertailu nimeomaan unionissa mukana olevien naapurimaiden toimintaan on yleistä ja asetelma on aina sama: Suomen EU-linjaukset ovat harkitsemattomia ja tuhoisia, ja niiden seuraukset näkyvät konkreettisesti valtion taloudellisessa tilassa ja toimintakyvyssä, joiden saralla Suomi jää järkevämmän EU-politiikan naapurimaistaan jälkeen.

Eurokritiikissään Huhtasaari hakee mieluusti vakuuttavuutta retoriikalleen konkreettisten esimerkkien ohella vielä lisäksi myös puhujakategorioiden kautta tulevasta oikeutuksesta, eli vetoamalla siihen, että useat talousasioista hyvin perillä olevat asiantuntijatkin suhtautuvat kriittisesti euroon. Hän mainitsee esimerkiksi investointipankkiiri Sami Miettisen kritisoidun euroalueen vakuutusmekanismeja ja olevan sitä mieltä, että euro pitäisi hajottaa, sekä kertoo taloustieteilijä Sixten Korkmaninkin sanoneen, että rahaliittoon lähteminen oli aikoinaan virhe (Irak). Asiantuntijoiden siteeraaminen ja heidän näkemyksiinsä vetoaminen luo argumentaatiolle uskottavuutta osoittaen, että eurokriittiset näkemykset ovat laajalle levinneitä ja saavat osakseen myötämielisyyttä myös talouden saralla arvovaltaisilta tahoilta.

Euroopan unionista uhkatekijän siihen kuuluville maille tekee Huhtasaaren mukaan myös suoranainen kiristystoiminta, jota hän näkee unionin harjoittavan. Tällä kiristystoiminnalla Huhtasaari tarkoittaa etupäässä EU:n suunnitelmia rajoittaa unionin tukien maksamista sellaisille jäsenmaille, jotka eivät kunnioita oikeusvaltioperiaatteita. Huhtasaaren mielestä tällainen toimintatapa ei ole lainkaan oikeudenmukainen, vaan hänelle kyse on nimenomaan taloudellisesta kiristyskeinosta, jolla EU puuttuu jäsenmaiden sisäisiin asioihin: ”*Mut se tuntuu olevan kauheen*

vaikeeta näille EU-väelle joka haluaa vaan kasvattaa sitä rahaa, koska myös se kellä on rahat, sillä on valta. Ja nyt sitten he on vielä keksineet tämmösen, tämmösen jutun että et niinku voidaan niinku sitoa esimerkiksi koheesiorahat niinku arvoihin. Eli ne maat, jotka ei noudata oikeusvaltioperiaatetta, ni heiltä voitais kiristää rahalla, tällainen vipuvarsi EU:n johtajille, et kiristetään niitä rahalla.” (Vihainen puhe). Kategorisoimalla tällä tavoin EU:n mahdolliset koheesiorahojen leikkaukset kiristystoiminnaksi Huhtasaari paitsi antaa ymmärtää unionin harjoittavan mielivaltaista toimintaa, myös osaltaan vähättelee syytä leikkaussuunnitelmien taustalla – tiettyjen jäsenmaiden lipumista kauemmas demokraattisten oikeusvaltioiden keskeisistä arvoista. Demokraattisten periaatteiden rikkojaksi kategorisoituu Huhtasaaren puheissa pikemminkin EU, jolla hänen mukaansa on moisesta toiminnasta takanaan pitkä historia: *”Ylipäättään ni mä en halua antaa EU:lle minkäänäkösiä työkaluja kiristää jäsenmaidensa demokratioita. Kun EU:ssa on semmonen tapa että kansa äänestää väärin jos - - ei EU-komissaarit ole siihen tyytyväisiä, ja sitten ehkä pakotetaan äänestämään vielä uudestaan. Et sekin on nähty monta kertaa.”* (Skandaali). Koko oikeusvaltioperiaatteita koskeva keskustelu näyttyy Huhtasaarelle ylipäänsä naurettavana, eikä hänen mielestään EU:n kaltaisella epärehellisellä toimijalla tulisi olla siihen yhtään mitään sananvaltaa. Retoriikassaan ironiaa hyödyntäen Huhtasaari toteaaakin: *”Tietysti tää kuulostaa hyvältä, että ne sidottaisiin oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen, mutta siis ikään kuin EU:ssa olis jossain joku oikeusvaltio. Siis Brysselissä vai? Siellä on joku oikeusvaltio, mikä sanelee, miten kansallisvaltioiden tulee toimia ja sit he kiristää rahalla jos näin ei toimita.”* (New level).

Huhtasaaren näkemyksen mukaan todellinen syy koheesiorahojen leikkaussuunnitelmiin piilee oikeusvaltiorikkomusten sijaan pikemminkin siinä, että tiettyjen jäsenmaiden poliittiset linjaukset vain eivät satu yksinkertaisesti miellyttämään EU-eliittejä. Huhtasaaren mukaan tällaista puolueellisuutta todistaa se, ettei unioni suinkaan puutu väärinkäytöksiin jokaisen valtion kohdalla. Retoriikkansa tueksi hän tarjoaa konkreettisia esimerkkejä: *”Että että siinä mielessä on - - mielenkiintoista että EU on nostanut tikunnokkaan nämä Visegrad-maat ja syyttää, syyttää heitä, noh, niin, rahojen väärinkäytöstä ja lehdistön vapauden rajoittamisesta ja oikeuslaitoksen riippumattomuudesta, mut ottaen huomioon kuinka korruptio ja millainen vääritysvaltio esimerkiksi Bulgaria, Romania ja kuinka Italiassa käytetään rahoja väärin, Espanjassa on poliittisia vankeja, niin ei EU tähän mitenkään oo reagoinu. - - Siis mitkä on ne eurooppalaiset arvot, että ainakaan kovin johdonmukaista ei oo tää EU:n puuttuminen. Kun EU:han halusi aloittaa tän rikkomusmenettelyn - - siis Puolaa ja Unkaria kohtaan - -, koska he eivät ole ottaneet vastaan islamilaista maahanmuuttoa.”* (Skandaali). Huhtasaaren mielestä EU:n puuttuminen jäsenvaltioissa tapahtuviin asioihin on siis riippuvaista siitä, miten jäsenmaiden linjaukset käyvät yksiin EU:n

poliittisten päämäärien kanssa. Kiristystoimet uhkaavat kaikkia sellaisia maita, joiden politiikka ei yleisesti unionia miellytä.

Suomen aseman EU:ssa Huhtasaari näkee kokonaisvaltaisen pessimistisesti. Suomi kuuluu unionin nettomaksajiin, mikä antaa Huhtasaarelle hyvän sauman argumentoida maamme saavan unionista vähemmän irti kuin mitä se antaa: ”*Totta kai Suomi maksaa, Suomellahan ei ole muuta ku maksajan rooli EU:ssa ja yhä vähemmän saahaan takasin, yhä vähemmän saadaan takasin ja seuraavan rahoituskehityksen esitys on se, että me maksetaan vielä 300 000 000 euroa lisää nettomaksua saamatta takasin nykystäkään, ja ja sitten ku EU:n kirjoissa lukee että maatalouttakin tulee harjoittaa siellä missä se on kaikkein kannattavinta, joten se tarkoittaa että Suomestahan se tulee loppumaan.*” (Jeesus). Argumentista on löydettävissä suorasukaista tosiasiapuhetta (EU tulee lopettamaan maatalouden harjoittamisen Suomessa), sekä numeerista kvantifiointia (Suomen nettomaksut tulevat nousemaan vielä 300 000 000 euroa), jotka toimivat retorisisina tehosteina narratiivissa, jonka keskiössä on Suomen surkea rooli Euroopan unionissa. Huhtasaaren mielestä Suomi syyttää unioniin järjestömiä ja jatkuvasti kasvavia summia rahaa, joiden vastineeksi se ei saa mitään – päin vastoin, EU:n poliittiset linjaukset uhkaavat kurjistaa Suomen taloutta ja teollisuutta ennennäkemättömällä tavalla.

Myös esimerkiksi ympäristöpolitiikan saralla Suomi ei hyödy unionista hiukkaakaan, vaan päin vastoin joutuu Huhtasaaren näkemyksen mukaan kantamaan kohtuutonta vastuuta taistelussa ilmastonmuutosta vastaan. Puhuessaan perussuomalaisten ilmastopoliittisista linjauksista Huhtasaari korostaa, että EU:n Suomelle kohdistamat ilmastotavoitteet ovat sekä epäreiluja että isossa mittakaavassa turhia: Suomi joka tapauksessa on vastuussa vain pienestä osasta maailman päästöjä, eikä näin pienen valtion tekemisillä juuri ole tällaisen asian saralla muutenkaan väliä. Jälleen kerran hän turvautuu numeeriseen kvantifiointiin osoittaakseen Suomea koskevien ilmastotoimien tehottomuuden: ”*...mut me ollaan sitä mieltä että meidän pitää tehdä reilua ilmastopoliitikkaa, ei niin että EU ottaa ilmastotavotteen ja nakittaa sen Suomelle – koska vaikka Suomi Oy pistettä tänään kiinni niin silti meidän - -, tota siis maailmanlaajusesti päästöt ei siitä vähene, jos kaikki Suomen päästöt yhteenlaskettuna on noin kuusi promillea maailman päästöistä. Joten perussuomalaiset haluaa - - puhdasta ympäristöpolitiikkaa, mut me halutaan tehdä fiksuja ja reilua ympäristöpolitiikkaa.*” (MV). Kommentti on linjassa Huhtasaaren videoilla usein toistuvan ajatuksen kanssa, jonka mukaisesti vastuunkannon erilaisista ympäristöasioista tulee etupäässä langeta suurimmille saastuttajamaille eivätkä pienet valtiot yleensäkään voi tehdä asian tiimoilla paljoakaan.

EU:sta puhuttaessa Suomen valtion pieni koko ja siitä seuraava vähämerkityksellisyys nousevat Huhtasaaren videoblogeissa esiin muutenkin kuin ympäristöpolitiikan kohdalla. Huhtasaaren mielestä unionissa valtaa käyttävät etupäässä vain suuret jäsenmaat (erityisesti Saksa ja Ranska), joiden jalkoihin pienempien jäsenmaiden näkemykset jäävät täysin. Ääri-ilmaisua retoriikassaan hyödyntäen hän esimerkiksi toteaa, ettei Suomen kaltaisen maan mielipiteitä oteta huomioon vahvistetussa määräenemmistö päätöksenteossa lainkaan: ”...mutta silloin kun niitä tehdään esimerkiks vahvistetulla määräenemmistöllä päätöksiä tehdään Brysselissä, ni se tarkoittaa sitä että pieniltä mailta, kuten Suomelta, ei kysytä yhtään mitään.” (Mediakartelli). Ylipäänsä Suomen ääni ei Huhtasaaren mielestä pääse EU:ssa kuuluviin, ja hän vaikuttaisi olevan sitä mieltä, että erityisesti juuri pienelle valtiolle unionijäsenyys on lähinnä vain harmillinen taakka, joka ei tuo mukanaan juuri mitään konkreettisia etuja. Huhtasaaren silmissä Euroopan unioni kahlitsee ja tukahduttaa yleisestikin valtioiden itsenäisyyttä, päätäntävaltaa ja suvereniteettia, mutta erityisen vaarallista tämä on pienille jäsenmaille. Itsenäisyyden kaventaminen tapahtuu kokonaisvaltaisesti, mutta konkretisoituu usein pienissä, yksittäisissä tilanteissa. Kyseisten tilanteiden tarjoamat havainnoillistavat esimerkit kertovat Huhtasaaren mukaan selväsanaisesti siitä, miten nurkkaan ahdistettu ja oikeuksista riisuttu rooli esimerkiksi juuri Suomella EU:ssa on. Esimerkiksi EU-maiden kesä- ja talviaikoja koskevaa keskustelua sivuten Huhtasaari toteaa: ”*Mehän ollaan nettomaksajia siinä - ja sit me kuvitellaan et meillä on jotain päätäntävaltaa, mutta emme edes saaneet lupaa olla siirtämättä kelloja. Edes siihen emme saaneet, saaneet lupaa.*” (DDR).

7.2 UHKANA SANANVAPAUDEN RAJOITUKSET

Toinen paljon esiintyvä uhka- ja kriisikuva Huhtasaaren videoblogeissa koskee sananvapautta ja sen rajoittamista. Huhtasaari esiintyy videoillaan sananvapauden ja itseilmaisun puolestapuhujana. Hänen mielestä nyky-yhteiskunnassa oikeutta ilmaista ajatuksiaan on vakavasti rajoitettu – eritoten, mikäli nuo ajatukset sattuvat olemaan ristiriidassa ”valtaapitävien” linjausten kanssa, eli sisällöltään esimerkiksi maahanmuuttoa, EU:ta tai sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjä kritisoivia. Lisäksi tilanne on menossa Huhtasaaren mukaan koko ajan pahempaan suuntaan: sanan- ja ilmaisunvapautta rajoitetaan jatkuvasti enemmän ja enemmän.

Kuten jo edellisistä luvuista on käynyt ilmi, Huhtasaari syyttää poliittisia vastustajiaan videoblogeissaan tämän tästä mm. itsensä ja kaltaistensa kansallismielisten konservatiivien

aiheettomasta leimaamisesta ja haukkumisesta sekä sorrosta ja vainosta. Olennaisena osana kuvioon kuuluu myös väite konservatiivisten ja isänmaallisten kansanosien sananvapauden rajoittamisesta ja kaventamisesta. Kuten ensimmäisessä luvussa mainittiin, Huhtasaaren mielestä hänen poliittisten vastustajiensa (joista hän puhuu mm. valtaapitävinä, liberaaleina tai vasemmistona) ns.

suvaitsevaisuus on vain näennäistä, ja todellisuudessa heidän asenteensa ovat hyvin rajoittuneita. Eriäviä mielipiteitä ja näkemyksiä ei sallita ja niiden ilmaisua pyritään rajoittamaan niin paljon kuin suinkin: ”*Ja kato, tietenkkin siis tässähan nyt on näin että leftarit, leftarit on alkanut tekee sitä, että - - ne ihmiset joista he ei tykkää, niin ei he saa olla mieltä. - - ...ylipäättään se mielipiteiden kirjo, sehän pienenee koko ajan et mitä - - saa sanoo ja mitä mieltä saa olla, et ei ihmiset oikein itekään enää tiedä, et tämmöstä pelon ilmapiiri meille on - - luotu siihen että porukka ei oikeesti uskalla, uskalla kertoo - - omista ajatuksistaan. Koska, koska tää sananvapauden tila on ihan oikeesti, tähän on ottanut moni jo kantaakin, et ollaan menossa ihan järkyttävään, järkyttävään suuntaan.*”

(Tautiluokitus). Muodostuvassa narratiivissa piilee selkeä uhkakuva: ”sallittujen” mielipiteiden repertuaari kapenee jatkuvasti tahdilla, jonka perässä kansa ei enää edes pysy. Huhtasaari käyttää videoblogeissaan useampaankin otteeseen sananvapaudesta puhuessaan termiä ”*pelon ilmapiiri*”, jonka kautta hän kategorisoi nyky-yhteiskunnan paikaksi, jossa väitetyt entistä tiukemmat sananvapauden rajoitukset lietsovat epävarmuuden, hämmennyksen ja kauhun tunteita – enää ei voi tietää mitä uskaltaa sanoa ja mitä ei, koska kaikesta voi joutua ongelmiin, ja näin ollen koko ajan joutuu olemaan sanomistensa suhteen varuillaan.

Huhtasaari puhuu ”*nykynormista*” jonka puitteissa ”*leftiksen*” toimesta ”*vainotaan ja ilmiannetaan ihmisiä vääristä mielipiteistä ja että jotenkin halutaan romuttaa tää länsimainen sananvapaus ja demokratia*” (Einstein), ja korostaa ääri-ilmaisuin miten ”*vasemmistolaiselle ideologialle*” on ominaista ”*et se ei salli sit mitään poikkinaisia mielipiteitä, minkäänäkösiä poikkinaisia*” (Uunottaminen). Tilanne on siis ehdoton: minkäänlaista toisinajattelua tai vasemmistosiiven kritisointia ei sallita laisinkaan. Uhkana väärrien mielipiteiden ääneenlausumisesta voi olla vaikkapa työpaikan menetys: ”*...siitä joudut maksaa hintaa, menetät työpaikkas tai jotakin muuta, koska olet vastuussa, edelleenki olet vastuussa, siis - - siitä että miten sitä tulkitaan, niitä sun puheita ja millaisia kokemuksia ja - - tunteita se on aiheuttanut, niin siinä ei enää selittely auta kun mielet on jo pahoitettu, että nää - - pöyristyjät pyörittävät yhteiskuntaa.*” (Heteromies). Kategorisoimalla tällä tavoin ”valtaapitävät” pöyristyjiksi ja mielensäpahoittajiksi Huhtasaari antaa ymmärtää, että nyky-yhteiskunnassa loukkaannutaan syyttä suotta ja pidetään loukkaavina ja sopimattomina sellaisia puheita, joissa ei todellisuudessa ole mitään kiellettävää. Tämän tyhjästä syntyneen pöyristymisen ja ylireagoinnin seurauksena tietynlainen puhe sitten nimetään vihapuheeksi ja kielletään, ja tällä

tavoin aiheettoman loukkaantumisen kautta rajoitetaan toisinajattelijoiden sananvapautta.

Huhtasaaren sananvapaus-narratiivissa olennaista on, että tyhjästä loukkaantumisen takana vaikuttaa todellisuudessa myös syvällisempi agenda: hegemonisen aseman säilyttäminen. Hänen mielestään ”valtaapitävät” pöyristyvät toisella tapaa ajattelevien puheista ja pyrkivät rajoittamaan niitä loppujen lopuksi etupäässä siksi, että pelkäävät linjauksilleen kriittisten soraäänien horjuttavan valta-asemiaan: ”...kun meillä on ollut pitkään sellainen konsensus asioista, ni silloinhan ei olla tarvittu siihen mitään rajoituksia. Mutta nyt kun konsensus on siinä mielessä mennyt rikki, että EU:n vastustus on noussut, rahaliiton vastustus on noussut, maahanmuuton vastustus on noussut, ja sitten, sit on näitä mielipiteitä tietysti mitkä liittyy omaan vakaumukseen, oli kysymys sitten homoliitoista tai muista, niin nyt kun konsensus tietyistä asioista on - - mennyt rikki, niin sitten vallanpitäjät on nähneet parhaaksi lähteä sensuroimaan, sensuroimaan puhetta, jotta he voivat pysyä vallassa.” (Hysteerinen). Huhtasaaren näkemyksen mukaan vallanhimo ja halu säilyttää status quo ajavat siis nyky-yhteiskunnassa kaiken muun edelle, ja niiden vuoksi ollaan valmiita uhraamaan jopa perusoikeuksien toteutuminen. Lainauksessa luetellut esimerkit aihealueista, joiden tiimoilta ”konsensus” on rikkoutunut demonstroivat osaltaan niitä monia erilaisia julkisen keskustelun aiheita, joiden kohdalla Huhtasaaren mielestä enää ei saa sanoa mitä ajattelee.

Maahanmuuttokriittikkona tunnettu Huhtasaari näkee tämänhetkisessä lainsäädännössä yhden erityisen suuren epäkohdan sananvapauteen liittyen: lain kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Huhtasaaren mielestä nyky muodossaan laki ei ole kelvollinen, vaan mahdollistaa mielivaltaiset ja aiheettomat vihapuhetuomiot: ”...sillä lakipykälällä periaatteessa pystyy - - antaa tuomion kenelle hyvänsä, koska ainahan voidaan tulkita et on panettelua tai solvaamista jos sä arvostelet tai vastustat jotakin asiaa tai - - olet jotain mieltä.” (Maahanmuuttokeskustelu). Laki kiihottamisesta kansanryhmää vastaan kategorisoituu Huhtasaaren videoilla epämääräiseksi ja vaikeasti ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi, jonka kautta kaikenlaisesta vähänkin kriittisestä maahanmuuttoa koskevasta puheesta voi napsahtaa rangaistus. Useammassa yhteydessä Huhtasaari mainitsee tekevänsä töitä sen eteen, että lakipykälä ”järkeistettäisiin”: ”Ja mähän olen jättänyt sen lakialoitteen nyt eduskuntaan, - - jotta me järkeistetään tää kiihottaminen kansanryhmää vastaan, koska se pykälä on hyvin venyvä, sitä voidaan tulkita hyvin laajasti, ja silloinhan ihminen ei aina edes tiedä, että rikkooko hän lakia vai ei, ja diktatuurisissa valtioissahan vallanpitäjät haluaa pitää että niitä lakipykälä voidaan venyttää tarvittaessa, jotta tällä tavalla saadaan - - ihmiset niinku jo itsesensuurin puolelle menemään.” (Vihainen puhe). Diktatuureista puhuminen lakipykälän ”järkeistämisen” tarpeen yhteydessä syventää kategorisointia: kyse ei ole pelkästään vaikeasti

tulkittavasta pykälästä, jonka varjolla voidaan ylireagoinnin kautta jaella kohtuuttomia tuomioita, vaan laki on myös suoraan rinnastettavissa diktatoristen valtioiden lainsäädäntöön.

Huhtasaari antaa ymmärtää, että laki kiihottamisesta kansanryhmää vastaan kohtelee ihmisiä myös eriarvoisesti: uhreiksi, ”kansanryhmäksi”, ei kelpuuteta keitä vain, ja lisäksi lain varjolla tietyistä toimijoista yritetään väkisin tehdä rikollisia: ”...*se lakipykälän tulkinta, ni sehän sehän alkaa joustaa jo siinä määrin - - että kun syyllinen on löytynyt niin - - rikoskin sit löydetään. Ni voidaan sanoa et sä oot kiihottanu. Se on muuten mielenkiintoinen juttu - - et mikä on kansanryhmä. Ilmeisesti kantasuomalaiset ei ole, kristityt ei ole, mutta moni muu sitten on, että johdonmukaisiahan tässä ei olla.*” (New level). Tällä tavoin laki kategorisoituu myös lähtökohtaisesti syrjiväksi ja eri tahoja eri tavalla kohtelevaksi. Huhtasaaren voi nähdä muodostavan aiheen tiimoilta narratiivirakennetta, jonka lopputulema on varsin radikaali – lakipykälän myötä ollaan päädytty tilanteeseen, jossa tottakaan ei enää saa puhua: ”...*mutta pelkästään mielivaltainen tulkitseminen, että mikä nyt on solvaavaa tai panettelua jotakin ryhmää kohtaan, joka voi myös olla totta, huom., siis vaikka mä panettelisin jotakin ryhmää, niin niin jopa totuuden kertominen mistä tahansa ryhmästä voi olla panettelua tai solvaamista. Eli siis tää, niinku mä oon sanonu, ni tää pykälä voi oikeasti johtaa siihen et totuuden puhumisesta joudut kiven sisään, koska - - se voidaan myös tulkita panettelevaksi ja solvaavaksi.*” (Mieli-pidevanki). Huhtasaari näkee siis lain nykymuodossaan tukahduttavan kaikenlaisen kriittisen ilmaisun, myös pelkkien faktojen kertomisen – hänen mukaansa lain varjolla mitä tahansa voidaan pitää loukkaavana. Ironiaa retoriikassaan hyödyntäen Huhtasaari toteaa, että kiihottamiselle kansanryhmää vastaan sopisi paremmin toisenlainen rikosnimike: ”*Rikosnimike mielensä pahoittaminen, koska sehän on täysin mielivaltainen pykälä, se on tarkoituksella sellainen, jotta sillä voidaan hiljentää oppositio.*” (Rikosilmoitus).

Huhtasaaren jatkuvat vetoamiset sananvapauteen hänen käsitellessään vihapuhetta ja kansanryhmää vastaan kiihottamista antavat ymmärtää, että hänen mielestään sananvapaus yhteiskunnallisena perusarvona voi toimia oikeutuksena myös loukkaavalle ja syrjivälle puheelle. Tosiasiapuhetta retoriikassaan hyödyntäen Huhtasaari toteaa: ”...*sananvapaus pitää myös sisällään ne asiat mitkä loukkaa ja mitkä on ikäviäkin kuultavia, et ei vaan myötämielisiä. Ja se on sananvapauden hinta.*” (DDR). Huhtasaari siis esittää itsestäänselvyytenä, että sananvapauden piiriin lukeutuu myös loukkaava ilmaisu. Puhumalla asioista jotka ovat ”*ikäviä kuultavia*” hänen voi nähdä ikään kuin vähättelevän loukkaavan puheen sisältöä: kyse on vain kuulijalle epämieluisasta puheesta ja mielipiteenilmaisusta, joka kuuluisi kyllä kestää. Ongelmana vaikuttaisi olevan

Huhtasaaren mielestä herkkähipiäisyys – se, etteivät jotkut siedä kuunnella omien ajatustensa kanssa eriäviä mielipiteitä. Esimerkiksi puhuessaan tapauksesta, jossa Pori Jazzin toimitusjohtaja Aki Ruotsala sai potkut työstään homofoobiseksi tulkittujen kommenttiensa tähden, Huhtasaari toteaa: ”*Ja tota minusta on ihan normaalia et jokaisella työpaikalla ja jokaisessa paikassa mihin ihminen menee, niin siellä on ihmisiä joiden mielipiteet saattaa loukata minua tai loukata jotain muuta, koska aina kun sä kerrot mielipitees niin se riski on olemassa et joku siitä saattaa loukkaantua.*” (Pori). Huhtasaari vetää siis yleisesti loukkaavana ja syrjivänä pidetyn puheen ja normaalin mielipiteenilmaisun välille ikään kuin yhtäläisyysmerkkejä, kategorisoiden näin Ruotsalan sanomiset pelkäksi omien, ehkä valtavirrasta eroavien näkemysten esiin tuomiseksi, jonka toki sananvapauden nimissä pitäisi olla sallittavaa.

Puhuessaan sananvapaudesta Huhtasaaren voi nähdä hyödyntävän retoriikassaan myös ns. **vetoamista kaikkien tai hyvin suuren joukon hyväksymiin itsestäänselvyksiin**, jotka käytännössä tarkoittavat yleisesti hyväksytyjä kulttuurisia näkemyksiä ja toimintatapoja (Jokinen 1999b, 139). Esimerkiksi juuri Ruotsalan tapausta käsittelevällä videolla Huhtasaari vetoaa vapauden korkeimpana arvona demokraattisessa yhteiskunnassa: ”*Ja siitä mä oon huolissani tästä, - - koska korkein arvo on vapaus. Se on ihan oikeasti korkein arvo, ja jos meillä ei ole vapautta, niin silloin ei yhteiskunta enää ole moniarvoinen eikä täällä - - enää, se on, silloin me ollaan totalitaarisessa järjestelmässä.*” (Pori). Tällainen vapauden vetoaminen on pitkälti vetoamista suuren joukon hyväksymiin itsestäänselvyksiin, koska kovinkaan moni nykypäivänä tuskin on valmis kiistämään vapauden merkitystä ja tärkeyttä oikeudenmukaisen yhteiskunnan tärkeänä osatekijänä. Oikeastaan myös yleisesti vetoaminen ”sananvapauteen” voidaan lukea vetoamiseksi yleisesti hyväksytyihin itsestäänselvyksiin, onhan sananvapaus laajalti tunnustettu yhdeksi nyky-yhteiskunnan keskeisimmistä arvoperiaatteista.

Sananvapauden rajoituksista puhuessaan Huhtasaari kaivaa mielellään retoriikkansa tueksi erilaisia havainnoillistavia esimerkkejä, joiden avulla hän pyrkii osoittamaan, miten sananvapausrajoitukset näkyvät käytännössä. Varoittavana esimerkkinä Huhtasaari tarjoaa mm. Saksaa, jossa asiat ovat hänen mukaansa vielä Suomeakin huonommalla tolalla: ”*...no Saksahan on Suomea pidemmällä jo tässä sensuurin tiellä, et siellä lain mukaan viranomaiset voivat antaa julkisen palvelun yhtiöille kuten facebookille, googlelle, twitterille, ainakin 50 000 000 euron sakon, jos ei ne poista sosiaalisesta palvelusta sellaisia kommentteja ja postauksia jotka on heidän vihapuhelainsäädäntöä vastaan. Ja sakkojahan voidaan sitten langettaa tavalliselle ihmiselle näiden laittomista postauksista, että nettipoliisi valvoo väriä mielipiteitä. Samoin tykkääminen*

väärästä asiasta voi johtaa oikeuteen ja sakkoihin, myös huumori on vaarallista, esimerkiksi eräs 62-vuotias nainen Saksassa sai 1350:n euron sakot jaettuaan vitsin siirtolaisista internetissä.” (Vihainen puhe). Puhumalla nettipoliisin valvomista ”*vääristä mielipiteistä*” Huhtasaari antaa ymmärtää, että kyseessä on nimenomaan toisinajattelijoiden vainoaminen ja heidän sananvapautensa kahlitseminen – tilanne on mennyt jo niin pitkälle, etteivät tavalliset kansalaiset enää edes saa vitsailla sosiaalisessa mediassa ilman oikeudellisia seurauksia. Sakkosummien mainitseminen on selkeä esimerkki numeerisesta kvantifioinnista, jonka kautta Huhtasaari pyrkii osoittamaan, miten epäreilusti eri mieltä olevia kohdellaan ja miten tuntuvat seuraukset ”*väärillä mielipiteillä*” ääneenlausuttuina on.

Esimerkkejä mielestään kohtuuttomista vihapuhetuomioista Huhtasaari löytää toki myös Suomen rajojen sisäpuolelta. Huhtasaari mukaan: ”*meillä on mielipidepoliiseja, näitä, näitä sitten palkataan tonne että karsii - - väärää mielipiteitä netistä*” (DDR), ja järkyttyneenä hän poimii käsiteltäväkseen esimerkkitapauksen: ”*...Helsingin Uutisista luin, että nainen, 67-vuotias eli tällainen mummu, mummo, tuomittiin rasistisesta facebook-kirjoituksesta. Mummo on haettu kotoa ja tuomittu rasistisesta facebook-kirjoituksesta!*” (Sakko). Huhtasaarta vaikuttaisi järkyttävän ennen kaikkea, että tässä hänen mainitsemassaan tapauksessa ”*facebook-kirjoituksesta tuomittu*” on vanhempi henkilö. Naisen iän mainitsemisen voi nähdä eräänlaisena esimerkkinä kvantifioinnista: kyse ei ole nuoresta ihmisestä, vaan nimenomaan 67-vuotiaasta ”*mummosta*” – seikka, joka vaikuttaisi Huhtasaaren mielestä tekevän tuomiosta vielä kohtuuttomamman kuin se muuten olisi. Korostamalla tuomion kohteen olevan 67-vuotias mummo Huhtasaaren voi nähdä ikään kuin muistuttavan, että mielivaltaisilta toimilta eivät ole turvassa edes ajatuksiaan ilmaisevat harmittomat vanhemmat ihmiset. Tuomio itsessään kategorisoituu tuttuun tapaan ylireagoinniksi ja syyttä suotta loukkaantumiseksi: ”*Ja nainen itse - - vetosi sananvapauteen ja mielipiteenvapauteen, ja myös siihen et hän oli jo poistanut viestit facebookista mut ei ei kuule, pahottelut, anteekspyyntöt ja viestien poistamiset ei enää auta siinä vaiheessa kun mielet on jo pahoitettu!*” (Sakko).

Sosiaalisen median tekstien ohella Huhtasaari nostaa esimerkiksi rajoittuneesta ilmapiiristä myös Astrid Lindgrenin Peppi-kirjat, joiden lukemisesta lapsille hänen mukaansa seuraa Ruotsissa rangaistuksia: ”*Ruotsissahan päiväkodissa oli päiväkodin täti lukenut Peppi-satua ja hänet oli ilmiannettu ja siitähän tuli sanktioita - -, ja sehän on nyt Ruotsissa aikalailta pannassa koko Peppi-satu.*” (Fake). Peppi-kirjojen kohdalla Huhtasaari kykenee vielä vetoamaan omakohtaiseen kokemukseen, sillä hän on itsekin opettajana toimiessaan lukenut oppilailleen Pepin seikkailuista. Huhtasaari pohtiikin ironiseen sävyyn, voisiko hänkin kenties joutua moisesta teosta jälkikäteen

ongelmiin: ”...voiko mutkin muuten jälkikäteen, koska mä oon ihan oikeesti lukenu ekaluokkalaisille joskus 2005, - - ni mä oon oikeesti lukenu niille Peppi-satua, et mutki jälkikäteen tästä niinku esimerkiks haastaa oikeuteen tai jotain, että hei että mä oon - - vihasatuja lukenu, että et - - siinä on jotain mitä siinä sit on, rasismia ja vihaa...” (Fake). Tuomalla jatkuvasti esiin kyseessä olevan nimenomaan sadun, Huhtasaari pyrkii korostamaan tilanteen absurdiutta: miten lapsille tarkoitettussa viattomassa sadussa muka voisi olla mukana rasisistisia tai loukkaavia elementtejä? Ironisesti käytetty termi ”vihasatu” ikään kuin kategorisoi koko tilanteen näyttämään erityisen järjettömältä.

Olennaista Huhtasaaren sananvapautta koskevan kriisin performoinnissa on myös, että vaikka hänen mielestään tilanne on jo tätä nykyä varsin huolestuttavalla tolalla, se on koko ajan menossa vieläkin pahempaan suuntaan. Kriisi ei siis ikään kuin ole saavuttanut lakipistettään vielä. Huhtasaaren teeman ympärille koostamassa narratiivirakenteessa sananvapauden rajoitukset siirtyvät vähitellen koskemaan asiaa toisensa jälkeen siten, että lopulta mitään sananvapautta ei ole enää jäljellä lainkaan: ”Siis tää, tää alkaa menee siihen että nythän näitä facebook-bannejahan jo jatkuvasti tulee, mut niitä tulee nyt pääsääntöisesti maahanmuutosta, on niitä tullut myös - - jos sä niinku vastustat tätä sukupuolineutraalia ideologiaa, että sä oot sitä mieltä et mies ei voi synnyttää, ja sä kannatat - - et meillä on kaksi sukupuolta ja perinteisiä perhearvoja, ni siitäkin on tullut banneja, - -, mutta alkaako tässä kohta tulla banneja myös niinku eurovastaisuudesta, EU:n kritiikistä? Et tää pahenee koko ajan, ja mitä sen jälkeen kun me saadaan bannattua kaikki, kaikki väärät mielipiteet, niin jos mä kuljen tuol kyltti kädessä tuolla kaupungilla, niin niin haetaanko mut talteen - - mielipiderikoksesta...” (DDR). Tilanne siis pahenee hetki hetkeltä, vaivihkaa niin, että kohta kaikki ”väärät mielipiteet” ovat kiellossa ja niiden julkinen esittäminen ”mielipiderikollisuutta”. Huhtasaaren mukaan ollaankin etenemässä pisteeseen, jossa Suomeen on tulossa mielipidevankeja. Konkreettisenä esimerkkinä tällaisesta toiminnasta hän nostaa esille lauluntekijä Jösse Järvenpään saaman syytteen kiihottamisesta kansanryhmää vastaan: ”... sain tällasen viestin että, että lauluntekijä Jösse Järvenpää halutaan kiven sisään. Siis puheteko! Lauluntekijä, lauluteko, vihalaulu. Yhteiskuntamme on taantunut. Todella. Mulle on ihan turha tulla selittää et tässä on mistään muusta kysymys kuin mielipidevanki. Tässä ei ole mistään muusta kysymys kun siitä, että Jössestä tehdään mielipidevanki.” (Mielipidevanki). Myöhemmin samaisella videolla Huhtasaari vielä päivittelee: ”Siis yhteiskuntamme on taantunut, meille tulee mielipidevankeja. Tää on aivan käsittämätöntä.” (Mielipidevanki). Puheet mielipidevangeista ja syytteen saamisen rinnastaminen vankeuteen ovat melko rajua puhetta ja sellaisenaan toimivia esimerkkejä myös edellisessä analyysiluvussa käsitellyistä populistiselle tyyliille ominaisista

huonoista tavoista. Kategorisoimalla Järvenpään (ja potentiaalisesti muutkin vastaavanlaisia syytteitä saavat) mielipidevangeiksi Huhtasaari implikoi heidän kohtelunsa olevan rikosoikeudelliselta kannalta kohtuutonta, tehden heistä näin lähinnä vinoutuneen systeemin uhreja.

Toinen mielenkiintoinen kategorisointi aiheen tiimoilta tapahtuu George Orwellin dystopiakuvauksen *1984* tunnetuksi tekemän termin ”ajatusrikollisuus” kautta, jota Huhtasaari käyttää niin ikään sananvapauden tilan huononemisesta puhuessaan: ”...*ja kun me aukastaan se totalitarismin portti, että - - meille tulee ajatusrikollisia, meille tulee mielipidesakotettavia, seuraava askel on mielipidevangit, ja mikä on sitten seuraava askel?*” (Sakko). Vihapuheesta syytteitä ja tuomioita saaneet kategorisoituvat siis Huhtasaaren puheissa mielipidevankien ohella myös ajatusrikollisiksi. Molemmat kategoriat ovat uhriuttavia, ja antavat ymmärtää, että ”toisinajattelijoita” kohdellaan hyvin epäoikeudenmukaisesti – ajatusrikos terminä viittaa siihen, ettei yhteiskunnassa enää edes ole oikeutta ajatella haluamallaan tavalla ilman, että siihen ulkopuolelta puututaan. Kyse on äärimmilleen viedystä totalitarismista, ja termin käyttö soveltuukin mielipidevangeista puhumisen tapaan myös populististen huonojen tapojen piiriin. Huomionarvoista on, että Huhtasaari jättää ajatusrikoksia ja mielipidevankeja koskevan pohdintansa lopputuloksen pahaenteisesti avoimeksi retorisen kysymyksen ”*Ja mikä on sitten seuraava askel?*” kautta, antaen näin ymmärtää että vieläkin kohtuuttomampaa menoa on luvassa jatkossa – mahdollisesti jotakin niin kohtuutonta, ettei sitä tällä hetkellä uskalla edes aavistaa.

Varmaa kuitenkin on, että joka tapauksessa huonompaan suuntaan ollaan menossa – ääri-ilmaisuin Huhtasaari esimerkiksi toteaa: ”*Ja sitten sananvapaus on tietenkin tämä - - teema mitä pitää aina pitää yllä, koska koko ajan sitä tullaan enemmän ja enemmän rajoittaa.*” (Vihainen puhe). Aiheen ympärille kasatun narratiivin lopullinen päätepiiste vaikuttaisi myös olevan nimenomaisesti jonkinsorttinen totalitaristinen todellisuus – joskin kuten jo joistakin edellä esitetyistä lainauksista käy ilmi, toisinaan Huhtasaari antaa myös ymmärtää totalitarismin olevan vallitseva asiointi tänä päivänä. Näin on esimerkiksi ranskalaisen populistijohtajan Marine Le Penin psykiatriisiin tutkimuksiin passittamisen kohdalla, jossa Huhtasaari paitsi virheellisesti tulkitsee olevan kysymys tautiluokituksesta (Le Pen on ainoastaan määrätty tutkimuksiin, hänelle ei ole annettu minkään sortin diagnoosia) myös aistii selkeästi neuvostoliittolaisia piirteitä: ”*Nythän esimerkiks oikeus määräsi Marine Le Penin psykiatrille, koska hän twiittasi julmia kuvia ja liitti ne Isikseen. Niin nyt, nyt sit mietitään että, että - - hänen pitää nyt mennä psykiatrille, koska psykiatrinen tautiluokitus on sillon, nyt, nyt pitää katsoa että psykiatrinen tautiluokitus monikulttuurisen yhteiskunnan ja maahanmuuton vastustamisesta, tähän on tultu. Sinä hahmotat todellisuutta*

väärin, olet väärää mieltä, joten olet sairas. Mistä tää teitä muistuttaa? Hmm, Neuvostoliitto, Neuvostoliitto! Joten - - toisinajattelijat leimataan sairaksi.” (Tautiluokitus). Le Pen, Jösse Järvenpää ja muut vastaavat konkreettiset esimerkit ovat Huhtasaarelle yksittäisiä selkeitä kiintopisteitä polulla, joka vähittäin johtaa kohti täysvaltaista sananvapauden katoamista. Narratiivin jatkumo on selkeä: ”...näinhän se on että tämmösissä totalitaarisissa valtioissa ni sananvastuuta korostetaan, koska sananvapaus on kielletty. Sitte huumori kielletään, ironia kielletään, meemit kielletään, kaikki kielletään millä tavalla voidaan arvostella vallanpäättäjiä ja nykysysteemiä ja järjestelmää.” (Fake).

Merkillepantavaa on, että Huhtasaaren silmissä kaventuvan sananvapauden uhka koskee nimenomaan ja etupäässä Suomea ja Eurooppaa yleensäkin – kyseessä on siis eurooppalainen ilmiö. Kontrastipariksi Euroopalle nousee Huhtasaaren videoblogeissa Yhdysvallat, jossa Huhtasaaren mukaan sananvapaus vielä on voimissaan ja turvattua, paljolti kiitos poliittisten päättäjien. Yhdysvaltojen sananvapauden tilaa kehuessaan Huhtasaari ei uskalla olla kovinkaan toiveikas Euroopan tilanteen parantumisen suhteen. Vaikuttaa jopa, että hän näkee asioiden olevan tuuliajolla siten, ettei niihin oikeastaan enää edes voida puuttua: ”Yhdysvallois on kuitenkin se sananvapaus, - - Euroopasta se on viety, oikeesti se on viety, ja - - nyt ei yhtään tiedä niinku mihin suuntaan menee, mut nyt kun ne portit on aukastu, koska kuitenkin Yhdysvalloissa on niinku presidentit ja poliittiset päättäjät pitänyt yllä sitä perustuslakia sen sananvapauden suhteen, joten se sananvapaus on pysynyt, se on saatu pidettyä yllä, mut Euroopassa se portti on jo aukastu et sananvapaus on viety, ja nyt vaan katotaan mihin me ajelehditaan tän kanssa ja mitä se sit kenellekin aina, aina tuottaa.” (Sakko).

7.3 UHKANA ISLAMISAATIO

Euroopan unionin ja sananvapauden rajoitusten ohella Huhtasaaren videoblogeista on paikannettavissa vielä kolmas paljon esillä oleva uhka- ja kriisikuva: lähi-idästä länsimaihin suuntautuva maahanmuutto. Huhtasaaren suhdetta maahanmuuttoon on jo käsitelty tutkielman vastakkainasetteluihin keskittyvässä ensimmäisessä analyysiluvussa, tuolloin lähinnä kulttuuriselta ja taloudelliselta kantilta. Tässä luvussa painopiste puolestaan on uhkakuvissa, jotka liittyvät etupäässä maiden sisäiseen turvallisuuteen sekä ajatukseen islamisaatiosta ja väestön vaihtumisesta. Huhtasaaren silmissä maahanmuutto islaminuskoisista maista on olennainen turvallisuusriski, joka lopulta johtaa pelkkään kaaokseen ja pahimmillaan jopa länsimaisten kulttuurien ja yhteiskuntien

tuhoon.

Huhtasaari on koko poliittisen uransa aikana tullut erityisen hyvin tunnetuksi nimenomaan vahvan kielteisestä suuntautumisestaan maahanmuuttoon ja profiloitunut selkeästi juuri maahanmuuttopolitiikkaa koskevan kritiikin kautta. Keskeinen punainen lanka tuolle kritiikille on maahanmuuton näkeminen uhkana yhteiskunnalliselle rauhalle ja hyvinvoinnille sekä myös projektina, joka on tuomittu epäonnistumaan. Huhtasaarelle laajamittainen maahanmuutto kategorisoituu yksinkertaisesti tuhoontuomitukseksi ideaksi, joksikin, joka väkisinkin johtaa ongelmiin: *...että valtiolla on semmonen ideologia, että väkisin pidetään yllä semmoisia kulttuureja ja tapoja, tapoja jotka on ristiriidassa sen valtaväestön kanssa, et sitä pidetään niin kun valtioideologian tasolla sitä pidetään rahallisesti yllä, ni sehän tietenkin johtaa ongelmiin.*” (Hysteerinen). Kyse on retoriikan saralla paitsi kategorisoinnista, myös itsestäänselvistä tosiasiapuheesta: Huhtasaaren mielestä maahanmuuton mukanaan tuomat *”tavat ja kulttuurit”* ovat *”ristiriidassa valtaväestön kanssa”*, ja tämä kiistaton tosiseikka johtaa väistämättä hankaluuksiin – tilanne valtaväestön ja maahanmuuttajien välillä on ikään kuin yhteensovittamaton lähtökohtaisesti ja erot luonteeltaan perustavanlaatuisia ja ylitsepääsemättömiä. Aiheen ympärille rakentuvassa narratiivissa oleellista on, että maahanmuuttajat ovat itsessään ongelmallisia ja haasteellisia, ja siten heidän suurempi määränsä Suomessa ei voi johtaa mihinkään hyvään: *”...nykyiset ratkaisut ei ole toimint, että - - jos meillä on joku haaste, niin ei se niinku poistu sillä tavalla että me otetaan lisää ihmisiä joilla on samanlaisia haasteita...”* (MV).

Kotoutuspolitiikka ja muut vastaavat toimet ovat Huhtasaaren näkemyksen mukaisesti lähtökohtaisesti hyödyttömiä ja toimimattomia eivätkä johda toivottuihin lopputuloksiin. Tätä hän korostaa esimerkiksi ääri-ilmaisuin, mm. puhuessaan muiden puolueiden (tässä tapauksessa keskustan, sd:n ja kokoomuksen) mielestään utopismin ja epärealististen mielikuvien varaan rakentuvasta maahanmuuttopolitiikasta: *”...mut silti niinku haluavat hirveesti pitää tästä liberaalista maahanmuuttopolitiikasta, ja puhuvat vaan siitä kuinka meidän pitäis onnistua kotouttamisessa, eli ei mitään konkretiaa, koska - - ei heillä oo mitään keinoja siihen, niinku ei millään muillakaan Euroopan mailla oo ollu.”* (Jeesus). Huhtasaaren esiintuomassa ajatuskuviossa liberaali maahanmuuttopolitiikka näyttäytyy siis ikään kuin ympäröitynä haaveiluna onnistuneesta kotouttamisesta, vaikka oikeasti minkäänlaisia keinoja tähän onnistuneeseen kotouttamiseen ei ole, ei meillä eikä muualla. Kotoutustoimien annetaan ymmärtää olevan turhaa ajan ja resurssien tuhlausta, joka kuitenkin menee mönkään siitä yksinkertaisesta syystä, ettei tehokasta kotoutuspolitiikkaa ole olemassa. Paras ratkaisu olisi vain pitää rajat kiinni. Huhtasaarelle

kaikki muu paitsi tiukka maahanmuuttopolitiikka vaikuttaisi tarkoittavan rajattomuutta, täydellistä rajojen puutetta joka kategorisoituu näin ollen täydelliseksi katastrofiksi: ”... että me tiedetään et kuitenkin me tarvitaan rajat aina johonkin. Siis politiikka on sellaista, kaikki sen tietää ettei ei ei, rajattomuus johtaa ainoastaan kaaokseen.” (DDR). ”Rajattomuuden” kontrastipariksi nousee ”laki ja järjestys”, joille Huhtasaari löytää puoltajaksi varsin korkean auktorireetin: ”Kyllä meille on annettu järki sen takia, koska jumala on lain ja järjestyksen jumala, ei rajattomuuden jumala.” (Ruotsi).

Huhtasaari viljelee maahanmuuttoon keskittyvissä puheenvuoroissaan voimakasta uhkanarratiivia tämän tästä. Muualta tulleet näyttäytyvät hänen videoblogeissaan tahona, joka haastaa suomalaisen (ja laajemmin länsimaisen) yhteiskunnan rauhan ja turvallisuuden syyllistymällä erilaisiin vakaviin rikoksiin. Kvantifiointia ja ääri-ilmaisuja retoriikassaan hyödyntäen Huhtasaari puhuu varoittavana esimerkkinä esimerkiksi ruotsalaisista lähiöistä, ”missä autoja palaa aina 1-100 yössä” ja kuinka kyseisiä alueita ”tulee koko ajan vaan lisää” (Ylimielisyys). Kyseessä on Huhtasaaren mukaan leviävä uhka: hänen mielestään on vain ajan kysymys, milloin samanlaisia lähiöongelmia ilmaantuu laajassa mittakaavassa myös Itämeren tälle puolen. Ainoastaan perussuomalainen maahanmuuttopolitiikka kategorisoituu pelastukseksi tältä katastrofilta: ”...ottakaa perussuomalaisten linja omaksenne tai antakaa perussuomalaisten tehdä Suomen maahanmuuttopolitiikka. Niin me estämme sen, että - - Suomessa ei jatkossa pala 1-100 autoa yössä. Perussuomalaisten tavoite on nolla poltettua autoa.”(Hysterinen).

Huhtasaari mainitsee blogissaan myös usein turvapaikanhakijoiden yhteydessä raiskaukset ja naisten turvattomuuden lisääntymisen (esim. Miljardi, MV). Toisinaan videoilla esitellään lisäksi konkreettisempia, havainnoillistavampia esimerkkejä turvapaikkasysteemin vaarallisuudesta: eräällä videolla Huhtasaari esimerkiksi kertoo Porissa tehdystä murhasta, jonka epäiltynä on seurakuntavaaleissa ehdolla oleva turvapaikanhakija (Tautiluokitus). Murhien ja raiskausten kaltaisten tekojen äärimmäisen rikollista luonnetta tuskin kovinkaan moni on käymässä kiistämään, ja tällaisia tapauksia on näin ollen verrattain helppo käyttää retoriikassa esimerkkeinä koko turvapaikkasysteemiä vastaan – mittakaavassa, jossa yksittäisen toimijan tai toimijajoukon tekemä rikos sälytetään koko viiteryhmän – turvapaikanhakijoiden yleisesti – harteille. Vertauskuvallisesti Raamattuun viitaten Huhtasaari puolusteleekin tiukkoja maahanmuuttokantojaan retorilla kysymyksellä: ”...et olisko kuningas Daavid katsonut päivääkään sellaista menoa, että vieraat kansat olisivat tulleet ja höynäyttäneet hänen valtakuntaansa, raiskanneet naisia tai muutoin keppostelleet heidän alueellaan?” (Ruotsi). Puhumalla maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden

yhteydessä jatkuvasti rikollisesta toiminnasta Huhtasaari kategorisoi Suomeen muualta tulleet epäilyttäväksi ja vaaralliseksi ihmisjoukoksi.

Osana maahanmuuttajiin liittyvää jyrkkää kategorisointia esimerkit ”onnistuneesta maahanmuutosta” näytetään pikemminkin poikkeuksina: jonkinlaisina harvinaisina yksittäistapauksina, jotka eivät suinkaan poista sitä varmana esitettyä seikkaa, että avoin maahanmuutto itsessään on yleisesti haitallista. Esimerkiksi käytyään mielestään erittäin onnistuneessa thaimaalaisessa hierronnassa Huhtasaari toteaa: ”... *silti mä en oo sitä mieltä että koska thai-hieronta niin rajat auki tai koska Zlatan niin rajat auki.*” (Sakko), ja toisessa yhteydessä niin ikään Ruotsin jalkapallomaajoukkueessa pitkään pelanneeseen, bosnialais-kroatialaissyntyiseen Zlatan Ibrahimovićiin viitaten: ”...*Siis eihän poliittisia päätöksiä voida - - tehdä tunteen perusteella tai yksittäistapauksen perusteella, että koska Zlatan, pitää pitää rajat auki. Koska löytyy joku tarina, mitä jatkuvasti näissä valtamedia kierrättää, näitä näitä tarinoita yksittäisistä - - turvapaikanhakijoista, ni sen perusteella pitää pitää rajat auki.*” (Tautiluokitus). Huhtasaarelle esimerkit maahanmuuttajien tekemistä rikoksista siis toimivat yleisenä todisteena nykyisen maahanmuuttopolitiikan vaarallisuudesta ja maahanmuuttajien katalista tarkoituksiperistä, kun taas esimerkit maahanmuuttajien menestyksestä ja sopeutumisesta yhteiskuntaan ovat hänelle harvinaisia yksittäistapauksia, poikkeuksia sääntöön.

Kuten jo poltettuja autoja sivuavasta kommentista voi päätellä, maahanmuuttoa koskevista turvallisuusuhkista puhuessaan ja maahanmuuton aiheuttamaa kriisiä hahmotellessaan Huhtasaari etsii mieluusti vertailukohteita muista Euroopan maista. Tarkastelemanani ajanjaksona useimmin mainitut valtiot, joissa maahanmuuton myötä tulleet uhkat ovat Huhtasaaren mukaan jo realisoituneet Suomea enemmän, ovat Ranska sekä naapurimaa Ruotsi. Erityisesti Ruotsin tilanne vaikuttaisi huolestuttavan Huhtasaarta, joka mm. metaforisesti puhuu Ruotsista tulevana ”*ensimmäisenä islamilaisena kansankotina*” (Ruotsi). Yhdistämällä pohjoismaiseen hyvinvointivaltioon viittaavan termin ”*islamilaisuuteen*” Huhtasaari antaa siis ymmärtää, että hyvinvointivaltiojärjestelmä ikään kuin laajenee liikaa ja sen varjolla aletaan pitämään huolta myös – tai pikemminkin ensisijaisesti – muualta tulleista. Tämä ei johda mihinkään hyvään, ja Huhtasaari näkeekin kehityksen menevän suuntaan, jossa syntyperäiset ruotsalaiset uhkaavat jäädä vähemmistöksi omassa kotimaassaan. Olennainen osa uhkakuvassa on myös vieraiden käyntänteiden – kuten esimerkiksi islamilaisen sharia-lain – rantautuminen ja vahvan jalansijan saavuttaminen ruotsalaisessa yhteiskunnassa. Eräällä videolla Huhtasaari pohdiskeleekin, aletaanko maahanmuuttopolitiikkaa länsinaapurissa kääntää rajoittavampaan suuntaan vasta

tilanteessa, jossa liki puolet väestöstä antaa tukensa sharia-lain toteutukselle: ”...*eli missä vaiheessa nämä eri kulttuuri ja ns. ei-ruotsalaiset rupeavat olee siinä määrin jo iso ryhmä, että et mä oon aina sanonuki joskus tälleen, et ruvetaanko siinä vaiheessa vasta jarruttelemaan, ku - - näitä sharia-lain kannattajia on 49 prosenttia?*” (Ylimielisyys). Näin puhuessaan Huhtasaaren voi nähdä rakentavan sitä usein hänen maahanmuuttopuheissaan toistuvaa narratiivista, jossa liberaali maahanmuutto johtaa ennen pitkää kantaväestön aseman kaventumiseen ja uhkaa jyrätä alleen länsimaisen kulttuurin. Puhumalla ”*ei-ruotsalaisten isosta ryhmästä*” Huhtasaari paitsi kategorisoi maahan tulevia lähtökohtaisesti ruotsalaisen yhteiskunnan ulkopuolelle jääviksi ja sopeutumaan kykenemättömiksi, myös asettaa voimakkaasti vastakkain kantaruotsalaisia ja muualta tulleita, tehden näistä kaksi toisilleen vastakkaista ja keskenään ikään kuin samasta elintilasta kilpailevaa ryhmää. Konkreettisine esimerkkeinä ruotsalaisen maahanmuuttopolitiikan uhkista Huhtasaarella on tapana usein mainita suurien ruotsalaiskaupunkien lähiöitä, joiden asukkaista huomattavan suuri osa on maahanmuuttajia – erityisesti silloin, jos noissa lähiöissä on ollut erilaisia levottomuuksia. Toisinaan luetteloon mahtuu lähiöiden ohella myös kokonaisia kaupunkeja: ”...*jos et sä halua Husbytä, Rinkebytä, Malmöä, Göteborgia Suomeen, niin älä sitten jatka tätä nykyistä politiikkaa!*” (Hysteerinen).

Huhtasaarelle Ruotsin lähiöongelmat ovat siis konkreettinen ja selkeä esimerkki kokonaisvaltaisesta maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmän toimimattomuudesta ja siitä yleisestä uhasta, jonka maahanmuuttajat länsimaille asettavat. Ajatusrakennelmalle keskeistä on, että nykyisen maahanmuuttoliitikan myötä samankaltaiset haasteet rantautuvat pian myös Suomeen. Tämä puolestaan johtaa Huhtasaaren mielestä jopa vieläkin katastrofaalisempaan tilanteeseen kuin mitä naapurimaassa – johtuen Suomen Ruotsiin verrattuna heikommista resursseista: ”...*koska Ruotsi on niin vauras maa, ni heillä on rahaa näihin Husby ja Rinkeby ja Göteborg ja Malmö, heillä on rahaa tämmöseen humanitaarisena ”suurvaltana” toimimiseen, et heillä on varaa tähän, mutta suomalaisillahan ei ole.*” (Hysteerinen). Ruotsi ja Suomi asettuvat siis Huhtasaaren puheissa synkän kohtalon puolesta verrannollisiksi (molempia koskevat avoimen maahanmuuton mukanaan tuomat turvallisuusuhkat) mutta toisaalta yhteiskunnallisen tilanteen myötä siinä mielessä kontrastipariksi, että Ruotsi näyttäytyy Huhtasaaren silmissä kantokyvyltään parempana ja varakkaampana maana, jolla siten on olemassa jonkinsorttinen edes teoreettinen potentiaali ottaa vastaan muualta tulevia ja kärsiä näiden mukanaan tuomat ongelmat, Suomen taas ollessa tähän täysin kykenemätön.

Korostaessaan muun Euroopan maahanmuutosta johtuvien ongelmien syvyyttä ja Suomeakin

lähestyvää uhkaa Huhtasaari hyödyntää retoriikassaan erilaisten levottomuuksia ja ongelma-alueita sivuavien esimerkkien ohella mieluusti myös puhujakategorioilla vakuuttamista. Tarkoituksena on tällöin osoittaa, että huoli maahanmuutosta on useiden korkeiden tahojen jakama ja siten legitiimi ja perusteltu. Huhtasaari tietääkin kertoa videoblogissaan mm. miten: ”*esimerkiks Ranskassa tää sisäisen turvallisuuden johtaja Patrick Calvar, hän on ihan suoraan sanonut että Ranska on sisällissodan partaalla*” (Mediakartelli), ja miten huolestuneisuutta on havaittavissa myös ruotsalaisten poliitiikkojen taholta: ”*...tosiaan kun se ruotsalainen puoluesihteer, kansanedustaja sano - - kun hän oli Suomessa vierailulla, Helsinki näyttää nyt siltä, miltä Tukholma näytti 15 vuotta sitten, joten jos - - nää samat valtapuolueet jatkaa, niin me ollaan 15:n vuoden päästä sitten samannäkönen kun Tukholma, ei kiitos, ei kiitos! Me halutaan estää tää kehitys, - - Suomen tie ei oo Ruotsin tie.*” (Rikosilmoitus). Ruotsalaispoliitikon esiintuoma uhkakuva ”*Helsingin näyttämisestä 15:n vuoden kuluttua Tukholmalta*” nousee esiin Huhtasaaren videoilla yleisemminkin, toimien tehokkaana osana uhkanarratiivia. Muutoksia poliittisiin linjauksiin on tämän narratiivin mukaisesti tehtävä hetimiten, sillä pian on jo liian myöhäistä: ”*Ja niinku mä oon sanonu, niin Helsinki näyttää nyt siltä kun Tukholma näytti 15 vuotta sitten. Joten meillä ei ole hirveen paljon aikaa.*” (Hysteerinen).

Huhtasaari viljelee videoblogeissaan useammassa yhteydessä maahanmuuttoon liittyen skenaariota, jossa jatkuva muualta tulleiden vastaanottaminen Suomeen (ja länsimaihin yleisesti) johtaa ”*väestön vaihtumiseen*” (mm. Heteromies). Tämän ajatuskaavion mukaisesti Lähi-idästä ja Afrikasta tuleva maahanmuuttajien määrä kasvaa niin suureksi, että he ikään kuin syrjäyttävät länsimaiden valtaväestön tuoden samalla mukanaan sellaisia ongelmia, jotka ennen pitkää johtavat jopa nykyisenlaisena tunnetun Euroopan tuhoon. Ainoastaan tiukan maahanmuuttopolitiikan Itä-Eurooppa tulee pysymään entisellään: ”*Niin no, täytyy sanoa että tällä menolla - - Eurooppa tuhoutuu semmosena kun se on, että Itä-Euroopan maat säilyy - -, et ne on vielä sadan vuodenkin päästä, Itä-Euroopan maat näyttää siltä miltä ne näyttää tänään, niinku Unkari esimerkiks tulee näyttää sadan vuoden päästäkin Unkarilta, mutta ei näytä Ruotsi eikä moni Euroopan maa, että ku se on vähän sellanen asia, että jos et sä halua asua Afrikassa tai Lähi-idässä, ni älä sitten siirrä väestöä sieltä, älä sitten siirrä heidän väestöä tänne ja vaihda väestö täällä.*” (Jeesus). Tällainen tuhon narratiivi on jo hyvin voimakasta retoriikkaa ja kelpaisi siten oivalliseksi esimerkiksi myös populistisista huonoista tavoista. Vastakkainasettelut ovat niin ikään erittäin jyrkkiä: tiukan maahanmuuttopolitiikan mailla on tulevaisuutta, avoimemman linjan mailla taas ei.

Performoidessaan ”*väestön vaihtumisesta*” aiheutuvaa kriisitilannetta Huhtasaari hyödyntää

retoriikassaan ajoittain myös ironiaa, esimerkiksi puhuessaan uskonnollisista käytänteistä: ”*Tieteks meillä Porissa ku meillä 2017 nyt alko uus valtuusto, niin kun oli - - kuntavaalit ohi, niin siellä jaettiin jokaiselle valtuutetulle Raamattu, kun me alotettiin meidän valtuustokausi, uusi valtuustokausi alko, niin meille jokaselle jaettiin Raamatut. Ajatelkaa jos Helsingissä olis jaettu Raamatut kaikille noille valtuutetuille, ni mitä siitä ois seurannu? Arvaapas? Noo, siellä varmaan jossain vaiheessa sitten jaetaan Koraanit.*” (Ylimielisyys). Huhtasaari näkee maahanmuuttajaväestön määrän kasvamiseen sisältyvän olennaisesti tilanteen, jossa vaihtoon lähtee paitsi väestö, myös länsimainen kulttuuri ja kristillinen uskonto. Pohtimalla sitä, miten Helsingin valtuustossa Raamattu-lahjoihin olisi reagoitu (Porissa ne kaikesta päätellen on otettu mukisematta vastaan) ja tulemalla saman videon jälkipuoliskolla siihen tulokseen, että moisesta olisi seurannut ”*hirveä älämölö*” Huhtasaari antaa myös ymmärtää kristillisten uskontokäsitysten jo olevan lentämässä maan pääkaupungissa romukoppaan, mille hän myös avoimesti nimeää syyksi monikulttuurisuuden. Ajatukseen nykyisenlaisen Euroopan tuhosta eivät siis sisälly pelkästään konkreettiset turvallisuusuhat vaan myös kulttuurinen rapautuminen.

Yleisesti lähestyvän tuhon narratiivi elää vahvana läpi tarkastelemieni videoiden, ja metaforisesti Huhtasaari tituleeraakin maahanmuuttoa mm. ”*Euroopan kohtalonkysymykseksi*” (Mediakartelli). Keskeinen osa tätä narratiivia on myös vaatimus nopeille toimille: tuho häämöttää edessä, mutta on vielä estettävissä ripeällä ja oikein kohdistetulla toiminnalla. Kyse on eräänlaisesta armottomasta eloonjäämistäistelusta, jossa kaikkia ei voida pelastaa. Siksi prioriteetiksi on otettava ”*omat kansat*”: ”*Meidän pitää olla realisteja ja pitää huolta omista kansoistamme, pelastetaan Eurooppa, kun me emme kuitenkaan voi pelastaa - - Afrikkaa eikä Lähi-itää, niin pelastetaan Eurooppa, pelastetaan omat maamme, se on ainoa mikä me realistisesti voidaan tehdä. Yhteistyötä kyllä, mutta pelastetaan Eurooppa, Eurooppa on ihan oikeesti romahtamisen partaalla monissa maissa.*” (Maahanmuuttokeskustelu). Narratiivissa kontrastipariksi asettuvat siis vielä pelastettavissa oleva Eurooppa sekä jo tuhoon tuomitut ja avun ulottumattomissa olevat Afrika ja Lähi-itä. Ratkaisu ”*omien kansojen*” pelastukseen on Huhtasaarelle luonnollisesti nykyistä tiukempi maahanmuuttopolitiikka. Humanitaarisen maahanmuuton kokonaan lopettamisen kannalla (mm. Rikosisilmoitus) oleva Huhtasaari esittääkin ratkaisuksi paluuta ”*80-luvun maahanmuuttopolitiikkaan*”: ”*Normaali maahanmuuttopolitiikka on sitä että se ei ole massasiirtolaisuutta, humanitaarista massasiirtolaisuutta, normaali maahanmuuttopolitiikka on semmonen mitä me olemme tehneet 80-luvulla eli on, eli ihminen voi muuttaa johonkin, mennä naimisiin, adopotoida, opiskelemaan, töihin, normaalia maahanmuuttopolitiikkaa.*” (Maahanmuuttokeskustelu). Puhuessaan tiukemmasta maahanmuuttopolitiikasta ”*normaalina*”

Huhtasaari kategorisoi tehokkaasti nykyisiä maahanmuuttopoliittisia linjauksia, etenkin humanitaariseen maahanmuuttoon liittyen, joksikin poikkeukselliseksi ja epänormaaliksi. Pelastuminen ja täydelliseltä tuholta välttyminen edellyttää tällöin nimenomaan paluuta ”normaaliin”: ”80-luvun maahanmuuttopolitiikka oli todella hyvä ja siihen pitäs, semmonen, semmonen takasin kiitos!” (Sanaton).

7.4 YHTEENVETO: LAURA HUHTASAARI JA POPULISTINEN KRIISIN, ROMAHDUKSEN TAI UHKAN PERFORMOINTI

Tämän analyysiluvun aiheena on ollut Moffittin populistisen tyylin kolmas ja viimeinen piirre, eli erilaisten kriisien, romahduksien ja uhkien performointi. Huhtasaaren videoblogeissa kriisit, romahdukset ja uhat näyttelevät tärkeää roolia, ja niitä nostetaan erilaisissa muodoissa jatkuvasti esiin. Huhtasaari tarkkailee maailmaa usein varsin negatiivisista lähtökohdista käsin, esittäen nyky-yhteiskunnan olevan joko jo tällä hetkellä tai sitten lähitulevaisuudessa katastrofaalisessa tilassa. Toisinaan aikaa muuttaa kurssia esitetään vielä olevan, mutta koskaan sitä ei ole paljon.

Yksi tärkeimmistä ja eniten esiintyvistä nykymaailman uhkatekijöistä Huhtasaaren videoblogeissa on Euroopan unioni. Vahvasti eurospektinen Huhtasaari piirtää puolueen linjalleen uskollisesti kuvaa Euroopan unionista yhteisönä, josta loppuviimein on sen jäsenmaille (erityisesti nettomaksajille) enemmän harmia kuin hyötyä. Huhtasaari näkee EU:n vastavoimana itsenäisille kansallisvaltioille, ylikansallisen rakennelmana jonka päämäärä on alistaa jäsenvaltiot määräysvaltansa alle ja rapauttaa näiden suvereniteettia vähä vähältä. Yhteisvaluutta euro on Huhtasaaren mukaan ollut talouden ja teollisuuden kannalta siinä mukana oleville maille suuri virhe, ja oikeusvaltioperiaatteen saralla hän näkee unionin kiristävän ja kiusaavan sen virallisten linjausten kanssa eri mieltä olevia jäsenmaita. Oleellista Huhtasaaren EU:ta koskevalle uhkanarratiiville on myös, että erityisesti Suomen kaltaiset pienet jäsenmaat menettävät unionijäsenyyden myötä sen vähänkin päätäntävällän, joka niillä muutoin olisi.

Toinen usein Huhtasaaren videoblogeissa esiin nouseva uhkatekijä koskee sananvapauden tilaa Suomessa ja länsimaisissa yhteiskunnissa ylipäätään. Huhtasaaren mielestä nykypäivänä liberaaleja poliittisia linjauksia ja arvoja kritisoivaa mielipiteenilmaisua on vakavalla tavalla rajoitettu, eivätkä kansalaiset ylipäänsä enää edes tiedä, mitä saa sanoa ja mitä ei. Vallitseva trendi on Huhtasaaren mielestä tyhjistä loukkaantuminen, joka rikosoikeudellisesti konkretisoituu hänen epäreiluna ja

kohtuuttomana pitämässään vihapuhelainsäädännössä eli käytännössä katsoen kansanryhmää vastaan kiihottamista koskevan lain käytännön soveltamisessa. Huhtasaari tuo videoillaan jatkuvasti esiin konkreettisia esimerkkejä tapauksista, jotka hänen mielestään kielivät sananvapauden rapautuneesta tilasta, sekä uumoilee asioiden menevän entistä pahempaan suuntaan lähitulevaisuudessa. Keskeinen väite Huhtasaaren videoilla on, että sananvapauden nojalla tulisi loukkaavankin puheen olla sallittua.

Kolmantena isona uhkatekijänä Huhtasaaren videoblogeissa näyttäytyy muslimimaista länsimaihin suuntautuva maahanmuutto. Huhtasaari maalaa videoillaan kuvaa eri kulttuureista tulevasta maahanmuutosta ylipäätään mahdottomana ja kaaosta aiheuttavana konseptina. Islamilaisista maista tulevat turvapaikanhakijat ja maahanmuuttajat ovat Huhtasaarelle ennen kaikkea turvallisuusriski, joka konkretisoituu mm. raikausten, poltettujen autojen ja jopa murhien muodossa, ns. ”hyvien maahanmuuttajien” ollessa harvinaisia poikkeustapauksia. Maahanmuuton aiheuttama uhka on Huhtasaaren mielestä realisoitunut Suomea pahemmin monissa muissa Euroopan maissa, mutta häilyy selkeästi myös Suomen yllä. Kaikkiaan Huhtasaari näkee lisääntyvän muslimimaista lähtevän maahanmuuton tuhoavan länsimaista kulttuuria ja yhteiskuntarauhaa, johtaen ennen pitkää väestön vaihtumiseen ja jopa länsimaisten yhteiskuntien kokonaisvaltaiseen tuhoon.

8. LOPUKSI

Laura Huhtasaaren youtubessa julkaisemat videoblogit tarjoavat yleisesti ottaen mielenkiintoisen näkymän Huhtasaaren ajatusmaailmaan ja niihin ideologisiin lähtökohtiin, joiden pohjalta hän politiikkaa tekee. Tämän ohella videot tuovat ilmi myös sitä retoristen keinojen arsenaalia, johon tukeutuen Huhtasaari puolustaa näkemyksiään ja toisaalta kyseenalaistaa muunlaisia ajattelutapoja. Videot on kuvattu Huhtasaaren omista lähtökohdista käsin niin, että hän itse päättää aiheet, joita niillä käsittelee sekä mahdolliset kysymykset, joihin niillä vastaa, kuten myös esimerkiksi sen, minkä pituisia videot ovat ja miten paljon mitään aihetta sivutaan. Tällainen vapaamuotoisuus tekee videoiden sisällöstä vahvasti Huhtasaaren itsensä näköistä, ja todistaa osaltaan esimerkiksi sitä, mitkä poliittiset teemat ovat Huhtasaarelle kaikista tärkeimpiä ja mitkä herättävät hänessä eniten ärtymystä, turhautumista ja suuttumusta. Vaikka videot onkin yleisesti ottaen kuvattu varsin epävirallisissa olosuhteissa kotona tai muuten vapaa-ajalla, niiden sisältö on kautta linjan poliittista, minkä tähden ne tarjoavat kiinnostavan ikkunan nimenomaan Huhtasaaren poliittisiin linjauksiin ja niihin asioihin, joita hän poliitikkona pyrkii ajamaan eteenpäin ja joihin hän haluaa vaikuttaa.

Aihealueellisesti videot vastaavat hyvin sitä kuvaa, joka Huhtasaaren politiikasta median kautta välittyy. Huhtasaari on profiloitunut julkisuudessa ennen kaikkea kovan linjan maahanmuuttokriitikkona, euroskeptikkona ja arvokonservatiivina, ja näihin lähtökohtiin pohjautuvat näkemykset toistuvat videoilla tiuhaan tahtiin. Tutkielmassa käytetty analyysimateriaali on verrattain laaja – 25 videota – mutta aineistossa hiukkaakaan syvemmin käsiteltyjen aiheiden repertuaari melko suppea. Eniten käsitelty teema videoilla ovat maahanmuuttopolitiikka ja maahanmuuttajat, jotka ovat pääaiheena useimmissa tarkastelemisani videoissa. Lisäksi Huhtasaari puhuu paljon Euroopan unionista, sananvapaudesta, erilaisten poliittisten toimijoiden mielestään eriarvoisesta kohtelusta, arvokysymyksistä koskien erityisesti sukupuolen moninaisuuteen ja seksuaalivähemmistöihin liittyviä teemoja sekä erilaisesta kieroilusta, tekopyhydestä ja naiiviudesta, johon hänen mielestään hänen poliittiset vastustajansa syyllistyvät. Yleisesti samat aiheet toistuvat videolta toiseen ainakin tarkastelemani aineiston kohdalla, joka käsittää videoblogimateriaalia noin puolen vuoden ajalta, keväältä 2018 syksyyn 2018. Vahva painotus juuri näihin tiettyihin aiheisiin tuskin on kovinkaan yllättävä: Huhtasaaren käsittelemät teemat ovat pitkälti sellaisia, jotka yleisestikin linkitetään vahvasti perussuomalaiselle puolueelle tärkeiksi asiakysymyksiksi ja joiden kohdalla perussuomalaiset ovat profiloituneet selkeillä ja erottuvilla mielipiteillä. Ottaen huomioon videoiden kommentointimahdollisuuden, nämä aihealueet vaikuttaisivat myös olevan sellaisia, jotka kiinnostavat Huhtasaaren videoiden katselijakuntaa.

Kaikki Benjamin Moffittin lanseeraaman populistisen tyylin kolme ydinpiirrettä realisoituvat Huhtasaaren videoblogien retoriikassa varsin selkeästi. Huhtasaari performoi populistista tyyliä videoillaan useisiin erilaisiin retorisiin tehokeinoihin tukeutuen. Arja Jokisen esittelemien retoristen tehokeinojen kirjosta osaa Huhtasaaren puheista on havaittavissa enemmän, toisia taas vähemmän. Jonkin verran tehokeinojen käyttö vaihtelee videoilla käsitellyistä aiheesta riippuen. Esimerkiksi kvantifiointia Huhtasaari hyödyntää paljon puhuessaan maahanmuutosta – konkreettisten lukujen avulla hän pyrkii osoittamaan, miten kallista maahanmuutto nykyisellään on ja toisaalta mihin kaikkeen muuhun samat rahasummat voitaisiin käyttää, sekä lisäksi miten Suomen kantokykyyn nähden kohtuuttoman suuria määriä maahanmuuttajia Huhtasaaren mielestä Suomeen saapuu. Esimerkiksi metaforia ja sanontoja Huhtasaari puolestaan viljelee puheissaan mieluiten kritisoidessaan poliittisia vastustajiaan ja pyrkiessään osoittamaan näiden toiminnan järjettömyyden, lyhytnäköisyyden ja turmiollisuuden. Useimpia tutkielmassa esiin nostettuja retorisia keinoja Huhtasaari kuitenkin hyödyntää useissa eri yhteyksissä varsin paljon, eikä yksikään retorinen keino ole tiukasti sidottu vain yhteen videoilla käsiteltyyn teemaan.

Moffittin populistisen tyylin ensimmäinen ydinpiirre on kansan ja eliitin välinen vastakkainasettelu, jota tässä tutkielmassa Laclaun ajattelun avulla on laajennettu koskemaan myös muita me-muut -dikotomioita yleisesti. Tarkastelemani aineiston jokaisessa videossa erilaiset vastakkainasettelut ovat vahvasti läsnä. Huhtasaari vaikuttaisi hahmottavan poliittista ja yhteiskunnallista kenttää varsin ehdottomien joko-tai -asetelmien kautta, ja usein nämä asetelmat kilpistyvät selkeäksi me vastaan muut -tyyliseksi kahtiajaoksi, jossa oma puoli osoitetaan selkeästi hyväksi, rehelliseksi ja oikeassa olevaksi, ja vastapuoli puolestaan näyttäytyy pahana, kierona ja todellisuutta väärin hahmottavana.

Vastakkainasetteluita esiintyy videoilla useissa eri muodoissa. Kotimaan puoluepolitiikan saralla vastapuoliksi videoilla nousevat Huhtasaaren oma puolue perussuomalaiset ja kaikki muut eduskuntapuolueet, joista ensimmäisen Huhtasaari esittää Suomen valtion ja tavallisten suomalaisten etua ajavaksi poliittiseksi voimaksi, jälkimmäiset omaa etua tavoitteleviksi kieroilijoiksi. Toiseksi tärkeäksi eliittiviholliseksi videoblogeissa nousee puolueellinen ja ”toisinajattelijoita” syrjivä valtamedia, jonka vastapuolena Huhtasaari näkee jälleen paitsi perussuomalaiset, myös kansallismieliset ja konservatiiviset toimijat ylipäättään. Eliittirakenteiden ohella Huhtasaaren videoilla asetetaan usein myös väestöä vastakkain, jolloin me-muut -asetelma rakentuu kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien kautta: tällöin maahanmuuttajat esitetään länsimaiseen yhteiskuntaan sopeutumiskyvyttömänä ja yhteiskunnan varoja kuluttavana taakkana, kantasuomalaisten taas ollessa kärsivä osapuoli, jonka hyvinvoinnista huolehtiminen jää maahanmuuttajien paapomisen jalkoihin. Neljäs selkeä vastakkainasettelu Huhtasaaren videoilla on yleisesti liberaalien ja konservatiivisten toimijoiden välinen, ja sen puitteissa liberaaleista piirretään kuvaa naiiveina ja tunteisiin vetoavina moraalinvartijoina, kun taas konservatiivit ovat rationaalisempia ja todellisuudessa myös liberaaleja avarakatseisempia.

Vastakkainasetteluita videoblogeissaan rakentaessaan Huhtasaari hyödyntää laajasti erilaisia retorisia keinoja. Yksi eniten käytetyistä retorisista keinoista vastakkainasetteluiden yhteydessä vaikuttaisi olevan kontrastiparien luominen: Huhtasaari liittää itselleen mieluisaan vaihtoehtoon erilaisia positiivisia määreitä, ja vastaavasti yhdistää sen vastakohtana pitämäänsä asiaan päinvastaisia, negatiivisia piirteitä. Kontrastiparien luomisesta on kysymys esimerkiksi tilanteessa, jossa perussuomalaisista puhutaan kansaa kuuntelevana ja ihmisläheisenä puolueena, ja vastaavasti muut eduskuntapuolueet esitetään elitistisinä ja tavallisista ihmisistä vieraantuneina. Kontrastiparit ovat varsin ilmeinen tapa korostaa voimakkaita vastakkainasetteluita. Toinen retorinen keino, jota

Huhtasaari hyödyntää runsaasti vastakkainasetteluiden yhteydessä, on kategorisointi, jonka puitteissa johonkin asiaan tai ilmiöön liitetään tietynlaisia ominaisuuksia, eli luodaan tarkasti määriteltyjä kategorioita, jotka kuvaavat jotain asiaa. Retorisena keinona tämä on sukua kontrastiparien luomiselle: esimerkiksi juuri ihmisläheisyyden toistuva liittäminen yhteen perussuomalaisuuden kanssa kategorisoi perussuomalaisia tavallisen kansan puolueeksi. Usein kategorisoinnit ovat Huhtasaaren puheissa melko armottomia, poliittisia vastustajia kategorisoidaan suorasanaisesti esimerkiksi epärehellisiksi, naiiveiksi ja itsekkäiksi. Kontrastiparien ja kategorisointien ohella Huhtasaari hyödyntää vastakkainasettelun retoriikassaan runsaasti myös erilaisia havainnollistavia esimerkkejä, joiden avulla luodaan vakuuttavuutta omaan argumenttiin ja esitetään konkreettisia todisteita sitä tukemaan. Esimerkiksi luettelemalla erilaisia valtamediassa vähälle uutisoinnille jääneitä aiheita Huhtasaari pyrkii osoittamaan median puolueellisuuden ja siten sen aseman ”toisinajattelijoiden” vastapuolena. Kontrastiparien, kategorisointien ja havainnollistavien esimerkkien ohella Huhtasaaren vastakkainasettelun retoriikassa vilahtelevat myös lukuisat muut retoriset tehokeinot, kuten esimerkiksi hänen sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöistä puhuessaan ironia ja maahanmuuttajien kohdalla kvantifiointi, sekä vähemmässä määrin mm. sanonnat, metaforat ja useiden tahojen oikeutus.

Moffittin populistisen tyylin toinen ydinpiirre ovat ns. huonot tavat, eli käytännössä perinteiseen poliittiseen käyttäytymismalliin sopimattomat ja siitä poikkeavat ulostulot. Tällaisia huonoja tapoja on Huhtasaaren videoblogien retoriikasta löydettävissä runsaasti, mitä osittain voi tosin selittää videoiden vapaamuotoinen formaatti. Huhtasaari tosin yleisestikin on tullut tunnetuksi räiskyvästä ja suorasukaisesta ilmaisustaan, joten populistiset huonot tavat ovat hänen ilmaisulleen epäilemättä myös tyypillinen ominaisuus. Huhtasaari esiintyy mieluusti suorasanaisesti ja pyrkii luomaan itsestään kuvaa rehellisenä realistina, joka sanoo asiat kaunistelematta ja kuten ne ovat. Huhtasaari pyrkii profiloitumaan myös ns. hegemonian haastajaksi, joka puhuu sellaisistakin asioista joista nyky-yhteiskunnassa hänen mukaansa ”ei saisi puhua”. Huonoja tapoja on havaittavissa läpikäymästäni videoaineistosta kautta linjan, ja erityisen paljon ne korostuvat silloin, kun Huhtasaari on jostakin aiheesta poikkeuksellisen kiihtynyt ja ärtynyt.

Huhtasaaren kohdalla populistiset huonot tavat realisoituvat nimenomaan värikkään ja kärjistävän ilmaisun muodossa. Useissa yhteyksissä Huhtasaari käyttää erityisesti poliittisista vastustajistaan hyvin epäkorrektia kieltä, antaen ymmärtää näiden aiheuttavan esimerkiksi yhteiskunnallista tuhoa ja vievän Suomea totalitaristista hallintojärjestelmää kohti. Huhtasaarella on videoillaan taipumusta myös lennokkaaseen ja liioittelevaan kerrontaan, jonka puitteissa hän puhuu esimerkiksi

kansallismielisten ja muiden ”toisinajattelijoiden” vainosta vetäen yhteyksiä äärimmilleen vietyinä jopa nykytilanteen ja Natsi-Saksan juutalaisten kokemusten välille. Tutkielmassa on tarkemmin käsitelty Huhtasaaren viljelemiä huonoja tapoja muutaman esimerkkitapauksen kautta, mutta huomionarvoista on, että populistiset huonot tavat ovat olennainen osa Huhtasaaren videoblogien ilmaisua jatkuvasti ainakin niiden videoblogien osalta, jotka kuuluivat tarkasteluaineistooni. Usein huonot tavat pulpahtelevat videoilla pintaan esimerkiksi yksittäisten, rajujen sanavalintojen ja rinnastusten muodossa.

Huhtasaaren videoblogeilla esiintyvät huonot tavat yhdistyvät useisiin erilaisiin retorisiin keinoihin. Jo vastakkainasetteluiden kohdalla paljon esiintynyttä kategorisointia löytyy runsaasti myös huonojen tapojen yhteydestä. Kategorisointien avulla Huhtasaari maalaa kuvaa esimerkiksi poliittisista vastustajistaan epädemokraattisina toimijoina, joiden linjaukset ovat yhdistettävissä jopa erilaisiin autoritaarisiin hallintoihin. Huhtasaari luo videoillaan myös jyrkkiä kategorioita esimerkiksi sukupuolia ja sukupuolirooleja koskien: esimerkiksi feministisiä ajatuksia kannattavat miehet hän kategorisoi suoralta kädeltä ”puolimiehiksi”, jotka ovat ikään kuin liian herkkiä ja liikaa feministinaisten talutusnuorassa ollakseen todellisia ja kunnollisia miehiä. Yleisesti kategorisoinnit mahdollistavat huonojen tapojen mukaiset ulostulot hyvin, sillä niiden kautta tiettyyn ryhmään tai asiaan saadaan liitettyä voimakkaasti tietynlaisia, helposti äärimmille vietyjä ja epämarteleuvia piirteitä. Kategorisointien ohella erityisen paljon hyödynnetty retorinen keino Huhtasaaren huonojen tapojen ilmaisussa ovat myös erilaiset ääri-ilmaisut, joiden kautta Huhtasaarella on tapana luoda sanomisiinsa värikkyyttä ja ehdottomuutta. Useassa yhteydessä videoillaan Huhtasaaren voi esimerkiksi kuulla valittelevan sitä, miten konservatiiveilla ja kansallismielisillä ei ole enää yhtään mitään oikeuksia ja heitä voi kohdella aivan miten hyvänsä, sekä miten nykyään kaikki tehdään erilaisten vähemmistöjen ehdoilla. Tällä tavoin ääri-ilmaisuja viljelemällä Huhtasaari tekee pesäeroa yleensä politiikassa tyypilliseen maltilliseen kielenkäyttöön sekä värittää sanottavaansa kuulostamaan kiireellisemmältä, ajankohtaisemmalta ja vakavammalta kuin miltä se ilman ääri-ilmaisuja kuulostaisi. Kolmantena paljon esiintyvänä retorisenä keinona huonojen tapojen yhteydessä voisi mainita erilaiset narratiivirakenteet, joiden avulla Huhtasaari kokoaa yhteen ajatuksiaan ja näkemyksiään eräänlaiseksi jatkumolliseksi kertomukseksi, jossa usein on brutaaleja piirteitä – kuten vaikkapa hänen puhuessaan vasemmiston harjoittamasta totalitarismista ja vainosta. Myös useita muita retorisia keinoja esiintyy Huhtasaaren videoiden huonojen tapojen yhteydessä, kuten esimerkiksi erilaisten metaforien käyttöä, omakohtaisiin kokemuksiin vetoamista ja konkreettisten esimerkkien hyödyntämistä.

Moffittin populistisen tyylin kolmas ja viimeinen ydinpiirre on kriisin, romahduksen ja uhkan performointi. Huhtasaaren videoblogien retoriikassa kriisit, romahdukset ja uhkat ovat läsnä jatkuvasti. Huhtasaarelle ominaista on piirtää nykyhetkestä erittäin pessimististä kuvaa, jonka mukaisesti yhteiskunta on pahasti rappiolla ja menemässä koko ajan huonompaan suuntaan. Tulevaisuudessa hämmöttävät erilaiset kauhuskenaariot, jotka tulevat realisoitumaan, mikäli kehityksen suuntaa ei käännetä. Huhtasaari antaa videoillaan toistuvasti ymmärtää, että radikaali muutos nykyiseen asiointilaan voi vielä pelastaa yhteiskunnan tuholta ja katastrofeilta, mutta edellytyksenä tälle on, että muutos tapahtuu mahdollisimman pikaisesti. Muutoksen eteenpäinviejiksi hän luonnollisesti nimeää joko perussuomalaisen puolueen tai kansallismieliset konservatiiviset voimat ylipäätään.

Kriisejä, romahduksia ja uhkia performoidaan Huhtasaaren videoblogeissa useiden erilaisten aihealueiden tiimoilla. Eurospektikkona tunnetulle Huhtasaarelle yksi suurimmista uhista on luonnollisesti Euroopan unioni, josta hän toistuvasti puhuu videoillaan varsin kielteiseen sävyyn. Huhtasaari näkee unionin kaventavan jäsenmaidensa suvereniteettiä, jyräävän erityisesti pienempien jäsenmaiden näkemysten yli sekä rankaisevan kohtuuttomasti niitä jäsenmaita, jotka eivät noudata EU-eliitin linjauksia sisäpolitiikassaan. Toinen tärkeä uhkakuvana Huhtasaaren videoilla koskee puolestaan sananvapauden rajoittamista, jonka Huhtasaari näkee olevan nyky-yhteiskunnassa käynnissä vasemmistolaisten ja liberaalien toimesta. Huhtasaaren mielestä ollaan ajautettu tilanteeseen, jossa mitään ei uskalla sanoa ja kaikesta voi seurata kurinpidollisia toimenpiteitä – erityisesti äänenlausutuista ”hegemonian” vastaisista mielipiteistä. Kolmantena tärkeänä uhkakuvana Huhtasaaren videoilla nousee esiin islamilaisista maista länsimaihin suuntautuva maahanmuutto, joka Huhtasaaren mielestä ajaa länsimaisia yhteiskuntia turvattomuuden tilaan. Avoimen maahanmuuttopolitiikan myötä Huhtasaaren mukaan pahimmillaan käy niin, että koko eurooppalainen kulttuuri rapautuu ja länsimainen yhteiskunta tuhoutuu lopullisesti.

Uhkia ja kriisejä performoidessaan Huhtasaari käyttää apunaan monia retorisia keinoja. Jo kahden muunkin populistisen tyylin ydinpiirteen yhteydessä runsaasti hyödynnetyt kategorisoinnit, konkreettiset havainnollistavat esimerkit sekä erityisesti uhkakertomusta luovat narratiivirakenteet ovat tiiviisti läsnä Huhtasaaren kriisejä koskevassa retoriikassa. Muista retorisisista keinoista Huhtasaari suosii kriisien ja uhkien kohdalla mieluummin esimerkiksi tosiasiapuhetta, retorista keinoa jonka puitteissa kuvaus jostain asiasta pyritään saamaan näyttämään vastaansanomattalta ja ilmeiseltä tosiasialta. Tällaista tosiasiapuhetta ovat esimerkiksi Huhtasaaren puheet siitä, miten

maatalous tulee Suomesta loppumaan, koska EU ei pidä sitä kannattavana. Tosiasiapuheen vaihtoehdottomuus ja kiistanalaisista ja tuulesta temmatuistakin asioista raportoiminen ilmeisinä faktoina saavat kriisi- ja uhkatilanteet kuulostamaan kauhuskenaarioiden sijaan tapahtuvalta ja väistämättömältä todellisuudelta. Usein Huhtasaaren voi nähdä uhkaretoriikassaan viljelevän retorisenä keinona myös esimerkiksi kvantifiointia eli numeroiden kautta tapahtuvaa määrällistämistä, joka tuo ikään kuin konkreettisuutta ja täsmällisyyttä maalattuihin uhkakuviiin. Esimerkiksi kertomalla miten paljon autoja ruotsalaisissa lähiöissä on palanut tai millaisia sakkosummia kansanryhmää vastaan kiihottamisesta on langetettu Huhtasaari korostaa tilanteiden hälyttävyyttä numeerisesti. Uhkaretoriikkaa tehostetaan Huhtasaaren videoilla vielä lisäksi esimerkiksi metaforien käytön kautta, joiden avulla kuvattuun tilanteeseen voidaan saada lisää ehdottomuutta ja sitä kyetään ikään kuin sitomaan laajempaan yhteyteen vertauksenomaisesti. Esimerkiksi Suomesta puhuminen EU:n provinssina ja siirtomaavaltiona alleviivaa Huhtasaaren EU-narratiivin punaista lankaa, eli ajatusta itsenäisyydestä, jonka Suomi unionin jäsenmaana on menettämässä. Samalla tällainen metaforinen ilmaisu rinnastaa EU:n toimintatapoja suoraan kolonialismiin. Samaan tyyliin esimerkiksi Huhtasaaren puheet Ruotsista ensimmäisenä islamilaisena kansankotina synnyttävät miellelyhtymiä hyvinvointiyhteiskunnasta, jonka maahanmuutto turmelee ja jonka turvaverkostolla ennen pitkää tullaan pitämään pystyssä pelkkää islamistista kulttuuria. Metaforien käyttö nimenomaan uhkaretoriikan yhteydessä nostaa siis ikään kuin esiin erilaisia skenaarioita, joiden avulla pelotella kuulijoita tapahtumien oletetusta loppupisteestä. Vielä useat muutkin retoriset keinot nousevat esiin Huhtasaaren uhkaretoriikan yhteydessä, uhkia ja kriisejä konstruoidessaan hänen voi havaita nojautuvan myös mm. puhujakategorioilla vakuuttamiseen, omakohtaiseen kokemukseen ja ironiaan.

Kokonaisvaltaisesti Huhtasaaren videoblogeissaan hyödyntämä erilaisten retoristen tehokeinojen skaala on varsin laaja ja monipuolinen. Huomionarvoista on kuitenkin, että tietyt retoriset keinot toistuvat ainakin analysoimassani videomateriaalissa toisia useammin. Aiheesta riippumatta Huhtasaari esimerkiksi vaikuttaisi mielellään tukeutuvan retoriikassaan kategorisointeihin, konkreettisiin esimerkkeihin, narratiivirakenteisiin, ääri-ilmaisuihin, kvantifointiin, omakohtaiseen kokemukseen, kontrastipareihin ja ironiaan. Sitä vastoin tietyt retoriset keinot, kuten esimerkiksi me-retoriikka, sanonnat ja itsestäänselvyyksiin vetoaminen ovat Huhtasaaren puheissa vähemmän käytössä olevia retorisia keinoja. Syy tiettyjen retoristen keinojen suurempaan esiintymiseen voinee osittain olla videoiden vapaamuotoisuudessa ja epävirallisuudessa, joka ehkä houkuttelee nimenomaan tietynlaisten retoristen keinojen, esimerkiksi ääri-ilmaisujen ja ironian, ahkerampaan hyödyntämiseen. Toisaalta kyse on varmasti myös yksinkertaisesti Huhtasaarelle ominaisesta

ilmaisusta, johon luonnollisena osana liittyvät tietyt retoriset elementit joitakin toisia voimakkaammin.

Tässä tutkielmassa käytetty aineisto on kokonaisuudessaan sosiaalisesta mediasta peräisin. Näin ollen tutkimustulokset tarjoavat näköalan nimenomaan Laura Huhtasaaren populistiseen retoriikkaan ja tapoihin performoida populistista tyyliä sosiaalisen median ympäristössä, tarkemmin sanottuna videoblogeissa. Kyse ei ole siis Huhtasaaren retoriikan tai populistisen tyylin kokonaisvaltaisesta analyysistä kaikissa olosuhteissa, mikä on syytä ottaa huomioon tutkimustuloksia tarkasteltaessa. Youtube-videot ovat vain yksi niistä monista kanavista, joiden kautta Huhtasaari viestii poliittisia näkemyksiään ja ideologisia linjauksiaan. Youtuben ohella Huhtasaari vaikuttaa aktiivisesti lukuisilla muilla sosiaalisen median alustoilla, minkä lisäksi hän toki esiintyy tiiviisti myös perinteisessä mediassa sekä virallisemmissä poliittisissa ympyröissä esimerkiksi europarlamenttityönsä ja puoluetoimintansa kautta. Esimerkiksi puoluetapahtumissa pidettyjen puheiden, parlamentissa käytettyjen puheenvuorojen ja sosiaalisen median ulostulojen välillä Huhtasaaren retoriikka saattaa vaihdella selkeästi, samoin kuin hänen kulloisessakin tilanteessa hyödyntämänsä retoriset keinot. Retoriikka ei koskaan tapahdu tyhjiössä vaan on aina suhteessa siihen ympäristöön ja kontekstiin, jossa puheteko toteutetaan, kuten myös siihen yleisöön, jonka tiedetään tai oletetaan ulostuloa seuraavan.

Tulevan tutkimuksen kannalta mielenkiintoista voisikin olla vertaileva tarkastelu esimerkiksi juuri Huhtasaaren (tai yhtä hyvin jonkun toisen perussuomalaisen poliitikon) sosiaalisessa mediassa ja virallisemmissä yhteyksissä käyttämän retoriikan ja retoristen keinojen välillä, samoin kuin sen tarkastelu, miten yhden poliitikon populistisen tyylin performointi mahdollisesti vaihtelee kontekstista riippuen. Yhtä lailla vertaileva tutkimus koskien useamman tunnetun perussuomalaisvaikuttajan retoriikkaa ja populistista tyyliä jollain tietyllä sosiaalisen median alustalla (vaikkapa youtube, twitter tai facebook) voisi tarjota kiinnostavia näkökulmia niihin tapoihin, joilla nykypäivänä populistisia linjauksia vedetään sekä miten populistinen retoriikka ja tyyli ilmenevät avainasemissa olevien populistipoliitikkojen ulostuloissa nimenomaan sosiaalisessa mediassa. Tietysti on aina hyvä tarkastella myös muidenkin kuin korkeissa asemissa toimivien poliitikkojen ilmaisua ja retoriikkaa: populistisen tyylin ja populistisen retoriikan havainnoinnin ei suinkaan tarvitse rajoittua pelkkiin puolueisiin tai puoluepoliittisiin toimijoihin, vaan laajemmat tutkimukset populistisesta tyylistä ja retoriikasta muissakin yhteyksissä ovat aina paikallaan. Kaiken kaikkiaan populistinen tyyli ja populistinen retoriikka lienevät aihealueita, joista löytyy ammennettavaa tutkimuksen saralla runsain mitoin jatkossakin.

9. LÄHTEET

Albertazzi, Daniele & McDonnell, Duncan (2008a) Conclusion: Populism and Twenty-First Century Western European Democracy. Teoksessa Albertazzi, Daniele & McDonnell Duncan (toim.), *Twenty-First Century Populism: The Spectre of Western European Democracy*. Palgrave McMillian UK, 217-223.

Albertazzi, Daniele & McDonnell, Duncan (2008b) Introduction: The Sceptre and the Spectre. Teoksessa Albertazzi, Daniele & McDonnell Duncan (toim.), *Twenty-First Century Populism: The Spectre of Western European Democracy*. Palgrave McMillian UK, 1-11.

Aristoteles [300eaa] (1997) *Retoriikka. Runousoppi*. Helsinki: Gaudeamus.

Arter, David (2012) “Big Bang” Elections and Party System Change in Scandinavia: Farewell to the “Enduring Party System”? *Parliamentary Affairs* 65:4, 822-844.

Arter, David (2010) The Breakthrough of Another Western European Populist Radical Right Party? The Case of the True Finns. *Government and Opposition* 45:4, 484-504.

Arter, David (2013) The “Hows”, not the “Whys” or the “Wherefores”: The Role of Intra-Party Competition in the 2011 Breakthrough of the True Finns. *Scandinavian Political Studies* 36:2, 99-120.

Askola, Heli (2015) Taking the Bait? Lessons from a Hate Speech Prosecution. *Canadian Journal of Law and Society* 30:1, 51-71.

Barr, Robert R. (2009) Populists, Outsiders and Anti-Establishment Politics. *Party Politics* 15:1, 29-48.

Betz, Hans-Georg (2002) Conditions Favouring the Success and Failure of Radical Right-Wing Populist Parties in Contemporary Democracies. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave McMillian UK, 197-213.

Betz, Hans-Georg & Johnson, Carol (2004) Against the Current – Stemming the Tide: The Nostalgic Ideology of the Contemporary Radical Populist Right. *Journal of Political Ideologies* 9:3, 311-327.

Bonikowski, Bart & Gidron, Noam (2016) Multiple Traditions in Populism Research: Toward a Theoretical Synthesis. *APSA Comparative Politics Newsletter* 26:12, 7-14.

Bonikowski, Bart & Gidron, Noam (2013) Varieties of Populism: Literature Review and Research Agenda. *Working Paper Series* no. 13-0004, Weatherhead Center for International Affairs, Harvard University, 1-39.

Borg, Sami (2012a) Johdanto. Teoksessa Borg, Sami (toimi.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 17-29.

Borg, Sami (2012b) Perussuomalaiset. Teoksessa Borg, Sami (toimi.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 191-211.

Borg, Sami (2012c) Valitsijoiden liikkuvuus eduskuntavaaleissa 2007-2011. Teoksessa Borg, Sami (toimi.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 126-139.

Canovan, Margaret (1984) “People”, Politicians and Populism. *Government and Opposition* 19:3, 312-327.

Canovan, Margaret (2002) Taking Politics to the People: Populism as the Ideology of Democracy. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave McMillan UK, 25-44.

Canovan, Margaret (2005) *The People*. Cambridge: Polity

Canovan, Margaret (1999) Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy. *Political Studies* 47:1, 2-16.

Dalton, Russel J. & Kittilson, Miki Caul (2012) Virtual Civil Society in the United States and

Australia. *Australian Journal of Political Science* 47:1, 11-29.

Deiwiks, Christa (2009) Cleavage Politics in Old and New Democracies. *Living Reviews in Democracy* 1:1, 1-10.

de la Torre, Carlos (2000) *Populist Seduction in Latin America: The Ecuadorian Experience*. Ohio University Center for International Studies.

Engesser, Sven, Ernst, Nicole, Esser, Frank & Büchel, Florin (2017) Populism and Social Media: How Politicians Spread a Fragmented Ideology. *Information, Communication & Society* 20:8, 1109-1126.

Engesser, Sven, Fawzi, Nayla & Larsson, Anders Olof (2017) Populist Online Communication: Introduction to the Special Issue. *Information, Communication & Society* 20:9, 1279-1292.

Grönlund, Kimmo (2016) Eduskuntavaalit 2015. Teoksessa Grönlund, Kimmo & Wass, Hanna (toim.), *Poliittisen osallistumisen eriytyminen – eduskuntavaalitutkimus 2015*. Oikeusministeriö, 58-76.

Grönlund, Kimmo & Westinen, Jussi (2012) Puoluevalinta. Teoksessa Borg, Sami (toim.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 156-191.

Haapanen, Pirkko (1996) Roomalaisten korkein taito – Johdanto antiikin retoriikkaan. Teoksessa Palonen, Kari & Summa, Hilikka (toim.), *Pelkkää retoriikkaa – Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. Tampere: Vastapaino, 23-51.

Hatakka, Niko (2017) When Logics of Party Politics and Online Activism Collide: The Populist Finns Party's Identity Under Negotiation. *New Media & Society* 19:12, 2022-2038.

Hatakka, Niko, Niemi, Mari K. & Välimäki, Matti (2017) Confrontational Yet Submissive: Calculated Ambivalence and Populist Parties' Strategies of Responding to Racism Accusations in the Media. *Discourse & Society* 28:3, 262-280.

Hawkins, Kirk A. (2009) Is Chávez Populist? Measuring Populist Discourse in Comparative

Perspective. *Comparative Political Studies* 42:8, 1040-1067.

Heinisch, Reinhard (2003) Success in Opposition – Failure in Government: Explaining the Performance of Right-Wing Populist Parties in Public Office. *West European Politics* 26:3, 91-130.

Herkman, Juha (2017a) Articulations of Populism: The Nordic Case. *Cultural Studies* 31:4, 470-488.

Herkman, Juha (2011) *Politiikka ja mediajulkisuus*. Vastapaino.

Herkman, Juha (2019) *Populismien aika*. Vastapaino.

Herkman, Juha (2017b) The Finns Party: Euroscepticism, Euro Crisis, Populism and the Media. *Media and Communication* 5:2, 1-10.

Hooghe, Marc (2014) Citizenship and Participation. Teoksessa LeDuc, Lawrence, Niemi, Richard G. & Norris, Pippa (toim.), *Comparing Democracies 4: Elections and Voting in a Changing World*. Sage Publications, 58-76.

Horsti, Karina (2015) Techno-Cultural Opportunities: The Anti-Immigration Movement in the Finnish Mediascape. *Patterns of Prejudice* 49:4, 343-366.

Hämäläinen, Unto (2016) Neljän vuoden mittainen hallituspiina. Teoksessa Grönlund, Kimmo & Wass, Hanna (toim.), *Poliittisen osallistumisen eriytyminen – eduskuntavaalitutkimus 2015*. Oikeusministeriö, 46-58.

Ionescu, Ghita & Gellner, Ernest (1969) Introduction. Teoksessa Ionescu, Ghita & Gellner, Ernest (toim.), *Populism: Its Meanings and National Characteristics*. Lontoo: Weidenfeld & Nicolson, 1-9.

Jagers, Jan & Walgrave, Stefaan (2007) Populism as Political Communication Style: An Empirical Study of Political Parties' Discourse in Belgium. *European Journal of Political Research* 46:3, 319-345.

Jokinen, Arja (1999a) Diskurssianalyysin suhde sukulaistraditioihin. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero, *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Jyväskylä: Vastapaino, 37-54.

Jokinen, Arja (1999b) Vakuuttelevan ja suostuttelevan retoriikan analysoiminen. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero, *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Jyväskylä: Vastapaino, 126-160.

Jungar, Ann-Cathrine & Jupskås, Anders Ravik (2014) Populist Radical Right Parties in the Nordic Region: A New and Distinct Party Family. *Scandinavian Political Studies* 37:3, 215-238.

Kakkuri-Knuutila, Marja-Liisa (1998) *Argumentti ja kritiikki: lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot*. Helsinki: Gaudeamus.

Kestilä, Elina (2006) Is There Demand for Radical Right Populism in the Finnish Electorate? *Scandinavian Political Studies* 29:3, 169-191.

Khaldarova, Irina, Laaksonen, Salla-Maaria & Matikainen, Janne (2012) The Use of Social Media in the Finnish Parliament Elections 2011. *Media and Communication Studies Research Reports* 3/2012, 1-32.

Kitschelt, Herbert (2002) Popular Dissatisfaction with Democracy: Populism and Party Systems. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave McMillian UK, 179-196.

Kovala, Urpo & Pöysä, Jyrki (2017) Jätkä ja jytky populistisena retoriikkana ja performanssina. Teoksessa Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 249-271.

Laclau, Ernesto (2005a) *On Populist Reason*. Lontoo/New York: Verso.

Laclau, Ernesto (2005b) Populism: What's in a Name? Teoksessa Panizza, Francisco (toim.), *Populism and the Mirror of Democracy*. Lontoo/New York, 32-50.

Laycock, David (2005) Populism and the New Right in English Canada. Teoksessa Panizza,

- Francisco (toim.), *Populism and the Mirror of Democracy*. Lontoo/New York: Verso, 172-202.
- Lähdesmäki, Tuuli (2017) Perussuomalaisten Eurooppa. Teoksessa Palonen, Emilia & Saesma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 133-151.
- Mair, Peter (2002) Populist Democracy vs Party Democracy. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave MacMillan UK, 81-98.
- Margetts, Helen, John, Peter, Hale, Scott & Yasseri, Taha (2015) *Political Turbulence: How Social Media Shape Collective Action*. Princeton University Press.
- Mastropaolo, Alfio (2008) Politics Against Democracy: Party Withdrawal and Populist Breakthrough. Teoksessa Albertazzi, Daniele & McDonnell Duncan (toim.), *Twenty-First Century Populism: The Spectre of Western European Democracy*. Palgrave MacMillan UK, 30-49.
- Mazzoleni, Gianpietro (2008) Populism and the Media. Teoksessa Albertazzi, Daniele & McDonnell Duncan (toim.), *Twenty-First Century Populism: The Spectre of Western European Democracy*. Palgrave MacMillan UK, 49-64.
- Meny, Yves & Surel, Yves (2002) The Constitutive Ambiguity of Populism. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave MacMillan UK, 1-21.
- Milner, Henry (2010) *The Internet Generation: Engaged Citizens or Political Dropouts*. Medford: Tuft University Press.
- Moffitt, Benjamin (2016) *The Global Rise of Populism – Performance, Political Style and Representation*. Stanford University Press.
- Mols, Frank & Jetten, Jolanda (2014) No Guts, No Glory: How Framing the Collective Past Paves the Way for Anti-Immigrant Sentiments. *Journal of Intercultural Relations* 43: Part A, 74-86.
- Moring, Tom & Mykkänen, Juri (2012) Vaalikampanjat ja viestinnällistyminen. Teoksessa Borg, Sami (toimi.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 62-79.

- Mouffe, Chantal (2005) The “End of Politics” and the Challenge of Right-Wing Populism. Teoksessa Panizza, Francisco (toim.), *Populism and the Mirror of Democracy*. Lontoo/New York: Verso, 50-72.
- Mudde, Cas (2004) The Populist Zeitgeist. *Government and Opposition* 39:4, 541-563.
- Niemi, Mari K. (2012) Messenger and Defender – Timo Soini's Populist Leadership and Media Strategies in Winning the Elections of 2011. *Research on Finnish Society* 5, 7-17.
- Niemi, Mari K. (2013) The True Finns Identity Politics and Populist Leadership on the Threshold of the Party's Electoral Triumph. *Javnost – The Public* 20:3, 77-91.
- Nordernvard, Johan & Ketola, Markus (2015) Nationalist Reframing of the Finnish and Swedish Welfare States – The Nexus of Nationalism and Social Policy in Far-Right Populist Parties. *Social Policy & Administration* 49:3, 356-375.
- Oser, Jennifer, Hooghe, Marc & Marien, Sofie (2013) Is Online Participation Distinct from Offline Participation? A Latent Class Analysis of Participation Types and Their Stratification. *Political Research Quarterly* 66:1, 91-101.
- Paloheimo, Heikki (2012) Populismi puoluejärjestelmän vedenjakajana. Teoksessa Borg, Sami (toim.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 324-347.
- Palonen, Emilia (2017) Timo Soinin populismin perusta 1988-2017. Teoksessa Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populistinen retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 221-247.
- Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (2017) Perussuomalaiset ja populistinen retoriikka. Teoksessa Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populistinen retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 13-42.
- Panizza, Francisco (2005) Populism and the Mirror of Democracy. Teoksessa Panizza, Francisco (toim.), *Populism and the Mirror of Democracy*. Lontoo/New York: Verso, 1-32.

Papadopoulos, Yannis (2002) Populism, the Democratic Question, and Contemporary Governance. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave McMillian UK, 45-61.

Parkkinen, Laura (2017) Timo Soinin kaanaan kieli – pelastuksen politiikkaa ja saarnapuhetta. Teoksessa Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 273-296.

Pasquino, Gianfranco (2008) Populism and Democracy. Teoksessa Albertazzi, Daniele & McDonnell Duncan (toim.), *Twenty-First Century Populism: The Spectre of Western European Democracy*. Palgrave McMillian UK, 15-29.

Perelman, Chaim (1977) *Retoriikan valtakunta*. Tampere: Vastapaino.

Pernaa, Ville (2012) Vaalikamppailu mediassa. Teoksessa Borg, Sami (toim.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 29-43.

Pikkala, Sari (2016) Naiset ja miehet äänestäjinä. Teoksessa Grönlund, Kimmo & Wass, Hanna (toim.), *Poliittisen osallistumisen eriytyminen – eduskuntavaalitutkimus 2015*. Oikeusministeriö, 398-415.

Potter, Jonathan (1996) *Representing Reality: Discourse, Rhetoric and Social Construction*. Lontoo: Sage.

Pyykkönen, Miikka (2011) “Luonnollinen suomalaisuus” ja etnosentrismi kahdeksan suurimman puolueen eduskuntavaali-ohjelmissa 2011. *Politiikka* 53:2, 147-152.

Rahkonen, Juho (2011) Perussuomalaisten ruumiinavaus: Onko työväen protestipuolueen kannatus saavuttanut vielä ylärajaansa? *Yhteiskuntapolitiikka* 76:4, 425-435.

Rahkonen, Juho (2010) Satumaan tango soi taas – Mikä selittää perussuomalaisten rakettimeaista nousua? *Yhteiskuntapolitiikka* 75:5, 547-553.

- Raunio, Tapio (2011) Missä EU, siellä ongelma: populistinen Eurooppa-vastaisuus Suomessa. Teoksessa Wiberg, Matti (toim.), *Populismi – kriittinen arvio*. Helsinki: Edita, 197-216.
- Ruotsalainen, Maria & Saresma, Tuija (2017) Monikulttuurisuuskeskustelu Suvivirrestä maahanmuuttajamyttiin. Teoksessa Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 151-178.
- Rydgren, Jens (2005) Is Extreme Right-Wing Populism Contagious? Explaining the Emergence of a New Party Family. *European Journal of Political Research* 44:3, 413-437.
- Ruostetsaari, Ilkka (2011) Populistiset piirteet vennamolais-soinilaisen puolueen ohjelmissa. Teoksessa Wiberg, Matti (toim.), *Populismi – kriittinen arvio*. Helsinki: Edita, 94-147.
- Saarikoski, Petri (2013) 2008 – Kaiken kansan facebookista Obaman twiitteihin. Teoksessa Suominen, Jaakko, Östman, Sari, Saarikoski, Petri & Turtiainen Riikka, *Sosiaalisen median lyhyt historia*. Helsinki: Gaudeamus, 146-171.
- Saresma, Tuija (2017) Populismin tasa-arvo. Teoksessa Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 109-131.
- Selzer, Jack (2003) Rhetorical Analysis: Understanding How Texts Persuade Readers. Teoksessa Bazerman, Charles & Prior, Paul A. (toim.), *What Writing Does and How It Does It: An Introduction to Analyzing Texts and Textual Practices*. Mahwah (NJ): Lawrence Erlbaum Associates, 279-309.
- Shirky, Clay (2011) The Political Power of Social Media – Technology, the Public Sphere and Political Change. *Foreign Affairs*, 1-10.
- Stanley, Ben (2008) The Thin Ideology of Populism. *Journal of Political Ideologies* 13:1, 95-110.
- Strandberg, Kim (2016) Ehdokkaiden ja kansalaisten internetin ja sosiaalisen median poliittinen käyttö vuosien 2003-2015 eduskuntavaaleissa. Teoksessa Grönlund, Kimmo & Wass, Hanna (toim.), *Poliittisen osallistumisen eriytyminen – eduskuntavaalitutkimus 2015*. Oikeusministeriö, 95-117.

Strandberg, Kim (2012) Sosiaalisen median vallankumous? Ehdokkaat, valitsijat ja sosiaalinen media vuoden 2011 eduskuntavaaleissa. Teoksessa Borg, Sami (toim.), *Muutosvaalit 2011*. Oikeusministeriö, 79-97.

Suhonen, Pertti (2011) Mistä perussuomalaiset tulevat? Teoksessa Wiberg, Matti (toim.), *Populismi – kriittinen arvio*. Helsinki: Edita, 61-82.

Suominen, Jaakko (2013a) 2007 – Facebookin nousu ja surmaajan lataukset. Teoksessa Suominen, Jaakko, Östman, Sari, Saarikoski, Petri & Turtiainen Riikka, *Sosiaalisen median lyhyt historia*. Helsinki: Gaudeamus, 119-146.

Suominen, Jaakko (2013b) 2011 – Mullistiko sosiaalinen media kaiken? Teoksessa Suominen, Jaakko, Östman, Sari, Saarikoski, Petri & Turtiainen Riikka, *Sosiaalisen median lyhyt historia*. Helsinki: Gaudeamus, 222-244.

Taggart, Paul (2004) Populism and Representative Politics in Contemporary Europe. *Journal of Political Ideologies* 9:3, 269-288.

Taggart, Paul (2002) Populism and the Pathology of Representative Politics. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave McMillian UK, 62-80.

Taguieff, Pierre-André (1997) Populism and Political Science: From Conceptual Illusions to Real Problems. *Vingtième Siècle Revue d'histoire* 56:4, 4-33.

https://tulospalvelu.vaalit.fi/EKV-2019/fi/tulos_kokomaa.html, viitattu 9.9.2019

Vaarakallio, Tuula & Palonen, Emilia (2017) Populismien käsite 2000-luvulla. Teoksessa Palonen, Emilia & Saresma, Tuija (toim.), *Jätkät ja jytkyt – Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, 45-68.

Ware, Alan (2002) The United States: Populism as Political Strategy. Teoksessa Meny, Yves & Surel, Yves (toim.), *Democracies and the Populist Challenge*. Palgrave McMillian UK, 101-119.

Westinen, Jussi (2016) Puoluevalinta Suomessa 2000-luvulla. Teoksessa Grönlund, Kimmo & Wass, Hanna (toim.), *Poliittisen osallistumisen eriytyminen – eduskuntavaalitutkimus 2015*. Oikeusministeriö, 249-273.

Westinen, Jussi, Kestilä-Kekkonen, Elina & Tiihonen, Aino (2016) Äänestäjät arvo- ja asenneulottuvuuksilla. Teoksessa Grönlund, Kimmo & Wass, Hanna (toim.), *Poliittisen osallistumisen eriytyminen – eduskuntavaalitutkimus 2015*. Oikeusministeriö, 273-298.

Weyland, Kurt (2001) Clarifying a Contested Concept: Populism in the Study of Latin American Politics. *Comparative Politics* 34:1, 1-22.

Wiberg, Matti (2011) Mitä populismi on? Teoksessa Wiberg, Matti (toim.), *Populismi – kriittinen arvio*. Helsinki: Edita, 11-22.

Ylä-Anttila, Tuukka (2017) Familiarity as a Tool of Populism: Political Appropriation of Shared Experiences and the Case of Suvirirsi. *Acta Sociologica* 60:4, 342-357.

Ylä-Anttila, Tuukka (2014) Perussuomalaisten sisäiset poliittiset suuntaukset: Julkisen oikeuttamisen analyysi. *Politiikka* 56:3, 191-209.

Ylä-Anttila, Tuukka & Luhtakallio, Eeva (2017) Contesting Gender Equality Politics in Finland: The Finns Party Effect. Teoksessa Köttig, Michaela, Bitzan, Renate & Petö, Andrea (toim.), *Gender and Far Right Politics in Europe*. Palgrave MacMillian, 29-48.